

سؤال و جوابی

قدوری شریف ترجمہ سی

مترجمی

مؤلفی

اسلام العامل الكامل ابی
احمد بن محمد بن جعفر
مدی الفقیہ الحنفی
بحریہ جرخچی عمایات مکتبی عقائد
دینیہ و فضائل عسکر بہ معلمی یوزباشی
حسین حسنی

اس کتاب عبادات خمسہ ، یعنی کتاب اطہارہ ، کتاب الصلاۃ ، کتاب الصوم ، کتاب الزکاۃ ، کتاب الحجدن باحث اولوب بر جوق ابواب و فصول متنوعہ بی حاری اولہرق و ایکی بیکی قریب مسئل فقہیہ بی شاملدر

طبع ثانی

اب والای فتواینامی تدقیق مؤلفات شرعیہ مجلندہ بالتدقیق ۳۰ نومرولی
۳۷ ذی الحجہ ۱۲۷۷ و فی ۲۷ کانون اول ۱۳۲۵ تاریخ لو رخصت
رسمیہ - بی حائز در .

بیہ و تدریسات عسکر بہ مفتش عمومہ یلکنجہ عموم اءادی عسکر بہ مکتبہ لری
پروگرامنہ قبول بیورلشدر .

مہرمنز نسخہ لری ساختہ اولدینی کبی منتجاسر لری دخی نظاماً مشولدر

در سعادت - ۱۳۲۹

نومره	صفحه	مطلب
۱	۲	﴿ کتاب الطهاره ﴾ مطلب
حاشیه	۳	منزبت و اسرار طهاره
۵	۴	نجاست حقیقه الله
۰۰	۰	حکمیہ نك تعریفی
۸	۴	آبدستك فرضی
۹	۴	آبدستك سنتی
حاشیه	۶	افعال مكلفین
۱۱	۷	آبدستی بوزان شیلر
حاشیه	۹	آبدستی بوزمیان شیلر
۱۵	۹	غسلك فرضی
۱۶	۹	غسلك سنت سنیه اوزره آلمسی
۱۸	۱۰	غسل آبدستی ایجاب ایدن شیلر
حاشیه	۱۱	اون التي یرده غسل آبدستی آلمق
۰۰		مندوب اولدیغنك بیانی
حاشیه	۱۱	تنییه عظیم
۳۴	۱۵	دباغتك بیانی
۳۴	۱۵	قبولر بحثی
۴۸	۱۸	آرتقارك اقسامی
۱	۱۹	(باب التیمم و تعریفی)
حاشیه	۲۰	اوج مسئلهده تیمم ، آبدستدن تفریق
۰۰		اولئمسنك بیانی
حاشیه	۲۰	تیممك شروط صحتی
»	۲۱	تیممك کیفیتی و نینك حقیقتی

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
İlahiyat Fakültesi Kütüphanesi

Kayıt No: 11738

Konu No:

(ب)

سؤال و حاشیه صحیفه

مبحث

(باب المسح علی الخمین)	مطلب	۲۵	۱
غبن فاحشك تعریفی	»	۲۵	حاشیه
مستلر اوزرینه مسح ایتمك شرائط جوازی	»	۲۶	»
مسحی درت شی بوزار	»	۲۷	»
صارغیلر اوزرینه مسحك بیانی	»	۳۰	۲۳
(باب الحيض و تعریفی)	»	۳۱	۱
حيض و نفاس حالده زوجه و یا جار-	»	۳۴	حاشیه
به سینه جماع ایدن کیمسه به مستحب			..
اولان وظیفه دینه			..
استحاضه قانی	»	۳۵	حاشیه
صاحب عذر اولان کیسه لر	»	۳۶	»
معذور اولانلرك حکمی و طهارتی	»	۳۷	»
(باب الانجاس و تعریفی)	»	۳۹	۱
اون اوج شی ایله استنججا مکروهدر	»	۴۱	حاشیه
﴿ کتاب الصلاة ﴾	»	۲۴	۱
نمازك تعریفلری	»	۴۲	۱
نمازك فوائده مغنویه و مادیه سی	»	۴۲	حاشیه
اوقات صلوات	»	۴۳	۲
(باب الاذان)	»	۴۵	۱
اذانك سنت شریفه اولدیغنه دلیل	»	۴۶	حاشیه
اوقات اذان	»	۴۶	»
اذانك مشروعیتی	»	۴۶	حاشیه
(باب شروط الصلوات)	»	۴۸	۱
معنای نیت	»	۵۰	حاشیه

(ج)

مبحث	صفحة	سؤال وحاشيه
مطلب معنای اجتهاد	۵۱	حاشیه
(باب صفة الصلاة)	» ۵۲	..
نمازك داخلې فرضې	» ۵۲	۱
أدلة اربعة ايله نمازك فرضيتي	» ۵۲	حاشیه
نمازك حكمت افتراضی	» ۵۲	»
نمازك سبب اصليسي	» ۵۲	»
نمازك تعديل اركانى	» ۵۶	»
التحيات الخ معناسی	» ۵۷	»
مصلى نماز دن سلام ويرر كن نيت ايتمك	» ۵۸	»
جماعت سنت مؤكده اولديقنه دليل	» ۶۱	»
بر كيمسه وتر نماز ينك او چنجي ركعتده	» ۶۰	»
قوت تكبيريني اونواسه
جماعت ايله نماز قلمنك حكمت	» ۶۲	حاشیه
مشروعيتي
امامتك شروط صحتي	» ۶۲	حاشیه
اون سكر شيدك بريله حضور جماعتك	» ۷۲	»
ساقط اولمسي
امامتى مكروه اولان كيمسه لر	» ۶۳	۴۳
بيان ترتيب صفوف	» ۶۵	۵۱
حدث في الصلاة	» ۶۹	۶۲
جواز بنانك شروطى	» ۶۹	حاشیه
مسئلة استخلاف	» ۷۱	»
(باب قضاء الفوائت)	» ۷۲	۱
تارك صلاتك حكمتي	» ۷۳	حاشیه

مبحث	صيفه	سؤال وحاشيه
(باب اوقات التي يكره في الصلاة)	٧٤ مطلب	١
اون وقتده نافله قيلمق مكروه اولوب	» ٧٥	حاشيه
قضا قيلمق مكروه اولماز		..
(باب صلاة التوافل)	» ٧٥	١
(باب سجود السهو)	» ٧٩	١
(باب صلاة المريض)	» ٨٣	١
(ايماء) ك حقيقتي	» ٨٥	حاشيه
(باب سجود التلاوة)	» ٨٨	١
(باب صلاة المسافر)	» ٩١	١
(باب صلاة الجمعة)	» ٩٥	١
جمعه نمازينك فرضيتي	» ٩٦	حاشيه
جمعه نمازينك وجوبنك شرطلري	» ٩٧	»
خطبه نك شرطلري	» ١٠١	»
خطبه نك سنتلري	» ١٠٢	»
(باب صلاة العيدين)	» ١٠٣	١
بيرام نمازلرينك مندوباني	» ١٠٣	حاشيه
بيرام نمازينك كيفيت اداسي	» ١٠٤	٥
صدقه فطر ك احكامي	» ١٠٥	حاشيه
تشريق تكبيرلري	» ١٠٩	١٦
(باب صلاة الكسوف)	» ١٠٩	١
خسوف وكسوف نمازلرينك قيلنمسنك	» ١٠٩	حاشيه
حكمت ووجه مشروعيتي		١
(باب صلاة الاستسقاء)	» ١١١	حاشيه
يفموردعاسنك حكمت ووجه مشروعيتي	» ١١١	١

مبحث	صفحة	سؤال وحاشية
(باب قيام شهر رمضان) مطالب	١١٣	حاشية
تراويح نمازينك جماعته اداسنك	» ١١٤	»
حكمت ووجه مشروعتي ومسائل متفرعه	» ١١٦	»
(باب صلاة الخوف)	» ١١٧	١
(باب الجناز)	» ١١٩	١
ميتك كيفيت غسلي	» ١٢٠	٢
كفن اوج نوع اولديني	» ١٢٤	نوط
جنازه نمازينك كيفيت ادامي	» ١٢٦	١٦
جنازه نك كيفيت تدفيني	» ١٣٠	٢٤
جنازه نك كيفيت حمل ومشي	» ١٣٢	حاشية
(باب الشهيد)	» ١٣٢	..
(باب الصلاة في الكعبة)	» ١٣٦	١
بيان كعبه	» ١٣٧	حاشية
يدي يرده نماز قيلمق مكروه اولديني	» ١٣٩	»
(كتاب الزكاة)	» ١٣٩	١
مطلب زكاتك حكمت ووجه مشروعتي	١٣٩	حاشية
زكاتك فرض اولمسنك شرطي ، حقيقتي وصفتي	» ١٤١	» ..
زكاتك حكمتي ، ركني وسينك بياني	» ١٤٢	حاشية
(باب زكاة الابل)	» ١٤٣	..
(باب صدقة البقر)	» ١٤٦	١
(باب زكاة النعم)	» ١٤٨	١
(باب زكاة الحبل)	» ١٥٤	١

مبحث	صفحہ	سؤال و حاشیہ
(باب زکاة الفضة)	مطلب	۱
(باب زکاة الذهب)	» ۱۵۶	۱
التون و کموشک ماہیتلری و ثمن اولہرق خلق اولندقلرینک بیانی	» ۱۵۶	حاشیہ
		..
(باب زکاة العروض)	» ۱۵۹	۱
(باب زکاة الزروع و الثمار)	» ۱۶۱	۱
(بیت مالدن پارہ آلمسی جائز اولان قاج صنف آدمدر)	» ۱۶۴	۱
		..
صدقہ و زکاة ویرلمسی جائز اولان قاج کیمسہدر	» ۱۶۴	۱
		..
(زکاة حقندہ مسائل متفرقہ)	» ۱۷۲	حاشیہ
(باب صدقہ فطر)	» ۱۷۳	۱
صدقہ فطرك تعریفی، حقیقتی، صفتی، جنسنک بیانی	» ۱۷۴	حاشیہ
		..
صدقہ فطرك حکمی، رکنی، سببی و وقت و جوینک بیانی	» ۱۷۵	حاشیہ

صدقہ فطرہ بی پیرام نمازندن اول ویرمک افضلدر	» ۱۷۷	حاشیہ
		»
صدقہ فطرہ نک فضائلی	» ۱۷۷	»
فطرہ حقندہ مسائل متفرقہ	» ۱۷۸	»
﴿ کتاب الصوم ﴾	» ۱۷۹	»
اوروجک حکمت مشروعیتی	» ۱۷۹	..
اوروجک فوائد طبیہ سی	» ۱۸۰	حاشیہ

(ز)

مبحث	صفحہ	سؤال و حاشیہ
مطلب اور وچك درجات ثلاثہ سی	۱۸۲	۳
اور وچك انواعی	» ۱۸۲	۸
اور وچي بوز میان شیلر	» ۱۸۵	حاشیہ
اور وچي افساد ایله یالکز قضایی	» ۱۸۸	»
ایجاب ایدن شیلر		۰۰
بیان کفارت صیام	» ۱۹۱	حاشیہ
اور وچلی اولان کیمسه یہ مکروه	» ۱۹۳	»
وغیر مکروه اولان شیلر		۰۰
اور وچي افساد ایله ہم قضا وهم	» ۱۹۵	حاشیہ
کفارت ایجاب ایدن شیلر		۰۰
عوارض مییحہ	» ۱۹۸	حاشیہ
اسقاط صیام	» ۱۹۸	حاشیہ
(باب الاعتکاف)	» ۲۰۰	۱
انواع اعتکاف	» ۲۰۱	حاشیہ
اداب اعتکاف	» ۲۰۳	»
(کتاب الحج)	» ۲۰۴	۱
حجك حکمت و وجہ مشروعیتی	» ۲۰۴	حاشیہ
حجك فرائض و شرائطی	» ۲۰۵	۳
حجك وجوب اداسی	» ۲۰۶	حاشیہ
مواقیت حج	» ۲۰۷	۸
صفت احرام	» ۲۰۹	حاشیہ
مکہ مکرمہ یہ کبر رکن وظيفه و مقامات	» ۲۱۳	»
مقدسده او قونہ جق ادعیہ ماثوره	» ۰۰	۰

(خ)

مبحث	صحیفه	سؤال و حاشیه
مطلب حجرا سودك صورت استلامی	۲۱۷	حاشیه
طوافك انواع ثلاثه سی	» ۲۱۹	»
اون بش یرده دعانك مستجاب اولدینی	» ۲۲۰	»
بیان کیفیت طواف	» ۲۲۰	»
حجك سنتلری	» ۲۲۳	»
حجك آدابی	» ۲۲۵	»
حجك واجبلری	» ۲۲۶	»
شیطانی طاشلامنك صورتی	» ۲۲۸	»
طاشارك آتیله جق موضع مخصوصه سی	» ۲۲۸	»
ارمالك بیانی	» ۲۲۹	»
سعیك بیانی	» ۲۳۱	»
هرطاش آثاركن وظیفه	» ۲۳۲	»
بیان طواف وداع	» ۲۳۴	»
قادینلر؛ مناسك حجه ارککار	» ۲۳۶	»
کی میدر؟		..
(باب القران)	» ۲۳۷	۱
حجك اوج نوع اولدینی	» ۲۳۷	حاشیه
(التمتع)	» ۴۴۱	۱
بیع تمتعك فضل و حکمت، خیر و منفعتی	» ۲۴۱	حاشیه
ارزاق السانیه نك اونده طقوزی	» ۲۴۱	»
تجارتده اولدینی		..
فی زماننا دیانت و حکومت اسلامیه نك	» ۲۴۲	»
قلسی نهیه وابسته اولدینی؟		..

سؤال وحاشیه	صحیفه	مبحث
۱	۲۴۷	مطلب (باب الجنایات فی الحج)
حاشیه	۲۴۷	» جنایت حجك حكمت ووجه مشروعتی
»	۲۴۸	» بیان جنایت ، واقسامی
۱	۲۶۲	» (باب الاحصار)
حاشیه	۲۶۲	» بدل حج
»	۲۶۳	» بدل حج كوندر منك شروط جوازی
۱	۲۶۷	» (باب الفوات)
۱	۲۶۸	» (باب الهدی)
۴	۲۶۹	» قربانلغك انواعی
حاشیه	۲۷۰	» مناسك حجه قربان كسمك قاج نوعدر
»	۲۷۳	» — لاحقہ —
»	۲۷۳	» فضائل زیارة النبی علیه السلام
»	۲۷۴	» اصول و آداب زیارة النبی علیه السلام

— مهمام قواعد فقهیه —

۱ (قاعده) « لا ثواب الا بالنية » اعمال شرعیه ده اجر و ثوابه نائلیت
انجق نیت ایله حاصلدر . بوده « انما الاعمال بالنيات » حدیث شریفندن مقتبسدر .
بیانی : — نیتدن مقصود اولان ، عادتدن عبادتی تمیز ایتدکر . مثلا
ذبح کبی .

اگر ذبح و کسدیکی نیتونی بیک ایچون اولدینی صورتده ، مباح و یا مندوب
واکر قربان اوله رق کسدیکی صورتده عبادت ، قدوم امیر ایچون ایسه
حرام . و علی قول کفر اولور . نیتك لغتده معناسی : — برشی اوزربنه
قلبك عزمنندن عبادت اولوب ، اصطلاح شرعده ایسه : بر نعلك ایجادی
خصوصنده طاعت و تقرب الی الهی قصد ایتدک دیرلر .

۲ (قاعده) « ما لا یكون الا عبادة لا یحتاج الی النية » انجق عبادت
اولان برشی نیته محتاج اولماز .

(ی)

بیانی: — برشی که عادت اولماز و غیره نهاده ملتبس بولمزسه آنده نیت شرط قیلماز .

مثلاً: — ایمان بالله . معرفه ، خوف ، رجا ، نیت ، قراءت قرآن واذکار کبی . زیرا بونلر غیریلرینه عدم التباس ایله تمیز ایتدکلرندن نیتته محتاج دکلدلر .

(فائده) عاداتک ، عباداته تحویل ایدلمسی نیت ایله ممکن اولور . مثلاً: منا کح ، مشارب ، ما ککل کبی برلرده آنلر ایله طاعت اوزرینه قوت ، نیت ایدلدیکی وقتده . ویاخود کوزل قوقو — وروندکده آنکله استکمال لذات ویا نسوانه کندینی بکنندرمک ایچون اولیوب بلکه مجرد اقامه سنت ویا رواج موزیه ایله هم نوعنه اذا ایتمکنن احترازاً — وروندیکی تقدیرده عادات مذکوره عباداته تحویل ایدیلور واجرہ نائل اولور .

۳ (قاعده) « الیقین لایزول بالشک » شک ایله یقین زائل اولماز .

بوقاعده اوزرینه قواعد کثیره تفرع ایدر . قواعد کثیره دن بریسی « برشیثک بولندینی حال اوزره قلمسی اصلدر .

بیانی: — آبدستلی اولدیغنه تیقن ایدوب آبدستلر وحدتده شک ایلمسه بویکیمسه آبدستلیدر . وحدتده تیقن ایدوبده طهارتده و آبدستلی اولدیغنه شک ایلمسه . بویکیمسه آبدستلر .

۴ (قاعده) « الامور بمقا صدھا » برایشدن مقصد نه ایسه حکم آکا کوره اولور .

بیانی: — برایش اوزرینه ترتیب ایدمک حکم ، اول ایشدن مقصد نه ایسه آکا کوره اولور . یعنی برشی ، حلال و حرام ایله انصافی ، اول همیشه قصد اوننان شی اعتبار ایله در .

۵ (قاعده) « المشقة تجلب التيسير » مشقت تیسیری جلب ایدر . یعنی

صعوبت ، سبب تسهیل اولور . وطارلق وقتنده وسعت کوسترلمک لازم کلیر .

بیانی: — جمعه ، عیدین وجماعتک ترکی ، حیوان اوزرنده نافله نماز قیلماق ، جواز تیمم ، زوجات بیننده استحباب قرعه ، سفر سببیه قصرصلات بطی و زیاده مرضدن نفس ویا اعضاسی اوزرینه قورقدینی صورتده تیمم ایتمک ، مرض سببیه فرض نمازلی اوطوردینی ویا یاننه یاندینی حالد ویاخود ایما ایله قیلماق . نجاست مغلظه درهم مقداری ، مخففه دن ربع ثوبک دونی مقداری کبی معفو عنه اولان نجاستله نماز قیلماق . شول بر معذورک ثیابنه اصابت ایدن نجاست ، که هر نه زمان بیقانسه او ثوبدن نجاست اثری چیقار . ثوبده کی پیره ،

سيوری سـینک دی کبی عموم بلوی و عسر سـببیلہ بونلرہ مماثل پک جوق
احکام فقہیہ بوقاعدہ بہ منفرعدر . وفقہاء کرامک احکام شرعیہ دہ کوستر .
دکری رخص و تخفیفات هب بوقاعدہ دن مستخر جدر .

۶ (قاعدہ) « الضرر يزال » ضرر ازالہ اولنور .

۷ (قاعدہ) « الضرورات تبيح المحظورات » ضرورتلر ، ممنوع اولان
شیلری مباح قیلار .

۸ (قاعدہ) « ما يبيح للضرورة يتقدر بقدرها » ضرورتلر ، کندی
مقدار لر بجه تقدیر اولنور .

۹ (قاعدہ) « ما جاز لعذر بطل بزواله » برعذر ایچون اولان شی
عذرک زوالیلہ باطل اولور .

بیانی : — صوبک استعمالنه قدرت ، تیمی ابطال ایدر . اکر صوبک
عدم موجودیتنه بناءً تیم ایدر سه صوبک استعمالنه قدرت ایله باطل اولور .
واکر برمرضدن طولایی تیم ابتدکی صورتده اول مرضک ای اولسبیلہ باطل
اولور . واکر برودت ایچون تیم ابتدی ایسه بر دک زوالیلہ تیم باطل اولور .
۱۰ (قاعدہ) « الضرر لا يزال بالضرر » ضرر کندی مثیلہ ازاله اولنه ماز .

۱۱ (قاعدہ) « يتحمل الضرر الخاص لاجل دفع ضرر العام » ضرر
عامی دفع ایتمک ایچون ضرر خاص اختیار اولنور .

بیانی : — ظیب جاهل ، ناسه حیلہ تعلیم ایدن مفتی ماجن کبیلرینی
ضرر عامی دفعاً منع ایتمک بوقاعدہ دن تفرع ایدر .

۱۲ (قاعدہ) « اذا تعارض مفسدتان روعي اعظمهما ضرراً بارتكاب
اخفهما » ایکی فساد تعارض ایتمکده اخفی بارتکاب ایله اعظمک چاره سنه باقلیر .

بیانی : — ایکی بلیه ایله مبتلا اولان کیمسه اول بلیه لر مساوی اولدینی
صورتده دیلدیکنی اخذ ایدر . اکر بلیه لر مختلف اولور ایسه اهوئی اختیار
ایدر . زیرا حرامه مباشرت جائز اولماز ، آنجق ضرورت اولدینی صورتده
اولور . حالبوکه زیاده حقنده ضرورت یوقدر . مثالی : یاره لی اولان بر کیمسه
سجده ابتدکی صورتده یاره سی آفسه ، سجده ایتمدیکی صورتده یاره سی آفسه
بوتقدیرده بو کیمسه سجود ورکوعی ایما ایدرک او طور دینی حالدہ نمازینی قیلار .
زیرا ترك سجود ایتمک ، حدث ایله برابر ترك صلاتدن اهوئدر . کوررض

میسین کہ : دابہ اوزرنده ناولہ نماز لردہ حالت اختیار دہ ترک سجود جائز در
لکن حدث ایله ادای صلات هیچ بر حالہ جائز اولماز .

۱۳ (قاعدہ) « العادة محكمة » عادت محکمدر . یعنی کرک عام و کرک
خاص اولسون حکم شرعی بی اہیات ایچون عرف و عادت حکم قلیندور .
بوقاعدہ نک اصلی ، « ماراہ المسلمون حسناً فهو عند الله حسن » حدیث شریفیدر .
عادت ، طاع سلیمہ عندندہ امور متکررہ مقبولہ دن اولیجی نفوس بشر دہ
مستقر اولان شیدن عبارتدر . بودہ اوچ قسمدر . برنجی (عرفیت عامہ)
وضع قدم کبی ، ایکنجی (عرفیت خاصہ) . هر بر طائفہ مخصوصہ نک اصطلاحی کبی .
اوچنجیسی (عرفیت شرعیہ) در . نماز ، زکاة حج کبی . بونلرک معانی
لفویہ لری معانی شرعیہ لریله ترک اولنمی عرفیت شرعیہ ببناء در .

۱۴ (قاعدہ) « یرفع الحدث بماء مطلق » حدث ، ماء مطلق ایله رفع اولور .

فائدہ : « الدماء كلها بخسة » قانلرک جملہ سی نجسدر .

لکن اون درلو قان بوعمومہ دن مستثنادر . (۱) نجیسی : دم شہید
(۲) نجیسی : آنک ظمر لرنده قالان (۳) نجیسی : جکرده قالان . (۴) نجیسی :
اشکنبہ دہ قالان . (۵) نجیسی : قیونک قلبندہ قالان . (۶) نجیسی : بدن انساندن
سیلان ایتیمان . (۷) نجیسی : سیوری سینک قانی . (۸) نجیسی : پیرہ نک
قانی (۹) نجیسی : کھلہ نک قانی (۱۰) نجیسی : بالق قانی نجس دکلدر .

۱۵ (قاعدہ) « الطاعة اذا صارت سبباً للمعصية ترتفع الطاعة ،

طاعت ، معصیتہ سبب اولدینی وقتدہ اول اطاعت صرتفع اولور . بیانی : مثلاً
طاعت حج ، قطاع طریق اولان قرامطہ ، ادای حج زمانندہ رشوہ ویرمکہ
سبب اولور ایسه ، کہ بودہ معصیتدر . اشته بوکبی بلیہ لره مبتلا اولان کیمسہ دن
طاعت حج صرتفع اولور .

(کذا فی الاشباه والنظائر)

(ائمه مجتهدین حضراتنك تاريخچه سی)

مدت عمری	تاریخ وفاتی	تاریخ ولادت سنه هجریه	اسامی
۷۰	۱۵۰	۸۰	امام اعظم ابو حنیفه رحمه الله علیه
۷۶	۱۷۹	۱۰۳	امام مالک
۵۴	۲۰۴	۱۵۰	امام شافعی
۷۷	۲۴۱	۱۶۴	امام احمد بن حنبل
(امام اعظم افند مزك اجل اصحابندن)			
۶۹	۱۸۲	۱۱۳	امام ابو یوسف رحمه الله علیه
۵۴	۱۸۹	۱۳۵	امام محمد
۴۸	۱۵۸	۱۱۰	امام زفر
(اجله تابعینندن)			
۱۰۰	۹۷	۱۹۷	قاضی شریح رحمه الله
۶۹	۱۵۷	۸۸	امام اوزاعی
۶۲	۲۵۶	۱۹۴	امام ابو عبد الله محمد بن اسماعیل البخاری
..	۲۱۷	..	امام ابو حفص الکبیر البخاری
..	۳۷۳	..	شیخ ابو منصور ماتریدی
..	۳۳۲	..	ابواللیث سمرقندی
..	۳۳۴	..	حاکم الشہید
۷۳	۱۲۵	۲۵	امام زهری
..	۲۴۸	۹۰	حسن بن زیاد
۹۱	۲۱۴	۱۲۳	امام اصمعی
..	۳۶۲	..	امام ابوبکر بن الفضل الکماوی
..	۲۰۰	..	موسی بن سلیمان الجرجانی رحمه الله علیه
۸۰	۲۶۱	۱۸۱	ابوبکر احمد شیبانی
..	۱۷۸	..	خلیل ابن احمد الازدی
..	۹۵	..	ابو عبد الله النخعی
..	..	۲۲۹	ابی جعفر احمد بن محمد الطحاوی
..	۳۴۰	..	ابوالحسن عبد الله الکرخی

اسامی	تاریخ ولادت سنه هجریه	تاریخ وفات	مدت عمری
ابوالحسن بن احمد القدوری الحنفی	۳۶۲	۴۲۸	۶۶
شمس الائمة السرخسی	۴۰۰	۴۹۴	۹۴
امام شمس الائمة الحلوانی	..	۴۴۸	..
شیخ الفقهاء محمد البخاری	..	۴۷۳	..
فخرالام البرزدی	۴۰۰	۴۸۲	۸۲
شیخ الاسلام برهان الدین علی المرغینانی	۵۱۱	۵۹۳	۸۲

فقیهای گرام و مجتهدین عظامک طبقاتی یدیدر .

(برنجی طبقه) شرع شریفده مجتهدین گرام طبقه سیدر .
 ائمه اربعه مذکورہ کبی . (ایکنجی طبقه) مذهبده مجتهدین گرام
 طبقه سیدر . امام محمد ، امام ابی یوسف کبی . (اوچنجی طبقه)
 صاحب مذهبدن مروی اولیان مسائله مجتهدین گرام طبقه سیدر .
 امام طحطاوی ، حصاف ، کرخی ، حلوانی ، سرخسی ، بزدوی
 فخرالدین ، قاضیخان وامثالی کبی . (دردنجی طبقه) مقلدیندن
 تخریج اصحابنک طبقه سیدر . امام رازی کبی . (بشنجی طبقه)
 اصحاب ترجیح طبقه سیدر . ابی الحسن القدوری وصاحب هدایه کبی
 (آلتنجی طبقه) ظاهر مذهب وظاهر روایتہ ، قوی ایله ضعیف
 بیننی تمیز ایتمه قادر اولان مقلدینک طبقه سیدر . صاحب وقایه
 کنز مثللو متون متأخره اصحابی کبی . (یدنجی طبقه) ذکر اولتان
 شیلره قادر اولیان مقلدینک طبقه سیدر . بونلر طبقات ستہ مذکورہ
 اصحابنک اقوالنی آکلایانلردر . شارحین گرام کبی . بناءً علیہ مفتی
 اولان کیمسه یه لازم اولان شو مذکورانی بیلوب و اصول وفروعی
 حفظ ایتدکن صکره فتوا ویرملی و آخر کلامنده واللہ اعلم یازمیلیدر .
 (ملخصاً من قہستانی)

تحديث نعمت

قال الله تعالى

(واما بنعمة ربك فحدث)

لان شكرتم لازيدنكم

شكر الاله نعمه . موجبة لشكره
فكيف شكرى بره . وشكره من بره

يعنى : الله شكر ايتك بر نعمتدر كه ، اوده شكرى ايجاب ايدر .
انعامه قارشى نصل شكر ايدويم ، كه شكريده بر انعامدر . حاصلى
شكرينك ايفاسندن عاجزم ديمكدر . اوامر الهيه به امتثال ونواهى
سبحانيدن اجتناب صورتنده متجلى اولان نعمتلرينك، شكرندن عجزمقرر
اولنجه « وان تعدوا نعمة الله لا تحصوها » نظام جليلى مقتضاسنجه
ظاهراً وباطناً دها نجه نجه نعم متوالية الهيه به قارشى دخى هر وجهه
شكردن عجزم دركارددر . مع مافيه نعم مذ كوره جمله سندن برسيدده :
كچن سنه طبع ونشرينه موفق اولديغم اشبو كتاب فيض اكتساب ،
رغبت عموميه به مظهر يتله تربيه وتدريسات عسكريه مفتش عموميلكنجه
مكاتب اعدادى عسكريه به و بعض خصوصى مكاتب ، درس پروغراملرينه
قبوليددر . بنا برين علو ، شرف و قدر جهتندن اشرف علوم اولان علم جليل
فقهك بو جهتله نشر و تعميمنه موفقيتمدن طولايى جناب منعم لايزاله
كرك قولاً و كرك فعلاً نه قدر اداى شكرده بولنسه ، محضا لطف

(ع)

الہی و بخشایش صمدانی اولان نم نامتہائیسنک بیکدہ برینی بیلہ
ایفا ایدہ میہ جکم شہد دن وارستہ در .

ایشته اثر فاجزانہ مک مکاتب مذکورہ طرفندن قبول ایدلمسی
— ہر نہ قدر استحقاقدن زیادہ تشویقہ محمول ایسہدہ — طبع نایدسنہ
جسارت و یردیکی کی محتویاتنک توسعہدہ لزوم کوستر مشدر . کتاب جلیل
قدورینک سوال و جوابلی اولہرق اساسنی عیناً ایفا ایلہ برابر محتاج
ایضاح اولان جہتلینی شرح و ایضاح و خارجدن برچوق مسائل
فقہیہ علاوہ ایدلمشدر . مع مافیہ «الانسان مرکب من النسیان» و «الخطأ
والنسیان من خصائص الانسان» منطوقلرنجہ سائقہ نسیان ایلہ اثنای
تحریردہ واقع اولان خطیأت و صورت افادہدہ کی عدم ارتباط و انضباطک
عقوبلہ معذور بیورلمقلغمی خاصہ قارئین کرام و ارباب مطالعہدن نیلز
و تہنی ایلمرم . زیرا منظورک حال و شاننی ناظرك نظرینہ کورہ ظاہر
اولور .
ومن اللہ التوفیق

« محبتلہ نظر ہر برعیوبی ستر ایدر کورما »

« عداوتلہ نظر کملکاری افشا ایدر طورماز »

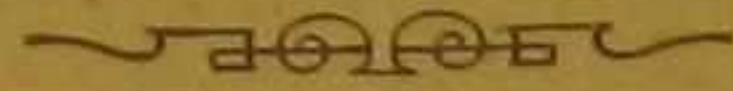
بحریہ چرخجی عملیات مکتبندہ عقائد دینیہ و فضائل

عسکریہ معلمی چرخجی یوز باشیلرندن

رادوبشتہلی

حسین حسینی

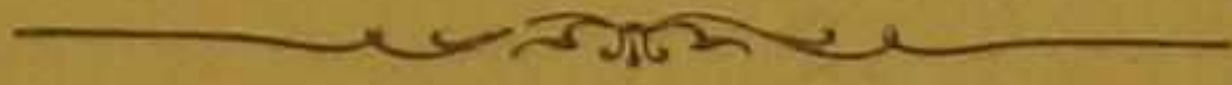
سؤال و جوابی قدوری شریف ترجمہ سی

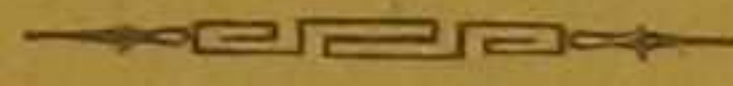
مؤلفی

مترجمی

الامام العالم العامل الكامل ابی
الحسن احمد بن محمد بن جعفر
الهمدانی الفقیہ الحنفی
بحریہ چرخچی عملیات مکتبی عقائد
دینیہ معلمی رادویشتہ لی یوزباشی
حسین حسنی

اشبو کتاب عبادات خمسہ ، یعنی کتاب الطہارۃ ، کتاب الصلاة ، کتاب
الصوم ، کتاب الزکاة ، کتاب الحجدن باحث اولوب بر چوق ابواب
وفصول متنوعہ بی حاوی اولہرق و بیگی متجاوز مسائل فقیہیہ بی شاملدر

طبع ثانی

باب والای فتواپناہی تدقیق مؤلفات شرعیہ مجلسندہ بالتدقیق ۳۰ نومبر ولی
فی ۳۷ ذی الحجہ ۱۳۲۷ وفی ۲۷ کانون اول ۱۳۲۵ تاریخہ اور رخصت
رسمیہ سنی حائز در .

تربیہ و تدریسات عسکریہ مفتش عمومیلکنجہ مکاتب اعدادی عسکریہ
پروگرامنہ قبول بیورلشدر .

مہر سز نسخہ لری ساختہ اولدینی کبی متجاسر لری دخی نظاماً مسئولدر

در سعادت - ۱۳۲۹

پانغال تیدہ کائن - مکتب حریہ شاہانہ مطبعہ سی

سؤال و جواب

قدوری شریف ترجمہ سی

— بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ —

الحمد لله الذي وفق من اراد به خيراً للتفقه في الدين . والصلوة والسلام
على سيدنا محمد الذي قال في حديثه من يرد الله به خيراً يفقهه في الدين
وعلى آله واصحابه الكاملين والقراة والتابعين والعلماء العاملين والائمة
المجاهدين ومقلديهم باحسان الى يوم الدين *

كتاب الطهارة

سؤال ۱ - كتاب [۱] لغتده نيه ديرلر ؟

جواب - « جمعه » ديرلر .

س ۲ - اصطلاح شرعشريفده (كتاب) نيه ديرلر ؟

[۱] كتاب وكتابت لغتده (جمع) معناسنه اولوب كتب فقهيته نك مسائل
مستقله سي (كتاب) وغير مستقله سي (باب) وبابك دها كوچكي (فصل)
عنوانلريله تصدير اوانوب فقهاء اصطلاحنجه كتاب : مستقل اعتبار اولنان
برطاقم مسائلدر . كرك بوكتابك مسائل مثلي اولسون : آبدست ، غسل ،
تيمم الخ . كرك اولسون : كتاب البيوع ، كتاب الصلاة ، كتاب الحج كي . قرآن
وقرائت دخي لغت جهتندن جمع معناسنه در . كتابت حروف و كلماني يازيده ،
وقرائت لفظده ، جمع ايلمكدر .

ج - شمل واحاطه يه ديرلر .

س ۳ - طهارت [۱] لغتده نيه ديرلر ؟

ج - نظافت و تميزلکه ديرلر که ، عکسی دنس یعنی کيردر .

س ۴ اصطلاح شرعشريفده (طهارت) نيه ديرلر ؟

ج - نجاست حقيقيه و حکميه دن اعضاء مخصوصه يي تميزلکدر ، که

عکسی حدشدر . يا خود رفع حدث و ازاله نجسه درلر ، تعريف

[۱] (طهارت) طانک فتحياه باب اول وخامس دن لغة مصدر که نظافت
ديمکدر . طانک کسريله اولورسه آت طهارت اولان صو و طو پراق معناسنه
کبير . طانک ضمياه اولورسه مایه تطهر بهک بعدالتطهر آرنان فضه سنه دينور .
نظافت دن اعم اولورق آنکله هم اجسام ، هم اخلاق ، هم افعال اتصاف ايدر .
نتکم پیغمبر ذیشان عليه صلواة المنان افندمن (نبی الام على النظافة) و
(النظافة من الايمان) و (الطهور شطر الايمان) بيورمشدر که مال منيفلری
مسلمانلق نظافت و تميزلک اوستنه قورولمشدر . تميزلک ايمان دن کبير ، تميزلک
ايمانک ياريسيدر . ديمکدر . بناء عليه بر دين که تميزلکی عمل و عبادت دن
دکل ، ايمان و اعتقاد دن جزؤ صایار : البته ارباب عقول آکا « تميزلک دينی »
آدينی طاقار . حاله و که تميزلک ، اوت هر معنا يله انسانلغک غايه سیدر ،
برينک انسانلنی يالکيز بوکله ايله ، بو کله نیک ککو - ترديکی بيوککک ايله
آکلاديلير . طارتيلير . « تميز آدمدر ، تميز ايش ياپار » دينير . مسلمانلغک ده
آرادينی آنجق بو بتون معناسيله تميزلکدر ، حسابانجه ، اوکارجه ، افعالجه
تميزلک بيوکککدر . برده اسرار طهارت يدي فصل اوزرينه مشتمل اولوب
هر برفصلی ايکيشر ايکيشردر . (۱) ايکی طهارت ، آبدست ، غسل .
(۲) ايکی مطهر ؛ صو ، طو پراق . (۳) ايکی حکم ؛ غسل ، مسح .
(۴) ايکی موجب ؛ حدث ، جنابت ، (۵) مبيح ؛ مرض ، سفر .
(۶) ايکی انيان ؛ غائطه ، ملامسه . (۷) ايکی کرامت ؛ تطهير الذنوب
اتمام النعمة . نعمتک انما يسه شهيداً ترك حيات اتمکدر . نتکم حديث شريفده
« من داوم على الوضوء مات شهيداً » بيورولمشدر . مال منيفی آبدستنه مداوم
و دائماً آبدستلی اولان کيمسه شهيداً ترك حيات ايدر ديمکدر . (جوهره)

آخر اعم ؛ تطهیری واجب ویا مندوب اولان محله مطهیری
ایصالدن عبارتدر . مطهر دن مقصد، بولندیغی وقت صو، بولندیغی
وقت تمیز طوپراقدر .

س ۵ - نجاست حقیقه ایله حکمییه نیه دیر لر ؟

ج - نجاست حقیقه حقیقه نجاست ، که هر بر مستقذر اولان شیلردر
قازورات و سائره کی نجاست حکمییه ، حکماً نجاست کی ، که
جنب ویا آبدستسز لکدر

س ۶ - طهارت قاچ قسمدر ؟

ج - ایکی قسمدر ، بری حقیقه طهارتکه ، صو ایله طهارتدر ، برده
حکماً طهارتدر ، بوده تمیز طوپراق و جنسی ایله طهارتدر که
بوده تیمدر .

س ۷ - صو ایله طهارت قاچ قسمدر ؟

ج - ایکی قسمدر ، بری خفیفه در آبدست کی دیکری غلیظه در که
حیض نفاس و جنب لکدن تمیز لک کی .

س ۸ - آبدستک فرضی قاچدر ؟

ج - درتدر (۱) یوزینی (۲) دیرسکارله بیله قوللرینی (۳)
باشنک درتده برینی (۴) طپوقلریله بیله آیاقلرینی بیقامقدر .

س ۹ - دیرسکار ایله طپوقلر بیقامقده داخلیدر ؟

ج - اوت داخلدر .

س ۱۰ - آبدستک سنتلری قاچدر ؟

ج - سنت مؤکده اوله رقاون بش قدردر . (۱) آبدست آلان کیمسه
اویقودن اویاندیغی وقتده اللرینی صو قابنه دالدرمه دن اوچ

کره بیقامق در که [۱] بریسی فرض ایکیسی سنتدر . (۲) آبدستک
ابتداسنده بسمله شریفه بی اوقومق [۲] (۳) مسواک [۳]
شریفه بی استعمال ایتک (۴) آغزینه صوویرمک (۵) بورنه
صوویرمک (۶) قولاقربی مسح ایلمک (۷) صقال ویرمقربی
خلاللامق (۸) غسلی اوچه قدر تکرار ایلمک که بری فرض

[۱] قالدیراسی ممکن اولیان کوب ، قزغان و سائره کبی شیلرده بولنان
برصودن الارینی تمیزلنک کیفیتی - که آبدست آلمغه دیگر برواسطه بولندی
تقدیرده دیمکدر . صوقابنک ایچنه طاهر اولان الارینک صولنی وحتی آنکده
تمامنی دکل ، پارمقربی بتیشیکجه ادخال ایدوب صوبی ص-اغ الله ادخال ایله
صول الی دخی آنکله بیقار . حدث اوزره اولان کیمسه ولوکه حدث اکبر
اولسون صو یاخود طاس آلمق ایچون پاک اولان الی وحتی قولنی ص-ویک
ایچنه صوققی ایله او صومستعمل اولماز . لکن ازاله حدث ویا امة سنت ایلمک
قصدیله ادخال ایدرسه ص-ویک اله ملاقی اولان قسمی آندن آیرانغه مستعمل
اولور .

[۲] اگر آبدستک ابتداسنده بسملایی اونوتسه ده اثناسنده سوبله سه
سنت حاصل اولماز ، فقط یمک اثناسنده بسمله اوقونسه سنت حاصل اولور .
زیرا یمکده هر لقمه عمل واحد حکمنده اولوب آبدست ایسه هیئت مجموعه سی
عمل واحد در . حدیث سعادتده « لاصلاة لمن لاوضوءله ولا وضوء لمن لم
ینذکر اسم الله علیه » بیورلمشدر که مأل شریفی آبدستی اولیانک نمازی اولدیغی
کبی آبدستنه اسم الله ذکر ایتمیانک دخی آبدستی اولماز دیمکدر که نفس کماله محمولدر .
دیگر حدیث شریفده (آبدستنی اسم الله ایله آلان کیمسه نیک هر طرفی تمیزلیر .
اسم اللهی ذکر ایتمیه رک آلانک یالکیز آبدست مواضی تمیزلیر بیورمشلردر .

[۳] بیلدیکن مسواک اراک آغاجنک دالیدر و افضل اودر . حدیث
شریفده ناطق اولدیغی اوزره مسواک آغز ایچون سبب نظافت و جالب رضاء
رب عزتدر . آبدستنده مسواک استعمال اولنان نماز مسواکیز آبدست ایله قلنان
نمازدن یتیش درجه افضلدر . مسواکدن متأذی اولان کیمسه ایچون آکا
مواظبت مستحب اولیوب بلکه آنی اعیاناً استعمال ایتک لازم کلیر . مسواک

[۱] ایکیسی سنتدر (۹) نیت ایتمک [۲] (۱۰) باشنه قاپلمه مسح ایتمک
[۳] (۱۱) آبدستی ترتیب اوزره آلمق [۴] (۱۲) اللہ تعالی آیت
کریمه سنده ذکر یله بدأ ایلدیکی عضودن باشلامق [۵] (۱۳) صاغ

بولمادیغی وقتده بر بز پارچه سی یاخود مسبجه پارمغیله دیشلرینی اووالامق
مسواک مقامنه قائمدر .

[۱] فرض ، کندیسنده شبهه اولیان کتاب و خبر متواتر کبی دلیل قطعی
ایله ثابت و زیاده و نقصانی قبول ایتمیان حکمدن عبارتدر که ، فاعلی مثاب (۲)
(۲) و بلاء-ذر شرعی تارکی معاقب و منکری بالاتفاق کافر اولور . واجب
ایسه شبهه لی دلیل ایله ثابت اولان حکمه دیرلرکه ، فاعلی مثاب و بلاء-ذر
تارکی معاقب اولوب منکری کافر اولماز .

سنت — ، افندمن بر ویا ایکی کره ترک ایله برابر دائماً ایشلدیکی شیئه
دیرلرکه حکمی ؛ فاعلی مثاب ، تارکی ایسه شفاعتدن محروم اولور .

مستحب — ، پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم عمرنده بر کره ایشلدیکی شیئه
دیرلرکه ، حکمی فاعلی مثاب اولوب تارکی معاقب اولمز .

مباح — ، اتیان ایله ترک ایتمکده مخیر اولان شیئه دیرلرکه ، حکمی ، فعل
ویا ترکنده عدم ثواب و عدم عقابدن عبارتدر .

[۲] نیت قصد قلییدن عبارت اولوب رفع حدث ویا اقامه صلاة ویاخود
آبدست آلمغه یاخود امثال امر عزیمیه آلمقدردر . ولساناً سوایلمکده مستحسندر .

[۳] ربع رأسک بر کره مسحی فرض و تمام رأسی بر کره مسح سنتدر .
مسحده تکرر مسنون دکلدر . صاغی مسحی ، تیمم ؛ مستلر اوزرینه مسحده
یوبله در . قاپلمه مسح کیفیتنده روایات مختلفه وارایسه ده طریق سهلی شودر :
ایکی الیرینی بر مقلریله برابر باشک اوک طرفنه وضع ایله آرقه سنه طوغری
صیوابه رق کتورمک وبعده قولالیرینی دخی مسح ایتمکدر .

[۴] بلا ترتیب آلتان آبدست صحیح فقط سنته مخالفدر .

[۵] یعنی اول یوزینی صکره قوللیرینی بیقماق صکره باشینی مسح ایتمک
صکره آیاقلیرینی اک صکره بیقماغله آبدست آیتنده کی ترتیب ذکر یبه
رعایت ایتمک .

جانبلیریله باشلامق (۱۴) بویننه مسح ایتمک [۱] (۱۵) آبدست
اعضالرینی ییقارکن فاصله ویرمامکدر . [۲]

س ۱۱ - آبدستی بوزان شیر هانکیلریدر ؟

ج - اوکدن و آرقه دن چیقان شیر قان وایرین و صاری صونک
بدندن چیقوب حکم تطهیر کندیسنه لاحق اولان محله تجاوز
ایدوب سیلان ایلمک آبدستی بوزار [۳] .

س ۱۲ - آبدستی اولان کیمسه نك اغزندن نه مقدار قی چیقمه سیله
آبدستی بوزیلور ؟

ج - اغز طولیسی قی اغزندن چیقمله آبدستی بوزیلور . بوده اغزده
طوتسی زورایله ممکن اولاندر [۴]

[۱] حلقومی مسح ایتمک سنت دکل ، بلکه بدعتدر .

[۲] اعمال وضوئی علی التوالی و بلافاصله یا پیق یعنی بری برینه اولشدیروب
بری قوریمه دن دیکرینی ییقامق اوزره غسلده تتابع ایتمکدر .

[۳] قانک غیری اولان آفتنی دخی بر درد و علندن نشأت ایتمک شرطیله
آبدستی بوزار . مثلا قنامق و قانامق ، یاره و چیبان آفتنی یاخود صیقوب و یا
دشوب آنی آفتنق و قان آلدیرمق و حجات اولق و سولک طوتنق آبدستی
بوزدینی کبی کوزی — که آغرییه رق یاخود ضعف رؤتی و یاخود پیکارلرده
قبارتی اوله رق — صولانان کیمسه نك کوز یاشری دخی آبدستی بوزار . اگر
بو حال استمرار ایدرسه او کیمسه صاحب عذر اولور . آغلامق و یا کولک
صورتیله کلان کوز یاشری صغوغه و زکامه مینی بوزندن اولان آفتنی کبی
طاهر اولوب آبدستی بوزماز .

قولاق ، کوبک ، ممه کبی منفذلردن آغری و آجی ایله کلان آفتنی برعله
مینی اولغله آبدستی بوزار .

[۴] اغز طوسی کلان شی کرک طعام یاخود صافی صو یاخود پیختی قان
یاخود صفرا اولسون قعر معده دن و یاخود جگر خسته لغندن کلدیکی ایچون
نجس و آبدستی بوزار . قیئک سببی اولان غثیان ایله کوکل بولانتیسیدر . (۱)

س ۱۳ - نه مقدار او یومقله آبدستی بوزیلور ؟

ج - آبدستی اولان کیمسه یانی اوزرینه یاخود برنسنه یه اتکا ویا استناد ایدر اولدینی حالدده او یومقله که ، اکر اول نسنه زائل اولسه او یویان کیمسه دوشرسه آبدستی بوزیلور [۱]

س ۱۴ - آبدستی بوزان شیرلر دهانه لردر ؟

ج - آبدستی بوزانلردن بریده بایلمق یاخود دیوانه اولق [۲] ورکوع و سجده لی نمازلرده کندی یاننده کی اولان کیمسه ایشیده جک قدر کولمک [۳] آبدستی بوزار . [۴]

(۱) متحد اولدقجه متفرق صورتیه آزار آزار کلانی دخی عندالاجتماع او مقداره بالغ اولسه ینه او حکمده دره . آغز دن توکور وکه غالب ویا مساوی قان کلسه ینه آبدستی بوزیلور . فقط : الما . ایوا مثللو سر تنجه شیرلر ایصر مقله آنلرده قان اثری اولق آبدستی بوزماز .

[۱] او طور دینی حالدده تمایل ایدهرک او یویان کیمسه دوشسه اکر دوشر ایکن یعنی یانی یره کلدن یاخود کلیر کلز بلافاصله او یانورسه آبدستی بوزولماز . (در مختار)

[۲] و سرخوش اولق که صاحبک سوزی قاریشق و یوروشی طولاشیق اولور . اکر اه و ضرورت کی بر سبب مبیحه مبنی اولسه ده آبدستی بوزار . [۳] کولمک اوچ قسم اولوب برنجی تبسمدر که هیچ سسس چیقمه قسزین کولمکه دیرلر که بو، نماز و آبدسته ضرر و برمن ، ایکنجی ضحک ، یعنی کندی ایشیده جک قدر کولمکه دیرلر که بو، نمازی بوزار . اوچنجی قهقهه در که یاننده کی آدم ایشیده جک قدر کولمکه دیرلر . بوده نماز و آبدستی بوزار . جنازه نمازنده قهقهه ایله کولمک یالکز نمازی بوزوب آبدستی بوزماز . نماز خارچنده قهقهه ایله کولمک آبدستی بوزماز . لکن آبدستی آلمسی مندوبدره . (جوهره)

[۴] کولن کیمسه نیک صبی و نائم اولماسی و نمازک س-جود و رکوع علی اولسی شرطدر . زیرا صبی و نائمک اثنای صلاتده کوللری آبدستی بوزمیوب یالکز نمازلری بوزیلور . جنازه نمازنده و سجده تلاوت ایچنده بالغ و بیدارک (۱)

س ۱۵ - غسلک [۱] فرضی قاجدر ؟

ج - اوچدر (۱) مضمضه [۲] (۲) استنشاق [۳] (۳) سائر بدنی بیقامقدر .

س ۱۶ - سنت سنیه ایله غسل آبدستی نصل آلنور ؟

(۱) دخی کولسی آبدستی بوزمیوب یالکیز ابطال عمل ایدر . برده مباشرت فاحشه آبدستی بوزار . یعنی بلا حائل مباشرت فاحشه که مباشرت مفرط دیمکدر . تماس فرجین ایله تفسیر اولمشدر . بعضی علما معانقه ایله اوله جفنی سویلمشدر . بعضیسی مباشرت مذکوره رطوبتی انتاج ایتسه بیله آبدستی بوزار دیمشدر . مقتضای قیاس امام محمد قولیدر که بوبابده ابدستک بوزولسی آنجق خروج مندی ایله اولقدر .

(آبدستی بوزمیان شیلر) اون عدد درکه (۱) آرقه و اوکدن غیری بریردن قان ظهور ایدوب چیقیدینی برده قالمق . (۲) یاره دن بلا سیلان ات ، قان دوشمک . (۳) یاره دن و بوروندن ، قولاقدن قورد دوشمک . (۴) عضوا سفله ال سورمک . (۵) قادینه دو قنمق . (۶) آغز دولدیرمیه رق قی ایتمک . (۷) چوق دخی اولسه بلغم توکورمک . (۸) تمکن اوزره اوطوردینی برده اویویان کیمسه قاینایغی بردن آیرماق احتماله دکین تمایل ایتمک . (۹) تمکن اوزره اوطوروب اویویان کیمسه برشیئه یاصه لایمق وحتی یاصه لاندینی شی کیده رلسه دوشمک احتماله اولمق . (۱۰) نمازده اویومق ولو که رکوع وسنت وجه اوزره اولان سجود حالنده بولسون .

[۱] غینک فتحیله غسل بیقامق . غینک ضمیله بیقامق معناسنه در . اغتسال تمام جسدی بیقامقدر که صیجاق صوابله اولانسه استحمام صفوق صوابله اولانسه ابترا دینلور . مسلم اولان کیمسه بویکی صورتک بریله اغتسالی بعضاً فرض و بعضاً سنت ویا مستحب اولور .

[۲] مضمضه دن مراد صوبی آغزده چالقه لامقدر . بونده مبالغه آبدستده اولدینی کی سنتدر . (غزغره) لازم دکلددر که ، اوصوبی بوغازده تحریک ایامکدر .

[۳] استنشاق دن مراد بورون داخلنه یوشاغنه قدر صو آلمقدر . بونده مبالغه دخی سنتدر .

ج - اولاً جنب اولان کیمسه اللارینی و عورت محللرینی بیقایوب اکر بدننده نجاست وار ایسه آنی ازاله ایدوب بعده نماز آلدیغی کبی بر آبدست آلوب یالکیز ایاقلرینی بیقامز ، بعده صویبی ، باشی و سائر جسدی اوزرینه اوچر کره دوکوب بعده غسل ایتدیگی مکاندن تجاوز ایدوب ایاقلرینی بیقار .

س ۱۷ - غسل آبدستنده قالدینلر صاچلرینی چوزمک لازمیدر ؟
ج - صاچلرینک کوکلرینه صو بالغ اولدقده اوروملرینی چوزمک لازم دکلدر . [۱]

س ۱۸ - غسل آبدستنی ایجاب ایدن شیر قاچدر .
ج - درتدرکه (۱) شهوت ایله آتمق وجه اوزره منینک انزالی یعنی یرندن قویمسی (۲) انزال اولقسزین آلت تناسلدن سنت محلمک دیگر بر شخصک اوک ویا آرقه طرفه کیرمسی (۳) حیض (۴) نفاسدن چیقمقدر .

س ۱۹ - رسول ذیشان افندمن غسل آبدستنی قاچ یرده سنت قیلدی ؟
ج - بش محله کی (۱) جمعه [۲] (۲) و (۳) ایکی بیرامده (۴) حاجی اولان احراملندقدده (۵) عرفهده وقفه ایچون سنت

[۱] صاچ ارککه زینت اولدیغی ایچون وچوزمکده کوچ و کلفت اولدیغندن مطلقاً یعنی دیبلرینه صو واصل اولسون واصل اولسون چوزوب بیقامق لازمدر .

[۲] بوده صلاة جمعه ایچون اولمسی قول راجحدر . پنجه-شنبه کونی ویا جمعه کیجه سی غسل آبدستی آلمق ایله قول صراجوچه کوره سنت حاصل اولور . لکن جمعه نمازندن ص-کره ایدیلان غسله اجماعاً اعتبار یوقدر . جمعه کونی وچوب اغتسالی ناطق اولان احادیثی علماء کرام حضراتی توفیقاً بین الاحادیث سنت مؤکدهیه حمل ایتشلردر .

قیلیدی . [۱]

س ۲۰ - مذی [۲] ایله و دیده غسل آبدستی لازم کلورمی ؟
ج - غسل لازم کلورمیوب بونلرده یالکیز آبدست آلمق لازم کلور .
س ۲۱ - [۳] حدیثلردن طهارت نه کی صولرله جائز اولور ؟

[۱] اون التي یرده غسل ایتمک مندوب و مستحبدر . (۱) طاهراً مسلم اولان . (۲) - نأ بالغ اولان . (۳) جنون ، باغینلق و سرخوشلقدن آییلان . (۴) حجامت اولان . (۵) اولو بیقایان . (۶) لیله براته ایرن . (۷) قدر کیجه - نه ایرن . (۸) مدینه منوره به کیرن . (۹) قربان بیرامی صبحی مردلفه و قه سنده بولنان . (۱۰) طواف زیارت ایچون منادن مکه مکرمه به کلان . (۱۱) صلاة خسوف و کسوفی قیلان . (۱۲) یاغفور دعا سنه چیقان . (۱۳) ظلمت و فورتنه و زلزله مملو خوف و دهشته مبنی نماز و نیازده بولنه جق اولان . (۱۴) یولدن کلان . (۱۵) کناهندن توبه اییدن . (۱۶) رمی جبار اییدن . (شرنبلالی) حسن بن عمار علی الشرنبلالی علیه رحمة الباری حضرتلری بومقامده کلامنی (تنبیه عظیم) عنوانیله تصدیر ایده رک بیوریور که طهارت ظاهره تک نفع تامی آنجق طهارت باطنه ایله در که اوده اخلاص اوزره اولق ، و غسل غشدن و حقد و حسد دن نزاها و تباعد ایتمک . و کونینه داثر ماسوی - اللهم دن قلبی تطهیر ایلمک ایله اولور . بو حالده انسان حق جل وعلایه برشی ضمننده دکل ، ذاته و امتثال امرینه مبنی کندیسنه عرض افتقار ایله عبادت ایدوب منان متعال دخی آکا عطف رحمت ایده رک مضطر اولدینی حاجاتی قضا ایله من و الفضال اوزره اولغله آرتق سن آنجق (المالك الاحد الفرد) حضرتلرینه بنده اولورسن که کندندن بشقه هیچ برشی تحت رق و مملو کینه آله ماز و هوس و هوای خدمت مولادن سنی آلیقویه ماز . جناب حقه اخلاص اوزره اولوب آنک امری و رضاسی اوزره حرکت ایلیان هر نره ده اولسه محفوف عنایت باری اولور و بیلمدیکنی او کور نور . و اتقوالله و یعلمکم الله . (شرنبلالی)

[۲] مذی - ایجه بیاض برص و در که بعد الملاعبه ذ کردن چیقار .
ودی - کوچوک آبدست بوزدقدن صکره چیقان قویو صوبه دیرلر .
[۳] حدیث - دیک آبدست و جنبلك حالنه دیرلر که ، برینه حدیث کبری دیکرینه حدیث صغری دیرلر . (جوهره)

ج - یاغمور ، دره ، چشمه ، قویو ، دکز صولریله جائز اولور
بوئتره ماء مطلق دیرلر . [۱]

س ۲۲ - بر صو اوزرینه غیری بر شی غالب اولوب صوی طبیعتدن
چیقارسه آنکله آبدست جائز اولورمی ؟

ج - شربت و سرکه و پشمش سبزه صوی و زعفران کبی غیری شیلر
صو اوزرینه غالب اولسه بو کبی مخلوط صولر ایله آبدست الموق
جائز اولماز و بو صولره ماء مقید دیرلر . [۲]

س ۲۳ - بر طاهر نسنه صویه قاریشوب اوصاف ثلثه دن برینی تغیر
ایلسه بو صو ایله آبدست جائز اولورمی ؟

ج - سیل و چوغان دیدکاری اوت ایله قاریشان صو و صابون و زعفران
کبی صولر ایله اوصاف ثلثه دن [۳] یالکیز بر وصفی تغیر ایلمش
ایسه آبدست جائز اولور .

[۱] مائعات مزایله نك ماء مطلقه الحاقی آنجق نجاست حقیقیه بی تطهیر و
ازالده صحیح اولمشدر . چونکه شرط الحاق موجود در که اوده اجزاء
نجاستك بیقانه بیقانه خیقوب نهایت بولسیدر . بو شرط نجاست حکمیه ده
منع مدر . زیرا اعضای محدثه نجاست محسوسه بوقدر که تناهیسنه حکم
اولسون . حدث بر امر شرعیدر که آنک ایچون مانع صلاة اولق اوزره
حکم نجاست واردر . مشایخ آنک ازالسنه مخصوص آلت تعیین ایتمشدر که
اوده ماء مطلق یا خود آنک خلای اولان تیمدر . آرق او آلتک غیر یسنی
آکا الحاق ایتک ممکن اوله ماز . (شرنبلالی : طحطاوی)

[۲] ماء مقید اصلی و غیر اصلی اولور . اصلی اولان قاوون ، قارپوز ،
آصمه ، کل صولری کبی غیر اصلی اولان تشریب و یا طبخ ایله امتزاج ایدن
چوربا و پیراق صولری کبی .

[۳] بر شیتک اوصاف ثلثه سندن مقصد | دادی ، رنگی ، قوقوسی
دیمکدر . (جوهره)

س ۲۴ - آغاج و میوه لردن صیقلان صولر ایله آبدست آلمق جائز اولورمی ؟

ج - صونك مغلوبیتنه بناءً جائز اولماز .

س ۲۵ - بر ماء را كد [۱] یعنی طور و جی صوکه کول و حوض کبی آرز ویا چوق اولسون نجاست دوشد کده نجاستک دوشدیکی لردن آبدست آلمق جائز اولورمی ؟

ج - جائز اولماز . اما اگر او ماء را كدك [۲] بولند یعنی یرك طول و عرضی اونر آرشون اولورسه صویك سطحی $10 \times 10 = 100$ آرشون ایدر بویله صویه نجاستک دوشدیکی یرك غیری طرف لردن آبدست آلمق جائز اولور .

س ۲۶ - ماء جاری نیه دیرلر .

ج - برصمان چوپنی کیدره جك قدر جریانی اولان صویه ماء جاری دیرلر .

س ۲۷ - ماء جاری به نجاست دوشد کده اول صودن آبدست آلمق جائز اولورمی .

ج - آنده نجاست اثری کورونمدیکی وقتده جائز اولور . زیرا نجاست ، صویك جریانیله بیله قرار و ثبات ایتمز ، شو حالده بر

[۱] ایشته بونك ایچون علیه الصلاة والسلام افندمن آقیان صولره بول و ایچنده غسل ایتمکدن منع بیوردی . (جوهره)

[۲] ماء را كد قليل : نجاسته ملاقی اولغله اثر نجاست آنده ظاهر اولسه دخی متنجس اولور . کلب یا لامق ، ایچنه بر دامله قان یا خود بول ، شراب دوشمك ، لاشه واقع اولمق کبی . فقط اگر صویه کوکرجین ، سرچه قوشی ترسی دوشمك و صوده بالقی ، قوربغه و نخته قوریسی کبی حیوانلر اولمک ایله صو فاسد اولماز .

ایرمق کنارینه برچوق کیمسه لر دیزیلوب آبدست آملری جائز اولور .

س ۲۸ - بیوک کول نیه دیرلر ؟

ج - بر طرفك حرکتیله دیگر طرفی حرکت ایتمسه آکا بیوک کول دیرلر . [۱]

س ۲۹ - اول کولك ایکی جانبندن برینه نجاست دوشسه دیگر جانبندن آبدست جائز اولورمی ؟

ج - جائز اولور ، زیرا ظاهر اولان اول جانبه نجاست واصل اولمز .
س ۳۰ - سینك و عقرب کی آقیجی قانی اولمیان حیوانك صوده اولسی صوی افساد ایدرمی ؟

ج - افساد ایتمز ، حتی قانی اولمیان حیوان خارجه اولد کدنصکره صویه دوشرسه ینه صوی افساد ایتمز . [۲]

س ۳۱ - بالق و قوربغه وینکج کی صوده یشایان حیوانلرک صوده اولسی صوی افساد ایدرمی ؟
ج - افساد ایتمز .

س ۳۲ - ماء مستعملی حدثلری تطهیرده جائز اولورمی ؟
ج - جائز اولماز .

س ۳۳ - ماء مستعمل نیه دیرلر ؟

[۱] ویاخود حوض کبیر دیرلر . دیگر تعریفه کوره صو ، آوجلانیدی وقت کول ویا حوضك دیجی کوزوکما یکی تقدیرده حوض کبیر دیرلر . اگر صو ، صربع اولورسه دوره اوتوز آتی آرشون کبیر .

[۲] کذا آری ، بوجك ، عقرب ، پیره ، تخمه قوریسی ، صو کوپکی ، صو خنیری هپ بوقبیلدندر . فقط ییلانك دم سائلی اولدیغندن صوی افساد ایدر .

ج - هر صو ، كه آنكه حدث ازاله اولنه ، يا خود بدنده عبادت قصديله
استعمان اولنانه ديرلر .

س ۳۴ - هانكي ديرلر دباغت [۱] قبول ايدر ؟

ج - آدمي دريسي كرامتنه خنزير دريسي نجاستنه بناءً دباغت قبول
ايتمز ، بونلردن ماعدا هر دري دباغت قبول ايدوب طاهر اولور .
وبونلردن ياپيلان قربه دن آبدست آلمق جائز اولور . دباغ مسلم
وغير مسلم اولسي مساويدر . كلب دريسي امام اعظم عندنده
دباغت قبول ايدوب شافعي مذهبنده قبول ايتمز . [۲]

س ۳۵ - اولوب مردار اولمش اولان خنزيرك غيري حيوانك تويلري
وكونش ايله قورومش كيمك وبوينوزي طاهر ميدر .
ج - طاهر در .

س ۳۶ - برقيويه سيدك ، قان ، شراب ، كبي آقيجي نجاست دوشديكي
وقتده اول قيو نصل تميزانور ؟

[۱] دباغت : كه دري تميزله مكدر . بوده حقيقي وحكمي اولور . دباغت
حقيقيه ؛ شب ، مازو ، نار قبوغى استعمالى كبي صنعت اجراسيله اولور . دباغت
حكيميه ؛ طوپراق ، يا خود كوشلنمك وهوا آلدبرمق صورتيله اولور .
دباغت حقيقيه ايله حكيميه حكمنده مساويدر . يالكيز بربرده فرقليدر كه ، حقيقيه
دباغتن صكره صو اصابت ايدن درينك نجاستى اتفاق روايات ايله عودت
ايتمز . حكماً دباغتنده ايكي روايت واردر . آنلركده اصي نجاستك عدم
عودتيدر . نتكم متنجس قيونك چكلكدن صكره صوي طاهر در .

[۲] يپيلان ، فاره ديرلري دباعه متحمل دكلدر . جلود طهور دخی
بو قسمنددر . يتون ديدكاري جانوارك دريسي كبي دار حربدن چيقان شيلر
طاهر ايله دبع اولنمش ايسه طاهر در . نجس ايله دبع اولنمش ايسه نجس در .
مشكوك ايسه بي قامق افضلدر . (در مختار)

ج - بویکی نجاستلر قیویه دوشدکده صویک کلیدی چکیلور . بووجهله
صویک اخراجی قویوی پاک ایدر . [۱]

س ۳۷ - اکر کندی کندینه قیویه فاره ، سرچه ، بوند قوشی ،
صغرجق ، کلر دوشسه قاچ قوغه صونک اخراجیله قیو
تمیزلور ؟

ج - بو حیوانلرک اولسیله برابر قیودن یکر می قوغه بیلیله اوتوز قوغه یه
قدر صو چیقاریلور . و قوغه نك بیوک و کوچکلکی حساب
اولور اکر فاره کدین قاچهرق ویا خارجده مجروح اوله رق
دوشسه یا خود کدی کلبدن قاچارکن قیویه دوشسه و دیری اوله رق
چیقارلسه صونک کافه سی چیقاریلور . [۲]

س ۳۸ - اکر قیویه کوکرجین ، [۳] طاوق ، کدی کندی کندینه
دوشوب اولسه لر قاچ قوغه چکیلور ؟

[۱] فاز ، اوردک ، طاوق ، ترسی وانسان ، کدی ، کوپک کبی اتی
نیمان حیوان ترسلری وقت و سالیه لری هپ بو قسمندر .
[۲] برقطره قان ، بول ، شراب ، نجاست مائمه قارشیق ، خنزیردوشمک
ولو اولسه بیله . و دوشن حیوان سرچه ، فاره بیله صغیرالجته اولسه اولدکن
صکره شیشمک ، طاغلمق ، توی دوکلک بوسورتلرده قیونک صوی کمالاً
چیقاریلور . یوز آرشون ودها زیاده سطحده صوی حیوان اولان صهرنجلر
وصو خزانه لری (حوض کبیر) اولغله آنلرک ایچنه بارکیر دوشوب اولسه
ترسی لازم کلیوب تجس اوصاف ثلثه نك بریله اثر نجاست طاهر اولغله در .
یوز آرشوندن اقل اولان صهرنجلر حوض صغیر اولغله بونک کبی بره کمولی
اولان بیوک کوپلردخی قیو حکمنده اوله جنی - که کوکرجین کبیلرک اولیسنده
قرق وفاره کبیلرک اولیسنده یکر می قوغه صو چکمکله تطهیر ایدیله جکنی .
صاحب درختار سویلمشدر .

[۲] کوکرجین ، سرچه کبی اتی بدنان قوشلرک ترسی صو افساد ایتمز .

- ج - قرق قوغه بئيله آلتش قوغه يەدك صو چكىلور .
- س ۳۹ - اكر قيويه كاب [۱] قيون ، سائر حيوان ويا انسان دوشوب اولسه نصل تميزلور ؟
- ج - صويك كافهسى چيقاريلور .
- س ۴۰ - اكر قيويه دوشن حيوان شيشسه ياخود طاغلسه نصل تميزلور ؟
- ج - ينه صويك كافهسى چيقارمغله تميزلور .
- س ۴۱ - هانكى قوغه لر استعمالده اعتبار اولور ؟
- ج - قيولر ايچون استعمال اولنان اورته قوغه اعتبار اولور .
- س ۴۲ - قيودن بيوك قوغه ايله صو چيقاريلورسه نه ياپيلور ؟
- ج - وسط قوغه نك احاطه ايلديكى مقدارى بيوك قوغه ايله صو اخراج اولدقدە حساب اولور .
- س ۴۳ - اكر صو آقيجى اولوب توكنمك ممكن اولمديغى صورتده و صونك كافهسى چيقارمق واجب اولدقدە نه ياپيلور ؟
- ج - اول قيونك اهاليسى قيوده اولان صويك تخميناً مقدارىنى اخراج ايدر .
- س ۴۴ - بومثلاو قويولر حتمده دها بشقه برروايت وارميدر ؟
- ج - محمد بن حسن حضرتلرندن روايت اولنوب بيورديكه مذكور قيودن ايكيوز قوغه دن اوچيوز قوغه يەدك صو چيقاريلور .
- س ۴۵ - اكر بر قيوده فاره ياخود فاره نك غيريسى بولنوب نه زمان قيويه دوشديكى بيلنمزه دوشن شى شيشمش و طاغلمش ايسه اول قيو اهاليسى نه ياپارلر ؟

[۱] اكر غايت كوچك كوچك ياوروسى دوشرسه كدى حكمنده در .
(طحطاوى)

ج - اول قیودن آبدست آلوب ویا برشی ییقادیلر سه بر کون بر کیجهک
نمازی اعاده ایتدکاری کبی اول قیونک صوی اصابت ایلدیکی
شیلرک کافه سنی ییقارلر . [۱]

س ۴۶ - اکر مذکور قویویه دوشن شی شیشمش ویا طاغلمش ایسه
نه یایمق لازمدر ؟

ج - امام اعظم حضرتلرینه کوره اوچ کون اوچ کیجهک نمازی
اعاده ایدرلر .

س ۴۷ - امامین عندلرنده نه یایمق لازمدر ؟

ج - قویویه دوشن شی نه زمان واقع اولدینی تحقق ایدنه دک بر
شیک اعاده سی لازمکدر .

س ۴۸ - سؤریغنی آرتقلر قاچ قسمدر ؟

ج - بش قسمدر ، که (۱) بالاتفاق طاهر در که انسان ، حائض و نفساء
کافر اولسه دخی آرتغی طاهر در . فقط شراب وراقی ایچنلرک

[۱] انسانک ، یاخود بقر ، غنم ، کبی اتی یدنان حیوانلردن برینک قویویه
دوشوب دیری چیقیمی صورتنده اوزرنده نجاست اولدینی تیقن ایدلمش
اولدقجه صوفاسد اولماز ، آنلرک اوبلقلری بولی مشتمل اولیق ظاهر اولدیغنه
باقلماز . زیرا دها اول ماء کثیره کیره رک تمیزلنک احتمالی واردر . بوا احتمال ،
اصالت طهارت ایله قوت بولوب صوبک عدم نزحی انتاج ایدر . (طحطاوی)
استر ، حمار ، آتمجه ، شاهین ، چاپلاق کبی بیرتجی قوشلرک وقورد ،
کلب ، قاپلان ، مایمون ، چقال کبی حانوارلرک دخی مجرد قویویه دوشمه سیله
یعنی ایچنده اولماک وصالیه سی صوییه دکامک شرطیله صومشکوک ومنتجس
اولماز . زیرا خنزبردن ماءدا هر حیوانک ظاهری حال حیاتنده طاهر در .
اگر دوشن حیوانک صالیه سی صوییه واصل اولور ایسه طهارت و نجاست ،
کراهت ، مشکوکیت احکامنجه او صو ، اعابه تابع اولمقله اعابی نجس ایسه
وجوباً نزح کلی لازم کلیر . سکرده ایسه یکر می قوغه صو چیقاریلیر .

آرتنی طاهر نکلدر . (۲) بالاتفاق نجسدرکه کلب و خنزیر آرتنی
کبی (۳) مختلف فیہدرکه ، آرسلان ، قیلان ، قورت ، تلکی ،
چقال ، فیل و امثالی کبی یرتیجی حیوانلرک آرتنی کبی (۴)
مکروهدرکه کدی وباشی بوش اولان طارق و یرتیجی قوشلرک
و بیلان و فاره مثللو اولرده ساکن اولان حیوانانک آرتنی کبی
(۵) مشکو کدرکه مرکب وقاطرک آرتقیری کبی .

س ۴۹ - اکر ماء مشکو کدن ماعدا صو بولمزسه نه یاییلور ؟
ج - اکر ماء مشکو کدن ماعدا صو بولمزسه آنکله آبدست آلتوب
بعده تیم اولنور تیم ایله آبدستدن هانکیسنی تقدیم ایدرسه
جائز اولور .

﴿ باب التیمم ﴾

س ۱ - تیمم [۱] لغتده نیه دیرلر ؟

ج - قصده دیرلر .

س ۲ - اصطلاح شرعشریفده (تیمم) نیه دیرلر .

ج - یرجنسندن اولان تمیز برشی تطهیر حدث قصدیله استعماله دیرلر .

[۱] تیمم بوات مرحومه نك خصائصندن اولان برطهارندرکه ، صوبك ویا
استعمالنه قدرتك فقداندنه طاهر اولان یر یوزیله ازاله حدث ایلمکدر .
حقلرنده رخصت اوله رق مشروع اولمشدر . رخصت هم من حیث الاکله درکه
ارض پاک جنسک سطح ظاهر بله اکتفا اولمشدر ؛ همده من حیث الحمل درکه
آندن آبدست اعضاسنک نصفنه اقتصار ایدمشدر . (تیمم) کتاب وسنت ایله
نابتدر . کتاب یعنی قرآن ایله ثابت اولدیغنه دلیل (فلم تجرد وماء فتیمموا
صعبداً طیباً الخ) آیت کریمه سیدر . حدیث شریف ایله ثابت اولدیغنه دلیل :
(التیمم طهور المسلم مالم یجد الماء) منطوق پیغمبریدر .

س ۳ - تیمم ایتمک کیملره جائز اولور ؟

ج - برکیمسه مسافر اولدیغی حالده صو بوله میوب یاخود شهر خارجنده بولنوب بر میل ویا دها زیاده صودن اوزاق اولسه ، یاخود صوی بولسه لکن مریض اولوب صوی استعمال ایلدکده مرضی شدتانه ، یاخود جنب اولان کیمسه صویک استعمالیه شدت بردک اتلاقندن ، یاخود خسته ایدر دیو قورقسه بو صورتلرده یر جنسی اولان طاهر نسنه ایله تیمم جائز اولور . [۱]

س ۴ - تیمم فرضی قاچدر ؟

ج - اوچدر که ایکی ضرب بر نیتدر .

س ۵ - جنابت وحدث ایچون تیمم نصلدر ؟

ج - هر ایکسی ایچون تیمم [۲] مساویدر .

[۱] اوچ مسئلهده تیمم آبدستدن آریلور . بر مسلم آبدست آلدقدن صکره مرند و صکره تائب اولسه او آبدست ایله نماز قیله بیلر . بو حال بعدالتیمم اولسه قیله ماز . (۲) برکیمسه برینه تعلیم قرآن ایچون آبدست آلسه او آبدست ایله نماز قیله بیلر . فقط تعلیم قرآن ایچون ایتمدیکی تیمم ایله نماز قیله ماز . (۳) بر غیر مسلم آبدست آلوب بعده مسلم اولسه او آبدست ایله نماز قیلابیلور . لکن تیمم ایتمش ایسه اسلام اولدقدن صکره آنکله نماز قیلاماز .

[۲] تیمم شروط صحتی سکزددر (۱) نیت (۲) تیممی مباح ایدن عذر بولمن (۳) تیمم ؛ طوپراق ، طاش ، قوم کبی یر یوزی جنسندن اولان شیلرک طیب و طاهر یله اولمن . (۴) مسح ایله تیمم اعضا رینی تماماً استیعاب ایتمک . (۵) مسحی الک یاخود ال مقامنه قائم اولان شیدیك تمامیه ویا قسم اعظمیه ایتمک . (۶) تیمم الک ایچ یوزیله ایکی ضربده اولمن . (۷) آبدستده اولدیغی کبی حال منافی منقطع اولمن بولمن . مثلاً بورنی قانارکن یاخود استبراسی تام اولمامشکن وقادین ایسه حیض ونفاس ودملری کسلمامش ایکن آلتان آبدست صحیح اولدیغی کبی ایدیلان تیممده صحیح اولماز . (۸) بال موی وقوریمن

س ۶ - نه کبی شیلر ایله تیمم جائز اولور ؟
ج - امام اعظم ایله امام محمد عندنده یرجنسندن اولان طوپراق ؛
قوم ، طاش ، کپرچ ، آچی و سورمه و زرنیج کبی شیلرک
کافه - یاه تیمم جائز اولور .

س ۷ - امام ابو یوسف عندنده تیمم نه ایله جائز اولور ؟
ج - یالکز طوپراق ایله جائز اولور .

س ۸ - تیمم ایله آبدستده نیت نه در ؟

ج - نیت ، تیممده فرض آبدستده سنتدر . [۱]

س ۹ - تیممی بوزان شیلر نه لردر .

ج - آبدستی بوزان شیلرک کافه سی تیممی بوزدینگی کبی صوبی کوروب
استعمانه قدرتی ارلدقده تیمم بوزیلور .

خمیر کبی دری اوزرینه ایدیله جک مسحه مانع اولان شیلر جسده دن زائل
اولمش اولمقدر . چونکه بونلر موجود ایکن ایدیلان مسح ، جسده دکل ،
بونلر اوزرینه اولمش اولور .

تیمم کیفیتی : — بروجه مسنون ایکی الی یرجنسندن طاهر اولان شیئه
وضع ایله اولای بوزینی بروجه استیعاب مسح ایلمک و ثانیاً الارینی وضع ایدوب
پرمقارینی خلالادقن صکره ابتدا صول ایله صاغ قوانی و بعده صاغ قوایله
صول قوانی دیرسکلریله برابر ایچی و طیشنی قاپلایهرق مسح ایلمکدر .

[۱] نیتک حقیقتی ، فعل اوزرینه ربط قلب ایتمکدن عبارت اولوب تیممده
نیتک وقتی ، الی تیمم ایده جکی یره اورمق یا خود انه اصابت ایدن طوپراق ایله
عضو تیممی مسح ایتمک زمانیدر . نیتک حد ذاتنده صحتک شرطی اوچدر .
(۱) اسلام . (۲) تمیز ، یعنی نه بی نیت ایلمش ایسه آنی دیکرندن تفریق
ایتمک (۳) نیت علمدر ، نیت ، علمدن بشقه برمعنادر یعنی حقیقت علمک
غیری برحقیقتدر . بناءً علیه برکیمسه کفره علم اولسه کافر اولماز فقط کفره
نیت ایدرسه کافر اولور . کنذا برمسافر اقامته علم اولماغله مقیم اولماز فقط
نیت ایله مقیم اولور . (درر)

س ۱۰ - هر طوپراق [۱] وقوم ايله تيم جائز اولورمى ؟
ج - تيم جائز اولماز ، آنجق ير جنسى اولان طاهر نسنه ايله جائز اولور .

س ۱۱ - وقتك اولنده صوبولمىوب وقتك آخرنده بولمىنى اميد ايدن كيمسه ايچون وقتك آخرينه قدر نمازي تاخير نهدر ؛
ج - وقتك آخرينه قدر تاخير ايتك مستحيدر .

س ۱۲ - تيم ايله فرض ويانافله نمازلرك هانكي سنى قيلمى جائز اولور ؟

ج - اكر صوبوله مزسه تيم ايدوب فرض ونافله دن ديلايكي نمازي

[۱] لکن ير جنسندن اوليان شيلر ايله تيم جائز اولماز . ير جنسى اولان اشيا ايله اوليانلرك بيئنى فرق ايتك ، هر هانكي برشى يافله ينى وقتده كول اولور ، اشجار و اثمار و حبوبات كبي ، و آتش ايله اير ايسه ، آلتون ، كموش ، تيمور ، قلاي ، باقر ، توج و سائر معدنيات كبي بونلر ير جنسندن دكلدر . اما طاش ، طوپراق ، كره ميد ، طوغله ، قوم كبي بونلر آتش ايله ارييوب كول اولدقلرندن بونلر ير جنسنددر . حتى بر انسان (والله) يراوزرينه اوطورم ديه يمين ايتسه ده طاش اوزرينه اوطورسه يمينده حانث اولوب كفارت واجب اولور . لکن لکن سائر معدنيات كموش ، باقر ، تيمور كبي شيلراوزرينه اوطورسه يمينده حانث اولماز ، يعنى يمينى بوزمديغندن كفارت يمين لازم كلز . برده ير جنسندن اولق اوزره تعداد اولنان شيلرده توز اولوب اله بولاشمق شرط دكلدر . اوزرنده توز اثرى اوليان مرصردن ، عملى طوپراقدين دخى تيم اولنور . توز ير جنسندن اوليان شيلرده آرانور . مثلا لباس ، اثاث ، نبات كبي ، حيوان اوزرينه تيم اولمىوب بونلرده كي توزه تيم اولنه جغندن بونلرى مسح ايله توز اثرى ظاهر اولور ايسه تيم صحيح والا غير صحيحدر . (طحطاوى) (حلبى)

قیلار ، [۱] و صوی بولنجیه قدر برقاچ نمازک وقتی حلول
ایدرسه بر تیمم ایله برقاچ وقتک نمازینی قیلار .

س ۱۳ - شهرده مقیم و صحیح الوجود اولان کیمسه لر ایچون قاچ
یرده تیمم ایتمک جائز اولور؟

ج - ایکی یرده جائز اولور که ، برنجیسی داخل شهرده جنازه حاضر
اولدقده اول جنازه نیک وایسی اولمیان کیمسه ، آبدست ایله
اشتغالده نمازک کچمنندن قورقسه اولوقت تیمم جائز اولور .
ایکنجیسی بیرام نمازینه حاضر اولدقده آبدست ایله اشتغال
سببیه نمازک کچمنندن قورقان کیمسه ایچون دخی تیمم جائز اولور .
س ۱۴ - شهرده مقیم اولوب خسته اولمیان کیمسه لر ایچون قاچ یرده
تیمم جائز اولماز؟

ج - ایکی یرده جائز اولمز ، که برنجیسی جمعه یه حاضر اولان کیمسه
آبدست ایله اشتغالده جمعه نمازینک کچمنندن قورقان کیمسه تیمم
ایلمز ، وبلکه آبدست آلوب نمازه ایریشیورسه قیلار ایریشه مزسه
درت رکعت اوکله نمازینی قیلار ، ایکنجیسی وقت طارالدقده
آبدست ایله اشتغالده وقت کچردیه قورقان کیمسه تیمم ایلمز بلکه
آلوب قضا ایدر .

[۱] بر تیمم ایله آبدست کبی دیلدیکی قدر فرض و نافله نماز قیلابیلیر . زبرا
جناب حق (فلم تجدوا ماءً فتیمموا) نظم جلیلنده تیمم ایله امرایلمش ، تیممک
شرطی بالکمز صویک عدمیدر . ایشته صویک حال عدمنده تیممی ، آبدست کبی
قیلمشدر . بونی (التراب طهور المسلم ولوالی عشر حجج مالم یجد الماء) حدیث
شریفی تأیید ایدر . مال شریفی ، تراب ؛ مسلم اولان کیمسه نیک صوبوله مدینی
وقت طهوریدر . ولو اون سنه یه قدر اولسه بیله دیمکدر . لکن امام شافعی
هندنده هر فرض ایچون اعاده تیمم لازمدر .

س ۱۵ - برمسافر یوکنده صوی او نودوب تیمم ایتسه و نمازی قیسه
بعده صو عقلنه کلسه نه ایدر ؟

ج - امام اعظم ایله امام محمد عندنده نمازی اعاده لازمکلمز . اما نماز
ایچنده صو عقلنه کلسه نمازی بوزار و صو ایله آبدست آلوب
بالاجماع نمازینی قیلار .

س ۱۶ - بومسئلهده امام ابو یوسف عندنده نه لازم کلور ؟
ج - نمازك اعاده سی لازمکلور .

س ۱۷ - متیمم اولان کیمسه قیرده بولنوب صویك یقین اولسی اوزرینه
ظنی غالب اولدقده نه لازمکلور ؟

ج - اول متیمم اوزرینه صوی طلب ایتمك لازمکلدر . فقط اراضی
معمورهده صوی طلب لازمدر ؟

س ۱۸ - اگر اولقآمده صو بولنسی اوزرینه ظنی غالب اولسه
نه لازمدر .

ج - اول کیمسه یه صوی طلب ایتمدکجه تیمم جائز دکلدر . حتی طلبسز
نمازی تیمم ایله قیسهده صکره صو آرایوب بوله مدینی تقدیرده
نمازك اعاده سی امام اعظم ایله محمد عندنده واجبدر . [۱]

[۱] قیرده صویك بر میل مسافه دز اقلده بولنسی - قوش یا خود یشللک
کوره رک یا خود خبر آلهرق - ظن ایلیان کیمسه یه ظنی جهتنه امن طریق
شرطیله اوچ ، درت یوز آدیبه قدر بالذات کیده رک و یا بریسی کوندروه رک
صوی آرامق لازمدر . ظن ایلیان یا خود دشمندن خوف ایلیان کیمسه یه
صو آرامق لازم دکلدر . اهل مکاندن بری ، یا خود صو علمنه اطلاعی اولانی ،
بولان کیمسه ایچون آکا سؤال ایتمك لازمدر . اگر او کیمسه سؤال ایتمدن
تیمم ایلیوب نماز قیلار صکره صو اولدینی کندیسنه خبر ویریلیرسه نمازی
اعاده ایدر . و اگر خبر ویرلیرسه اعاده اتمز .

س ۱۹ - اگر رفیقنده صو بولنسه نه یا بمق لازمدر ؟

ج - اگر ویروب ویرمیجه کفنده شک ایدرسه قبل التیم صوی طلب
ایدر . اگر ویرمزسه امامینه کوره تیمم ایدوب نمازینی قیلار .
اما امام اعظمه کوره رفیقندن صو ایستمك واجب دکلدر .
بلکه ذل سؤالی ارتکاب ، خطادر . اما صویك صاحبی پاره سز
ویرم دیسه مصلی پاره سی وار ایکن صوی آلیوب تیمم ایله نماز
جائز اولماز ، مکرکه صو ، صاحبی چوق پاره [۱] استرایسه
اولزمان جائز اولور .

﴿ باب المسح علی الخفین ﴾ [۲]

س ۱ - (مسح) لغتده نیه دیرلر ؟

ج - « اصابته » دیرلر .

س ۲ - اصطلاح شرعشریفده (مسح) نیه دیرلر ؟

[۱] یعنی اگر صوی دکر قیمتیه صاتمقدن بشقه بر طریق ایله ویرمزایسه
پاره سی کندی وحتی کلبی نفقه سندن فضله بولندینی تقدیرده اشترا ایلمك
لازمدر . ثمن مثلندن برآز زیاده یه اولسه اشترا لازم اولوب غین فاحش
یعنی قیمتك ایکی قاتی طلب اولنورایسه و ثمن مثلیله صاتیلق صورتنده او پاره
کنندنه یوق و یا کنندنک آکا احتیاجی وارایسه اشترا واستدانه ایلمك
لازم کلز .

غین فاحشك تعریفی : - « مقو یمینك تحت تقویمنده داخل اولیاندیر .
علی قول نصف قیمت و علی قول ضعف قیمتدر . دینلمشدر .

[۲] آبدستده آیاق بیقامغه بدل آیاقلرده اولان مسته مسح ایتمك
« مسح علی الخفین » تعبیر اولنورکه ایکی مست اوزرینه مسح ایتمك دیمکدر .
(خفین) خف مفردینك تنیه سیدر . خف ، طوپوقلر ایله برابر آقلمی ستر
ایدن آیاق قایدیر . صاتیجیسنه : (خفاف) لابسنه (متخفف) دینور .

ج - مسافر ایچون اوچ کون کیجه ، مقیم ایچون بر کون بر
کیجاک رخصته دیرلر .

س ۳ - مستر اوزرینه مسح ایتمک جواز ونبوتینه دلیل نه در ؟
ج - آبدستی موجب اولان حدثک کلبسندده مستر اوزرینه مسح
ایتمک دایلی سنت شریف سببیه در . [۱]

س ۴ - مستری طهارت کامله ایله کیدکده آبدست بوزدقدنصکره
مقیم قاچ کون مسافر قاچ کون مسح ایدر ؟

ج - اگر مقیم اولورسه بر کون بر کیجه مسافر اولورسه اوچکون اوچ
کیجه مسح ایدر . [۲]

[۱] (باب المسح علی الخفین) نك باب التيمم دن وجه تأخیری شوکا بناء در که
تیمم وغسلک نبوتی کتاب ایله و (مسح علی الخفین) نك نبوتی سنت ایله در
(جوهره) نام کتابده دیمشدر که (تیمم) وضعه ایله در ، (مسح علی الخفین)
ایسه اختیار عبد ایله اولدیغندن تیمم اقوادر . یاخود تیمم کله بدلدرد . (مسح
علی الخفین) ایسه یالکیز غسل رجلينه بدلدرد . بوبابک تیمم بابی متعاقباً ذکر
طهارت مسح اولسندن یکدیگره مناسبندرد .

[۲] مستر اوزرینه مسح ایتمک جوازی ایچون بدی شی شرطدر . (شرط
اول) مستری آبدستده آیاقرنی بیقادقدن صکره کینمش اولاق (شرط ثانی)
مستری آیاقری طپوقلریله برابر هر طرفی اورتیجی آلق (شرط ثالث) آیاق
آنلرک ایچنده اولدینی حالده مستی معتاد ایله متوالیاً اوچ میل ویا دهها زیاده
بورومک وعلی قول قطع مسافه سفر ایتمک ، ممکن اولاق . (شرط رابع)
مستری هربری طوپوقدن آشاغیده هر نره سی اولور ایسه اولسون ولوتحت القدم
ویا اوکجهده بولسون اوچ برmq مقداری دلیکدن خای اولاق (شرط خامس)
مستری باغسز اوله رق آیاقده طوره بیلور درجهده قالین اولاق (شرط سادس)
مستری صوبک آیاق تنه وصولنه مانع اوله بیلوب آلدینی صوبی هان نشف ایله
ایاغه ایصال ایدر اولماق (شرط سابع) هر آیاقده الک الک کوچک پارمغیله
لااقل اوچ برmq مقداری بر خلفه موجود اولقدرد . (شرط ثانی)

- س ۵ - مسح مدتک ابتداسی نه وقتدر ؟
ج - آبدست بوزولدیغی وقتدر .
- س ۶ - مستر اوزرینه مسح نه صورتله اوله جقدر ؟
ج - مسترک ظاهری اوزرینه ایصالق پارمقربله خطوط اولدیغی
حاله مسح [۱] ایلمکدر .
- س ۷ - مسته ، مسح ایتمک آیاقلرینک نرسندن باشلانیر ؟
ج - آیاق پرمقربینک باشلرندن باشلیوب بالدیرلره طوغری چکر .
- س ۸ - مسحک فرضی نه مقداردر ؟
ج - ال پرمقربندن اوچ پرمق مقداریدر .
- س ۹ - برمستده نه مقدار دلیک بولنسه اکا مسح ایتمک جائز اولماز ؟
ج - آیاق پرمقربندن اوچ پرمق مقداری ظاهر اوله جقدر برمستده
دلیک بولنسه مسح جائز اولماز .
- س ۱۰ - اگر مذکور مقداردن آز اولورسه جائز اولورمی ؟
ج - جائز اولور .
- س ۱۱ - غسل واجب اولان کیمسهلر ایچون مستر اوزرینه مسح
ایتمک جائز اولورمی ؟
ج - جائز اولماز .
- س ۱۲ - مسیحی نه کبی شیلر بوزار ؟ [۲]

[۱] (خطوط اولدیغی حالده) قیدی پارمقربک آچیق بولندیلمسی سنتنه
اشارتدر .

[۲] (مسح علی الخفین) ی دوت شی بوزار . (۱) آبدستی بوزان هرشی که
ماسبقده کچمش ایدی . مسح آبدسته خلف اولغله اصل بوزیلیرسه خلفک دخی
حکمی قالیوب آبدستنی یکیلهدیکی وقت مسح دخی تجدید اولنور . (۲) مستی
آیاقدن چیقارمق : مانعک زوالنه مبنی حدث سابق ، آیاغه دخی سرایت ایتمش

ج - آبدستی بوزان شیلرک کافه سی بوزدینی کی مدتک [۱] کچمسی
ومستک آیاقدن چیقماسی دخی بوزار .

س ۱۳ - مدت مسح کچدیکی وقت نه یاہق لازمدر ؟

ج - یالکیز مستلری چیقاروب و آیاقلرینی بیقایوب نمازینی قیلار .

س ۱۴ - آبدست اعضالردن باقی قلاتی اعاده ایتمک لازمیدر ؟

ج - لازم دکلدر .

س ۱۵ - برکیسه مقیم ایکن مسح ایتمک باشلاسه ده برکون برکیجه

اولورکه حقیقتده ناقضی اودر . نقضی مجازاً سببی اولان نزعہ نسبت اولنمشدر .
چیقمق چیقارمه نك مطاوعی اولغله ناقضی مسح اولغده اودخی اوکا مـ اویدر .
ایکی آیاق حکم طهارتجه عضو واحد اولدیغندن برینک بیقائمی لزومنده دیگرینک
دخی بیقائمی لازم اولغله ناقض مسح اولغده مستک بری چیقمق دخی کافیدر
اکثر ایچون حکم کل اولغله آیاغک اکثری مستک قونجمنه قدر چیقمق دخی
کاملآ آیاق حکمنده در محل مسح مکاندن مفارق اولمش دیمکدر . (۳) مقیم
ومسافره کوره مدت مسح منقضی اولاق . مدت مسح اگر نماز ایچنده نهایت
بولور ایسه اونماز فاسد اولور . صو ، وار ایسه یالکیز آیاق بیقائمی و صو
یوق ایسه تیم اولتمق لازم کایر . (۴) مستک ایچنده ایکی آیاقدن برینه یا تمامه
ویا اکثرینه صو اصابت ایتمک . بونلردن اوچ صکره کیلرده - آبدست وار
ایسه بوزولیه جغندن - یالکیز آیاقلر بیقائور دیگر آبدست اعضالرینی اعاده
ایتمک لازم دکلدر .

[۱] مسح مدتک انقضاسیله مسحک بوزولسی ، صو بولندینی یرده دره .
اگر صو بوله مزسه مسجی بوزلماز . انقضاء مدتله برابر نماز قیلیمی جائزدر
شویله که - نماز ایچنده ایکن مسحک مدتی تمام اولوب صو بوله مسه او نمازی
اکمال ایدر چونکه بو آدمک احتیاجی آنجق آیاقلرینی بیقایه جق قدر صویه در .
اگر نمازی قطع ایلسه صو بولندینی ایچون ینه تیم ایده جک ، تیمده ایسه
آیاقلرک نصیبی یوق ، شو حالده مسحک مدتی تمام اولدیغیچون نمازی بوزمیبوب
انعام ایتمی اولادر . مسحک مدتی تمام اولدینی حالده صویک وجودیله برابر
صفوقدن قورقسه ینه نمازینی اکمال ایتمی جائزدر .

تمام اولمقسزین مسافرت ایلسه نه ایدر ؟

ج - اوچ کون اوچ کیجه اولنه دک مسح ایدر .

س ۱۶ - اگر مسافر ایکن مسح ایتمک باشلاسه صکره اقامته نیت
ایلسه نه اولور ؟

ج - اگر برکون برکیجه یا خود دها زیاده مسح ایلدیسه اول کیسه
ایچون مستلری چیقاروب آیاقلرینی بیقائمی لازمدر . حتی نمازده
ایکن بو حال واقع اولسه نمازی فاسد اولور .

س ۱۷ - اگر برکون برکیجه دن نقصان مسح ایلدیسه نه ایدر ؟

ج - برکون برکیجه تمام اولنه دک مسح ایدر .

س ۱۸ - مست اوزرینه چیزمه سنی طهارت کامله ایله کیسه آنک اوزرینه
مسح ایتمک جائز اولورمی ؟

ج - جائز اولور .

س ۱۹ - چورابلر اوزرینه مسح ایتمک جائز اولورمی ؟

ج - امام اعظم عنندنه جائز اولماز .

س ۲۰ - اول چورابلرک آلتی و اوستی جلدلی یا خود یالکیز آلتی جلد
ودیکیلی اولورسه جائز اولورمی ؟

ج - جائز اولور .

س ۲۱ - دها نه کی شیلره مسح جائز اولماز ؟

ج - صارق ، فس ، کلاه ، یوز اورتوسی الدیوان اوزرینه مسح جائز
اولماز .

س ۲۲ - امام ابو یوسف عنندنه چورابلر اوزرینه مسح نه وقت
جائز اولور ؟

ج - صوبى جذب ایتماک و براقدیفنده کندى کندینه دیکلیرس
و دیکله جک درجه ده صیق اولدقده جائز اولور .

س ۲۳ - یاره یه صاریلان صارغی اوزرینه مسح جائز اولورمی ؟

ج - هر نقدر [۱] آبدتسز باغلان دیسه ده یینه جائز اولور . [۲]

س ۲۴ - اکر یاره ای اولمازدن اول صارغی دوشسه مسح باطل
اولورمی ؟

ج - باطل اولماز .

[۱] بومسئله ده آبدستی بوزیلان ایله جنب اولان کیمسه لر پیننده فرق بو قدر

[۲] قیرق اوزرینه باغلان نخته صارغی یه یاخود یاره اوزرینه باغلان

صارغی یه ، و کرک موضع عذر اوزرینه وضع اولان یوشاق و ساق کیم

شیلره و علاجلره عندالضروره مسح اولور . ایمدی : قان آلدیرمق ، سولک

طوتنرق ، وسائر صورتله باره لنه رق ، جبان چیقاره رق ، کیمکی قیریله رق

ویا اینجه رک صارغی صاران ویا صاردیران کیمسه عذری آبدست اعضاسند

ایسه آبدست آلیر ایکن ویاخود هر نروده اولور ایسه اولسون غسل ایدر کر

اوراسنی نه صیجاق ونه صفوق صو ایله بیقامغه ویا مسح ایتکه قادر اولماز

ایسه آنک اوزرنده کی شیهه بر کره مسح ایدر : غسل ویا مسحه صدوبک

صغوغی ضرر ویرر ایسه ایصدلمسی لازمدر . علیه الصلاة والسلام اقدم

(احد) وقعه سنده آلدقلمی یاره نك صارغیسنه مسح ایدر اولملر و حضرت

علی یه : (خیبرده) بیلك کیمکی قیرلایفندن صارغی اوزرینه مسجی امر ایتشد

مسئله : مسح مدارى تخفیف اوزرینه اولدیفندن آنده بر کره مسح کافی

اولوب تکرار لازم اولدیفنی کی ، یاره نك هیئت مجموعه سنی مسح ، یاره نك

فسادینی موجب اولماق ایچون صارغینک جمیع جزئی مسح ایتک وحتی لازم

اولیوب قسم اکثرینی مسح ایتک کافیدر . صارغی بی چوزمک ضرر ویردیکی

حالده عذر محلتک اطرافنده صارغی آلتنده قالان یرلری بیقامق لازم اولیوب

صارغینک دولامندن جسدک آچیق قالان یرلرینی مسح ایتک دخی کافیدر .

اگر صارغی بی چوزمک ضرر ویرمن ایسه چوزوب اورالرینی بیقارو عذر

محلتی مسح ایدر . مسح ضرری اولور ایسه مسح ایتمز . (شر نبلالی)

س ۲۵ - اگر یاره ای اولدقدنص-کره اول صارغی دوشسه مسح باطل اولورمی ؟

ج - باطل اولور . حتی نمازده ایکن یاره ای اولوب صارغی دوشسه نمازی براقوب یا لکیز صارغنک یرینی بیقار نمازینی یکیدن قیلار .

﴿ باب الحيض ﴾

س ۱ - (حیض) [۱] لغتده نیه دیرلر ؟

[۱] حیض لغت معناسی سیلاندر « حاض الوادی » دینورکه سال معناسنه دره . احوال نساء حیضی ، نفاس ، استحاضه اسملیله اوچ نوع در (۱) حیض : کبه لکه ، و خروج دمی خسته لکی موجب اولیان و سن ایسه ایرمیان بالغه تک رجندن کلان قاندر . قادینلرده بر (سن بلوغ) و برده (سن ایاس) واردر . مبدأ سن بلوغ طقوزدر ، منتهای (سن ایاس) الی بشدر . بلوغه ایرنه (بالغه) دینلدیکی کبی (سن ایسه) وارانہ دخی (آیه) تعبیر اولنور . ارککه مبدأ سن بلوغ اون ایکیدر . قیزده و اوغلانده منتهای سن بلوغ اون بشدر . ارککه اثر بلوغ : احتلام و احبالدر قادینده اثر حیض و حبالدر . مبدأ سن بلوغه واروبده اثر بلوغ ظهور ایتمیان اوغلانہ (مراهق) و قیزه (مراهقه) دینور . منتهای سن بلوغه وارمش ایکن کندیسینده آثار بلوغ ظاهر اولمیان قیز و اوغلان حکماً بالغ عد اولنور . بر قیز طقوز یاشندن اعتباراً حیضی کوره رک بالغه اوله بیلیرکه قادینلرک یاشنه وارمش و ارککه مقارنتده کبه قالمق استعدادده بولمش اولور . الی بشی کچمامک اوزره یاشلانقدده حیضدن کسیلارک آیه اولورکه ارتق کندیسینده کبه قالمق امیددی و استعداددی قالمش بولنور . الی بشدن صکره قادینلر هپ آیه درلر . (۲) نفاس قادیندن وضع حملی متعاقب ظهورایدن قاندر ولدک قسم اکثرینک خروجی دخی ولادت حکمنده دره . نفاس اوزره اولان قادینه (نفاس) تعبیر اولنورکه لحوسه دیمکدر . اعضاسی بلورمش اولان (سقط) دوشوک دخی اولسه وضع حمل دیمک اولدیغندن قادین نفاس کورر و معتده ایسه عدتی منقضی اولمش اولور جاریه ایسه امولد

- ج - چوجق طوغان یردن قان چیقمغه دیرلر .
- س ۲ - اصطلاح شرعشریفده (حیض) نیه دیرلر ؟
- ج - کیره اولوب خسته لقدن سیله اولان عورتک رحمتدن کلان قانه دیرلر .
- س ۳ - حیضک اقل مدتی قاچ کوندر ؟
- ج - اوچ کون اوچ کیجه در .
- س ۴ - حیض قانی [۲] اولیوب بایکه استحاضه ، یعنی برعاتدن طولانی کلان قاندر .
- س ۵ - حیض مدتک اقلی اوچ کون اوچ کیجه در . فقط نهایی قاچ کون اوله بیلور ؟
- ج - اون کوندن زیاده اوله مز .
- س ۶ - اون کون اوزربنه زانڈ قان کورولسه اول قان نه قانیدر ؟
- ج - اولدخی استحاضه قانیدر .
- س ۷ - ایام حیضده بولانیقلق ، وصاریباق و قرمز بلقندن کوریلان نسنه ندر ؟

اولور . وولادته معلق اولان یعنی حانث اولور . بعدالوضع - شاذ اوله رق - قان کورمیان قادین قول امامین اوزره نفسا اولمامغله اکا انجتن آبدست آلمق و عندالامام احتیاطاً غسل ایتمک لازم کلور . (۳) استحاضه : اوزره اولان قادینه مستحاضه دینور . ایکی حیض آراسینده اولان پاکلاک اقلی اون بش کوندر . اکثری ایچون حد یوقدر . بعضاً بر قادین بر سینه دن زیاده طهر (پاکلاک) حالنده بولنه بیلور ، مگرکه مستحاضه اوله رق (بالغه) اولمش اوله اکا عادت نصب اوله رق : حیضی اون کون و طهری اون بش کون تقدیر اولور . عادتی اونودان بر قادینه (محیره) تعبیر اولور .

[۲] مدت حیضده قادینلرک محل مهوردنن ظهور ایدن شیدک رنگی قرمزی اولسون صاری اولسون حیضدر علت قانی فلان دکادر .

ج - حیضدر .

س ۸ - حیض ، حائض اولان عورتدن نه کبی شیاری اسقاط و حرام ایدر ؟

ج - حائضدن نمازی اسقاط ایتدیکی کبی اوروجی حرام قیلار .

س ۹ - بالآخره بونلرک قضاسی لازمیدر ؟

ج - اوروجی قضا ایدر . لکن نمازک قضاسی لازم کلدنر . [۱]

س ۱۰ - حائض اولان قادین ، دهانه کبی شیاری یاپه من ؟

ج - جامعشریفه کیره منوب [۲] دخی بیت شریفی طواف [۳] ایده -

[۱] مه-لوم اوله که حیض و نفاس نمازک هم وجوبنی و همده جواز صحتنی منع ایدر . اوروجک یالکیز صحت وجوازینی منع ایدر . وجوبنی منع ایتمز . حیض و نفاس حالده اولان قادینلر سجدود تلاوت و سجدود شکردن ممنوعدرلر .

[۲] چونکه حدیث شریفده « لا اهل المسجد جنب ولا حائض » بیورلمشدر که مال شریفی جنب و حائض اولان کیمسه لره مسجدی حلال ایتام دیلمکدر . طحطاوی دبرکه مسجدک کعبه یه شمولی اولور . بیرام و جنازه نماز کاهلرینه شمولی اولماز . (درر) ده ممنوعیت ، عدم ضرورت ایله تقیید اولمشدر : اوک قیوسی مسجدده اولمق کبی بر ضرورت اولور ایسه دخولی ممنوع اولماز . (بحر رائفده) قیونک و سکنانک تحویلی ممکن اوله مامق قییدیله تقیید اولمق کر کدر والا ضرورت تحقق ایده منر دیلمشدر .

[۳] دخول مسجد حرام اولدینی کبی طوافده حرامدر . صحت طواف حدیثدن طهارته متوقف اولدیغندن و تعبیر دیکرله طوافده طهارت شرط کمال اولدیغندن مطلقا حدیثدن بلا طهاره طواف صحیح ایسه ده شرف بیت معظمه ، و بر منطوق حدیث طواف دخی صلاة کبی اولدیغنه بناءً طوافک بلا طهاره اولانی حرام . و تفاوت اوصاف طواف و اختلاف احداث طائفنجه موجب ذبح و یا موجب نحر و یا موجب صدقه در . مکرکه طواف رکن ایام نحرده علی الطهاره اعاده اولنه .

مدیکی کبی زوجی دخی تقرب و جماع ایلیه مز . [۱]

س ۱۱ - حائض و جنب اولان کیمسه لر قرآن کریمی تلاوت ایده بیلیرمی ؟

ج - تلاوت ایده مز لر ، اما ذکر ، دعا ، صلوٰۃ شریفه ، تسبیح و تهلیل ایده بیلیر لر .

س ۱۲ - آبدستیز بر کیمسه مصحف شریفی مسح ایده بیایرمی ؟ [۲]
ج - ایده مز ، فقط منفصل اولان غلافیله مسح ایدر .

س ۱۳ - حائض قانی اوز کوندن آزده کسلسه اول قادینی وطی و جماع ایتمک جائز اولورمی ؟

[۱] حیض و نفاس حالده اولان زوجه و یا جاریه سنه جماع ایدن کیمسه به مستحب اولان : بر و یا خود یارم دینار تصدق ایتمک و توبه ایدوب بردها ایشلاما کدر . (دینار) آلتون سکه اولوب یارم عثمانلی لیرا سیدر . دم ؛ سیاه ایسه بر دینار صاری ایسه یارم دینار . بر قوله کوره حیضک اوائلنده ایسه بر دینار . دکل ایسه یارم دینار تصدق ایدر . زوج ایچون مباشرت حرام اولدینی کبی زوجه ایچون دخی فعله تمکین نفس ایتمک حرامدر . فراشی تفریق ایتمک اوله ماز . زیرا فعل یهودده حائضک یتاغنی و حاوایسنی آیرمق و آنی سفره به آلامق شرع یهوددهر . شریعت احمدیه آنی تجویز ایتمز . آیت کریمه ده [لا تقربوهن حتی یطهرن] بیورلشدر . و حدیث شریفده (لك ما فوق الازار) وارد اولشدر . کوبک و آنک ما فوقی حلال الانتفاعدر . حائضک پیش-یردیکنی وطوقوندینی استعمال ایتمک و آرتیغنی ایچمک مکروه اولماز . طحطاوی

حیض و نفاس دی بونلرک حد اکثرندن صکره منقطع اولدقده زوجه و جاریه به بلا غسل دخی وقاع حلال اولور .

[۲] زیرا (لایسه الا المطهرون) بیورلشدر . لباسک یکی لایسه تابع اولدینی ایچون آنسکه آیت طومق تحریماً مکروهدر . جنب ، حائض ، نفاس اولان کیمسه لر قرآنه نظر ایتمک جائزدر . زیرا جنابت کوزه حلول ایتمز کورضا میسنکه کوزوک ایچنه صو کیرمک شرط دکلدر . (جوهره)

ج - غسل ایتدیجه یاخود صلاۃ کامله وقتی آنک اوزرینه کچمدکجه
وطی و جماع جائز اولمز .

س ۱۴ - اکر اول حائضک قانی اون کونک تمامنده کسلسه غسلدن
اول اول قادینی وطی ایتک جائز اولورمی ؟
ج - جائز اولور .

س ۱۵ - مدت حیضده ایکی قان بیتنده پاکک تخلل ایلدیکی وقتده
اول طهور نه کیدر ؟

ج - اول طهر ، دم جاری کبی اولوب اوپا کلهکه اعتبار یوقدر .
س ۱۶ - پاکک اقلی قاج کوندر ؟
ج - اون بش کوندر .

س ۱۷ - پاکک اکثریچون نهایت وارمیدر ؟
ج - یوقدر .

س ۱۸ - استحاضه قانی هانکی قاندر ؟ [۱]

ج - اوچ کوندن آزده واون کوندن زیادهده کوردیکی قاندر ؟
س ۱۹ - استحاضه قانک حکمی نصلدز ؟

ج - دم استحاضه نیک حکمی دوام اوزره آقان برون قانی حکمی
کیدر .

س ۲۰ - استحاضه قانی اوروج و نمازه و جماعه مانع اولورمی ؟

[۱] استحاضه قانی :- رحمدن دکل ، بلکه برطردن آقوب کلکده دره .
وعلامتی رایحه سی اولماقدر . بوروندن کلان قان کبی اعذاردن اولغله نمازه
مانع اولماز . یعنی تکلیف صلاۃ (مستحاضه) دن ساقط اولدینی کبی ، وقت
کاملده مستمر النزول اولقی شرطیله او حالده قلنان نمازک صحتنه دخی استحاضه
قانی مانع اولماز . فرض ، نافله اوروج طومغهده مانع اولماز زوجنک آنی او حالده
وطی ایلمسی دخی حرام اولماز . چونکه اذا دکدر . (شرنبلالی)

ج - مانع اولماز .

س ۲۱ - اون کون اوزرينه زياده قان اولديني وقتده حالبوکه قادينک عادت معلومه سي اولسه نصل اولور ؟

ج - عادت معلومه سي اولان ايامه رد اولنور . يعني اول قادينک عادت معلومه سي قاچ کون ايسه آکار د اولنور .

س ۲۲ - عادت قديمه سي اوزرينه زائد قان کورسه اول قان نه قانيدر ؟
ج - استحاضه قانيدر .

س ۲۳ - اکر برقادين بلوغيله برابر استحاضه يه باشلاسه اول قادينک حيض هر آيدن قاچکوندر ؟

ج - هر آيدن اون کون اولوب باقيسي استحاضه در .

س ۲۴ - مستحاضه اولان قادين سلسل بوله [۱] ورفاق دائمه ، وايو اولميان ياره يه وانفلات ريح ، واستطلاق بطنه ، مبتلا اولان نصل آبدست آلورلر ؟

ج - صاحب عذر اولوب هر نماز وقتي ايچون آبدست آلورلر . [۲]

[۱] سلسل بول ؛ بولک طور ميوب کله سي ، رفاق دائم ؛ دائما بورنندن قان کلاک . انفلاق ريح ؛ دائما يلنمک ، استطلاق بطن ، قارن آغريسيه دائما اسهال و عملي اولوق ، بوکي علتلري اولان کيمسه لر صاحب عذر اولوب نماز وقتي کيرمدن آبدست آله مدقلري کبي وقتک خروجيله دخي آبدستلري بوزيلور . [۲] ايندي (مستحاضه) اولان يعني کنديسندن کلان قان مدت حيضک اقلندن اکسيک وياخود اکثرندن زياده بولنان ، ياخود نفاس قرق کوني کچن ، ويا ايکيسنک ده اقلنده ايام عادتتي تجاوز ايدهرک حيض و نفاس حد اکثريني آشان ويا کبه ايکن وياخود طقوز باشنه کيرمه دن ، ويا سن اياسه ايردکد نصکره کنديسندن قان کلان قادين (معذوره) اولديني کبي کنديسنده سلسل بول ، استطلاق بطن ، انفلاق ريح ، رفاق دائم ، و آقار ياره سي اولان کيمسه دخي معذور ويا معذوره در . کوز آغريسي ويا ضعف روئي ويا کوز

س ۲۵ - اول آبدست ایله نه کی نماز قیله بیلورلر ؟
ج - وقتک ایچنده فرض و نافله دن دیلدکاری نمازی قیله بیلورلر .
س ۲۶ - وقتک خروجیله آنلرک آبدستلری نه اولور ؟
ج - باطل اولدیغی کی دخی آنلره دیگر نماز ایچون یکیدن آبدست
آلق لازمدر ؟

س ۲۷ - نفاس نیه دیرلر ؟
ج - ولادتک عقینده خروج ایدن قانه دیرلر .
س ۲۸ - حامله اولان عورتک وقت حملده کوردیکی قان ایله ولدک
خروجندن اول ولادت حالده کوردیکی قان نه قانیدر ؟
ج - استحاضه قانیدر .

س ۲۹ - نفاسک اقل واکثر مدتی قاج کوندر ؟
ج - نفاسک اقل مدتنه حد اولیوب اکثر مدتی قرق کوندر .

پیکارلرنده شیش اولوب کوزی دائماً صولانان ، قولاغندن ویا ممه سندن
ویا خود کوبکنندن آغری ایله برشی کلان کیمسه دخی صاحب عذردر . چونکه
بونلر یاره دن کلدیکی ایچون هپ آبدستی بوزیجیدر .
معذور اولانلرک حکمی : — عذرینی بلا مشقه طیقماق ویا خود نمازینی
اوطورارق ویا ایما ایده رک قیلماق ایله حبس وارده قادر اوله مازایسه هر فرض
اولان نماز وقتنده آبدست آلوب نمازی اوله جه قیلماقدر .
آنلرک طهارتلی : — حدته مقارنتی یا خود حدتک آکا طاری اوله بیلیمی
جهتیه حقیقی اولیوب طهارت ضروریه در . بناءً علیه بش وقتنده آبدست
آملری و آبدست آلق ایچون وقتک دخولنه منتظر اولملری لازم کلیر . ودخی
نفلک فرضدن افضل اولدیغی مسائل ثلاثه تک بری بودر یعنی صاحب عذر
اولیانه کوره وقتک دخولندن اول آبدست آلقدر . ایکنجیسی مدیون
معسرک ابراسی انظار و امهالندن افضل اولماقدر . نتکم « وان کان ذوعسرة فنظرة »
قول جلیلنده مأربه قلمشدر . اوچنجیسی سلامک بدئی ردندن افضل اولماقدر .
نتکم قرآنده (اوردوها) بیورلشدر . (طحطاوی)

س ۳۰ - قرق کون اوزرینه زائد اولان قان ، نه قانیدر ؟
ج - استحضه قانیدر .

س ۳۱ - قان ، قرق کون اوزرینه تجاوز ایلدیکی وقتده حالبوکه اول عورت بوندن اول چوجق طوغورمش اولوب ، دخی اول عورت ایچون نفاسده عادت معلومه سی اولسه نه یاپار ؟
ج - اول عورتک ایام عادتیه رد اولنور ، مثلا عادت قدیمه سی اوتوز بش کون اولسه بودفعه قانک ظهوری بش کونه بالغ اولسه عادت قدیمه سی اولان اوتوز بش کون نفاس عد اولنوب باقی قلان اون کونلک نمازی قضا ایدر .

س ۳۲ - اکر اول قادینک عادت قدیمه سی اولمازسه ابتدای نفاسی قاج کوندر ؟
ج - آنک ابتدای نفاسی قرق کوندر .

س ۳۳ - بر قادین بطن واحده ایکی چوجق طغورسه آنک ابتداء نفاسی نه وقتدر ؟

ج - امام اعظم ایله امام ابویوسف عندنده ذکر اولنان خاتونک نفاسی ولد اولک عقینده ظهور ایدن قانک ابتداسندن اعتبار اولنور . هر قدر ایکی چوجوگک ولادت بیتمده قرق کون کچسه ده .

س ۳۴ - امام محمد ایله امام زفر بومقامده نه بیوردیلر ؟

ج - بومامملر ولد ثانینک عقینده خروج ایدن دمدر بیوردیلر . چونکه ولد اول طوغدقدنصره هنوز عورت حامله در . زیرا بین الولدین حیض کوره مدیکی کبی نفاسده اوله ماز .

س ۳۵ - بوقادینک عدتی نه زمان منقضیه اولور ؟

ج - جمیع فقهانک قولنه کوره عدتی ولد اخیردن منقضیه اولور .

باب الانجاس [۱]

س ۱ - قاج یردن ازاله نجاست فرضدر ؟

ج - اوج یردن ازاله سی فرضدر . (۱) نماز قیلان کیمسه بدنندن (۲) ثوبندن (۳) نماز قیلدینی مکانندن ازاله نجاست فرضدر .

س ۲ - نجاستک ازاله سی نه کبی صولر ایله جائز اولور ؟

ج - مطلقا صو ایله و ماء مقید ایله ، که ازاله نجاست کنیسیله ممکن اولان مایع و طاهر اولان شیلرک کلیدیله جائز اولور ؟

س ۳ - مست اوزرینه جثلی نجاست که روث ، سرقین ، عذره ، دم ، منی کبی نجاستر اصابت ایتسه قورودینی وقتده اول مستی نصل تمیزلک جائز اولور .

ج - مستک نجاست بولاشان موضعنی یره سورته رک نجاست و اثرینی ازاله ایتسه احوال ایله نماز جائز اولور .

س ۴ - منی [۲] نه کیفیتله ازاله اولنور .

ج - منی ، نجس اولدیغندن یاشنی ییقامق فرضدر .

س ۵ - منی ، ثوب اوزرنده قورودینی وقتده نصل تمیزلور ؟

ج - اول منی بی اووالامق کفایت ایدر .

[۱] (انجاس) نجسک جمیدر . نجس ، جیمک فتحیله اولور ایسه ، سردارلنی عارضی اولیانه خاص اولوب ، جیمک کسریله اولور ایسه علی الاطلاق طاهر اولیان دیمکدر که ذاتی و عارضی به شاملدر . مثلا : انسان ترسی جیمک فتحیله (نجس) وهم جیمک کسریله (نجس) در . ثوب متنجس یا لکز نجسدر . نجسه (نجاست) دخی دینور .

[۲] منی دخی قان کبی نجاست غلیظه در کرک انسان منیسی و کرک حیوان منیسی اولسون .

س ۶ - آینه ، و قذجه نجاست اصابت ایلدکده آنلری تمیزلک
نصلدر ؟

ج - آنلری مسح ایلمک کفایت ایدر .

س ۷ - بریره نجاست اصابت ایدوب بعده کونش ویا روز کار ایله
قوریوب اثری کیتسه اولمکانده نماز قیلمق جائز اولورمی ؟

ج - نماز قیلمق جائز اولور . فقط اول یردن تیمم ایتمک جائز اولماز .

س ۸ - بر کیمسه یه قان ، قاذورات ، بول ، شراب کبی نجاست غلیظه دن
اولان شیلردن درهم مقداری ودرهمدن آز اصابت ایلسه

آنکله بیله نماز جائز اولورمی ؟

ج - جائز اولور . لکن اگر درهمدن زیاده اولورسه نماز جائز
اولماز .

س ۹ - بر کیمسه یه اتی ینان حیواناتک بول و ترسی کبی نجاست
خفیفه اصابت ایلسه آنکله نماز قیلمق جائز اولورمی ؟

ج - نجاست خفیفه بولاشان یر ، ثوبک ربغنه بالغ اولمدقجه جائز اولور .

س ۱۰ - غسلی واجب اولان نجاستک ازاله سی قاج وجه اوزره در ؟
ج - ایکی وجه اوزره در .

س ۱۱ ایکی وجهدن وجه اول هانکیسیدر ؟

ج - نجاست عینییه مرئییه درکه ، قان ، شراب ، قاذورات کبی نجاستلری
طهارت ، عینی ازاله ایتمکدر . فقط ازاله سی مشقتلی اولان

اثرندن باقی قلانی تمیزلک لازم دکلدر .

س ۱۲ - وجه ثانی هانکیسیدر ؟

ج - شول نجاستک آنک عینی مرئییه دکلدر . بول ، راقی ، اسپرتو
کبی .

س ۱۳ - بومثللو نجاستلری تمیزلک نه کیفیتله در ؟
ج - غیر مرتبه نجاستک تمیزلنسی یقایان کیمسه نک ظنی اوزینه غالب اولنه قدر ییقامقدر .

س ۱۴ استنجا ؛ نه در ؟
ج - سنندر، که طاش و طاش مقامنه قائم اولان شیلر آنده کفایت ایدوب استنجا موضعی تمیز ایدنه دک مسح ایدر .

س ۱۵ استنجاهه عدد مسنون وارمیدر ؟
ج - عدد مسنون یوقدر . لکن صو ایله استنجا افضلدر .
س ۱۶ - اگر نجاست ، مخرجی تجاوز ایدر سه [۱] آنی تمیزلمکده صودن غیر شی استعمالی جائز اولورمی ؟

ج - جائز اولماز .
س ۱۷ - کیمیک ، [۲] تزهک ، طعام ، صاغ ایله استنجا جائز اولورمی ؟
ج - جائز اولماز . اما صول النده عذری بولندقدده صاغ ایله جائز اولور .

[۱] مخرجی تجاوز ایدن نجاستک درهمدن زیاده سنی تمیزلک فرض ، درهم مقدارینی واجب درهمدن آرز اولور ایسه سنندر .

[۲] ضرورت مس ایتمدکجه اون اوچ نوع شی ایله استنجا ایتمک مکروهدر .
(۱) کیمیک (۲) آت قاطر مرکب کوبره سی (۳) رجیع (۴) طعام (۵) کمور (۶) جام (۷) کاغذ (۸) چناق چوملک پارچه سی (۹) قامش (۱۰) قیل و یوک (۱۱) پاموق (۱۲) حیواناتک علنی (۱۳) صاغ ایله استنجا مکروهدر: ایکی اولکیلر، طائفة جنک طعامی اولدیغیچون . اوچنجیسی نجس اولدیغیچون . دردنجیسی اهانت اولدیغیچون . (۵ ، ۶ ، ۸) مقعده ضرر ویردکلریچون . بدنجیسی آلت کتابت اولدیغنه حرمت ایچون . (۹) (۱۰) (۱۱) فقیرلک ایراث ایتدکلریچون . (۱۳) صاغ ایله ، نهی پیغمبری اولدیغیچون مکروهدر . (جوهره)

کتاب الصلاة

ص ۱ - صلاة [۱] لغتده نیه درلر ؟

ج - « دعایه » دیرلر .

ص ۲ - اصطلاح شرعشریفده (صلاة) نیه دیرلر ؟

ج - « تکبیر ایله مفتحه تسلیم ایله مختمه اولان افعال مخصوصه واقوال متغایریه » دیرلر . یاخود « افعال مخصوصه ارکان معلومه دن » عبارتدر .

[۱] عبادت لک - سلطانی اولان نماز ؛ انواع عبادات نفسانیه ، بدنیه ، مالیه ، قلبیه بی جامه در ، مثلاً طهارت ، ستر عورت ، کعبه یه توجه ، اعضاء جوارح ایله اظهار خشوع ، اخلاص نیت کبی محاسنی شاملدر . نماز ، مجاهده شیطان و مناجاة رحمن ، قراءه قرآن ، و قیام ، قعود ، انحناء ، یره وضع جبهه کبی بتون احوال انسانک عبادتی مشتملدر . و ثناء ، تحمید ، تکبیر ، تسبیح ، تهلیل ، توحید کبی انواع اذکاری محتویدر . و فرض ، واجب ، سنت ، مستحب ، ندب ، کبی بتون صنوف عباداتی شاملدر .

نماز ؛ عماد الدین ، عصام یقین ، رأس قربات ، غره طاعاتدر . نماز ، نعم ظاهره و باطنیه به شکرأ مشروع اولشدر . نماز ؛ بتون اعمال جوارح و افعال قلبی حاوی و جمله اوضاع تعظیمیه بی جامه در .

بوکون نمازک ویردیکی فوائدی هبیج بر قوت او یونی تأمین ایده من (ایشلمیان دمیر پاملنیر) دیرلر . دمیر بوبله پاملنیرسه وجود منک قوالانیلمیان اوینادلمیان اعضایی بتون بتون قوتدن دوشر . (قیام) باشدن آیاه قدر وجودی ته ای بر یوقلمه در . (رکوع) انسانک بتون قوتی صائیلان بل ایچون ته مکمل بر حرکتدر . (سجود) بل ، قالچه ، دیز ، آباق ال ، قول ، حیرسک ، اوموز ، پارمق مفصللاری کندیلرینی کاملاً آچار قاپار . آنلره یکیلک ، زنده لک ویرر . او یله برجیمناستیق که بدی باشندن یتمش یا شنه قدر حاصلی هر مسلمان هر برده هر وقتده یاپه ییلر ؛ نماز ، بر عسکر ، وطن ایچون جان و برمکی اک بیوک بختیاراق عد ایدن برار اوغلی ایچون ا کسیردر . نماز سایه سنده

- س ۳ - صباح نمازينك اول وقت نه وقتدر ؟
ج - فجر ثاني طلوع ايلديكي وقتدر كه اول فجر ثاني سمانك کنارنده
ظهور ايدن اگلي بياضدر «
س ۴ - صباح نمازينك آخر وقتي نه وقتدر ؟
ج - طلوع شمسك قبليدر .
س ۵ - اويله نمازينك اول وقتي نه وقتدر ؟
ج - كونس نصف النهار دائره سندن زائله اولديني وقتده در .
س ۶ - امام عظم عندنده اويله نك آخر وقتي نه وقتدر ؟
ج - في زوالدن ماعدا هر شيك كوكسي كندينك ايكي مثلي
اولديني وقتده در .
س ۷ - امامين عنده اويله نك آخر وقتي نه وقتدر .
س ۸ - ايكندي نمازينك اول وقتي نه وقتدر ؟
ج - هر ايكي قول قائلرينك اعتبار ايتديكي اويله نك وقتي خروج
ايلديكي وقتده در ؟
س ۹ - ايكندينك آخر وقتي نه وقتدر ؟

آياقده ، ديز اوستنده ديز چو كه رك بره ياتهرق آلان نشان وضعيتلرنده
ايديلان انداخترده هيچ صفتي چكمز . او (صچرامه) دنيلان حركتلر كه
نماز قيلميا نلر ، سجده كورميا نلر ايچون كوز بيلد بره جق هو پلامه لر در . —
بر نماز جي ايچون پك قولاي در . اونك قدر عسكر لكده ، وطن محافظلغنده لك
بيوك هنر اولان (تيك چكمكي) كيمسه ياپاماز . او قدر سكونت او قدر
بر مهارت كوسترر كه عسكر او جاغنده كي ملكه ايله اله كلير شي دكلدر :
چونكه او چوق تسبيح چكمش ، شهادت كتيرمش ، صاغ النك شهادت
پرمغنه لازم كلان ملكه يني وقتيله پك كوزل و برمشدر . ايسته نماز بزي هم
وجودجه ، هم فكرجه اك لزوملي ، اك بيوك خاصيتلره ، ضايتلره نائل ايدر .

ج - کونش غروب ایتدیکی وقتک قبلیدر .

س ۱۰ - اقسام نمازینک اوپله وقتی نه وقتدر .

ج - کونش غروب ایتدیکی وقتدهدر .

س ۱۱ - اقسام نمازینک آخر وقتی نه وقتدر ؟

ج - امام اعظم عندنده سمانک غرب کنارنده قرمز یا قدن صکره

واقع اولان بیاضلق غائب اولسنک قبلنه قدردر . امامین عندنده

غرب افقنده کی بعدالغروب کورینان قرمز یلق غائب اولنجه به

قدردر .

س ۱۲ - یاتسو نمازینک وقت اولی نه وقتدر .

ج - اوبیاضلق غائب اولدینی وقتدهدر . بو قول هر ایکی مذهبی جمع

ایلدیکندن وناسک حاله نظراً کنیش اولدیغندن مختاردر .

س ۱۳ - یاتسو نمازینک آخر وقتی نه وقتدر .

ج - فجر یعنی شفق طلوع ایلدیکی وقتک قبلیدر .

س ۱۴ - وتر نمازینک اول وقتی نه وقتدر ؟

ج - یاتسو نمازینک صوکندهدر .

س ۱۵ - وترک آخر وقتی نه وقتدر ؟

ج - فجر ثانی طلوع ایلدیکی وقتدر .

س ۱۶ - صباح نمازینی اسفار ، [۱] یعنی آغرتهرق قیلمق نهدر .

ج - مستحب اولدینی کبی ، اوپله نمازینی دخی یاز کونلرنده ابراد

[۱] اسفارك حدی — ترتیل اوزره ادا اولنق اوزره قرق ویا آلتمش آیت کریمه اوقومق شرطیله نماز قیلوب بعدالفراغ طهارتنده فساد ظهورایتسه طلوع شمسدن اول آبدست آلوب نمازینی اعاده ایتک ممکن اوله جق قدر وقت بولنقدر . حدیث شریفده « اسفرو بالفجر فانه اعظم للاجر » بیورلشددر . مالی شریفی صباح نمازینی آغرتهرق قیلک زیرا اجری اعظمدر . (جوهره)

[١] قيش كونلرنده تقدیم ایتک مستحیدر .

س ١٧ کونش تغیر ایتسنگ قبلنه قدر ایکندی نمازینی تأخیر ، واقشام
نمازینی تعجیل ویاآس- و نمازینی ثلث ایلك ما قبلنه دک تأخیر
ایتک نهدر .

ج - مستحب {*} اولدینی کبی کیجه نماز قیلماق ایله الفت ایدن کیسه
ایچون وتری کیجه نک آخیرینه دک تأخر ایتک مستحیدر .

س ١٨ - اکر اویانمغه اعتماد وامینتی یوق ایسه نصل ایدر ؟

ج - کیجه اویانمغه اعتمادی اولمیان کیسه یاتسودن صکره وتری قیلوب
بعده اویور .

﴿ باب الاذان ﴾

س ١ - (اذان) [٢] لغنده نیه دیرلر ؟

ج - « اعلامه » دیرلر ؟

س ٢ - اصطلاح شرعشریفده (اذان) نیه دیرلر ؟

[١] ابرادک حدی : — فی والدن صکره کولکه نک برمثلی اولدن اول نمازی
قیلمقدر . بوده اوچ شرط ایله مستحب اولور . (١) جماعتله نماز قلنان
مسجدده جماعتله نماز قیلماق (٢) بلاد حاره ده اولماق (٣) شدت حرده اولقدر .
(جوهره)

[*] ضبطی اسهل اولان تعبیر ، عصر ایله اقشام نمازلرنده تعجیل ،
ماعداده تأخیر مستحیدر .

[٢] اوقات ؛ جناب حقه نعمت الهیه سی اولان صلوات ایچون ظاهراً
اسباب وایجاب غیبیسیچون علامات اولدینی کبی اذان دخی . اوقاته علامت
اولمشدر . اوقاتک اعلامی خواصه واذانک اعلامی عمومهدر . مسلمه لایق
اولان وقت ایله متنبه اولقدر وقت کندینی آگاه ایتیان کیسه بی اذان
آگاه ایدر .

ج - « الفاظ مخصوصه ايله اوقات مخصوصه ده اعلام مخصوصه ده ،
ديرلر كه نمازه علم قلمشدر .

س ٣ - بش وقت نماز و جمعه ايجون اذان او قومق نهدر ؟

ج - بونلر ايجون اذان او قومق سنت [١] اولوب ماعداسي ايجون
دكلدر .

س ٤ - اذان او قومنهك كيفيتي [٢] نصلدر ؟

ج - اذانك صفتي ، الفاظ مخصوصه سيله آخيرينهك اوقنوب آشاغي

[١] اذان سنت شريفه اولديغنه ، قرآن كرم و حديث شريف دليلدر .
وؤذلك امامتن افضلدر چونكه پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم « الائمة ضمنا
والمؤذنون امناء فارشده الله الائمة و غفر لهؤذنين » بيوردي زيرا امين ضميندن
حالا احسندر . و غفران رشدين افضلدر . بهض علمانك قولنه كوره امامتلك
وؤذلكدن افضلدر . زيرا پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم ، و خلفاء راشدين
حضراتي امامتلك ايدوب وؤذلك ايتديلر ، حالبوكه بونلر هر بر امورك افضلاني
اختيار ايدرلردى ، بناء عليه بو قوله كوره امامتلك ، وؤذلكدن افضلدر كه
حق اولانده بودر . (جوهره)

[٢] اذانك وقتي ، اصلاً واستجاباً اوقات صلاتدر . قضا ايجون وقت معين
اولديغنه بناء قضا ايديلهك فرضك اذاني دخي قضا اولنه جنى زمان اوقونور .
اذانك مشروعتي : — نمازي رسول ذیشان عليه صلواة المان افندى
حضرتلريله جماعه قيلمهك وقتنى بيلمك ايجون بر علامت اتخاذه صحابه كرامك
مشاوره لريدو . اذانك محل مشروعتي ؛ مدينه منوره در هجرت مقدسهك ايلك
وعلى قول ايكنجى سنه سنده اذان مشروع اولشدر . اذان اثناسنده وؤذلك
كلام ايتسى وحتى سلام آلمسى مكروهدر . مجنون ، معتوه ، صبي غير مميز ،
مسلم اوليان كيمسهلك او قودقلى اذان غير صحيح اولور ، اعاهسى لازمدر .
سرخوش ، فاسق ، قادين ، قائم اوليان كيمسهلك اذان او قوملرى مكروهدر .
فقط ضرورت سفرده راكب ، ونفس ايجون اولان قاعدك اذاننده كراهت بو قدر .
يلا قيام اقامت . مطلقا مكروهدر . اذانده عقل و اسلاميت شرط صحت ، و عدالت ،
ذكورت و قيام شرط كالد .

یوقاری سستی چالقالمقدر .

س ۵ - صباح نمازی اذاننده « حی علی الفلاح » افضاندنص-کره نه کبی
الفاظ زیاده اولنور ؟

ج - ایکی کره « الصلاة خیر من النوم » قوی زیاده اولنور .

س ۶ - اقامت نصل کتیریلور ؟

ج - اذان مثلاو اولوب یالکیز اقامتده « حی علی الفلاح » دن صکره

ایکی دفعه « قدقامت الصلاة » قوی زیاده ایدیاپر .

س ۷ - اذان واقامت بیننده نه کبی فرق واردر ؟

ج - اذانده آرالرینی قطع ایدوب فاصله ویرمرك اووقور ، اما اقامتده

آزه جق سرعتلی اووقور . وهر ایکی-سندده قبله یه توجه ایتمدن

اووقومق مکروهدر .

س ۸ - « حی علی الصلاة » قوانه کادکده یوزینی هانکی جهته دونر ؟

ج - صاغ طرفنه دونوب « حی علی الفلاح » قوانه کادکده صول

طرفنه دونر ؟

س ۹ - قضا نمازلی ایچون اذان واقامت اولنورمی ؟

ج - اولنور .

س ۱۰ - اکر برقاچ کچمش نماز اواسه هر نماز ایچون اذان واقامت

لازمیدر .

ج - صلاة اولی ایچون اذان واقامت ایدوب باقیلرنده مخیردر . دیلرسه

اذان واقامت ایدر . و دیلرسه یالکیز اقامت ایدر .

س ۱۱ - مؤذن ایچون لایق اولان نهدر ؟

ج - طهارت و آبدستلی اوله رق اذان واقامت ایتمکدر .

س ۱۲ - اکر آبدستمز اذان اووقورسه جائز اولومی ؟

ج - جائز اولور . لکن آبدستسز اقامت مکروهدر . جنب اولدینی
حاله اذان و اقامت جائز اولماز . اکر اوقورسه اعاده اولنور .

س ۱۳ - نماز وقتی کیرمه دن اول اذان اوقنورمی ؟

ج - اوقونماز ، اما امام ابو یوسف عندنده صباح نمازنده وقتدن اول
جائز اولور . حتی کیجهنک نصف اخیرنده جائزدر . لکن
امام اعظم ایله محمد عندنده جائز اولماز .

— باب شروط الصلاة —

س ۱ - (شرط) لغتده نیه دیرلر ؟

ج - « علامته » دیرلر .

س ۲ - اصطلاح شرعشریفده (شرط) نیه دیرلر ؟

ج - مشروط اوزرینه تقدیم ایدن شیئه دیرلر ، که مشروطک صحت
وداومی آنکه مشروطدر .

س ۳ - حدث ، ونجس لردن طهارتی نمازدن اول ایشلمک مصلی اوزرینه نه در ؟

ج - حدث صغری و کبری ونجاستلردن تطهر ، بیبان اولنان مسائله
بناء طهارتی تقدیم مصلی اوزرینه واجب و فرضدر .

س ۴ - ستر عورت نیه دیرلر ؟

ج - عورت محلی اورتمکه دیرلر . [۱]

[۱] ستر ؛ اورتمکدر . نمازده ستر عورتک فرضیتی جمع علیهدر . نمازک
غیریده دخی ستر عورت واجبات دینیه دندر . هم حق خالق وهم حق مخلوق
اولدیغیچون خلوتده دخی - کشف تغطی واستنجاکبی غرض صحیح اولدجه -
سترك علی الاصح واجب اولدینی طحطاویده مصرحدر .

سترده شرط اولان محل عورتک اطرافدن اورتیلی اولمسیدر . یافه دن ،
اتکدن باقلمسیله کورینور اولسی ضرر ایتمز . بناء علیه برکوملک ایچنده
نمز قیلان کیسهنک یقاسی آجیق اولوبده اورادن کندی عورت محلی کورر

- س ۵ - ار كشینك عورت محلی زه دن زه یه قدر در ؟
- ج - كوكب آلتدن دیز آلتنه قدر اولوب دیز دخی عورتدندر .
اما امام شافعی عندنده كوكب عورت اولوب دیز، عورتدن دكلدر .
- س ۶ - حر اولان خاتونك عورت محلی زه دن زه یه قدر در ؟
- ج - یوزی و آوجارینك ایچی و آیاقلرندن ماعدا هر یری عورتدر .
- س ۷ - جاریه اولان خاتونك عورت محلی زه دن زه یه قدر در ؟
- ج - بعینه ارکك کبی اولوب جاریه نك بطن و ظهری فضله اوله رق
عورتدر ماعداسی عورت دكلدر .
- س ۸ - البسه سنك ربی ظاهر اولان کیمسه ، نجاستی ازاله ایده جك
برشی بوله مزسه اول کیمسه نه یاپار ؟
- ج - اول نجاستلی البسه ایله نمازی قیلار ، عریان اوله رق قیلماز
بالا آخره قیلدیغی نمازك اعاده سی لازم کلز .
- س ۹ - بر کیمسه البسه بوله مدینی تقدیرده نصل نماز قیلار ؟
- ج - او طور دینی حالدده رکوع و سه سجودی ایما ایله چیپلاق اوله رق
نماز قیلار .
- س ۱۰ - ا کر قائماً رکوع و سه سجودی اجرا ایدرک قیلسه جائز
اولور می ؟

اولسی ضرر ایتمز . زیرا کندیسنه مس و نظر جائزدر . شو قدر که خلاف ادب
اولغله او نماز فاسد دکلسه ده مکروهدر . لباس حریر و یا لباس مقصوب ایله
ستر عورت ایدوب نماز قیلماق صحیح و آنجق ضرورتك غیریده تحریمأ مکروه
اولور . بولانق صو ، چامور ، پیراق ایله تستر ممکندر . ظلمتک سترینه
اعتبار یوقدر . جام کبی ماتحتی صرئی اولان ستر دخی ساتر عورت اوله نماز .
(شرنبلالی)

ج - جائز اولور . لکن اولکیسی افضلدر زیرا ستر واجبدر .
وسترك خلفی واردر .

س ۱۱ - داخل اولدیغی نمازه نصل نیت ایدر ؟

ج - تحریمه ایله نیت بیدنی نمازدن اولمیان برعمل ایله فصل ایتماک شرطیله
نیت ایدر .

س ۱۲ - نیت [۱] نهیه دیرلر ؟

ج - یابه جنی بر ایشی یاپمه دن اول علمی بولمنغه دیرلر .

س ۱۳ - استقبال قبله [۲] نهیه دیرلر ؟

ج - نماز قبله جنی وقت قبله یه طوغری دونمکه دیرلر .

س ۱۴ - برشیدن قورقدیغی [۳] وقتده قبله یه دونه مزسه نصل
نماز قبلار ؟

[۱] نیت اغتده (عزم) معناسنه در که اراده جازمه دن عبارتدر . شرع شریفده
(نیت) قصد طاعت ایتماک ، یعنی جناب حقه خلوص او زره نماز قیامقدر .
عبادتک عادتدن تمیز ایتمی نیت ایله در .

[۲] معلوم اوله که ، فرض نماز اولسون نافله اولسون جنازه وسجده تلاوت
اولسون بونلرک قیلنمسی آنجوق قبله یه متوجهاً جائز اولور . حتی بونلرک اداسنده
قبله نك غیرى برجهته بلاعذر شرعی قصداً نمازه طورسه کافر اولور . برکیمسه
اگر مکده بولنسه بوکیمسه یه فرض اولان ، نمازده کعبه نك عیننه اصابت ایتکدر .
اما کعبه دن اوزاق وغائب بربرده بولنسه ، کعبه جهته طوغری توجه ایتکدر .
برکیمسه مکده بولنسه ده کعبه شریفی کورمکدن منع ایدر برحائل بولنسه ،
بوکیمسه نك حکمی ؛ غائب حکمی کیدر . برکیمسه خطیمه طوغری نماز قیلسه
یاخود مقام ابراهیم ، یاخود مسجد حرامی نیت ایدوب کعبه شریفی نیت ایتسه ،
جائز اولور . قبله : کعبه نك بناسی دکل ، (عرصه سیدر) . او بنا بشقه بربره
نقل اولنسه قبله گاه اولماز . کعبه منهدم دخی اولسه نماز ، ینه اوجهته متوجهاً
قیلنور . (جوهره) شرنبلالی

[۳] بو قورقو ، ایستر دشمندن ایستر بیر تیجی حیواندن اولسون یاخود

ج - اگر قبله یه دونمکه مانع برشی بولورسه هر هانکی جهته قادر اولورسه اورایه طوغری قیلار .

س ۱۵ - اگر قبله ، مصلی یه شبهه لی اولسه و قبله دن سهؤال ایده جک کیمسه بولماسه نصل نماز قیلار ؟

ج - اول کیمسه کندی رأیله اجتهاد [۱] ای دوب نمازینی قیلار .
س ۱۶ - اگر نماز قیلدقن صکر ، خطا ایلدیکنی بیلسه اول نمازی اعاده ایتمک لازم کلیرمی ؟

ج - لازم کلمز .

س ۱۷ - اگر خطاسنی نمازده ایکن تذکر ایلسه نه ایدر ؟

ج - اول کیمسه تدریجاً قبله یه [۲] دونوب آنک اوزرینه نمازی بنا ایدر .

دکزه دوشوب الینه برنخته پارچه سی کچوب نماز قبله جنی زمان قبله به توجهده عرق اولقی قورقوسی اولدقده ، یاخود خسته بر کیمسه نیک قبله یه دوندیره جک یاننده بر آدمی بولماسه ، یاخود آدمی بولنوبده قبله یه دوندورلدکده مضرت کورسه ، بوصورتلرک ککافه سنده نه جهته دونمکه قادر اولور ایسه اورایه طوغری قیلار .

[۱] اجتهاد ؛ مقصوده نائل اولقی ایچون جهدینی بذل و صرف ایتمکده دبرلر . اگر اجتهادی دیگر جهتلردن هیچ بریره واقع اولمزه نمازی تأخیر یاخود جهات اربعه دن برینه طوغری قیلار . (جوهره)

[۲] بر کیمسه یاننده کی اهالی به قبله یه سهؤال ایتمسه ده ، آنلرخبر و برمیوب نمازدن صکره خبر و برسه لر ، نمازک اعاده سی لازم کلمز ، اما یاننده کیلره سهؤال ایتمیوب تحری ایله قیلوب قبله یه اصابت ایتمسه بیله ینه بو کیمسه نیک نمازی جائز اولمز . (جوهره)

﴿ باب صفة الصلاة ﴾

- س ۱ - نمازك داخلې فرضې [۱] قاجدر ؟
ج - آلتيدر كه ، (۱) افتتاح تكيرې (۲) قرائت (۳) قيام (۴) ركوع
(۵) سجود (۶) قعدة اخيره ده تشهد مقداري او طور مقدر .
س ۲ - بو آلتې فرضدن ماعدا هيئت صلاته زائد اولان نهدر ؟
ج - سنت وسنت شريفه ايله ثابت اولان واجباردر .
س ۳ نمازه داخل اولان كيمسه افتتاح تكيريني نصل آلور ؟
ج - اللريني قولاقلري يومشاغيله برابر اولنجيه قدر تكير ايله برابر
اللريني قالديرير .

[۲] ايمدى نمازك فرضيتي : — كتاب ، سنت ، اجماع امتله ثابتدر
كتاب كريمده « اقيموا الصلاة » بيورلدينې كې « حافظوا على الصلوات والصلوة الوسطى »
بيورلشدر . سنتده يعنى حديث شريفده دخى « ان الله تعالى فرض على كل مسلم
ومسلمة فى كل يوم وليلة خمس صلوات » بيورلشدر . اجماع امتله دخى دايلدر كه ،
زمان حضرت رسول اللهدن - صلى الله عليه وسلم - بو كونه قدر كيمسه رد
وانكار اتمامك اوزره بش وقت نمازك فرضيته امت اجماع و اتفاق ايده كلشدر .
شرعيتنى منكر اولان بلا خلاف كافردر . نمازك وقت افتراضى ايله معراجدر كه
بش وقت نماز اوليله مباركه ده فرض اولشدر .

نمازك حكمت افتراضى : — شكر منعم وتكفير ذنوبدر . هر وقتك نمازى
او وقتده بولمهك وا كا مترتب دها نيجه نعم متوالية الهيهك شكري اولدينې
كې همده سبب كفارت ذنوبدر . حضرت نبى عليه السلام « بكا خبر ويريكز
سزدن بريكزك قپوسى او كنده برنهر اولسه ده هر كون كونده بش دفعه
اونهرده بيقانسه هيچ كبرى قاليرى ؟ « قالماز » ديدكلرنده : ايشته بش وقت
نمازك حال وشانى اودر كه حق جل وعلا آنلر ايله خطايايى محو ايدر معناسنه
اولان [ارايم لوان نهرأ بباب احدكم يغسل فيه كل يوم خمساً هل يبقى من درنه
شىء قالوا ، قال كذلك مثل الصلوات الخمس بحواله بهن الخطايا] بيورمشلدر
نمازك سبب اصليسى : — ايجاب حق و خطاب ازلى جناب قادر مطلق ، اسباب
ظاهرسى نيسيرأ للعباد مشروع اولدينې او قاندر . صلاتك اوقاته تعليقي ؛ توالى

س ۴ - تکبیردن بدل اوله رق مصلی « الله اجل » یا خود « الله اعظم »

یا خود « الرحمن اکبر » دیسه جائز اولور می ؟

ج - امام اعظم ایله امام محمد عندنده جائز اولور ، لکن امام ابویوسفه

کوره تکبیر لفظندن غیر سیله جائز اولمز .

س ۵ - مصلی بوندن صکره نه یاپار ؟

ج - بوندن صکره صاغ النی صول الی اوزرینه قویوب کوبکی آلتنه

وضع ایدر .

س ۶ - مصلی بوندن صکره نه یاپار ؟

ج - بوندن صکره « سبحانک [۱] » یی آخرینه دک اوقیوب بعده اعوذ

وبسملا یی کیزلی اوقور .

اوقات ، باعث استدامة خضوع و ابتهال اولقی ایچوندرکه ذوالجلال والاکرام
حضرتلرندن رهبت و رغبت منقطع اولماغله صلاح خلق بردوام و امر دنیا
دخی پیوسته نسق انتظام اولور . نمازک فرضیتی . — یعنی شخصک آنکله
جزماً مکلفیتی ایچون اوچ شی شرطدر . اسلام ، بلوغ ، عقل ، ولکن قیز
وارکک چوجقلری بدی یا شلرنده نماز قیلیمق ایله امر اولنور . اون یا شلرنده چوجقلر
نماز ایچون طاقتلری حسدیله زجر اولنمق اوزره ال ایله ضرب اولنور کندیلرینه
رفقاً دکنک ایله ضرب اولنماز . ال ایله اوچدن زیاده دخی اورولماز بو ضرب
دخی ولییه واجبدر . هر مسلم عاقل و بالغه بش وقت نماز فرض عیندر . آنده
اصلاً نیابت جریان ایتمز یعنی هیچ کیمسه هیچ بر کیمسه نک نمازنی قیلمش
اوله نماز ، فرضیتی اعتقاد ایله برابر تکاسلاً تارک صلاة اولان فاسقدر . قیلنجه به
قدر حبس اولنور . و یا خود ضرب ایدیلور . و یا خود وجودندن قان کلانه
قدر ضرب ایدیلور . امام اعظم عندندن ابدأ حبس ایدیلور . [شرنبلالی]
[و شروحه]

[۱] (سبحانک الخ :) نک معناسی : — (یا الله صنی تسبیح ایله صفات نقصدن

نزیه و سکا تحمید ایله صفات کمال و نعوت جلالنی اثبات ایدرم و سنک اسم پاکک
نابت و صرمدیدر و سلطنت و عظمتک رفیعدر و قدرت قاهرکله غنی و متعالبسین
و سندن بشقه معبود بالحق یوقدر . دیمکدر .

۷ - بالا آخره مصلى نه ياپار ؟

ج - بوندنصكره فاتحه شريفه ايله بر سوره ياخود اوچ قيصه ياخود بر اوزون آيت ديلديكى بردن اوقور .

س ۸ - امام اولان كيمسه « ولا الضالين » ديديكى وقتده مقتدى نه سويلر ؟

ج - امام اولسون ، مقتدى اولسون كيزلى اوله رق « آمين » ديرلر .
س ۹ - بوندنصكره مصلى نه ياپار ؟

ج - تكبير ايدوب ركوعه وارير ، واللايله ديزلري اوزرينه طيانوب پرمقلىرى آچار و آرقه سنى دوز قلوب باشنى يوقارى قالدوروب آشاغى اكمز .

س ۱۰ - ركوعده نه كى تسبيح اوقور ؟

ج - « سبحان ربى العظيم » تسبيحنى اوچكوره اوقيوب بوده ادنا مرتبه اولوب ، اوسطى بش ، اعلاسى يدى دفعه در .

س ۱۱ - مصلى بوندنصكره نه ياپار ؟

ج - بوندنصكره ركوعدن باشنى قالويروب « سمع الله لمن حمده [۱] »

تسبيحنى اوقور ، مقتدى اولان يالكز « ربنا لك الحمد » قولنى

اوقور ، اما يالكز نماز قیلان كيمسه هرايكيسنیده اوقور .

س ۱۲ - ركوعدن قائم اوله رق طوغرلديغى وقتده نه ياپار ؟

ج - تكبير ايدوب سجده ايدر . واللايله يره طيانه رق يوزينى اللارينك

آره سنه وضع ايله آلنى اوزرينه سجده ايدر .

[۱] بونتسبيحك معناسى : — جناب حق ، حمد ايدهنك حمدىنى قبول ايدر ديمكدر . تكيم حديث شريفده « اعوذ بك من دعاء لا يسمع » بيورلمشدر كه لايقبل ديمكدر .

س ۱۳ - بورنی ایله آلك ايكيسندن يالكز بری اوزرینه سجده
ایتسه جائز اولورمی ؟

ج - امام اعظم عندنده جائز اولور . اما امامین عندنده بورنی اوزرینه
عذر سز سجده ایله اقتصار ایلسه جائز اولماز .

س ۱۴ - اگر صارغتك بوكمی یا خود ثوبتك فضله سی اوزرینه سجده
ایلسه جائز اولورمی ؟

ج - یرك صلابت و قاتلغین حس ایتدیکی تقدیره کوره جائز اولور ؟
س ۱۵ - سجده حالنده مصلی دها نه یابار ؟

ج - دیر سکلرینی اظهار ایدرک قارتی بوتلرندن آیروب پرمقارینی
قبلیه توجیه ایدر . [۱]

س ۱۶ - سجده ده نه کی تسبیح اوقفور ؟

ج - « سبحان ربی الاعلی » تسبیحنی اوج دفعه یا خود بش یا خودیدی
دفعه اوقفور .

س ۱۷ - بوندن صکره مصلی نه یابار ؟

ج - بوندن صکره مصلی باشنی قالدیروب تکبیر ایدر . جلسه ده اعضالر ،
ساکن و آرامدن صکره ، تکبیر ایدوب ایکنجی سجده یه واریر .

[۱] ارکک قسمی سجده قارتی اویلقلرندن و قوللرینی قولتوقلرندن
اوزاق طوتار . وایلری اوزانهرق قوللرینی بره یا ترمامقاه اوزرینه طیانجی
اولورکه حال ازدحامک غیریده جمیع اعضا ایله سجود ایتمکدر . ازدحام حالنده
یاننده کینه اذا ایتماک ایچون طویلی بولنور . قادین قسمی ایسه سجده ده
آچالوب قوللرینی یا نلرینه ضم و قارتی اویلقلرینه الصاق ایدر . کرک ارکک
و کرک قادین سجده ده الارینک پرمقارینی قبلیه توجیه ایدوب آنلری
بربرینه بنشدیرر و پرمقاری بربرینه بنشدرمک یالكز بوراده مندوبدر .
(شرنبلالی)

سجدهده اعضا ، طمانیتدن صکره [۱] آیاقلرینک صدرلری
اوزرینه قائم اولدینی حالده طوغریلور .

س ۱۸ - مصلی سجدهدن یوقاری قالقارکن اصل طوغریلور ؟
ج قالقارکن اوطورمقسزین والریلهیره طیانماندن ، طوغری قالقار .
س ۱۹ - رکعت ثانیهدده مصلی نه ایشلر ؟

ج - رکعت اولیده ایشلایکنک عیننی ایشلر ، لکن رکعت ثانیهدده
« سبحانک و اعوذ » اوقومیوب افتتاح تکبیرینک غیریده اللرینی
قالدیرمز .

س ۲۰ - رکعت ثانیهدده واقع اولان سجده ثانیهددن ، باشنی قالدیردینی
وقتده نه یاپار .

ج - صول آیاغنی دوشه یوب اوزرینه اوطورر ، وصاغ آیاغنی دیکوب
پرمقارینی قبله جانبنه توجیه ایله اللرینی اولقارلری اوزرینه قویوب

[۱] طمانیت ارکان صلاتده اطمینان اوزره اولق - یعنی سبحاناه دیمک
مقداری هرعضوی کندی محلنده ومستقر اولنجه قدر سکون و آرام اوزره
بولنقدر و بوکا (تعدیل ارکان) تعبیر اولنورکه ارکانک تتمیم و تکمیلی دیمکدر .
تکمیل رکن اولدیغیچون واجبدر . امام شافعی عندنده فرضدر طحطاوینک
نقلنه کوره بوده بش یردهدر . (۱) رکوعده (۲) قومده (۳) برنجی
سجدهدر (۴) جلسهدده (۵) ایکنجی سجدهده ، وجوبنک مقتضای دلیل ، که اداء
صلاتده اساءت ایدن کیمسه به خطاباً شرف صادر اولان « صل فانک لم تصل »
حدیث شریفیدر . اشبو حدیث شریفده کی (صل) امری بر امر ضمنیدرکه
اساءت صلات ایدنه یعنی بوبش یرده تعدیل ارکانه رعایت ایتمیانه اعاده بی امر ،
ترك طمانیت ایتمسینه مبنیدر . ایشته تعدیل ارکانک دلیل وجوبی اولان
حدیث مذکورک ومواظبت پیغمبرینک مقتضای اولهرق نمازک واجباتنددرکه
امام اعظم عندنده تعدیل ارکانک تارکی سجده سهواً به نمازینی امام وعند الشافعی
یکیدن قیلمق لازمدر .

برمقلمرتی دوشه یهرك تشهد ايدر .

س ۲۱ - تشهد نیه دیرلر ؟

ج - تشهد « التحیات لله والصلوٰة والطیبات آه » [۱] آخرینه دک
اوقومغه دیرلر .

[۱] تحیات ؛ تحیه نك جمعیدر كه عند الملاقات سلام لاشمق قیلندن اولان
وفی الاصل (حیاك الله) دیو بقای حیات تمنینی متضمن بولنان دعایی ایتمك دیمك
اولوب بوراده مقصود ملك وعظمته دال اولان اك عزیز الفاظ و عبادات
قولیه دركه بوكا (تشهد ابن مسعود) دخی دینور . بونلرك معانیسی ؛ « التحیات »
بتون عبادات قولیه ، « والصلوات » وبتون عبادات بدنییه ، « والطیبات »
وبتون عبادات مالییه ، حق جل وعلا حضرتلرینه مختصدر . دیمك اولوب کلمات
شریفه مذکورہ لیله معراجده حضرت خاتم الانبیا صلوات الله علی نبینا وعلیهم
افندمزدن صادر اولمشدر . کندیلری الهام ربانی ایله بوتحیات و تعظیباتی
ایتدکلرنده جناب ذوالجلال والا کرام : ای نبی عالی جاه سکا سلام ورحمة الله
وبرکاة الله اولسون . مألنده اولان « السلام علیك ایها النبی ورحمة الله وبرکاته »
قول قدسیسیله رد تحیت بیورمشدر . تحیاته ، تحیت اهل اسلام اولان سلامی
وصلواته ، اومعناده اولان رحمتی و طیبیاته ، مناسی بولنان برکاتی مقابل قیلمشدر .
حضرت نبی اکرم صلی الله علیه وسلمك تحیات وصلوات و طیبیاتدن عبارت اوچ
کله سینه مقابل حضرت خلاق کریم سلام ورحمت وبرکاتدن عبارت اوچ کله
ایله افاضه انعام و تکریم بیورمش اولوب نبی علیه السلام دخی اکرم واجود
خلق الله اولمغله او فیض ربانیدن اولان احسانه بالجمله انبیا اخوانه وملكوره
وانس وجندن اولان صلحا ومؤمنینه عطف ایدهرک : « السلام علینا وعلی
عباد الله الصالحین » بیورمشلردر . بونك اوزرینه بتون ملکوت اعلا وسموات
علی اهلی وبالخاصه حضرت جبریل وحی والهام حضرت رب جلیل : « اشهد
ان لا اله الا الله واشهد ان محمداً عبده ورسوله » دیو کلنن شهادتینی ترتیل ایلمشلردر .
ایشته مصلی « التحیات الخ » اوقورکن جناب حقه تحیت ونبی علیه السلامه ونفسنه
واولیاء الله سلام ایدر کی او الفاظ مبارکه بی موضوع اولدینی معانی بی قصد
ایدهرک علی وجه الانشاء اوقور . بعضیلر آنك حکایه سلام الله اولوب مصلینك
سلام ابتدائیسی اولدیغنه قائل اولمق ایسته مشلردر . (شرنبلالی)

س ۲۲ - قعدہ اولیٰ دہ تشهد اوزرینہ برشی زیادہ ایدیلیرمی ؟

ج - برشی زیادہ ایدلمز ، اگر قصداً برشی زیادہ ایدرسه مکروه اولور . و اگر سهواً زیادہ ایدرسه سجده سهو لازم کلور .
بوده « اللهم صل علی » یا خود « و علی آل محمد » زیادہ سیله لازم کلور .

س ۲۳ - اوچنجی و دردیجی رکعتلرده مصلی نه اوقور ؟

ج - یالکز فاتحه شریفه بی اوقور .

س ۲۴ - نمازک آخرنده مصلی نصل اوطورر ؟

ج - قعدہ اولیٰ دہ اوطوردینی کی اوط-وروب ، تشهدندنصکره پیغمبریمز اوزرینہ صلاة و سلام ایدوب الفاظ قرآنه و ادعیة مأثورہ به مشابہ اولان شیلردن بر دعا ایدوب ، ناسک کلامنه مشابہ شی ایلہ دعا ایلز .

س ۲۵ بوندنصکره مصلی نه یاپار ؟

ج - صاغ جانبنه « السلام علیکم ورحمة الله » قولیلہ سلام ووروب دخی صول جانبنه ذکر اولنان وجهله سلام ویرر . [۱]

س ۲۶ - اگر امام اولور ایسه صباح نمازنده واقشام ویاتسو نمازینک

[۱] کندبسیله برابر اولان جماعت و حفظه ملائکه لرینی نیت ایدر . لفظ (سلام) مواظبتہ مبنی واجب اولوب آنکله مقصود حاصل اولغله « علیکم » لفظی واجب دکلدر . مصلی سلامه بدل او معناده بشقه بر لفظ ایراد ایتسه سلام مقامنه قائم اولماز . سلامک ایکیسی دخی واجب اولوق قول اصحدر . علی قول ایکنجیسی سنندر . نمازدن خروج عندالعامه بر سلام ایلهدر علی قول ایکی سلام ایلهدر . بناءً علیه سلام اولی تلفظدن صکره و « علیکم » دن اول بر کیمسه آکا اقتدا ایلسه عندالعامه صحیح اولماز . علی قول برنجی سلامدن صکره و ایکنجی سلامدن اول آکا بیتشان کیمسه آنکله برابر نمازه بیتشمش اولور . (طحاوی)

اولکی رکعتلرنده قرآنی نصل اوقور ؟

ج - آشکاره اوقیوب لکن صوک رکعتلرنده قرآنی کیزی اوقور .

س ۲۷ اکر منفرد اولورسه نصل اوقور ؟

ج - بواوچ وقتده دیلرسه کندی ایشیده جک قدر جهر ایله ، دیلرسه کیزی اوقور .

س ۲۸ - امام اولان قرآنی هانکه نمازلرده کیزی اوقور ؟

ج - اویله ایکندی نمازلرنده کیزی اوقور . [۱]

س ۲۹ - وتر نماز قاج رکعتدر ؟

[۱] جهر ایله قرائت اولنان نمازلره (صلوٰة جهریه) دنیلور . صباح ، اخشام ، یاتسو نمازلری کبی کیزی قرائت اولنان نمازلره دخی (صلوٰة سریه) تعبیر اولورکه : اوکله وایکندی نمازلری کبی کوندوز نوافلنده دخی کیزی اوقومق واجبدر . (جهر) : بشقه سنه ایشتدرمکدر . (اسرار) کندیسنه ایشتدرمکدر . کرك صلوات جهریه ده کی جهرک وکرك صلوات سریه ده کی اسرارک وجوبی مواظبته مبنی اولوب صلوٰة جهریه ده جهرک وجوبی حصراً امامه و صلوات سریه ده اسرارک وجوبی هم امامه وهم منفرده عأددر . امام ، صلوات جهریه نکه ادا وقضاسنده جهر ایتک واجب اولدینی کبی صلوات سریه نکه دخی ادا وقضاسنده ایلاً دخی اولسه اسرار و مخافت واجبدر . صلوات جهریه ده امامه جهر قرائت واجب اولغله فاتحه بی یاخود آنک بر مقدارینی صراً اوقودقدن صکره کندیسنه اقتدا اولسه آنلری جهرراً اعاده لازم اولور . فرضی منفرداً قیلان کیمسه امامک جهر قرائت ایتسی واجب اولان نمازلرده جهر ایله اخفا بیننده مخبردر . دیلرسه جهر ایدر . که نفسنک امامیدر . شو قدر که جماعت امامی کبی جهرده مبالغه ایتمز . جهر ایتک جماعت هیئتنده اولدیغیچون لافضلدر . نتکم « من صلی علی هیئة الجماعة صلت بصلاته صوف الملائكة » بیورلشدر . جمعه و بیرام نمازلرنده مسبوق بولنان مقتدی دخی ماسقی قضاده جهر ایله اخفا بیننده مخبردر . کیجه این نوافل قیلان کیمسه دخی قیلدینی تراویغ بیله اولسه قرائتی جهر ویا اخفا ایتک بیننده مخبردر . جهرک حد ادناسیله اکتفا ایدوب اویویانی اضرار ایتمز . علیه السلام افندمن حضرتلری کیجه تهجدده جهر ایدر اویومه به نه انیس اولورلر . اویویانی ده اویاندرمازلردی . (شرنبلالی)

ج - اوچ رکت اولوب بواوچ رکعتک بینی سلام ایله فصل اول نماز .
س ۳۰ - قنوت دعاسی [۱] نه زمان اوقونور .

ج - اوچنجی رکعتده رکوعدن اول اوقونور . اما امام شافعی عندنده
رکوعدن صکره اوقونور .

س ۳۱ - وتر نمازینک هر رکعتده نه اوقونور ؟

ج - فاتحه شریفه ایله برسوره ویا اوچ قیسه آیت ویا بر اوزون آیت
اوقونور .

س ۲۳ - نمازک برنده عینیه برسوره اوقیوب غیرینی اوقوماق
اولورمی ؟

ج - اولماز ، یعنی نمازک صحتی برسوره مخصوصه نیک قرائته توقف
ایتمیوب بلکه دیلدیکی یردن اوقونور .

س ۳۳ - بشقه آیت وسوره بیلورکن جمیع زمانده برسوره بی اختیار

[۱] برکیمسه وتر نمازینک اوچنجی رکعتده قنوت دعاسنی اوقیوبده .
قرائتی اونودوب رکوع ایلسه بعده بو حال ، رکوعده عقلنه کلسه ، بوکیمسه
رکوعدن باشنی قالدیروب قرائت ، قنوت ، رکوعی اعاده ایدوب سهو سجده
ایدر . کذا ضم سوره بی اوقیوبده فاتحه بی اونوتسه بوکیمسه دخی فاتحه ،
ضم سوره ، قنوت ، و رکوعی اعاده ایلر ، اگر فاتحه ایله ضم سوره بی اوقیوبده
قنوتی اونودوب رکوع ایلسه ، اگر رکوعدن باشنی قالدیردقن صکره عقلنه
کلدیه ، نمازینی اکمال ایدوب برشی اعاده ایلمز . یالکز سهو سجده ایدر ،
اما باشنی قالدیرمه دن عقلنه کلدیه بومقامده امام اعظم افندیمزدن ایکی روایت
اولوب ، روایت صحیحه سی بینه برشی اعاده ایتمیوب یالکز سهو سجده ایدر .
قنوت ؛ مطلق دعادر . وترده واجب اولان دخی مطلق دعادر . بالخاصه
« اللهم انا نستعینک الخ » دعاسی سنندر . بشقه بردعا اوقوسده اولور .
قنوت وقنوتک تکبیری عندالامام واجب ایدر . امامین عندنده آنلر وتر کبی
سنندر . (جوهره ، شرنبلالی ، طحطاوی)

ایدوب بشقه سنی او قومامق نہدر ؟

ج - مکروہدر .

س ۳۴ - امام اعظم عندندہ نمازده قرآن کریمدن نہمقدار او قومق کفایت ایدر .

ج - نظم شریفک اقلنه ، اسم قرآن شامل اولدینی مقدار او قومق کفایت ایدر : لم یلدا کبی .

س ۳۵ - امامین عندندہ نہمقدار کفایت ایدر ؟

ج - اوچ قیصہ آیت یا خود براوزون آیتدن نقصان او قومق کفایت ایتمز .

س ۳۶ - امامہ او یان کیمسه امامک آرقه سندن قرائت ایلمی ؟

ج - قرائت ایلمز ، اگر قرائت ایلمسه نمازی صحیح اولور . لکن تحریمما مکروہدر .

س ۳۷ - امامہ اقتدا ایتمکی مراد ایدن کیمسه قاچ نیتہ محتاج اولور ؟

ج - ایکی نیتہ محتاج اولور کہ ، بری نماز دیکری متابعت نیتہ محتاج اولور .

س ۳۸ - جماعت [۱] ایله نماز قیلیمق نہدر ؟

ج - سنت مؤکده در .

[۱] جماعت ، سنت مؤکده اولمسنه دلیل ، «الجماعة سنة من سنن الهدی لا یتخلف عنها الامنافق» حدیث شریفیدر . یعنی جماعت سنن هدادن برسنت مؤکده در که آکا منافقندن ماعداسی مخالفت ایتمزدیمکدر . جماعت ایله نماز قیلیمق معذور اولیان رجال اصحا ایچون قول اصح اوزره قوتده واجب ، شبه سنت مؤکده در . طحطاوینک افاده سنه کوره بوبابده کی اقوالک اعدلی واقواسی جماعتک واجب اولدیغیدر . آنی فرض کفایه ، فرض عین دییانلرده اولمشدر : فرضیتنه قائل اولانلر صحت صلاة ایچون آنی شرط قیلمامشدر . جماعت سنت

س ۳۹ - ناسك امامته اولی اولان كيمدر ؟ [۱]

ج - مسائل فقهیه به اك زیاده عالم اولانیدر .

س ۴۰ - اكر مسائل فقهیه بی بیامكده مساوی اولورسه امامته اولی اولان كيمدر ؟

ج - قرائتی دهها كوزل اولاندر .

س - ۴۱ اكر قراشته دخی مساوی اولورسه امامته اولی اولان كيمدر ؟

مؤكده در دیبائلرجه سنت فجر دن دهها مؤكده برسنفندر . و تراویحك غیریده سنت عیندر ، تراویحده سنت کفایه در . وتر ، رمضانده جماعت مستحب اولوب رمضانك غیریده اولان وترده و تراویحك غیره نافلهده جماعت علی سبیل التداعی مکر وهدر . حدیث شریفده « صلاة الجماعة تفضل صلاة الفذ بنحس وعشرين درجة وفي رواية بسبع وعشرين درجة » بیورلمشدر که مأل منیفی — جماعتك نمازی ، سزك بریکزك یا لکزجه قیلدینی نمازدن یکر می بش جزء و دیگر روایتده یکر می یدی درجه افضلدر دیمکدر . — مکلفه آنی ترك ایتك اوله ماز ، بر شهر اهالیسی جماعتی بلاعذر ترك ایدر لسه امر اولنور لر . قبول و امتثال ایدر لرایسه نه اعلا ؛ ایتدکاری تقدیرده قتال اولنور لر . زیرا جماعت شعائر اسلامیه دندر . و بو دین مبینك خصائصندندر . فضلت جماعت برکشی ایله ده اولور ، ولو که صبی ء ممیز ، قادین و حتی او ایچنده دخی اولسون . اما جمعه نمازی ایچون جماعتك امامد نبشقه او چ یا خود ایکی کشی اولسی شرطدر . جماعتك حکمت مشروعتی : — اهل صلاة آره سنده نظام الفتك قیامی و برده جاهلك عالمدن افعال صلاحتی تعلمه تمکینیدر . بوندن طولاییدر که محلاتده مسجدلر مشروع اولمشدر تا که اوقات صلاحته بین الجیران ملاقات حصولله هر کس بر برینی یوقلامش اولسون و بینلرنده براتحاد تام و رابطه حقیقیه حاصل اولسون . (شرنبلالی ، طحطاوی)

[۱] صاحب عذر اولیان رجاله نماز قیلدیرمق ایچون امامتك شروط صحتی آلتیدر : اسلام ، بلوغ ، عقل ، ذکورت ، قرائت ، اعذاردن و فقدان شرط صحتدن سلامت . اون سکنز شیئك بریله حضور جماعت ساقط اولور . (۱) یاغمور (۲) شدتلی صفوق (۳) خوف متعددی (۴) ظامت شدیدده (۵) حبس معسر (۶) کورلك (۷) مفلوج « اینمالی » (۸) برالك و بر آیاغك کسبکلیکی (۹)

ج - زیاده متقی اولاندر .

س ۴۲ - اگر تقواده دخی مساوی اولورسه امامته اولی اولان کیمدر .

ج - زیاده اخیار اولاندر . اگر یاشنده دخی مساوی اولورسه ، اخلاقی کوزل اولاندر . اگر اخلاقده دخی مساوی اولورسه وجهی احسن اولاندر .

س ۴۳ - قاچ کشینک امامته تقدہ ایتمی مکروهدر ؟

ج - یدی کشینک امامته تقدہ ایتمی مکروهدر . (۱) کوله [۱]

خسته لاق (۱۰) یوریمکده کی عاجزلاک (۱۱) شدتلی چامور (۱۲) کوتورملک (۱۳) اختیاراق (۱۴) علم فقهک برطاقم کیمسه لر ایله تکراری که جماعته چیقارسه اول کیمسه لری بولماز اولور (۱۵) نفسنک ایستک ایتدیکی طعام حاضر اولق (۱۶) حاضر لاندینی یولجیلنی قصد ایتک (۱۷) برخسته یه باقق که کندینک غیبوبنده او خسته متضرر اولور (۱۸) کیچه این روز کارک شدنی . اعدار مییحه دن برعذرہ مینی جماعتدن منقطع اولان کیمسه اگر عذری واقع اولسه جماعته بولمنی نیت ایتش ایسه آکا جماعت ثوابی حاصل اولور . و انما لکل امری مانوی « حدیث شریفنه کشینک نیت خیری - فعله کلمه بیله - کندینسه نافعدر ، دیو معنی ویرلشدر . (شرنبلالی)

[۱] کوله نک و آزادینک و اعمانک امامتی — کندیلرندن افضلی وجود اولدیفته کوره — تنزیهاً مکروهدر . آنلردن افضلی یوق ایسه کراحت دخی یوقدر . بونلرده وجه کراحت ، آنلرک افندیلری خدمتیه اشتغاللرندن تحصیل ایچون بوش وقتلری قالمیه رق کندیلرنده جهلک غالب اولسیدر . امامت اعماده کی وجه کراحت دخی فبایه طوغریلاماق و لباسنی صیانت ایده مامکدر . بناءً علیه تحصیل کورمش کوله نک صاحب فطانت و نظافت اولان اعمانک امامتده کراحت اولماز .

(۲) بادیه نشین اولان عرب [۱] (۳) فاسق [۲] (۴) اعمی

(۵) ولدزنا [۳] (۶) شارب الحمر (۷) فائض یسانلرک امامتی

مکروهدر . [۴]

س ۴۴ - شوذ کراولنان یدی کیمسه امامته کچرلرسه جائز اولورمی ؟

ج - مع الکراره جائز اولور .

س ۴۵ - امام اولان کیمسه یه لایق اولان نهدر ؟

ج - جماعته نمازی اوزا امامقدر .

س ۴۶ - خاتونلر ، یالکز اولدقلری حالد کندیلرندن بریسنی امامته

کچروب جماعته نماز قیللملری نهدر ؟

ج - کرک فرض کرک نافله نمازلرده اولسون تحریمماً مکروهدر .

[۲] برده امرد ، مفلوج « اینمه لینک » ابرص « تنی لیکه لی » اولان .

صرائی ، مجذوم « مسکینلک عاتی » اولان کیمسه لرک آرقه سنده نماز قیللمق مکروهدر .

بونلرک علت کراحتی ؛ کیمنده مفسدت و کیمنده نقص و کیمنده فسق و کیمنده

نفرت اولسیدر . اجرت ایله امامت ایدنه نک آرقه سنده نماز قیللمق متأخرینک

افتالری اوزره مکروه اولماز . امام تطویل صلاة ایتمک دخی مکروهدر .

یوتطویل جماعت کرک راضی اولسون کرک اولسون چونکه تخفیف صلاة

حقنده کی امر مطلقدر . تطویل صلاة ایتمکده تنفر جماعت وارددر . حدیث

شریفده ایسه امام ایدن تخفیف ایتمسون مألنده اولماق اوزره : « من ام

فلیتخفف » بیورلشدر . (شرنبلالی)

[۳] بونلرک دخی امامتلری قید جهل ایله مقیددر .

[۴] بونلرک علمی دخی اولسه امامتی مکروهدر . چونکه دینه اهتیمی

اولدینی ایچون شرعاً اهانتی واجبدر . بونک مفادی کراحت تحریمیه اولسیدر .

[۵] بونک دخی پدرسزلکی جهتیله جهل غالب اولور . علم اولسه

کراحتده اولماز . ویاخود کندیسی مهتم اولدیغیچون ناس آندن نفرت ایدرلر .

فقط جنازه نمازینی جماعتله قیلملری مکروه اولمز . [۱]
س ۴۷ - خاتونلر ، جماعتله نماز قیلدقلرنده اماملری زرده طورر ؟
ج - اورته لرنده طورر ، اکر تقدم ایدرسه نماز صحیحدر ، لکن دیکر
برکنه ایله کنهکار اولور .

س ۴۸ - برکیمسه یالکیز برکشی به امام اولسه آنی هانکی طرفه آلیر ؟
ج - کندینه محاذی اولهرق صاغ جانبه آلیر . اکر مقتدی آرقه سنده
یاخود صولنده طوررسه جائز اولور . لکن اسائت ایتمش اولور .

س ۴۹ - برکیمسه ایکی کشی به امام اولسه زرده طورر ؟
ج - مقتدیله ، ایکی ویاده زیاده اولورسه امام بونلرک اوکنده طورر .
س ۵۰ - ارککلر ، عورت ویاصبی به اقتدا ایتلمی جائز اولورمی ؟
ج - بونلره جائز اولمدیغی کبی ، ختی به دخی ارککلرک اقتداسی جائز
اولماز .

س ۵۱ - نماز قلنورکن صفلر نصل ترتیب اولنور ؟
ج - ابتدا ارککلر ، صکره صیلر ، صکره ختی لر ، صکره خاتونلر ،
صف اولورلر . [۲]

[۱] جماعت نساء دخی احد محظورینه مبنی تحریماً مکروهدر : یا امام
صف اول آراسنده بولنور ویاخود ایلمی طورور . اولکیسی مکروه اولدینی
کبی ایکنجیسی دخی آنلر حقنده مکروه اولور . اکر آنلره بر ارکک امام
اولورسه کراحت اولماز . مکرکه او ایچنده اولوبده بشقه برارکک دها ویاخود
امامک محرمی ویاحلیله سی برابر بولنیه . بونلرک بری برابر اولورایسه کراحت
اولماز . نتمک مسجد ایچنده - آنلرک جماعته چیقمش اوللرندن بشقه - مطلقاً
کراحت بوقدر . (طحطاوی)

[۲] امام آنلره بونی امر و اشارت ایدر : صیق دوروب آچیق بر
براقاملرینی وطوغرو و درست طورملرینی سوبلرکه بونلر سنن صفوفنددر .
صلیاه علیه وسلم افندمن حضرتلری : « استووا تستوقلوبکم و تماسوا تراجموا »
پیورمشلردر . معناسی : طوغرولکیزکه قلبکیز دخی طوغرولسون . وصقلا .

س ۵۲ - برخاتون ، ارککک حذاسنده نمازه طورسه ، ونمازلی بر اولسه نه اولور ؟

ج - ارککک نمازی فاسد اولوب خاتونک نمازی فاسد اولمز . کرک بوتلر محرم اولسون ویا اولسون حکم بردر . اکر امام اولان کیمسه قادینلره امامته نیت ایتمیش ایسه ، محاذات ضرر ویرمن . لکن قادینک نمازی فاسد اولور . زیرا نیتسنز نمازده اشترک ثابت اولمز .

س ۵۳ - قادینلر ، جماعته حاضر اولاق نه در ؟

ج - مکروهدر . آنجق اختیاره قادینلرک صباح ، اقصام ، یاتسو ، جمعه ، وپیرام نمازلرنده جماعته حاضر بولنلرنده بآس یوقدر . فقط فی زماننا فسقک ظهورینه بناء زمانمزده فتوی ، علی الاطلاق قادینلرک جماعته قارشملی مکروهدر .

شکرکه بیکدیگر کزه رحم وشفقت حاصل اولسون دیمکدر . ودیگر حدیث شریفده « اقیموالصفوف وحاذو بین المناکب وسدوا الخلل ولینوا بایدیکم اخوانکم لاتذروا فرجاللشیطان ومن وصل صفاً وصله الله ومن قطع صفاً قطعه الله » بیورمشدر . مال شریفی : صفلی اقامه ایدک ، اوموزلی محاذی طوتک ، آچینی قپابک ، اخوانکزی اللریکز ایله تلین ایدک یعنی آنلرک اوموزلرینی اوقشایه رق صفه صوقلک ، شیطانه فرجه لر (بوشلق) براقیک ، صفی وصل ایده نی جناب حق وصل ایدر . صفی قطع ایده نی الله تعالی دخی آنی قطع ایدر دیمکدر . ایکنجی صفده آچیق بر بولیوبده برنجی صفده بولان کیمسه یه او آچینی طوتیق ایچون صف ثانی بی یاروب کچمک واردر . زیرا آنلر صف اولی سید ایتمکی ترک ایتمشدر . برده داخل صف اولاق ایستیانه مانع دخول اولاق اوزره یان طوتانلر دیز آچینی ریا یاخود ، فسد صلات ظن ایدنلر جهالت ایتمکده درلره کیرنه بر آچیق ، امرنجی اجرایه اعانه و آکا امثالدر .

{ شربنلالی }
{ طحطاوی }

س ۵۴ - بولى دائما آقان كيمسه نك آرقه سنده ، طاهر و صاحب عذر اولميان كيمسه نماز قيله بيليرمي ؟

ج - قيله مديغى كى مستحاضه اولان عورتك آرقه سنده ، طاهر اولان قادينلر دخى نماز قيله ماز .

س ۵۵ - اوقومق بيلميان امى كيمسه نك آرقه سنده اوقومق بيلان كيمسه نماز قيله بيليرمي ؟

ج - قيله مديغى كى دخى چپلاق اولان كيمسه نك آرقه سنده چپلاق اولميان كيمسه نماز قيله ماز .

س ۵۶ - آبدستلى كيمسه لره تيملى كيمسه لرك امامتى جائز اولورمي ؟
ج - جائز اولديغى كى مست اوزررينه مسح ايدن كيمسه نك آرقه سنده آياقلىرىنى بيقايان كيمسه لرك تبعيتى جائز اولور .

س ۵۷ - قائم اولان كيمسه ، قاعدك آرقه سنده نماز قيله بيليرمي ؟
ج - قيله ماز . دخى فرض قيلان كيمسه فرض آخر قيلان كيمسه نك آرقه سنده نماز قيله ماز . لکن نافله [۱] قيلان كيمسه فرض قيلان كيمسه نك آرقه سنده نماز قيلار .

س ۵۸ - بر كيمسه امامه اقتدا ايدوب صكره امامك آبدستلر اولديغى بيلسه نه ايدر ؟

ج - اول كيمسه نمازى اعاد ايدر .

س ۵۹ - بر كيمسه نماز قيلاركن اثواب ، يا خود جسديله اوينامق [۲] ندر ؟

[۱] صدينك ، فرض قيلان كيمسه به اقتدا ايدوب نماز قيامسى كى . زيرا صبي مكلف اولمديغندن قيلدنى فرض ، نافله حكمنده در .

[۲] اويون ايكي قسمدر برى فائدهلى ديكرى فائده سزدر . فائدهلى

ج - خشوعه مانع اولدیغندن مکروهدر .

س ۶۰ - نماز قیلان کیمسه سجده یرنده اوفاق طاشلری کیدره .

بیلیر می ؟

ج - کیدره من . لکن سجده ممکن اولمزسه اول وقتده کیدمنک

ضرری یوقدر . فقط سجده ممکن اولدیغی وقتده آنجق بردفعه

الیله دوزلر .

س ۶۱ - نماز کیمسه یه دهانه کی شیلر یاپمسی جائز اولماز ؟

ج - نماز قیلارکن پارمقلرینی اویناقلرندن سسلندیرمک ، واللرینی

بوکرلرینه قویمق ، وصاچلرینی باشنده باغلامق ، واثوابنی الیه

قالدیرمق ، واثوابنی اوموزینه آلوب صالیویرمک ، وصاغنه

صولنه باقمق ، وکلب اوطوریشی کی اوطورمق ، لسان ویا الیه

سلامی رد ایتمک ، وعذرسز باغداش اوطورمش ، ویمک ایچمک

کی شیلرک کافهسی جائز اولماز .

اولانه اویون ، فائدهسز اولانه ، عبث دیرلر . فائدهلی اولان اویونی نمازده

ایکن یایمق بآس یوقدر . زیرا پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری

نمازده ترلدکلری زمان ، مبارک ید سعادتلریله آلنندن ترلرینی سیلرلردی .

زیرا اذاسنک دفی ایله بر فائده ترتیب ایتدیکنندن ، بوکی عمل جائزدر .

اما هانکی برعملکه آنده بر فائده بولنمزسه بوکعبث دیرلرکه نمازده مکروهدر .

نتکم حدیث شریفده « ان الله کره لکم ثلاثاً العبث فی الصلاة والرقت فی الصوم

والضحک فی المقابر » شرفوراد اولمشدر . یعنی ، جناب حق سزه اوچ

شیئی مکروه قیلدی برنجی نمازده اوینامق ، ایکنجی اوروج حالنده خشیات

ایتمک ، اوچنجی قبرستانده کولکی مکروه قیلدی . افندمن صلی الله علیه وسلم

برکشینی نمازده صقه الیه اوینارکن کوروب سعادتله « لوخشم قلبه لحشت

جوارحه ، بیوردی . یعنی اکر بوکیمسه نیک قلبی خشوع اوزره اولسه ایدی

اعضاء جوارحی دخی خضوع و خشوع اوزره اولوردی دیمکدر . (جوهره)

س ۶۲ - مصلى نماز قیلا رکن آبدستی بوزولسه نه ایدر؟ [۱]
 ج - یکیدن نماز قیلا ر ، واکر امام ایسه یرینه برینی نصب ایدوب
 آبدست آلدقدن صکره آراده دنیا کلامی سو یلمدکجه نمازی اوزرینه
 بنا ایدر . لیکن یکیدن باشلیوب قیلمق افضلدر .
 س ۶۳ - اکر مصلى نمازده اویقویه واروب احتلام ، یاخود دیوانه ،
 یاخود بایلیسه یاخود قهقهه ایله کولسه نه یاپار ؟
 ج - آبدستی یکیدن آلوب نمازینی قیلا ر .

[۱] بوکا (حدث فی الصلاة) دیرلرکه نماز ایچنده حدث واقع اولمق
 دیمکدر . - سبق ، و عمد صورتلرینه شاملدر . نمازده آبدستک بلا اختیار
 بوزولسنه (سبق حدث) وبلا اختیار بوزولسنه (حدث عمد) تعبیر اولدیغنی
 کبی نمازی براقدیغنی یردن باشلا یوب قیلمغه دخی (بنا) و یکی باشدن
 قیلمغه (استیناف) تعبیر اولنور . (سبق حدث) صورتده بنا جائزدرکه
 نمازده ایکن بلا اختیار آبدستی بوزیلان کیمسه همان بلا تکلم کیدوب اک یقین
 صودن آبدست آلهرق یاخود - شرطی متحقق ایسه - تیم ایدرک کلوب
 براقدیغنی یردن بدأ ایله حدث وائع اولدیغنی رکنی - مثلاً رکوع ویا سجودی
 اعاده ایلیه رک آمام صلاة ایله . (حدث عمد) اتفاقاً بنایه مانعدر . - سبق
 حدث صورتده بنانک جوازی علی الاطلاق دکل آتی التعداد وشرائط ایله
 مقیددر .

جواز بنانک شروطی اون اوچدر .

(۱) حدث سماوی اولمق (۲) مصلینک بدنندن ظهور ایتمک (۳) غسلی
 موجب اولمق (۴) نادرالوقوع اولمق (۵) مصلى حدث حالیه بررکن ادا
 ایتمش اولمق (۶) مشی حالنده اداء رکن ایتمش اولمق (۷) صلاته منافی ایش
 یایمامق (۸) لابد اولیان برایشی یایمش اولمق (۹) حدث وقوعندن صکره
 بلا عذر کچلمامک (۱۰) - سبق حدثن صکره مصلینک حدث - سبقی ظاهر
 اولمق (۱۱) مصلى صاحب ترتیب اولدیغنی حالده اوزرنده کچمش نمازا اولدیغنی
 خاطر لامامق (۱۲) مقتدی نمازینی مکانشک غیریده آمام ایتمامک امام ، صالح
 امامت اولیانی استخلاف ایتمامک . (شرنبلالی)

س ۶۴ - اگر مصلی نمازده قصداً و یا سهواً کلام سویلسه نه اولور ؟
ج - نمازی باطل اولور .

س ۶۵ - اگر مصلیک تشهددندنصکره خطئاً آبدستی بوزولسه
نه یاپار ؟

ج - آبدست آلوب آراده دنیا کلامی سویلکسزین کلوب سلام ویرر .
زیرا سلام واجبدر .

س ۶۶ - تشهددندنصکره قصداً آبدستی بوزسه یاخود کلام سویلسه
ویا نمازه منافی دیگر بر عمل ایشلسه نه اولور ؟

ج - نمازی تمام اولور . زیرا آبدست آلوب بنا ایتک سلام ایله ارکان
صلاة آره سنی قطع ایدر . قاطعک وجودی سببیه متمذر اولوب ،

آنک اوزرنده ارکان صلاتدن برشی قالمدیغندن نمازی تمام اولور .

س ۶۷ - تیمم ایدن بر کیسه نماز قیلارکن صوی کورسه نمازی
نه اولور ؟

ج - بالاتفاق نمازی باطل اولور .

س ۶۸ - اون بر صورت واردرکه ، بونلرک وقوعنده مصلیک نمازی

امام اعظمه کوره باطل ، امامینه کوره تمام اولوب آنلر

نه لدر ؟

ج - آنلردن (۱) متیمم اولان کیسه تشهد مقداری او طوردقندن

صکره صوی کورسه (۲) مصلی ماسح اولوب مسح مدتی

تمام اولسه (۳) یاخود عمل خفیف ایله مستلری چیقارسه (۴)

یاخود امی اولوب تشهد مقداری او طوردقندنصکره برسوره

تعلم ایلسه (۵) یاخود صریان اولوب اول حالتده ایلسه بولسه

(۶) یاخود ایمایدیحی اولوب بالاخره رکوع وسجوده قادر

اولسه (۷) یاخود صاحب ترتیب اولوب قیلدیغی نمازدن اول
کندی اوزرنده قضا نمازی اولدیغی تفکر ایسه (۸) یاخود
قاریء اولان امامه حدث عارض اولوب برای بی استخلاف [۱]
ایسه . (۹) صباح نمازنده ایکن کونش طلوع ایسه (۱۰)

[۱] مسئله استخلاف دخی جواز بنایه متفرع اولغله ذکر اولنان شروط
جواز بنا آنده دخی عیناً معتبر اولغله برابر صحت استخلاف ایچون امامک جامعدن
یاخود نمازگاهدن خارجیه چیقمش اولماسی و صحراده بولندیغنه کوره موضع
صفوفی و ایلرویه طوغری یورومک تقدیرنده موضع ستره بی تجاوز ایتماسی
دخی مشروطدر . (استخلاف) انشای صلانده کندندن سبق حدث واقع
اولان کیمسه امام ایسه نمازی بنا وانام ایتمک اوزره برینه بشقه سنی کچیررکه
بوکا : استخلاف تعبیر اولنور و برینه کچن کیمسه به مستخلف دینور . کندیسنده
سبق حدث واقع اولان امام بلا تأخر بورنی قانایورمش کبی اکیله رک والنی
بورنه طوتهرق موقعندن آریلور و کندینه قریب اولان جماعته امامته صالح
ولایق اولان برکیمسه بی - قادین ، صبی ، امی صالح امامت دکلدر . نا اهلی
استخلاف ایسه مانع بنادر - یا اشارت ایله ریاخود طوتوب محرابه چکمک ایله
برینه کچیرر . کندیبی دخی شروط بنا وجهله کیدوب آبدست آلهرق
نمازینی لاحقاً بنا وانام ایدر . کلام ایله استخلاف ایتمز . اگر کلام ایدر سه
هپسنک نمازی فاسد اولور . مستخلف اولان کیمسه امامتی قلباً نیت ایدرک
انام صلاة ایلر . استخلاف امامک حقیدر . امام استخلاف ایتمز ایسه جماعت
ایچلرندن برینی کچیرمک ریاخود جماعتدن بری کچیورمک - اولکی امام جامعدن
چیقمادن خلفی آنک مقامنه قائم اولیق شرطیله - جائز اولور . اگر او ، آنک
برینه کچمدن امام اول جامعدن چیقوریر ایسه امام اولدن ماعداسنک نمازلی
فاسد اولور . امام اولک نمازی بنا مواقعدن برینه مصادف اولدجه فاسد اولماز .
امام استخلاف ایتدکن صکره جماعت دخی بشقه برینی استخلاف ایدر سه
(مستخلف) ، امام کیمی استخلاف ایتدیه اودر . جماعتک استخلاف کرده سنه
اقتدا ایدنلرک نمازلی فاسددر . استخلاف اولنه جق کیمسه نک مدرک اولسی
اولادر . مسبوقک و لاحقک دخی استخلاف اولنسی وجود مشارکنه مبنی
صحیحدر . (شرنبلالی)

ياخود جمعده ايكندينك وقتى داخل اولسه (۱۱) ياخود ياره نك
باضى اوزرينه ماسح اولوب اول ياره ، اى اولديغندن دوشسه .
بوصورتلك كافه سنده امام اعظمه كوره نماز باطل اولوب نافله يه
منقلب اولماز ، (آنجق اوچ يرده نافله يه منقلب اولور كه برنجيسى
كچمش نمازى تذكردده ، ايكنجيسى طلوع شمسده . اوچنجيسى
جمعدهده ، وقت ظهر ك خروجنده نافله يه منقلب اولور) امامينه
كوره صور مذ كوره نك كليسنده نماز تمام اولور زيرا امامين
عندنده تشهددن صكره خروج بصره ، فرض اوليوب ، اشياء
مذ كوره نك عارض اولسى بعدالسلام عارض اولسى كى در .
امام اعظم عندنده ايسه امر بالعكسدر .

﴿ باب قضاء الفوائت ﴾

- س ۱ - (قضا) لغتده نيه ديرلر ؟
ج - قضا لغتده حكم معناسنه در كه حا كه قاضى ديرلر .
س ۲ - اصطلاح شرعده (قضا) نيه ديرلر ؟
ج - اصطلاحده قضا ادا ، مقابليدر كه واجب بالامر ك عينى تسليم
واتيانه ادا ، و واجب بالامر ك مثلى تسليم واتيانه قضا ديرلر .
س ۳ - بر كيمسه نك بروقت نمازى كچسه نه ياپار ؟ [۱]

[۱] صلات ، عبادت موقوته اولغله آنى وقتنده قيلمق واجب بالامر ك
عينى ايفا اولديغيجون ادا . و وقتك خارجنده قيلمق واجب بالامر ك مثلى
ايفا ديمك اولديغيجون قضا در . (فوائت) فائته نك جمعيدر كه كچمش نمازلر
ديمكدر . (فائته) نك مقابلى (وقتيه) در كه وقتنده قيلمقان و ياقيانه جق اولان
نماز ديمكدر . آكا (صلاة حاضره) دخی دينور . فوائت ؛ تعبيرنده مسلمينه

- ج - اول کچن نمازی خاطرینه کلدیکی وقتده قضا ایدر .
س ۴ - اول کچمش نمازی وقت نمازی اوزرینه تقدیم ایدرمی .
ج - تقدیم ایدر . لکن وقت نمازینک کچمسندن قورقدقده اولوقت
وقت نمازینی تقدیم ایدوب صکره کچمش نمازی قضا ایدر .
س ۵ - اکر مصلینک برقاچ وقت نمازی قضایه قالسه اولزمان نصل قیلار؟

حسن ظن واردر که متروکات دینلماشدر . زیرا ظاهر حال مسلم نمازی ترک
ایتمک دکل ، بلکه هر نصلده نماز بر عذره مبنی بلا قصد کچمش اولقدر .
تارک صلاتک حکمی: — نمازک فرضیتنی افرار ایله برابر آنی تنبلاکندنناشی
ترک ایدن فاسقدر . یعنی طاعت باریدن خارجدر . مذاهب سائرده اولدینی
کبی حداً یا خود کفرأ قتل اولنمیوب ضرب و حبس اولنور . و پهل بر اقل میوب
حالی تفقد اولهرق ایجابنه کوره نصح یا خود عنف ایدیلور . یا مصلی اولور
ویا خود حبسده اولور . (ادا) اصل « فقد » آکا خلفدر . بر نمازی بلا عذر
وقتندن صکره یه بر اقی بر کیره در که قضا ایله زائل اولمیوب بلکه قضا ایتمکله
برابر توبه دخی ایتمک و یا حجه کیتمک ایله زائل اولور . قضا نمازی ترک
ایتمه نك کناهنی کیده در . تأخیر ایتمه نك کناهنی کیدرمز . قضایه قالان
نماز لک صورت تأدیسه سی نصلدر . آنی بیانه شروع ایده جکز ! مقصود
فرض اولان قضا نماز لیدر که وتر دخی شاملدر . چونکه اوده فرض عملیدر .
اداسی فرض اولان نماز لک قضاسی دخی فرض و واجب اولانک واجب وسنت
اولانک سنتدر . قضا . ادایه کوره اوله جغندن حال سفرده کی درت رکعتلی قضا
نماز لک مقیم حالنده ایکیشر و حال اقامتده کی درت رکعتلی قضا نماز لک حال سفرده
درت رکعت اولهرق قضا ایدر . قضا ایچون وقت معین اولمیوب اوچ وقت کراهتدن
ماعدایه جمیع اوقاتده قضا قیلنور . فائده ایله وقتیه آره سنده ترتیب مستحق اولدینی
کبی نفس فوائت آره سنده دخی ترتیب مستحقدر که فروض خمس ایله وتر اداء و قضاء
ترتیب اوزره قیلنور . بالفرض بلوغ زمانندن اعتبار ایدر ک قاج سنه ایسه کونده
یکرمی رکعت اولیق اوزره اول صبح ، صوکره اوکله الی آخره قیلمغه باشلار .
بر اذان او قور و هر نماز ایچون قامت دخی کتیرر . و نیتنی شو وجه ایله یا پار .
« نیت ایتمک اولکی اوزرمده قضایه قالان صبح ، و یا اوکله نمازینه » الی آخره
دیهرک نیت ایدر . جماعت اداده مشروع اولدینی کبی قضاده دخی مشروعدر .
(شرنبلالی)

ج - ترتیب ، آصلادہ واجب اولدینی کی قضاء دخی ترتیب ایله
قیلار . لکن کچمش نمازلی آلتی وقت اوزرینه زیاده اولورسه ،
ترتیب ساقط اولوب اولوقت ، هانکیسنی دیلرسه قضا ایدر .

﴿ باب اوقات التي یکره فیها الصلاة ﴾

- س ۱ - قاچ وقتده نماز قیلمسی مکروهدر ؟
- ج - اوچ وقتده کی (۱) کونش طوغدقده (۲) کونشک زوالی وقتده
(۳) کونش غروب ایتدیکی وقتده نماز قیلمق مکروهدر ؛
- س ۲ - شو اوچ وقتده جنازه نمازی قلیرمی ؟
- ج - جنازه نمازی قیلندی کی سجده تلاوت دخی اولنماز .
- س ۳ - هیچ بروقتده کراهت زمانلرنده نماز قیلنمازی ؟
- ج - هیچ بروقت قیلنماز ، لکن اول کونک ایکندیسی غروب شمس
زماننده معالکراهه قیلنور .
- س ۴ - صباح نمازندن صکره کونش طوغونجهیه قدر نافله نماز قیلمق
نهدر ؟
- ج - مکروه اولدینی کی دخی ایکندی نمازندن صکره کونش غروب
ایده نهدک نافله قیلمق مکروهدر .
- س ۵ - شو ذکر اولنان ایکی وقتده قضا نمازی قیلنمقده بأس
وارمیدر ؟
- ج - قضا نمازی قیلندی کی سجده تلاوت و جنازه نمازی قیلنمقده
دخی بأس یوقدر .
- س ۶ - ذکر اولنان ایکی وقتده طواف ایچون ایکی رکعت قیلمق
جائز اولورمی ؟

ج - جائز اولماز .

س ۷ - شفق طوغدقدن صکره نافله نماز قيلمق جائز اولورمی ؟
ج - ایکی رکعت صبح نمازینک سنتدن زیاده نافله قيلمق مکروه اولور .

س ۸ - اقسام نمازندن اول نافله نماز قیلنر می ؟
ج - تعجیلی مستحب اولان اخشام نمازی ، تأخیر ایديله جکندن اقسام نمازندن اول نماز قیلنماز . [۱]

﴿ باب النوافل ﴾

س ۱ - نافله لغتده نیه دیر لر ؟

ج - فرض ، واجب ، ومسنون اولیان بر فعل مشروعه دیر لر .

[۱] اوقات ثلاثة مذکورده دن ماعدا اولان آتی التعداد اون وقتده بالخاصه نافله قيلمق مکروه اولوب قضا قيلمق مکروه اولماز . « ۱ » طلوع فجر دن صکره صباح نمازینک سنتندن بشقه . نتکم حدیث شریفده « لیبلغ شاهدکم غائبکم ألا لا صلاة بعد الصبح الا رکعتین » بیورلمشدر . « ۲ » صباح نمازینک فرضنی قیلدقدن صکره ، « ۳ » ایکندی نمازینک فرضندن صکره ، کونش تغیر ایتمش اولسه دخی . نتکم حدیث شریفده « لا صلاة بعد صلاة العصر حتی تغرب الشمس ولا صلاة بعد صلاة الفجر حتی تطلع الشمس » بیورلمشدر . (رواة الشيخان) « ۴ » اقسام نمازینک فرضندن اول « ۵ » بیرام نمازلرن دن اول . نه اوده نه جامعده . « ۶ » بیرام نمازلرن دن صکره جامعده ، نماز کاهده . [صلاة عیدی ادادن صکره اوه کلوب نافله قیله بیلیر . علیه الصلاة والسلام اوندن حضرتلری نوافله حریص اولدقلری حالده صلاة عیددن اول نافله قیلدقلری هیچ اولماش و صلاة عیددن صکره خانه سعادتلرنده ایکی رکعت نماز قیلدقلری اولمشدر . (شربلالی) « ۷ » عرفانده و ضارلفه ده کی تجملر آراسنده « ۸ » فریضه وقتک پک طار زمانه قالمش اولسی صورتنده . زیرا بونده فرض اولیان شی ایچون فرضی

س ۲ نمازك سنتلری هانکیلیریدر ؟

ج - ایکی رکعت صباح نمازینک فرضندن اول ، درت رکعت اوکله دن اول ، و ایکی رکعت اوپله دن صکره ، و ایکنیدین اول درت رکعت ، دیلرسه ایکی رکعت قیلار ، و اقشام نمازندن صکره ایکی رکعت ، و درت رکعت یاتسودن اول ، و درت رکعت یاتسودن صکره دیلرسه ایکی رکعت قیلماقدر .

س ۳ - کوندوز قلنان نافله نمازلرده قاچ رکعتده برس-سلام ویریلوب قلنیر ؟

ج - دیلرسه برس-سلام ایله ایکی رکعت یاخود دیلرسه درت رکعتده برس-سلام ایله قیلار .

س ۴ - درت رکعتدن زیاده ده س-سلام ایله کوندوز نافله زیاده ایتمک نه در ؟

ج - مکروهدر .

س ۵ - اکر کیجه نافله سنی قیلارسه ، قاچ رکعتده برس-سلام ویردرک قیلار ؟

وقتندن فوت ایتمک وازدر . « ۹ » فرضه اقامت آلنورکن ، بونده صباح نمازینک سنتی مستثنادر . « ۱۰ » جمعه کونی خطیب خطبه به خروج ایدرکندن اعتباراً نمازدن فارغ اولنجه به قدر . یعنی خطیب خطبه به چیقیمق اوزره اولدینی بردن اعتباراً نه خطبه دن اول ونه ده صکره ونه ده اشای خطبه ده نافله قیلماق وحتی جمعه نك سنت مؤکده سینه طورمق یوقدر . بلکه مکروهدر . بیوک و کوچوک آبدست صقندیسی حالنده علی الاطلاق نماز قیلماق مکروه اولدینی کبی . نفسک آرزوسی وار ایکن حضور طعام مثلی نمازده خاطر ی اشغال و خشوعی اخلال ایده جک شیدن حظنی آلیان کیسه نمازه طورمق مکروهدر . بوده وقت طار اولدینی زماندر . معلوم اولان اوقات ثلاثه مذکورده صلوات شریفه او قومق ودعا و تسبیح ایتمک قرائت قرآندن افضلدر . (در مختار ، طحطاوی)

ج - امام اعظم عندندہ برسلاام ایله سکر رکعت قیلسه جائز اولور .
لکن زیاده ده جائز اولمز .

س ۶ - امامین عندندہ بو مسئله نصلدر ؟

ج - امامین عندندہ کیجه قلنان نافله نمازلرده برسلاام ایله ایکی رکعت
اوزرینه زیاده ایتمز .

س ۷ - فرض نمازلرک اولکی رکعتلرنده قرائت نهدر ؟
ج - فرضدر .

س ۸ - مصلی فرضک آخرنده کی ایکی رکعتده قرائت ایتمکده نهدر ؟
ج - مخیردر ، دیلرسه قرائت دیلرسه سکوت ، دیلرسه تسبیح ایدر .
س ۹ - نافله و وتر نمازلرک جمله رکعتلرنده قرائت ایتمک نهدر ؟
ج - فرضدر .

س ۱۰ - برکیمسه نافله نمازه شروع ایدوب بعده آنی افساد ایتمسه
نه لازمکلیر ؟

ج - قصداً باشلدیسه قضا لازمکلور . اما سهواً باشلدیسه برشی لازم
کلز ، سهواً بشنجی رکعته شروع ایذب افساد ایدن کبی .

س ۱۱ - دوت رکعت نافله نماز قیلوب ایکی رکعتک باشنده اوطوروب
بعده آخرکی رکعتلری افساد ایلسه اومصلی نه ایدر ؟

ج - امام اعظم ایله امام محمد عندندہ یالکمز صوک ایکی رکعتی قضا
ایدر . اما ایکی رکعتک باشنده اوطورمیوب اوچنجی به قالقوب
افساد ایتمسه ، اتفاقاً دوت رکعت قضا ایدر . امام ابویوسف عندندہ
هر حالده دوت رکعت قضا ایدر .

س ۱۲ - قیامه قادر ایکن ، نافله نمازینی اوطوردینی حالده قیلمق
جائز اولورمی ؟

ج - جائز اولدینی کبی اگر نافله یه قائم اولدینی حالدہ شروع ایدوب
بعده او طورسه امام اعظم عندندہ استحصاناً جائز اولور . اما

امامین عندندہ قیاساً عذر سرز جائز اولماز [۱]

س ۱۳ - برکیمسه شهرک خارجنده بولنوب حیوان اوستندہ اولدینی

حالدہ نافله نماز نصل قیلار ؟ [۲]

ج - حیوان هانکی جهته توجه ایدرسه اول جهته طوغری ایما

[۱] نافله نمازی قیامه قادر ایکن او طور دینی حالدہ قیلماق بلا کراهة

جائزدر . بو ، نفلک فرائضی و واجباته مخالف اولدینی شیلردندر . چونکه
فرائضی و واجباتده بلا عذر ترک قیام اولنه ماز . (نفل) مطلقدر . سین
مؤکده به و تراویحه شاملدر . فقط بلا عذر او طور دینی حالدہ نافله قیلانه قائماً
متنفل اولانک نصف اجری واردر . زیرا حدیث شریفده « من صلی قاعداً
قله نصف اجر القائم . » بیورلشدرکه مال شریفی ، قاعداً نماز قیلانه قائماً
نماز قیلانک اجرینک نصفی واردر دیمکدر . بوندن کندیلری مستثنا اولدینی
کبی عدم اقتدارندن ناشی قاعداً قیلان کیمسه دخی مستثنادر . خصائص
نبویلرندن اولدینی اوزره کندیلرینک قاعداً اجر صلاتلری قائماً اجر صلاتلری
مثلی اولدینی کبی برعذره مبنی قیامدن عاجز قالان دخی او طوره رق و حتی
عذرینک اقتضاسینه کوره یان وارقه سی اوزرینه یاتهرق ایماء قیلماق قائماً
ورکوع و سجود ایدرک قیلماق مساویدر . جهدی آ ، اولدینی ایچون بو آندن
افضلدر . (شرنبلالی طحطاوی)

[۲] یعنی مقصود اولان اول محلدرکه بولجی اولان کیمسه اقامتکاهندن

چیقوب اورابه واصل اولدنده درت رکعتلی فرض نمازلری قصر ایدر . یعنی
ایکیشر قیلار . کرک بالفعل مسافر اولسون ، کرک برایش ضمننده برآز
خارجه چیقوب علی قول بر میل قدر و علی قول ایکی فرسخ مسافه خارجه
چیقسون جائز والا غیر جائزدر . حیوان اوزرینه نافله نماز قیلماق نبی ذیشان
افندضرده چوق کره واقع اولشددر . امام ابو یوسفدن شهر ایچنده دخی
حیوان اوزرینه نافله قیلماق جوازی مرویدر . (شرنبلالی طحطاوی)

[۱] ایله اول حیوان اوزرنده نمازی قیلار .

باب سجود السهو

س ۱ - سجده سهو ، [۲] نمازده نهدن لازم کبیر ؟

ج - سجده سهو ، نمازده زیاده ویا نقصانده لازم کلوب ، دیلرسه

[۱] ایما ایله دیمک ، رکوع وسجوده باشیله اشارت ایتمکدر . بوده
 سجودی رکوعدن دها آلچق واشماغی اتمک ایله اولور . قاش ، کوز ،
 قلب ایله ایما اولنماز . حیوان اوستنده نماز قیلماق شهرک خارچنده اولوب
 داخل شهرده جائز اولور ، برده ماشیاً نافله نماز قیلنمدینی کبی ، بندیکی
 حیوانک توجه ایتدیکی جهته قیلنمسهده ، بشقه جهته قیلوب واول جهته قبله
 اولسه ، عدم ضرورته بنهائاً جائز اولور . برده مصنف رحمه الله نافله ایله
 تقیید ایتدی . زیرا فرض نماز حیوان اوستنده جائز اولماز ، آنجق عذر
 شرعیسی اولان کیمسه یه جائز اولور . اول عذرلرده شونلردر . (۱) کرک
 حیوان وکرک کندی نفسنه خرسز ویا یرتیجی حیواندن قورقدقه (۲)
 یاغمورلی هواده غایت چامور اولوب قوری بربر بولنمدقه (۳) حیوانی آزغین
 اولوب اینوب بنمی ممکن اولمدینی وقتنده (۴) ویاخود مصلی غایت اختیار
 اولوب اینوب بنمی ممکن اولمدینی وقتنده اشته بوکبی اعدار شرعیه اولورسه
 فرض نماز دخی حیوان اوستنده قیلنمسی جائز اولوب بالاآخره اعاده سی
 لازمکمز . و حیوان اوزرنده نماز قیلان کیمسه دن ارکان صلاة ، ساقط
 اولور . (جوهره)

[۲] (سجده سهو) سهو وغفلت سهیله اولان سهجود دیمکدر .
 سجود سهوک حقیقتی : ایکی سجده وتخیات وسلامدن عبارت اولوب نمازده
 وسهودن نشأت ایدن نقصانک جابریدر . سهجود سهوک صفت شرعیه سی :
 وجوبدرکه سهجود سهو - نقصان سهوییه مبنی مطلق سهصلاة ایچون -
 واجبدر . چونکه فائت ایله موصوفدر آنک بدلیده واجب اولور . تعبیر
 دیگرله ؛ سهجود سهو نمازده تمکن ایدن نقصانک رفیعچون مشروعدر .
 رفع نقصان ایسه واجبدر . سهجود سهوک - وجوباً وصحة - شرطی :

سلامدن ، اول ديلرسه سلامدنصكره سجده سهو ايدر .

س ۲ - سجده سهو نصل ايديلير ؟

سهواً متروك اولان شئ واجب اولاق سجود سهو شروط صلاة ايله تأديه اولمق . وادا اولمق بر ركن خاطرده ايكن نمازدن سلام و برمش اوليوب اك صكره يه بر اقلمق . وبعدهالسلام وانحراف عن القبلة كبي مانع بنا اولان شئ طارى اولمق . و وقت نافص كيرمامكدر . سجود سهوك ثبوتى : هم قول رسول و همده فعل رسول ايله در . سجود سهوك كيفيتى يكد يكرندن بر جلسه ايله منفصل ايكي سجده دن و تحيات و سلامدن عبارت اولوب نمازك صو كنده جالساً اجرا اولور كه سلامى متعاقب (الله اكبر) لفظيله سجده يه واريلور و ايكنجى سجده دن صكره تحيات اوقندوب سلام و يريلور كه سجده لرك ايكيسى دخى واجب اولد ينى كبي تحيات و سلام دخى واجب واره دكى تكبير لر و سجودده كى تسبيح لر بين السجده تين اولان جلسه كبي سنندر . سجود سهوك حكيمى : سهواً متروك اولان واجبي جابر اولمقدر . عمداً متروك اولان واجبي سجود و سهو جابر اولماز . چونكه عمداً اقوادر . اقوى ايسه اضعفك جابريله منجر اولماز . بناءً عليه عمداً ترك واجبه ، مصلى سجود سهو ايتمز . [على قول بش مسئله مستشادر كه آنلرده سجود سهو ايديلور « ۱ » قعده اولى بي عمداً ترك « ۲ » بر ركعتك ايكي سجده سنندن برينى مابعدينه عمداً تأخير ايتك « ۳ » بر ركون مقدارندن زياده مشغول اوله جق قدر تفكر ايتك « ۴ » قعده اولى ده عمداً صلوات اوقومق « ۵ » عمداً ترك فانه ايتك . شرنبلالى طحطاوى] آنجنى كنديسى كنهكار اولوب حقه نده تغليظ اولاق اوزره نمازى - جبر نقصانى ايچون - اعاده ايتك اكا واجب اولور . سجود سهو ، عمداً متروك اولان واجبي جابر اوله مد ينى كبي نه عمداً ونه ده سهواً متروك اولان فرض دخى جابر اولماز . چونكه فرضك تركى صفت صلاته دكل ، اصل صلاته عائد بر نقصان اولديغندن آنك سجود و سهو ايله جبر و اكالى ممكن اوله ماز . سجود سهوك موحبي : فرضك تأخيري ، واجبك ترك و تأخير بدر . سجود سهوى سهو ايدنه دخى تكرر سهو سجده لازم كلن . سجود سهوك محلي : صلاتك آخريدن . سجود سهوده سنت اولان ، آنى بعد السلام ياققدر . على قول ايكي طرفنه سلامدنصكره سهو سجده ايدر . و امام اولانه بر سلام و بر ملك لازم كلديكنه قائل اولان دخى واردر . (شرنبلالى طحطاوى)

ج - ایکی سجده ایله سجده ایدوب بعده تشهد ایدرک صکره سلام
ویرر .

س ۳ - سجده سهو ، نه وقت لازمکلیر ؟

ج - سجده سهو ، نماز جنسندن [۱] اولوبده اول نمازدن اولیان
برفعلی زیاده ایتدیکی وقت لازمکلیر .

س ۴ - دهانه کی شیلرک ترکیله سجده سهو لازمکلیر ؟

ج - برواجی ویا فاتحه قرائتی یاخود قنوت دعاسنی یاخود تشهدی
یاخود بیرام تکبیرلرنی ترک ایلسه یاخود امام کیزلی اوقوبه جنفی
یرده آشکاره ، و آشکاره اوقوبه جنفی یرده کیزلی اوقومق کی
شیلرک کافه سنده لازمکلیر .

س ۵ - امامک سهویله ، مقتدیله اوزرینه سهو سجده اقتضا ایدرمی ؟
ج - اقتضا ایدر ، اما کرامام سهو سجده ایتدیسه مقتدی دخی سجده
ایتمز .

س ۶ - اگر مقتدی سهو ایدر سه نه لازمکلیر ؟

ج - امام و مقتدی سهو سجده لازمکلیر . [۲]

س ۷ - برکیمسه قعدۀ اولی دن سهو ایدوب بعده او ط-ورمق حاله
قریب اولدیغی حالده خاطرینه کلسه نه ایدر ؟

[۱] نتکیم نمازده برکیمسه ایکی رکوع یاپسه ، شمعی بوکیمسه نماز
جنسندن بر شی زیاده ایتش اولوب لکن اول زیاده ایتدیکی رکوع زائد
اولدینی جهته ، قیلدینی نمازدن دکلدیر . حالبوکه نمازده زیاده ایدیلان برشی
سهویله سجده لازمکلیر . چونکه بوزیاده لک مطلقاً بررکنک تأخرینه
سبب اولور . (میدانی)

[۲] بوراده شوکا اشارت واردرکه لاحت دخی حکماً مقتدی اولغله قضا
ایتدیکی شیده سهو ایدر سهو سجود ایله . چونکه مقتدی کندیبسی ایچون

ج - قعوده عودت ایدوب یعنی او طوروب تشهد ایدر .

س ۸ - اکر قیام حاله قریب اولدینی حاله خاطرینه کلسه نه ایدر؟ !

ج - قعوده عودت ایتوب سجده سهو ایدر .

س ۹ - اکر بر کیمسه ، قعدۀ اخیرده سهو ایدوب بشنجی رگمه

قارقسه نه ایدر ؟

ج - بشنجی سجده نی ایتدکجه ، قعدیه رجوع ایدوب سهو سجده ایدر .

س ۱۰ - اکر بشنجی سجده نی ایدیوروب ، سجده دن باشنی قالدیرنجه

نمازی نه اولور ؟

ج - فرضی باطل اولوب نمازی نافله یه منقلب اولور . و اول کیمسه

[مثلاً قعدۀ اولی ده تحیانه صلوات ضم ایتدیکیچون یاخود قعدۀ اولی دن سهواً قیام ایدوب طوغرلقدن صکره قعود عودت ایلدیکی ایچون] کندی کندینه قبل السلام سجده ایدر سه امامه مخالفت ایتمش اولور . امام کندیسنه متابعت ایتسه اساس تابعیت بوزیلور . مسبق اولان مقتدی متابعتی ملتزم بولندی ایچون امامک سهوینه مبنی آنکله برابر سجود سهو ایدر . و سجود سهوده امام ایله سلام ویرمیوب سلام امامدن صکره مسبق اولدینی رگمتی قضا ایلر . اکر امامه عمداً سلام ویررسه نمازی فاسد اولور . سهواً سلام ویررسه فاسد اولیوب سلامی امام ایله برابر ویا آندن اول ویرمش اولدیفته کوره سجود سهو دخی لازم کلر : بونده ظهور علنه مبنی نماز سلامی دخی سجود سهو سلامی کبی در که مسبوقک مع الامام ویا قبل الامام ویردیکی سلام نماز سلامی دخی اولسه سجود سهو لازم اولماز . سجود سهوده امامدن صکره سلام ویرمش ایسه سجود سهو لازم اولور . زیرا منفرد اولمشدر . بونده نماز سلامی سجود سهو سلامی کبی دکدر . چونکه امامک نماز سلامندن صکره مقتدی دخی سهواً سلام ویرمکله آکا سجود سهو لازم اولماز . زیرا سجود سهو امام ایله برابر وارمقله اقتدایه دعوت ایلمش اولور . مقتدی ده ایسه سجود سهو یوقدر . (شرنبلالی ، طحطاوی)

ایچون بر رکعت دها ضم ایتمک لازمدر .

س ۱۱ - اگر دردنجی رکعتده تشهد مقداری اوطوروب بعدده
بشنجی رکعته قاقسه نه یاپار ؟

ج - دردنجی رکعتده سلام ویرمیوب بلکه قعدۀ اولی ظن ایددرک
بشنجی رکعته قاقسه ، سجده ایتدکجه قعوده عودت ایدوب
- سلام ویرر . چونکه ، قیام حالنده سجده مشروع دکادر .

س ۱۲ - اگر بشنجی سجدهنی ایدبویرسه نه اولور ؟

ج - آکا بر رکعت دها ضم ایتمک واجب اولوب ایکی رکعتی آنک
ایچون نافله اولور .

س ۱۳ - بر کیمسه شبهه ایدوب اوج ویا درت رکعتی قیلدیفنی
بیلیمسه نه ایدر ؟

ج - اگر بوشبهه کندیسنه ایلک دفعه واقع اولدیسه نمازی یکیدن
قیلار .

س ۱۴ - اگر شبهه ، اول مصلییه اکثری عارض اولورسه نه ایدر ؟
ج - ظن [۱] غالبی اوزرینه بنا ایدر واکر آنکچون ظن اولمزده
شک اولورسه یقین [۲] اوزرینه بنا ایدر .

﴿ باب صلاة المریض ﴾ [۳]

س ۱ - خسته اولان کیمسه به قیام متعذر اولدیفنی وقتده نصل نماز

[۱] شك : — خطا و صواب جهتی مساوی اولان شیئه دیرلر . ظن : —

صواب جهتی ، خطا جهتدن ارجح اولان شیئه دیرلر .

[۲] بوراده یقین ایله مراد ، قیلدیفنی نمازک اقلی اوزرینه بنا ایدر دیمکدره .

زیرا مصلی اول اقله متیقندر . (جوهره)

[۳] خسته به «مریض» و مقابلنه «صحيح» دنیلدیکی کبی خسته لکه «مرض»

قیلار ؟ [۱]

ج - اوطوردینی حالده رکوع وسجود ایدرک قیلار .
س ۲ - اکر رکوع وسجوده قادر اولمزه نصل قیلار ؟

ومقابلنه «صحت» تعبیر اولنور . مریضك جمی دعوی وزننده «مرض» وصحیحك جمی اطبا وزننده «اصحا» کلور . خسته لك بدنك استمرار طبیعیدندن خارج اولان حالتیدر . اهلته عارض اولان اسبابدن بریده خسته لقدر . اهلته ادایی یا کلیاً ویا قسماً اسقاط ایدر . علت دماغیه یه مبتلا اولان مریضك حال ابتلاسنده کندوسندن اهلته ادا کلیاً ساقط اوله جغندن بجممز اهلته قسماً طاری اولان مرضه منحصر در . طاعت ؛ طاقته کوره اوله جغندن خسته نك نمازی کندی مکنتیله مقدر اولوب صورت اداده نقص حاصل اولور . [لا یكلف الله نفساً الا وسعها] آیت جلیله سی حکم منیفنجه انسانلر وسعتلرینك فوقنده برشی ایله مکلف اولما مشلردر . مثلامقدر اوله میان کیمسه آیاقده طور مقوله مکلف دکلدر . [الذین یدکرون الله قیاماً وقعوداً وعلی جنوبهم] آیت کریمه سی بومقوله لرك اوطوره رق و آکاده مقدر اوله مدقلری حالده یاتهرق ادای صلات ایتملریچون مساعده الیه بی متضمندر . اسحاب کزیندن عمران بن حصین رضی الله تعالی عنه حضرتلرینك جدیدتی دخی بومعنا بی تأیید وتوضیح ایدر . مشار الیه خسته اولدقده نمازی نصل قیلمی لازم کله جکنی استیضاح ایلمسنه جواباً علیه الصلاة والسلام افندمض حصری « قائماً قیل ، قادر اوله ماز ایسه ک اوطوروب قیل ، بوکاده قادر اوله ماز ایسه ک یان اوزری ویا آرقه اوسدنه یاتهرق قیل » بیورمشدر . (صرافی الفلاح)

[۱] خسته یه آیاقده طور مق کلیاً متعذر اولدقده - که بوتعذر حقیقیدر - یاخود الم شدیده مبنی متعسر اولدقده - که بوتعذر حکمیدر . [باش دونه سی ، دیش آغریسی ، یارم باش آغریسی ، کوز آغریسی کبی شیلر الم شدیددر] ویاخود تجربه سابقه سببیه غلبه ظنه ویا طیب مسلم حاذقك اخبارینه [طیب حاذق ، فسق طاهر اولماق وعلی قول عادل اولان طیب مسلمدر .] ویا ظهور حاله مبنی خسته لكك قیام ایله آرتمه سندن ویا اوزون مدت اوزامه سندن خسته قورقسه نمازی اوطوره رق قیلار . اوطوران کیمسه ایستر دیز چو کرك ویا باداش قوره رق ویاخود آیاقلرینی اوزانه رق اوطورسون بلا کراحت جائزدر .

ج - سجودی رکوعندن دها آلچق یا یمغله ایما ایدرک قیلار ویوزندن
یکا سجده ایتمک ایچون برشیء قالدیرمز . [۱]

س ۳ - اکر خسته اوطورمغه دخی قادر اولمزسه نصل قیلار ؟
ج - آرقهسی اوزره یاتوب و آیاقلرینی قبله دن یکا اوزاتهرق رکوع
وسجودنده ایما ایدر [۲]

س - اکر آرقهسی اوزرینه یا یمغه دخی قادر اولمزسه ، نصل قیلار ؟
ج - یانی اوزرینه یاتوب یوزینی قبله دن یکا توجیه ایدرک ایما ایله قیلار ،
س ۵ - اکر باشی ایله ایمایه قدرتی اولمزسه نمازی نصل قیلار ؟
ج - نمازی تأخیر ایدوب کوز ، قاش ، وقلیله ایما ایلمز [۳]

[۱] علیه الصلاة والسلام افندمز حضرتلری برخسته بی عبادتده اوکنه
یا صدق آلهرق نماز اولمقده کورمشلر ، یا صدیقی آتمشلر . خسته اوکنه برنجته
آلمش . آنی ده آتوب : مقتدر ایسه ک بر اوزرنده قیل . دکل ایسه ک ایما
ایت وسجودک ایچون اولان ایما کی رکوعک ایچون اولان ایما کدن آشاغی جه
یاب . بیورمشلردر .

[۲] رکوع وسجوده مقتدر اوله میان ایما ایله یعنی اوطوردینی ویاخود
یاندینی حالده باشنی اکر رکوع وسجود ایدر . سجده ایچون باشنی
رکوعدن دها زیاده اکیسی لازم کلور که رکوع ایله سجود یکدیگرندن
تمیز اولنسون مساوی اولور ایسه سجده حکمنده اوله میه جفندن نمازی صحیح
اولماز . باشی ایله ایمایه دخی قادر اوله میان کیسه حقنده رحمة للعالمین افندمز
حضرتلری « جناب حق آنک عذرینی قبوله احقدر ، بیورمشدر .

[۳] چونکه (ائمه) ک حقیقتی باش اکر کدر . صوک درجه اکیله رک آلتنی
بره یا قلاشدر مق لازم دکلدر . ایمادن عاجز اولان خسته باشنی اکیله رک
تحریرک ایتسه امام اعظم عندنده جائز اولور . صاحب فتاوی « ابن الفضل » :
جائز اوله نماز زیرا آنده فعل موجود اولدی . دیمشدر خلاصه : باشیله ایما
ایتمک دخی کندیسنه متعذر اولان کیسه دن صلات قلیله - که برکون وبرکیجه ک
ودها آندن آز اولان نمازدر - اتفاقاً تأخر ایدر که مسئله درت وجه اوزره در :

س ۶ - ۱ کر قیامه قادر اولوبده رکوع وس سجوده قادر اولمزه نصل نماز قیلار ؟

ج - اول کیمسه به قیام لازم اولیوب اوطوردینی حالده ایما ایدرک نماز قیلماق جائز اولور .

س ۷ - خسته اولیان بر کیمسه نمازینک بعضیسنی قائم اوله رق قیلسه بعده بر مرض حادث اولسه [۱] اول کیمسه ، نصل قیلار ؟

ج - اوطوردینی حالده رکوع وس سجود ایدرک اول نمازی تمام ایدر ، یاخود رکوع وس سجوده قادر اولمزا ایما ایدر ، یاخود اوتورمغه قادر اولمزه آرقهسی اوزره یاندینی حالده نمازی تمام ایدر .

« ۱ » اکر ایمادن عجز ، آتی نماز دوام ایدر وخسته دخی لایعقل بولنورسه قضا آندن اجماعاً سابط اولور . « ۲ » اکر عجز آندن آز دوام ایدر وخسته نک عقلی باشنده بوانور ایسه او نمازنی صکره اجماعاً قضا ایلر . « ۳ » عجز ، آتی نماز دوام ایدوب خسته دخی متعقل ایسه « ۴ » ویخود عجز آتی نمازدن . آز فقط خسته لایعقل ایسه بویکی صورتده فقها اختلاف ایدوب کیمیسی : قضا ایتمک لازم اولور . کیمیسی لازم اولماز دیمشدرکه اولکیسی صاحب هدایه نک مختاری اولوب ایکنجیسی یزدوی صفینک مختاری اولدیغنی طحطاوی ذکر ایتمشدر .

[۱] مانع قیام اولان حالک نماز ایچنده ویا نمازدن اول حادث اولمسی مساویدر . وقائماً اداء صلاة حالده عدو آدمی ویا غیر آدمیدن نفسنه ویا مالنه ضرر ابراشدن قورقق دخی الم کیدر . چرکه ایچنده اولوبده نمازده بلنی طوغرولتمغه قادر اولیوب خارجده دخی چاموردن ویا یاغموردن ناشی قیله مامق دخی اوپله درکه اوطوره رق قیلار . نمازده قیام کندوسنی اوروجدن ویا فریضه قرائتدن عاجز قیلان یاخود قائم اولدقده بولنی طوته میان ویاخود بارهسی سیلانه کلان کیمسه دخی اوطوره رق قیلار . یاصلانه رق یاخود دکنکه ویا دیواره طیانه رق قیامه قادر اولانه اوپله جه قائم اولماق لازم کلور . خصوصاً حقول امامین اوزره ، که آنلر قدرت غیری دخی کندیچون قدرت عد ایدرلر .

س ۸ - بر کیمسه نمازینک بعضیسنی او طوردینی حالده بر مرض
سببیه رکوع وسجود ایدرک قیلسه ، بعده اونمازی ادا ایدرکن
اول مرصدن افاقت بولسه ، اول نمازی نصل قیلار ؟

ج - قائم اوله رق اول نمازی اوزرینه بنا ایدر ، بومسئله امام اعظم
ایله امام ابویوسفه کوره در . زیرا بونلرک مذهبنده قاعد اولانک
امتی ، قائم اولانه جائزدر . لکن امام محمد عندنده نمازی
یکیدن قیلار ، چونکه امام محمد مذهبنده قائمک قاعده اقتداسی
جائز دکلدر .

س ۹ - بر کیمسه نمازینک بعضیسنی ایما ایله قیلوب ، بعده رکوع
وسجوده قادر اولسه نصل قیلار ؟

ج - نمازی یکیدن قیلار بومسئله اکر رکوع وسجود ایتد کدنصره
قادر اولسه دیمکدر . اما رکوع وسجود ایتزدن اول ،
افتتاحدن صکره ادادن اول واقع اولورسه ، بو کیمسه ایچون
بنا ایتمک صحیحدر .

س ۱۰ - بر کیمسه بیهوش اوله رق بش وقتدن نقصان نمازی فوت
اولسه اول نمازی نصل قیلار ؟

ج - افاقت بولدینی وقتده آنلری قضا ایدر . لکن بر آدم ویا یرتیجی
حیواندن قورقوب یکر می درت ساعتدن زیاده بایغین طورسه
اجماعاً قضا لازمکلمز .

س ۱۱ - اکر بیهوش اوله رق شو بش وقتدن اکثر فوت اولسه
اول نمازلری قضا لازمیدر ؟

ج - قضا لازم دکلدر . [۱]

[۱] خسته بر کیمسه کندبسنی بیلمیه رک آلتی وقت نمازی کچیرسه عقلی

باب سجود التلاوه [۱]

س ۱ - سجده تلاوت [۲] قرآن عظیم الشانده قاچ یرده مذکوردر ؟
ج - اون درت یرده مذکور درکه ، یدیسسی فرض ، اوچی واجب

باشنه کلنجیه قدر گذار ایده جک مدت نمازینی قضا ایتهمسی لازم کلز . اما آندن اول عقلی باشنه کلبرایسه کچمش مدت نماز لینی قضا ایتهمسی ایجاب ایدر . قادیلرک مدت حیض ونفاسنده کچن اوقات نماز لری ساقط اولور . چونکه حیض ونفاس نمازک جواز صحتنی منع ایتدیکی کبی وجوبنه دخی مانع اولدیغندن بعدالتطهر قضاسی لازم کلز . الله اعلم حکمتی شودرکه : نماز اوقات معینه ده ادا ایله مفروض اولوب مدت حیض ونفاسنده کچن وقتلرده عذر شرعی به بناء ادا ایدیله مامش وبعدهالتطهر حلول ایده جک اوقاته مخصوص نماز لر اولغله بروقتده ایکی نماز قیللمقده مشقت اولوب مشقت دخی شرعاً جالب تیسیر بولنمش اولدیغندن قضاسنه لزوم قالمشدر .

[۱] بو ترکیب شیئک سبینه اضافتیدر که تلاوت سببیه اولان سجود دیمکدر . مراد قرآن کریمده کی آیات سجده دن برینک اوقتمسی سببیه واجب اولان سجده در . سماع دخی تلاوت کبی موجب سجود ایسه ده سبب سجودک آنجق تلاوت اولسی مختار اولدیغنه و برده سماعک دخی سببی تلاوت اوله جغنه مبنی آنک ذکر من وجه ذکر سماعی دخی مشتمل اولغله آنکله اکتفا اولنمشدر . طحطاوی دیرکه (تلاوت) تعبیرنده آیت سجده بی یازان ویا مجالیان کیمسه به سجده واجب اولدیغنی ایما واردر . آیت سجده به من غیر تلفظ نظر دخی موجب سجود دکادر .

[۲] (تلاوت) اوقومق ، (سماع) ایشیتمکدر . اوقویانه (تالی) ، ایشیدنه (سماع) دنیلیر . سجده تلاوتک : شرطی ، رکنی ، حکمی ، صفتی ، سببی ، کیفیتی واردر . شرطی : تحریمه و - نیت تعیین مستثنا اولق اوزره - شروط صلاتدر . رکنی : علی وجه التعظیم وضع جبهه ایتک باخود رکوع ویاخود بونلر مقامنه قائم اوله جق ایمانی ایتمکدر . حکمی : دنیاده سقوط واجب ، و عقباده نیل ثواب ، در . صفتی : نماز ایچنده علی الفور و نماز

دردی سنتدی . فرض اولنلردن (۱) سورة اعرافك آخرنده
(۲) سورة رعدده (۳) سورة نخلده (۴) سورة اسراده (۵)
سورة مریمده (۶) سورة حجده بوسوردهده سجده تلاوت ایکی
برده اولوب بری فرضدر (۷) سورة ص ددر . واجب اولنلردن
(۱) سورة فرقانده (۲) سورة الم تنزیلده (۳) سورة حم سجده
در . سنت اولنلرك (۱) سورة نملده (۲) سورة نجمده (۳)
(۳) سورة اذالسماء انشقت ، (۴) اقرأ باسم ربك سورة
شریفه لرنده در .

س ۲ - مواضع مذکوردهده سجده ایتمك سامع مسلم وقاری مسلم
اوزرینه نه در ؟

خارجنده علی التراخی یعنی ممکن اولدینی وقتده سجود ایتمك واجبدر . سببی :
تالی حقنده - اتفاقاً وسامع حقنده - علی الصحیح تلاوت آیت سجده در .
علی قول سامع حقنده سبب ، سجود ساعدر . قول صحیحه کوره سماع ،
تالینك ومقتدینك غیری حقنده شرط اولغاه صاغر اولوبده او قود یعنی ایشیتیمیانه
سجده لازم اولور . دیکرینك تلاوتی سببیه سجده ایتمك هر تقدیر ایدهنی
کورسه بیله آکا لازم اولماز . سبب سجود تلاوت : اوچ بری اولمق ظاهر در .
یا کندی او قومق ، یا خود بشقه سنك او قود یعنی ایشیتیمك ویا خود او قویان
ایشیتیمه سه دخی مقتدی بولمق در حقیقتده سبب تلاوتدر . سامع حقنده سماع
ومقتدی حقنده اقتدا آنك شرط عمل وتأثیریدر . آیت سجده ترجمه او قومق
سورتنده دخی تالی فهم ایتمسون ایتمسون اتفاقاً آکا وسامعه سجده واجب
اولور . آیت سجده دن اولان کله بی ماقبلندن ویا مابعدندن برکله ایله برابر
او قومق قول صحیحده بتمامها او قونان آیت سجده کی سجود ایجاب ایدر .
علی قول آیتك اکثری او قومدجه سجده واجب اولماز . کیفیت : اللری
قالیر مفسزین « الله اکبر » دیو سجده به واروب اوچ کره (صبحان ربی الاعلی)
دیعمك وینه الله اکبر دیو قالمقددر . بونده تشهد وسلام یوقدر . تکبیر
وتسبیح لر سنندر . سجده واجبدر . وسجود سهو کی دکلددر .

ج - قرآنی ایشتمکی قصد ایتسون ، ایتسون سجده ایتک بالتراخی
عملاً واجب ؛ فوراً واعتقاداً واجب دکدر .

س ۳ - امام آیت سجده بی تلاوت ایلدیکی وقتده اول امام نه یاپار ؟

ج - امام سجده ایدوب مقتدی دخی آنکله بیله سجده ایدر

استر آیت سجده بی ایشتمون ایشتمون ، استر صلاة مخافتد

اولسون ، لکن مستحب اولان مخافتده عدم قراشدر .

س ۴ - اکر مقتدی آیت سجده بی تلاوت ایلسه نه لازمکلیر ؟

ج - امام مقتدی سجده ایلک لازمکلمز .

س ۵ - اکر امام ایله جماعت نمازده ایکن نمازده اولمیان برکیمسه در

آیت سجده بی ایشتمه لر نمازده ایتک لازمکلیرمی

ج - نمازده سجده ایتیموب نمازدن صکره سجده ایدر لر . اکر نمازده

سجده ایتسه لر ، آنلره کفایت ایتیموب امامینه کوره نمازده

دخی فاسدا ولمز . لکن نمازده نقصانیت ایراث ایلدیکندن منهیدر

اما امام محمدک مذهبنده نماز فاسد اولور . بوقول صحیح امامیر

اصحدر .

س ۶ - برکیمسه آیت سجده بی تلاوت ایدوب سجده ایتدر

نمازده داخل اولوب ، نمازده دخی آیت سجده بی تلاوت

ایلسه نه لازمکلیر .

ج - ایکی سجده تلاوتدن بر سجده ایتک لازمکلیر .

س ۷ - برکیمسه بر مجلسه بر آیت سجده بی مکرراً تلاوت ایلسه

نه لازمکلیر ؟

ج - اول کیمسه به بر سجده کفایت ایدر .

س ۸ - برکیمسه سجده تلاوت ایتک مراد ایلسه نصل ایدر ؟

ج - اللارینی قالدیرمیهرق تکبیر ایدوب سجده ایدر بعده تکبیر ایله باشنی سجده دن قالدیرر ، آنک اوزرینه تشهد و سلام لازم دکلدرد.

﴿ باب صلاة المسافر ﴾ [۱]

س ۱ - (سفر) لغتده نیه دیرلر ؟

ج - مطلق قطع مسافه ایتمکه دیرلر .

س ۲ - اصطلاح شرعشریفده (سفر) نیه دیرلر ؟

[۱] (مسافر) یولجیدرکه ، مقابلنه (مقیم) تعبیر اوانور . سفر و مسافرت ؛ یولجیلقدرد . مقابلی (حضر) و (اقامت) در . اهلیت شخصیه به عارض اولان شیلردن بری ده سفر در . سفردن مقصد ؛ سیر معتدل ایله اوچ کونلک یعنی اون سکز ساعتک که تقریباً طفسان کیلومتر و اق مسافه به کیتمکدر . یوم مسافه اوچ کوندن اول قطع اولنسه و حتی تیموریولی قطاریله ، و یاد کزدن واپور ایله درت بش ساعتده کیدلسه بیله ینه مدت سفر بعیددر . مسافر ؛ مدت سفر بعید بر محله عزیمت ایدوب اورایه موصلتندن صکره اقلی اون بش کون اقامتی نیت ایتمیان کیمسه درکه کرك اثنای راهده و کرك اوراده بولندیفی مدتده مسافر عد اولنور . مسافرت ؛ مسافه سفری بالفعل قطع ایدن دکل ، آنی قطع ایتمک عزیمتله مسافرك او طور دینی شهر دن مفارقتندن اعتباراً باشلار . مسافرت ایچون ذکر اولنان مسافه سفر دن اقله اعتبار اولدینی کبی ، عزم سفر اولیهرق مسافه مذکورده قطع ایدلمش اولمغه دخی اعتبار اولیوب عمران مقامندن بلانیه آیرلمش اولان کیمسه بتون دنیایی طولاشسه مسافر صایلماز . نتکم فعلاً مسافرت اولدجقه نیت مجرده به دخی اعتبار اولنماز . (عمران مقام) اقامتگاه معموره سی دیمکدرکه بلده ویا قریه نك منازل و مساکنندن عبارتدر . چیقهدینی جهنده شهر دن آبری بر محله بولنسه که او محله ذاتاً شهره متصل اولسه آنی کچمدکجه مسافر اولماز . (شرنبلالی ، حلبي)

ج - احكام شرعيه [۱] كنديسييله تغير ايدن سفر شرعي ، بر كيمسه محل قصد ايلكدر كه ، او محل بينيله ، مملكتي ، يايان يا خود ، دوه يورومسييله اوچ كونلك يولي قطع ايتمكه ديرلر .

س ۳ - مذهب خنفيده مسافرك فرضي هر نمازده قاج ركعتدر ؟

ج - مذهب خنفيده درت ركعتلي نمازلرك كليسنده ايكي ركعت اولوب بو ايكي ركعت اوزرينه زياده جائز اولمز .

س ۴ - اكر مسافر ، درت قلوب ايكنجی ركعتده تشهد مقداري اوطورسه نه اولور ؟

ج - اولكي ايكي ركعت ، فرضندن عد اولوب ديكر ايكي ركعت ، آنك ايچون نافله اولور .

۵ - اكر ايكنجی ركعتده اوطورمزرسه نمازي نه اولور ؟

ج - نمازي اركاتي اكمل ايتمه دن نافله ايله قارشديرديغندن نمازي باطل اولور .

س ۶ - بر كيمسه مسافه سفری اصرار ايدرك يوله چيقسه ، سفر نمازینی نصل قيلار ؟

ج - شهرک اولرندن تاميله آيرلقدن ؛ درت ركعتلي نمازلری ؛ ايكي ركعت قيلار .

س ۷ - بر مسافر بر شهرده اون بش كون مقداري يا خود دها زياده اقامتي نيت ايتمكجه ؛ حكم سفر كندندن زائل اولورمی ؟

[۱] احكام شرعيه نك تغيری :- حال سفرده درت ركعتلي فرضلرك ايكي ركعت قلنمسی ، رمضان شريفده اوروجك ينسنك مباح اولمسی ، مستلر اوزرينه مسح وبرمسی اوچ كون اولمسی ، وقربان كسمنك وجوبنك سقوطی ، برقادينك محرمنز سفره چيقمسنك حرام اولمسی كبي شيلرك سفر سببيله تغير ايتمسی كيدر . (جوهره)

ج - زائل اولماز ؛ لکن اون بش کون یاخود زیاده اقامتی نیت [۱]
ایلدکده نمازینی اتمام یعنی درت رکعت قیلار .

س ۸ - اکر اقامتی اون بش کوندن آز ؛ نیت ایلسه نه لازمکلیر ؟
ج - نمازینی درت رکعت قیلمیوت ایکی رکعت قیلار .

س ۹ - بر کیمسه بر شهره داخل اولدوقده اوراده اون بش کون
اقامتی نیت ایلیوب ، یارین یاخود او بر کون چیقارم دیهرک
بووجهله بر قاق سنه قالسه ؛ اول کیمسه نمازینی نصل قیلار ؟
ج - اول مسافر ؟ نمازینی ایکی رکعت قیلار .

س ۱۰ - عسکر ؟ حرب یرینه داخل اولدوقلری وقتده نمازی نصل
قیلارلر ؟

[۱] نیت سفرك صحتی ایچون قطع اولنه جق مسافه نك ذکر اولنان مقدار دن
اقل اولماسی شرط اولدینی کبی نیت ایده نك بالغ ومستقل بالحکم اولسی دخی
شرطدر . عازم سفر اوله رق اقامتگاه معموره سندن آیرلمش اولان کیمسه
هنوز نابالغ بولنور ویاخود حکمده غیر مستقل اولور ایسه احکام سفر ایله
حاصل اوله ماز . مهر معجلنی اعطا ایتمش اولان زوج معیتنده زوجه وافندی
معیتنده کوله وامیر معیتنده کی عسکر کبی ، که بولر مستقل بالحکم دکل ،
تابعدرلر . نیت سفر واقامت آنلرک آنجی متبوعلرندن معتبر اولور . افندی
یائنده خدمتکار و اوسته ایله برابر بولنان چراغ و دارالحربه کوتورلمکده اولان
اسیر وسفر اوزره جبر واکراه ایدن جبار ایله برابر بولنان مکره و تبرعاً
یدمکده اولان یدیبجی ایله برابر اعمی دخی تابعدر . اکر یدیبجی اعمایه اجیر
ایسه او حالده اعتبار نیت اعمایه در . سفر ؛ اوج قسمدر . (۱) سفر طاعت ،
حج ، جهاد کبی . (۲) سفر مباح ، تجارت کبی . (۳) سفر معصیت . قطع
طریق کبی . اولکی ایکی سفر بالاتفاق رخصت شرعییه سببدرلر ، فقط
سفر معصیت ؛ عند الحنیفه اودخی رخصت شرعییه سببدر . لکن امام مالک ،
شافعی ، واحمد عندلرنده رخصت سبب دکلدر . یعنی درت رکعتلی فرضلری
ایکی رکعت قیله ماز . (طحطاوی)

ج - اون بش کون اقامتی ایلسه لر بیله ، ینه نماز لرینی ایکی رکعت قیلارلر .

س ۱۱ - بر مسافر ، وقتک بقاسیله بیله مقیمک نمازینه اقتدا ایلسه نصل نماز قیلار ؟

ج - نمازینی تمام ، یعنی درت رکعت قیلار .

س ۱۲ - اکر مسافر ، مقیم ایله بیله کچمش اولان نمازه داخل اولسه جائز اولورمی ؟

ج - اول مسافرک نمازی مقیمک آرقه سنده جائز اولماز .

س ۱۳ - بر مسافر اولان کیمسه مقیملره نماز قیلدیرسه نصل قیلیر ؟

ج - مسافر اولان امام ، ایکی رکعت باشنده سلام و یروب بعده مقیملر نماز لرینی تمام ایدرلر ؟

س ۱۴ - مسافر اولان امام ایچون سلام و یردیکی وقتده ، سویلمسی مستحب اولان نهدر ؟

ج - سلام و یردکده « نمازیکزی امام ایدیکز زیرا بن قوم سفردنم » دیمک مستحبدر .

س ۱۵ - اکر بر مسافر کندی شهرینه داخل اولسه نمازی نصل قیلار ؟

ج - هر نقدر کندی شهرنده اقامتی نیت ایتمسه بیله ، نمازینی ینه تمام قیلار .

س ۱۶ - بر کیمسه وطنندن انتقال ایدوب دیگر محلی وطن اتخاذا ایلسه ، صکره مسافرة وطن اولنه کلسه ، نه یایمق لازمدر ؟

ج - بو کیمسه وطن اولنه داخل اولدقده نمازینی ایکی رکعت قیلار .
ومسافر اولان بر کیمسه (مکه) ایله (مناده) اون بش کون اقامته

نیت ایله ینه نمازینی ایکی رکعت قیلار ، آنجق بونلرک برنده اقامتیله تمام قیلار .

س ۱۷ - بر کیمسه مسافر ایکن بروقت نمازی کچسه مقیم اولدینی زمانده آنی قاچ رکعت قیلماق لازمدر ؟

ج - ایکی رکعت قضاسی لازمکلیر .

س ۱۸ - بر کیمسه مقیم ایکن بروقت نمازی کچسه مسافر اولدینی زمانده آنی قاچ رکعت قیلماق لازمدر ؟

ج - درت رکعت قضا ایتمک لازمدر .

س ۱۹ - عاصی ایله مطیع ، حال سفرده نمازینی قصر ایتمک خصوصنده مساعدده شرعیده مساویدرلر ؟

ج - مساویدرلر ، مثلا علی اغا تجارت ایچون وطنندن اون سکز ساعتک مسافهیه کیمکی قصد ایلسه درت رکعتلی نمازی ایکی کعت قصر ایتمسی جائز اولدینی کی شقاوتی سببیه مملکتندن اون سکز ساعت مسافه بیعیدهیه کیدن شق دخی نمازینی قصر ایتمسی جائزدر .

﴿ باب صلاة الجمعة [۱] ﴾

[۱] جمعه کوننه (جمعه) تسمیه سنک وجهی ناسک او کونده اجتماعی ایچون و یاخود آدم علیه السلام خلقی او کونده آدم علیه السلام ایله حوانک اول کونده اجتماعی اولدیفیچون و یاخود جناب حق جل وعلا او کونده قولارینی و رحمتی جمع ایتمک ایچوندر . بو کونه (عید المؤمنین) و ترابده خیراتنه بناء (یوم المیزید) دخی دنیلور . و بو کونده ارواح اجتماع ایتمک کی قبور مسلمین زیارت ایدیلور . و میت ، عذاب قبردن امین اولور . جمعه کونی و یا کیجه سی وفات ایدن دخی عذاب قبردن امین . و او کیجه ده جهنم دخی قیزماز . و او

س ۱ - « جمعه نمازی [۱] زه لرده قیلنمی جایز اولور ؟

ج - « مصر جامعه » جایز اولور .

س ۲ - « مصر جامع » نصل مملکتدر ؟

کونده اهل جنت ربیلرینی زیارت ایله ج-کارینی ، طحطاوی ، سراقی الف-فلاح حاشیه سنده ذکر واتیان ایلمشدر . یوم جمعه نك اسم قدیم عربیسی (عربیه) ایدی که انصاح و تحسین معناسنه اولان اعرابدنر . ناس آنده تزینن ایتدکاری ایچون اوله دینلمشدر . سورة بروجه کی (یوم موعود) یوم قیامت و (یوم مشهود) یوم عرفه و (یوم شاهد) یوم جمعه ایله مفسردر .

[۱] جمعه نمازینک فرضیتی : استعین بالله [یا ایها الذین آمنوا اذانوادی للصلوة من یوم الجمعة فاسعوا الی ذکر الله وذروالبیع ذلکم خیر لکم ان کنتم تعلمون] فاذا قضیت الصلوة فانتشروا فی الارض وابتغوا من فضل الله واذکروالله کثیراً لعلکم تعلمون] آیت کریمه سی ایله ثابتدر . مال شریفی : ای ایمان ایدن کیمسه لر جمعه کونی نماز ایچون ندا اولندقده ذکر اللهه سی ایدیکنز آلیشی ویریشی براقیکز بوضورت حتمکزده خیرلودر . اکر بیلیر سه کز : قضای صلات اولندقده بر یوزنده انتشار ایدیکنز . یعنی تجارت و زیارت وسائر خصوصان ایچون ایستدیکنز بره کیدیکنز . اللهم فضلنن ابتغا وطلب ایدیکنز . وهر حالده چوچه ذکر ایدیکنز . مأمولدر که فلاح بولور سکز . دیمکدر . آیت کریمه ده کی [فاسعوا الی ذکر الله] امر الهیسی جمعه نك هم صلات وهم خطبه سنه شاملدر . احادیث شریفه نك بیاننه ورسالتیناه افندمنر جمعه کونلری خطبه ایرادبله ادای صلاته مداومت بیورملرینه بناء جمعه خطبه سیله نمازینک اوکله نمازی کبی بلکه آندن ده مؤکد اوله رقی فرضیتنده اجاع امت حاصل ودائدر . ججوداً ترک ایدن وحقنی استخفاف ایلیانلرحقنده فخرکائنان افندمنر [من ترک ثلاث جمع بلاعذر کتب من المنافقین] بیورمشلردر که مال شریفی « بلاعذر شرعی اوچ جمعه بی ترک ایدن منافقلردن عد اولنوردیمکدر . ودیکر حدیث شریفده [من ترک الجمعة ثلاثه جمع متوالیات فقد نبذ الاسلام وراء ظهره] بیورمشدر . یعنی جمعه بی متوالیاً اوچ کره ترک ایدنک تحقیق اسلامی آرقه نبوذ ایدر . یعنی آکا عدم التفات ایله قیلماز دیمکدر ، که بونلرک کافه سی صلات جمعه نك بلاعذر ترکی کنه کبائر دن اولدیغنی میبنددر .

ج - امام اعظم عندنده منتظم سوقاقلری اولوب کندیسنده مظلومینک
حقى ظالمدن آلیر محکمه سی ، وبرمسئله دینه ده کندیسنه
مراجعت اولنه جق بر عالمی بولنان مملکتدر .

س ۳ - جمعه نمازنده امامت ایتک کیملره جاز اولور ؟

ج - بالذات سلطان یا خود سلطانک امر ویردیکی کیسه لردن
ماعداسیچون قیلدیر مق جاز اولماز .

س ۴ - جمعه نمازینک شرطلری هانکلریدر ؟ [۱]

[۱] جمعه نك وجوبنك شرطلری : ذكورت ، حریت ، اقامت ، صحت ،
سلامت عین ، سلامت رجلدر . (ذكورت) بالغ اولان مسلم دیمکدر .
هنوز بالغ اولیان اركك چوجقلرایله بیوک و کوچوک عموم قادینلره جمعه فرض
دکدر . زیرا بالاجماع عبادت و تذکار مصلحت دین ایچون مشروع اولوب
چوجقلرایله خنثای مشکل اولانلر وقادینلر ارباب مصلحتدن دکدر . لکن منع
اولمیه جقلرندن قیلارلر سه مثاب اولورلر . (حریت) افعال وحرکاتنده سربست
اولق دیمک اولوب اسارت ویا محبوسیت کبی برسیبله سربستی حرکاته مالک
اولیان مذاکره مصالحه دخی صالح اولماز . (اقامت) بر شهر ویا کنارنده
غیر معین بر صورتده ویا اقلی اون بش کون اوطور منی نیت ایتک دیمک اولوب
مسافرینک حال مسافرتی جامعه کیتمکلاکنه مانع اوله جقندن بشقه آنک مقیم
اولانلر ایله اشتراك مصالح ایتمسسه پکده لزوم و حاجت کورولمز . (صحت)
مکلفینک شرائطندن باشلیجه نسی عقل اولوب مجنون اولانلر تکالیفدن آزاده در .
بناء علیه آنلره جمعه فرض اولدینی کبی عاقل اولوب فقط جامعه کیده میه جک قدر
صریض اولان یا خود غیرت ایدوب کیتسه خسته لغنک اشتداد ویا امتداد ایتمسندن
قورقان کیسه معذور عد اولور . (پیر ناتوان) ایله خسته به باقوب ترکندن
احتراز ایدنلر دخی بو حالده در . (سلامت عین) کوزی کورر کیسه دیمک
اولوب ، کور میانلر ایچون جمعه فرض دکدر . مکرکه بر کیسه کندوسنی جامعه
کوتوره بوتقدیرده نائل ثواب اولور . (سلامت رجل) آیاغی صاغلام اولق
دیمکدر . آباقسز ویا کتوروم اولانلره فرض دکدر . بر آیاغی مقطوع ویا
سقط اولوبده دیکریله یوری به بیلن جامعه کیدوب نائل اجر و مثوبات اولور .
شدتلی یغور یا غمق کبی اسباب معذرت دخی بوقیلدندر .

ج - جمعه نمازینک شرطلرندن بریسی وقتدر . ایمدی اویله وقتنده
جمعه نمازی صحیح اولوب اویله وقتی خروج ایلد کدنصکره صحیح
اولماز .

س ۵ - جمعه نك شرطلرندن اولان خطبه [۱] نه وقت اوقنور ؟
ج - جمعه نمازندن اول امام ایکی خطبه اوقنور ، وقعدۀ خفیفه ایله ایکی
خطبه نك بینتی فصل ایدوب آبدستی اوله رق قائماً خطبه اوقنور .
س ۶ - ا کر خطیب ، خطبه ده یالکیز اسم اله اوزرینه قصر ایلسه
امام اعظم عننده جائز اولورمی ؟

[۱] خطبه ؛ خطابدن اولمغله فی الاصل متکلم ایله مستمع آراسنده اولان
کلامدن عبارت موعظه یه اطلاق اولنور . خطبه نك رکنی جناب حقا ذ کر خالصیدر .
لغت عربیه یه اقتدار ایله برابر عربینک غیری لغت ایله ایرادی دخی جائزدر .
زیرا کافۀ عباد و مخلوقات کندی لسان و جنانیله خالقنه عرض عبودیت ایدر .
آنجق خطبه نك لغت عربیه ایله ایرادنده سنت سنیه یه اتباع ایدلش اولور .
خطیب افندی منبره طوغری کلاکه باش . لادیغندن اعتباراً خطبه و نماز اکمال
ایدنجه یه قدر جماعتک سکوت ایله خطبه یی دیکلمه سی مستحبدر . اثنای خطبه ده
سوز سویلمک و حتی سویلیانه صوص دیمک جائز اولدینی کی نماز قیلمق دخی
جائز دکدر . [خطبه ثانیله ایله اثناسنده قالقوب سنت قیلانلر بومسه نله نك
جاهلریدر] مکرکه اوزرنده ترتیب ساقط اولدق کچمش نمازی اوله . او حالده
صحیح اوله بیلمک ایچون آنی عندالتذکر قیلمق لازمدر . مؤذنلرک جماعت
کلاکه باش . لادقده طویلانوب وقت حلول ایدنجه قدر تکبیر ایتملری و سورۀ
کهفی اوقوملری و کلان جماعتک سکوت ایله دیکلملری مندوبدر . اما مؤذنلرک
اوزادوب ساعتلرجه جماعتی آلیقویملری و اثنای خطبه ده اصحاب کزینک اسملری
یاد اولندقده ترضیه ایتملری و خطیبک خطبه یه زیاده سیله اوزاتمه سی مکر و هدر .
نمازده حرام اولان شی خطبه ده دخی حرام اولمغله اثنای خطبه ده — امر
بالمعروف نوعندن دخی اولسه — تعاطی — لام ، تسبیح ، تهلیل ، صلواة
شریف اوقومق دخی جائز دکدر .

ج - جائز اولور . لکن امامین عندندہ خطبہ تسمیہ اولنان ذکر
طویلدن لازمدر . امام محمد عندندہ خطیب او طور دینی خالدہ یا خود
ابدستسز اوله رق او قورسه ، خطبہ سی کراہتله برابر جائز اولور .
امام ابوسف عندندہ آبدستسز خطبہ او قومق جائز اولماز .

س ۷ - خطبہ نك شرطلرندن بری دها هانکیسیدر ؟

ج - جماعتدر ، که امام اعظم عندندہ جماعتک اقلی امامدن ماء-دا
اوج کیمسه اولمقدر ، اما امامین عندندہ امامدن ماء-دا ایکی
کیمسه اولمقدر .

س ۸ - امام ، جمعه نمازینک ایکی رکعتده قرآنی نصل او قور ؟

ج - جهر ایله او قور ، لکن ایکی رکعتده دخی بر سه-وردنی عینیه
او قومق یوقدر .

س ۹ - جمعه نمازی ، هانکی کیمسه لره قیلمق واجب اولماز ؟

ج - جمعه نمازی مسافر [۱] ، عورت ، مریض ، کوله ، اعمی
اولان کیمسه لره واجب اولمز ، لکن بوبش نوع کیمسه لر جمعه
نمازینه حاضر اولوب ناس ایله بیله قیلسه-لر وقتک ظهردن
کفایت ایدر . [۲]

[۱] جمعه کونی قبل الزوال و یا خود صلات جمعه دن فارغ اولدقدن صکره
مسافرت ایتمکده بآس اولیوب آنجق مکلف بالجمعه اولانه کوره یوم جمعه ده
ایله اذانی او قندقدن صکره صلاة جمعه بی قیلمدین چیقماق مکروه اولور .
(شرنبلالی)

[۲] جمعه ایله مکلف اولیانلره و محبوب-لره جمعه کونی شهر ایچنده اوکله
نمازینی کرک جمعه نمازی قیلندقدن صکره و کرک آندن اول جماعت ایله قیلملری
تحریماً مکروه اولدینی کبی اذان واقامت کتیرملری دخی مکروهدر . شهر
اهلندن صلات جمعه بی کچیرمش اولان کیمسه لر دخی بویله درکه صلات ظهری اذانسز

س ۱۰ - مسافر ، كوله ؛ مريض كيمسه جمعه نمازنده امامتلك
ايتملرى جائز اولدرمى ؟

ج - جائز اولور . زيرا جمعه نك آنلره فرضيتى دفع حرج ايچون اولوب
جمعه يه حاضر اولدقلىرى زمان خطاب ؛ آنلره ده شامل اولور .

س ۱۱ - بر كيمسه نك عذرى اولمقسىز امام ، جمعه نمازنى قىلديرمىزدن
مقدم ، اويله نمازنى اونده قىلسه نه اولور ؟

ج - نمازك جوازي ايله بيله مكروه اولور .

س ۱۲ - بر كيمسه اونده اويله يى قىلدقن صكره ، جمعه نمازينه سعى
ايدوب كيتسه نه اولور ؟

ج - امام اعظم عندنده جمعه يه سعى ايتك سببيله ، اونده قىلدغى اويله
نمازى باطل اولور . لكن امامين عندنده تاكه امام ايله بيله
جمعه نمازينه داخل اولانهك نمازى باطل اولماز .

س ۱۳ - معذور اولان كيمسه لر ، جمعه كوني جماعتله اويله نمازنى
قىلملىرى نه در ؟

ج - مكر وهدر وزندان و محبوسده بولنان كيمسه لك حكمى دخى ينه
بويله جه در .

س ۱۴ - بر كيمسه جمعه نمازنده امامه اولاشدقده نصل قىلار ؟

ج - اولاشديغى مقدارى امام ايله بيله قىلوب اولاشه مديغنى ، آنك
اوزرينه بنا ايدر ؟

واقامتسىز و جماعتسىز اوله رق قىلارلر . زيرا جماعت اولمقده معذور اولميان دخى
معذوره افتفا والتحاق ايدهرك جماعت مطلوبه اولان جمعه جماعتك تقليلنى مؤدى
اولق محذورى اولور . همده آندن بشقه جماعت اقامه اولنمغله آكا صورت
معارضه كورينور . (درر مختار ، طحطاوى)

- س ۱۵ - امامه تشهد ، یاخود سجده سهوده اولاشسه نه ایدر؟
- ج - امام اعظم ایله امام یوسف عندنده جمعه نمازنی آنک اوزرینه بنا ایدر.
- س ۱۶ - امام محمد بومقامده نه بیوردیلر ؟
- ج - امام محمد بیوردیکه ، اکر ایکنجی رکعتک اکثرینه امام ایله بیله اولاشدی ایسه آنک اوزرینه جمعه بی بنا ایدر . واکر اقله اولاشدی ایسه آنک اوزرینه اوله نمازنی بنا ایدر . لکن اولاشان کیمسه هر هالده جمعه یه نیت ایتمک اتفاقاً لازمدر .
- س ۱۷ - جمعه کوننده امام خطبه یه [۱] چیقدیغی وقتده ، ناسک وظیفه لری نه در ؟

[۱] خطبه نك شرطلری آلتی قدر در . (۱) نمازدن اول اولق . (۲) خطبه قصه دیله او قونمق . (۳) حین خطبه ده لاقیل بر کیمسه بولمق . زیرا خطیبک کندی کندینه او قودینی خطبه صحیح دکادر . خطبه نك جماعت حضورنده اولسی لازم ایسه ده خطبه بر کشی حضورنده دخی اولسه ده صحیحدر . ولو نائم ، صاغر ویا اوزاق بولسون . جماعت ؛ جمعه نك شرطیدر . (۴) وقت داخلنده اولق وقتدن اول خطبه او قنوب وقتک دخولنده نماز قیلنسه اولماز . (۵) او کیمسه کندیسیله جماعت جمعه منعقد اوله بیله جکاردن اولق . بر کوله نك ویا بر صریضک ویاخود بر مسافرک حضوریده کافیدر . یالکز بر ارکک چرجفک ویا قادینک بولنسی کافی اوله ماز . (۶) خطبه ایله نمازک آراسی عمل قاطع اولدینی کبی خطیب بعد الخطبه غسل جمعه ویا تجدید وضوء ایچون اوینه کیتمش اولق صورتنده خطبه نك صحتنده اختلاف واردر . لکن اغتسال وتوضی اعمال صلاتدن اولمغله قاطع عد اولنماق مختاردر . آبدستسز ، ویا جنبک خطبه سی مع الکراهه صحیح اولمغله بعد الخطبه اغتسال ایدرک نمازی قیلار واغتسالی اعمال صلاتدن اولدیغیچون قاطع عد اولنماز . خطبه دن صکره نافله نمازه شروع ، حرام اولدینی حالده عمل قاطع اولدیغندن خطبه بی ابطال ایتمسه ده اعاده ایتمک اولادر . کچمش نمازنی خاطر لیه رق قضا ایله مشغول اولق دخی بویله در . (در مختار ، شرنبلالی ، طحطاوی)

ج - امام خطبه دن فارغ اولانهدك ناس ، كلام و نمازی ، ترك ایدر لر .
س ۱۸ - جمعه کوننده مؤذن اذان اولی اوقودینی وقتده ناسك
وطیفه سی نه در ؟

ج - ناس ، آیش ویریشی ترك ایدوب جمعه نمازی قیلنه جق محله
کیتمکدر .

س ۱۹ - امام منبره چیقیدینی وقتده نه ایدر ؟

ج - امام اوطوروب ، مؤذن منبرك اوکنده اذان اوقور .

س ۲۰ - امام خطبه دن [۱] فارغ اولدقده ناس نه یاپار لر ؟

ج - جمعه نمازی جماعتله قیلار لر .

[۱] خطبه نك سنتلری یكرمی قدر در . خطیب خطبه دن اول منبرجه تنده
بولمق . (۲) - یاه کینمش اولاق . (۳) منبره چیقیدینده اوطورومق . (۴)
حضورنده اذان اوقومق . (۵) بعدالاذان خطیب قالقوب هرا یکی خطبه بی قائماً
اوقومق . (۶) حرباً آلنسان هر بلده ده خطیبك رسول الله بولنان برسيف
بولوب خطبه بی آکا طیانهرق اوقومق . (۷) صلحاً فتح اولنان بلادده خطبه
بلاسیف اوقومق . (۸) خطبه بی جماعته قارشى طوروب اوقومق . (۹) خطبه بیه
کیزلیجه تئوز ایدرك حمد خدا و ثناء جناب کبریاء ایله باشلامق . (۱۰) شهادتین
اوقومق . (۱۱) حضرت رسول ذیشان افندمه صلووات شریفه اوقومق .
(۱۲) وعظ و تذکیر ایتک . (۱۳) قرآندن برآیت اوقومق . (۱۴) خطبه بی
ایکی باقمق . (۱۵) ایکی خطبه آراسنده - اوچ آیت کریمه اوقوبه جق قدردن
زیاده اولماق اوزره - اوطورومق . (۱۶) ایکنجی خطبه بیه دخی حمد خدا
و ثناء جناب کبریایی و صلوة حضرت نبی مجتبابی اعاده ایدرك باشلامق . (۱۷)
مؤمنین و مؤمناته مغفرت و نعت و عافیت ایله دعا ایتک . (۱۸) خطبه ثانیه ده
خطبه اولادن دون اولهرق جهر صوت ایلمک . (۱۹) هرا یکی خطبه بی پک
اوزا میوب خفیف طومق . (۲۰) فراغ خطبه بی متعاقب اقامت آلمق . (شربلالی)

﴿ باب صلاة العیدین ﴾ [۱]

س ۱ - رمضان شریف پیرامندہ جامعہ چیقمازدن اول یامسی
مستحب اولان نہ کبی شیلردر ؟

ج - طاتلی برشی یمک، ومسوا کلنمق، وبکی یاخود تمیز اثوابنی کیمک؛
وصدقہ فطری ادا ایتک؛ وجامع شریفہ ماشیاً کیتمک مستحبدر.

س ۲ - امام اعظم عندندہ جامعہ کیدرکن، یولدہ تکبیر ایدیلیرمی ؟
ج - جہراً ایدلمز کیزلی ایدیلیر؛ لکن امامین عندندہ جہراً تکبیر
ایدوب جامعہ کلدکده کسر . [۲]

[۱] (عیدین) لفظی بیرام معناسنه اولان (عید) ک تثنیه سیدر . بری
(فطر) ودیکری (اضحی) اولق اوزره سنه ده ایکی بیرام واردر . (عید)
تسمیه سی بالجمله ملتز بیننده سنه تک بعض کونلری اسباب مختلفه دن ناشی وقت
نشاط وسرور انخاذا اولتمش وانسانلره بو کونلرده دینی ودنیوی عواید الہیہ یه
نائلیتله برابر ایام مذبورہ هر سنه عودت ایتدکجه نشاط وسرور دخی تجدد وتکرر
ایده جکندن آنلره «ایام عید» وترکجه «بیرام کونلری» تسمیه ایدلمشدر .
لیس العید لمن لبس الجدید انما العید لمن امن من الوعید .

[۲] بیراملرک مندوباتندن بعضیلریده شونلردر . علی الصباح ایرکن قالمق ،
اظہار فرح وشادی ایتک ، عید فطرده جامعہ کیتمکسزین اوچ ، بش عدد
خرما ویا سائر طاتلی برشی یمک . عید اضحاده ذبح قربانہ مقتدر اولانلر
قبل الصلاة برشی یمیوب جامعدن کلدکدن صکرہ ذبح قربان ایلہ آنک اتندن
پیش-یروب اکل ایتک ، صلات عید ایچون نماز کاه ویا جامع کبیره کیتمک ،
کیدر ایکن عجلہ ایتمیوب تمکین ایلہ یورومک ، جامعہ کیدر ایکن عید فطرده
خفياً وعید اضحاده جہراً تکبیر ایتک ، عودتده ممکن ایسه بشقہ یولدن کلک ،
مؤمنینه ملاقی اولدکجه تهنیت ومصافحه ایتک ، نمازہ ایرکنجه طاورانوب صلاة
فجرى محله مسجدنده قیلہرق صلاة عید ایچون نماز کاهه وجامع کبیره کیتمک .
قادر اولدینی مقداری صدقہ ویرمک .

س ۳ - جامع شریفده بیرام نمازی قیلنمادن اول نافله قیلنیرمی ؟

ج - عدم مسنونیتنه بناء قیلنماز .

س ۴ - بیرام نمازینک وقتی نه زمان کیرر ، ونه زمان چیقار ؟

ج - کونش برمزراق ، یاخود ایکی مزراق مقداری یوکسلیمک

سیبيله نماز قیلیمق حلال اولدینگی وقتده ، بیرام نمازینک وقتی

داخل اولوب ؛ کونشک زوانه قدر امتداد ایدر . کونش ،

زانله اولدینگی وقتک قیلنده ، بیرام نمازینک وقتی خروج ایدر .

س ۵ بیرام نمازینک [۱] کیفیت اداسی نصلدر ؟

ج - بیرام نمازینک کیفیت اداسی ؛ امام جماعته ایکی رکعت قیلدیرر ،

رکعت اولی ده افتتاح تکبیر ایدوب « سبحانک » بی اوقور . بعده

اوچ تکبیر ایدوب هر ایکی تکبیر آراسنده اوچ تسبیح مقداری

توقف ایدر . اوچ تکبیردن صکره کیزی اوله رق اعوذ و بسمله

اوقیوب بعده فاتحه ، وفاتحه ایله بر سوره اوقور ؛ بعده تکبیر

ایدوب آنکله رکوعه واروب ، ایکی سجده ایله برنجی رکعتی

تمام ایدر ، بعده ایکنجی رکعتده اولاً قرائت ایله باشلار ،

قراشتدن فارغ اولدقده اوچ تکبیر ایله تکبیر ایدوب درنجی

تکبیر ایله رکوعه واروب نمازینی تمام ایدر . و بیرام نمازینک

[۱] بیرام نمازی ایکی رکعتدن عبارت اولوب جمعه نك وجوبنی حائز

اولانلره واجبدر . (ولتکبروا لله علی ما هداکم) نظم جلیلنده رمضان بیرام نك

نمازی (فصل لربك وانحر) قول کریمندن قربان بیرام نمازینک وجوبنه استدلال

اولمشدر . بیرام نمازینک شروط صحتی بالجمله نماز لرك شروط صحتیدر . فضله

اوله رق بونده شروط صحت جمعه دخی معتبردر . آنده یالاکز خطبه مستثنادر که

جمعه نمازنده خطبه ، شرط صحت و نمازدن مقدمدر . بیرام نمازنده خطبه شرط

دکل ، بلکه سنت و نمازدن مؤخردر .

زوائد تکبير لرنده اللرينى قالدیرر . [۱]

س ۶ - بیرام نمازنده خطبه نه زمان اوقنور ؟ [۲]

ج - بیرام نمازی قیلندقدنصره ایکی خطبه ایله خطبه اوقیوب ، اول خطبه ایچنده صدقه فطر واحکامنی [۳] ناسه تعلیم ایدر . [۴]

[۱] بیرام نمازینک کیفیت ادا-سنبجه دیگر نمازلردن فرقی ؛ بونک هر رکعتنده اوچر کره فضله تکبير اولسنده در . او تکبير لر واجبدر . بیرامک ایلك کونی بعدالطلوع وقت کراحت چیققدن صدو کره جماعت صف اولوب (بیرام نمازینه) دیو نیت ایدیلهرک طوریلور . مقتدی به کوره نیت اقتدا دخی زیاده ایدیلور . بیرام نمازینک وجوبی مختلف فیه اولدیغیچون واجب اولان بیرام نمازینه دیمکه لزوم یوقدر . طقوز تکبير ایله دیمک دخی معنا-سزدر . زیرا زوائد تکبير لر ی طقوز اولدینی کبی اصلیه تکبير لر ی دخی طقوز دکلدردر . طقوز تکبير دن بری فرض بری سنت یدیمی واجبدر .

[۲] نمازدن صکره امام منبره چیقوب اوطورمیهرق خطبه اوقور . وجمعه خطبه سنده کی حمد ثنایه بدل : « الله اکبر الله اکبر لاله الا الله والله اکبر الله اکبر والله الحمد » دیر . جماعت دخی بو تکبير لر ی آلیر . خطبه نک نمازه تقدیمی مکروه اولدینی کبی ترکی دخی مکروهدر .

[۳] صدقه فطرک احکامنی بشدر . (۱) کیمک اوزرینه واجب اولور . (۲) کیمک ایچون واجب اولور . (۳) نه زمان واجب اولور (۴) تقدر ویرمک واجب اولور . (۵) نه کبی شیلردن ویرمک واجب اولور . (۱) نصابه مالک اولان حر مسلم اوزرینه واجب اولور . (۲) فقرا ومسکینلر ایچون واجب اولور . (۳) عید فطرک برنجی کوننده طلوع فجرله واجب اولور . (۴) بغدادن یارم صاع ، یاخود قورو خرمدان بر صاع یاخود آرپه دن بر صاع یعنی اولچک ویرمک واجب اولور . (۵) حنطه ، آرپه ، قوری خرما ، قوری اوزومدن ویرمک واجب اولور . اشبو اشیاء مذ کوره نک غیرسنک عیننی ویرمک جائز اولیوب قیمتنی ویرمک لازمدر . (جوهره)

[۴] بیرام نمازی خطبه سنده خطیب اقتدی صدقه فطر احکامنی یعنی کیمسه واجب ونه مقدار واجب اولدینی وکیمه ویریله جکنی ونه وقت ویریله جکنی

س ۷ - برکیمسه بیرام نمازیتی جماعته یتیشه میوب قیلامهسه نه لازمکلیر؟

ج - اول نمازی قضا لازمکلمز . [۱]

س ۸ - ا کر هواده بلوط اولمغله بیرام اقشامی ناس ، هلالی کوره میوب

زوالدنصکره هلالی کورمک ایله امام و حاکم حضورنده اداء

شهادت ایدلسه نه لازمکلیر ؟

ج - امام بیرام نمازینی ایریسی کونی قلدیرر . یاخود هلالی ، زوالدن

اول کوروب ، یرلری اوزاق اولمق جهتیله کوردکلری آنده ،

اداء شهادت ایده میوب صکره یه تأخیر اولنسه ، حکم ، ذکر

اولنان مثللودر ؟

ذکر و بیان ایدر . لیکن صدقه فطرك اداسی ایچون وقت مستحب نمازه

چیقمه دن اول اولان زمان اولدیغیچون احکام مذ کوره یی بیرامدن اول اولان

جمعه خطبه سننده ذکر ایتک کر کدر . و قربان بیرامی خطبه سننده اضحیه یی و تکبیر

تشریقی تعریف ایدر . قربان بیرامنه کورده ده تشریق تکبیرلری یوم عرفه دن

باشلادیغیچون آنی دخی بیرامدن اول جمعه خطبه سننده ذکر ایتک کر کدر .

(شرنباللی ، طحطاوی)

[۱] وقتنی کچیرمک و امامه یتیشه مامک - ایستر برعذره بناء اولسون ایستر

اولسون - صورتیله بیرام نمازینی ادایه موفق اوله میان کیمسه آنی قضا ایده ماز .

ومنفرداً دخی قیلاماز . چونکه بیرام نمازی جماعت ایله مشروعدر . بعدالشروع

افساد ایتک صورتنده دخی قضا لازم کلز . بیرام نمازی اتفاقاً تعددی جائز

اولقله بر امامه یتیشه میان دیگر بر امام جمعه ایله آنی قیلا بیلیر . و ا کر کندیسی

(امام جمعه) ایسه جماعت بولوب اقامه ایلر . بونلر ممکن دکل ایسه او کیمسه

دیلسه دونر کیدر ، دیلرسه نافله قیلار . افضلی درت رکعت نافله قیلماقدر ، که

آنک ایچون (صلاة ضحی) اولمش اولور . نیتکم ابن مسعود حضرتلرندن

سرویدر که مشار الیه حضرتلری : بیرام نمازی کچمش اولان کیمسه درت

رکعت نماز قیلار . رکعت اولاده (سورة اعلائی) و رکعت ثانیه ده (والشمس)

سوره سنی و رکعت ثالثه ده (واللیل) سوره سنی و رکعت رابعه ده (والضحی)

س ۹ - اگر ایکنجی کونده دخی نامی نمازدن منع ایدر برعذر پیدا اولسه ، نه لازمکلیر ؟

ج - ایکنجی کوندن صکره بیرام نمازینی قلدیرمق لازمکلمز .

س ۱۰ - قربان بیرامنده نه کبی شیار مستحب اولور ؟

ج - غسل ایتمک ، وکوزل قوقولر سورتمک ، نمازدن صکره یمکی تأخیر ایتمک ، وجامع شریفه جهراً تکبیر ایدرک کیتمک مستحبدر .

س ۱۱ - قربان بیرامی نمازی نصل قلنیر ؟

ج - فطر بیرام نمازی مثللو قربان بیرامی نمازی دخی ایکی رکعت قیلنور .

س ۱۲ - امام نه کیفیتله خطبه اووقور ؟

ج - امام ایکی خطبه اوقیوب اول خطبه ایچنده قربان وتشریق

سوره سنی اووقور . بیورمش وبوبابده علیه الصلاة والسلام افندمن حضرتلرندن وعد جمیل واجر جزیل روایت ایامشدر . (مسـئله) بیرام نمازینک برنجی رکعتده امامه تکبیرلردن صکره اقتدا ایتمش اولان کیمسه تکبیرلری فی الحال ایدر . برنجی رکعتک رکوعنده یتیشان کیمسه آیاقده افتتاح تکبیرینی آلوب امامه رکوعده مشارکت ایده بیله جکی تقدیرده تکبیرات زائده سنی دخی آیاقده ایکن ایدر . امامه رکوعده مشارکت ایتمک ممکن اولدینی تقدیرده افتتاح تکبیرندن صکره رکوعه واروب رکوع تسبیحلرینه بدل ال قلدیرمیهرق زوائد تکبیرلرینی آلورکه رکوع ایچون حکم قیام واردر . وواجبی اتیان مسـئله نونی اتیاندن اولادر . اگر آنک تکبیرات زائده سی اثناسنده امام رکوعدن باشنی قلدیررسه قالان تکبیرلر مقتدینک اوزرندن ساقط اولور . بیرام نمازینک ایکنجی رکعتنده امامه یتیشان کیمسه رکعت اولایی امام سلام ویردکن صکره قضا یه قیام ایدر . و تکبیرات زائده بی قرائتدن صکره یه تأخیر ایدر . (نورالایضاح . طحطاوی)

تکبیرلرینی [۱] ناسه تعلیم ایدر .

س ۱۳ - اکر قربان بیرامک برنجی کوننده ناسی نمازدن منع ایدر
برعذر پیدا اولسه نه لازمکلیر ؟

ج - امام بیرام نمازینی ایکنجی کونی یاخود اوچنجی کونی قیلدیروب
آندنصکره قیلدیرمق لازمکلمز .

س ۱۴ - امام اعظم عنندنه تشریق تکبیرلرینک اولی نه وقتدر ؟

ج - تشریق تکبیرلرینک اولی عرفه کونی [۲] صباح نمازینک عقیبی
اولوب و آخری یوم نحر دن ایکندی نمازینک عقیبیدر .

س ۱۵ - امامین عنندنه تشریق [۳] تکبیرلرینک آخری نه وقتدر ؟

[۱] (تکبیر تشریق) - ایام تشریق تکبیری دیمکدر که واجبدر . نتکم
آیت کریمه ده (واذکروا لله فی ایام معدودات) بیورلشدر . ارککه کوره
آنک جهری دخی واجبدر . (نورالایضاح)

[۲] ذی الحجته تک طقوزنجی کونیدر . رمضان بیرامنده (عرفه) یوقدر .
عرفته تک راسی مفتوحدر . (عرفات) موضع اسمی اولدینی کبی (عرفه)
دخی یوم مذکورک اسمی اولغله (یوم عرفه) تعبیرنده کی اضافت بیانیه در .
ذی الحجته تک عشر اولی موسم حج اولغله (ایام معلومات) تسمیه اولنور .
آنلردن سکوزنجی کون، که حجاجک مکهدن منابه چیققلری کوندر . (یوم
ترویبه) تسمیه اولنور . نمازلر عقیبنده تکبیر النان کونلره عرفه دن اعتباراً
(ایام معدودات) دینور قربان بیرامی معلوم اولدینی وجه اوزره (۱۰ ، ۱۱
۱۲ ، ۱۳) نجی کونلردن عبارت اولق اوزره درت کوندر . ایلك کونی
صرف (یوم نحر) در که یوم ذبح دیمکدر . صوک کونی صرف (یوم
تشریق) در . آرهدده کی ایکی کون آنلرده قربان کسه یله بیلدیکچون هم
یوم تشریق همده (یوم نحر) دیرلر .

[۳] تشریق؛ اتی کونش-لمتوب قوروتقه-در . عادت عربان، قربان اتلرینی
ذی الحجته تک (۱۱ ، ۱۲ ، ۱۳) نجی کونلری کونش-ه سرمک اوزره
جاریدر . بواوچ کونه آنک ایچون ایام تشریق تعبیر اولنور . ذی الحجته تک طقوزنجی

ج - بیرامک دردنجی کونی ایکندی به قدر اولوب ، فتوی دخی بوقول
اوزرینه در . وایکندی نمازینک عقینده دخی تکبیرلازمدر . بو
ده یکر می اوچ وقتدر .

س ۱۶ - تکبیر نه زمان ایدیلمیر ؟

ج - فرض نماز لک عقینده ذکر ایدیلوب آنلرده (الله اکبر الله
اکبر لا اله الا الله والله اکبر الله اکبر والله الحمد) الفاظ
شریفه لریدر . [۱]

باب صلاة الكسوف [۲]

س ۱ - شمسک ضیاسی ضایع اولدینی وقتده کسوف نمازی نصل
قیلنور ؟

واوتنجی کونی ایام تشریق دن دکل ایسه ده تکبیرک اکثر اوقاتی ایام تشریق
اولق اعتباریله تکبیر آکا اضافه ایدلشددر . (تشریق) برده تکبیر ایله رفع
صوت ایتمکله اطلاق اولنور . بوکا کوره اضافت — تشریق دن عبارت اولان
تکبیر دیمک اوله رق — بیانیه کبی اولور . (طحطاوی)

[۱] بونلر اوقومقده منفرد و مقتدی ، امام ، مقیم ، مسافر بلدی ،
قروی ، ارکک ، قادی ، مساوی وواجبدر . (مسئله) مسبوق اولان کیمسه
لاحق کبی قضاء مافاة عقینده تکبیر مذکور آله بیلیرلر . مسبوق ، آنی
مع الامام دخی آلسه نمازی فاسد اولماز . امام اوزرنده سجده سهو واریسه اولان
آنن ایفا ایدوب بعده تشریق تکبیرلرینی آلیر ، (مسئله) تکبیر تشریق ، ذکر
اولنان ایام تشریق اوقاننده قیلنان نماز لک ادا وقضاسنده واجب واکونلره
خاص اولدیغندن ایام تشریقک نماز لری اوقاننده فوت ایدیله رک ایام سه اثره ده
قضا اولنه جق اولور ایسه تکبیرلر قضا اولنماز .

[۲] کسوف ، خسوف ، زلزله ، ریح شدید ، امطار دائمه ، صواعق
محرقه ، ظلمت هائله ، ضوء هائل ، امراض مستولیه ، هول و فزع زمانلرنده
بالجمه حادثانک مبدع کائناته اضافه سنی تحقیقاً وقت کراهتک غیریده ایکی ویا

ج - امام ناسه ، هیئت نافله کبی یعنی اذان و اقامت ایتمکسزین ایکی رکعت نماز قیلدیرر .

س ۲ - کسوف نمازنده قرائتی نصل یاپار .

ج - هر رکعتده بر رکوع ایدوب قرائتی اول ایکی رکعتده تطویل ایدر .

س ۳ - امام قرائتی کیزلیمی ، آشکارده می یاپار ؟

ج - امام اعظم عندنده کیزلی ، امامین عندنده آشکاره اوقیوب بعده کونش تماماً منکشف اولندهک دطا ایدر .

س ۴ - صلاة کسوفی هانکی امام قیلدیرر .

ج - جمعه نمازینی قیلدیران امام قیلدیروب ، اکر امام حاضر اولمازسه منفرداً قیلارلر .

س ۵ - آی طوتولدیغی [۱] وقتده جماعتله نماز قیامق جائز اولورمی ؟

دها زیاده چفت رکعت نماز قیلیق سنت در . اجرامه تأثیر اثباتی زعمندن خالی اولیان انسانلر خسوف و کسوفده دخی درلو توهمانه قایلدقلرندن تأثیری جناب واجب قهاره حصر ، وهر بار صبر و صلوات ایله استعانه بی امر ایدن دین عالی ، بزه او اوهامدن فراغتی و بوکی برر سبب و وسیله به مبنی دخی نماز ایله اشتغالی توصیه بیورمش دیمکدر . تفنن و تفلسف داعیه سننده بولنان ابنای عصره بوبابده « احذر من الخسوف والكسوف : ولا تستمع قول الفيلسوف » دیمکدن کند عزمی آلمایز .

[۱] واقف اسرار مکونات علیه افضل التحیات افندمن حضر تلری (کونش و آی جناب حَقِّكَ و حدائیت و عظمتنه دلیل اولان ایکی آیت در . آنلر هیچ برکیمسه نك حیات و مماتی ایچون طوتلمزلر) بیورمشلردر . بناءً علیه اجرام پرستانك عقائد باطله لرینی دین اسلام ، محو ایله موحدینك افکارینی تصحیح ایلمشدر . ارشادات دینیهدن اولیق اوزره اعتقاد ایدرز که مؤثر حقیقی اللهدر بز ، خالق تعالینك مخلوقی اولدیغمن کبی کافه مکونات دخی ذات جلیل الشانی خلق بیورمش اولدیغندن آنلرک بر مقتضای حکمت خلقت بخش ایش صمدانی اولان انتظام و ارتباط ، دور و حرکتدیلله حاصل اولان لیل و نهار ، شتا

ج - جائز اولماز ، آنجق اهالیدن هر بررلری منفردا وله رق نماز
قیلارلر .

س ۶ - کسوف نمازنده خطبه اوقومق جائز اولورمی ؟
ج - جائز اولماز .

﴿ باب صلاة الاستسقاء ﴾

س ۹ - استسقاء [۱] نیه دیرلر ؟

ج - یغمور ایستمکه دیرلر .

س ۲ - یغمور ، انسانلرک ایسته مسیله می یاغار ؟

وبهار مثللو تأثیرات فلکیه لری دخی اوناظم نظام کائناتک امر و تدبیرندن عبارت
اولدیغندن بوکبی علام ظهوری حالنده کافه - نی حق تعالیدن بیلوب دفع و دفعنی
الطاف و مراحم سبحانیه سندن نیاز واسترحام ایلر . امام الانبیا علیه افضل
التحایا افند من حضر تاری کسوف و قوعنده مسجد شریفه کلوب جماعتله ایکی رکعت
نماز ادا و هر رکعتنده اوزون سوره و بعد الصلوات دعا قرائت بیورمش و کونش
منجلی اولدقده « انما هذه الآيات يخوف الله بها عباده فاذا رأيتموها فصلوا »
بیورمشدر یعنی تحقیق شو کسوف ، آیات الهیه دندر که الله تعالی انکله عبادینی
تخویف ایدر . ایدی آنی کوردکده نماز قیلدکز « بیوروب خانه سعادتلرینه
عودت ایتلردر . برده شوراسی شایان تذکاردر که اسباب هائله مذکورهنک
دومی ایچون نماز قیلهرق و دعا ایدهرک الطاف و مراحم سبحانیه دن نیاز ایتکلر
برابر ایجاب ایتدیکی حالده تشبیهات ماده دن دخی کبرو طور ماملیدر ، دین
اسلام ، انسانلری معنویاته حصر ایله تقیید ایتیبوب آنکله برابر اسباب ماده به
تشبیهی دخی آسردر . نی ذیشان و اسحاب کزین حضرتاتک افعالی دخی بومرکزده
واقعدر .

[۱] استسقاء ، جناب ارحم الراحمیندن انزال غیثی رجایله استغفار و دعا
ایتمکدر که لسانم زده که (یغمور دعایی) تعبیر اولنور . انسان کندیلری ایچمک

ج - حق تعالی حضرتلری ، قوللرک عصبانی چوغالنجہ رحمتلری منع بیورر .

واحتیاجلربنه صرف ایلمک اوزره و حیوان، وبوسه-تان و ترلارینی صولامق ایچون نزول رحمتہ محتاج اولدقلرنده یغمور دعاسی ایتمک من القدیم جاری و صرعیدر . زیرا باشی صیقیلان خالقنه صغور . ارض و سما و ما فیها بر جریان طبیعی درکه انتظامنده ذرهجه خلل اولدیغندن هر سینه سمادن یره نزول ایدن باران سنین سابقه دن نه زیاده ونه نقصان اولور . آنجق برسینه بعض محلله آز و بعض محلله چوق یاغار . معاصی ، باعث تغیر نعمت اولدیغندن یاغور دعاسندن اول استغفار ، سبب نزول رحمت اولور . زیرا « ادعونی استجب لکم » وعد کریمنه نظراً ادعیة ماثوره مظهر اجابت سبحانیه اوله جفنده شبهه اولیوب آنجق خالصیت وجدان شرطدر . آنک ایچون عقیب استسقاءه نزول باران رحمت فشان اکثریا واقع اولدینی معلوم و مشهود اولوب شاید نازل اولماز ایسه ، دعاده اولان قصور دن ناشیدر . لطف الهیده بخل یوقدر . فخر عالم صلی الله علیه وسلم افندمن حضرتلری هنوز یدی یاشنده ایکن مکه دیارنده قحط و غلا و قوعب و بلغله طائفه قریشک رجایی اوزرینه بیوک جدی عبدالمطلب ید سعادتلرندن یاپیشوب « جبل ابی قبیسه » صعود ایله حق تعالی به عرض نیاز ایلاکده یاغور یاغمه باشلا دیغندن رحمة للعالمین افندمن حضرتلرینک وجود مسعود هاشمانه لری زمان سعادتده بیله برکت جلیل و فیض بی عدیل جناب پروردکاره دلیل اولمشدر . و بعد النبوه نماز گاهه عزیمتاه اوراده و بعضاً مسجد شریفلرنده مکرراً استسقاء بیورمشلردر . نماز گاهده قرائت بیوردقلری دعا شودر « الحمد لله رب العالمین الرحمن الرحیم مالک یوم الدین الذی لا اله الا هو یفعل ما یرید اللهم انت لا اله الا انت الغنی ونحن الفقراء انزل علینا الغیث واجعل ما انزلت الینا قوه و بلاغاً الی حین » یعنی : حمد ، اول الله که عالملرک ربیبی در ، رحماندر ، رحیمدر . یوم دین یعنی یوم قیامتک مالکیدر . شول بر اللهدر که کندندن بشقه اله یوقدر . دیلدیکی شیئی یاپار . اللهم ! سن اللهسک بشقه اله اولیوب آنجق غنی اولان ذاتکدر . و بز فقر اینز . اوزرمنه یغمور بلوطلرینی ایندیر و انزال ایتدیکنک شیئی بزه مسبب حیات ایله . وزمانه قدر ایرشدیر . دیمکدر .

س ۳ - بوضورتده رحمتك يا غمسنه چاره نه در ؟
ج - توبه و استغفار ایدوب نماز قیلوب دعا یتلی ، عقینده رحمت یا غار .
بوده « استغفر وار بکم انه کان غفاراً یرسل السماء علیکم مدراراً »
آیت کریمه سیله ثابتدر .

س ۴ - استسقاء ، صلاة مسنونه وار میدر ؟
ج - امام اعظم حضرت تری بی - ورد قلیینه بناء ، یغمور طلب ایتک
خصوصنده ، سنت اوله رق بر نماز یوقدر . لکن ناس ، منفرد
اوله رق نماز قیلملری جائز اولور . آنجق استسقاء ، دعا و استغفاردن
عبارتدر .

س ۵ - صلاة استسقاء حقنده امامین نه بیوردیلر ؟
ج - بومقامده امامین بیوردیلر که ، امام ناسه ایکی رکعت نماز قیلدیروب
قراشتی آشکاره یاپار . صکره ناسه نصیحت ایدوب قبله طرفه
دونه رک دعا ایدر .

س ۶ - امام اولان کیمسه جبهه سنی نه یاپار ؟
ج - امام اولان کیمسه جبهه سنی دوندیروب جماعت دوندیرمنز .
س ۷ - اهل ذمت اولان کیمسه لر ، مسلمانلر ایله بیله استسقایه حاضر
اولورمی ؟

ج - حاضر اولماز ، یعنی آنلرک حضوری جائز دکلدر . آنلرده آیریجه
دعا ایدرلر .

﴿ باب قیام شهر رمضان ﴾

س ۱ - رمضان شریفده تراویح [۱] نمازی قیلماق نه در ؟

[۱] تراویح : ترویجه نك جمعی اولوب راحت ایتک معناسنه در و صلوات

ج - رمضان شریفده یاتسودن صکره ناسک جمع اولسی مستحب اولوب تراویح نمازی سائدر ، و پیغمبریمزک « وسنت لکم قیامه » حدیث شریفله ثابتدر .

س ۲ - تراویح نمازینی امام نصل قیلدیرر ؟

ج - امام اولان کیمسه تراویح نمازینی بش ترویحه ایله قیلدیرر .

س ۳ - ترویحه نهیه اطلاق اولنور ؟

ج - درت رکعت نمازه « ترویحه » اطلاق اولنور .

س ۴ - هر ترویحهده قاج سلام ویریلور ؟

تراویحک هر درت رکعتی تمام اولدجه برآز اوطوروب راحت ایتک سنت اولدیغندن رمضان کیجه لرنده قلنان بکرمی رکعت نمازه « تراویح » تسمیه اولمشدر . تراویح ، سنت مؤکدهدر . وسبب مشروعیتی شوبلهدر . رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمن حضرتلری مدینه منورهده بر رمضان کیجه سی یاتسو نمازندن صکره مسجد شریفه کلوب اوراده بولنانلر ایله جماعت اولدوق بکرمی رکعت نماز قیلدیلر . یکدی بکرمی متعاقب ایکی کیجه جماعتله نماز قیلندیغنی ایشیدنلر اوچنجی کیجه مسجد شریفده بو نماز ایچون طویلانوب چوغالدیلر . لکن رسالتپناه افندمن حضرتلری کلوب آنلره نماز قیلدیرمدی . ابرتسی صباح مسجدده جماعته خطاباً « عرفت اجتماعکم لکن خشیت ان تکتب علیکم ولو کتب علیکم ماقتم بها فصلوا ایها الناس فی بیوتکم » یعنی « سزک نماز ایچون طویلاندیغکزه آگاه اولدم لکن من طرف الله فرض بیوریلورده صکره ادا سنده قصور ایدرک کناهکار اولورسکز دیو خشیت ابدوب کلدیم . ای ناس اقامتگاهکزه قیلکمز . بیورمشدر . دیگر حدیث شریفده : دخی (ان الله تعالی فرض عایکم صیام رمضان وسنت لکم قیامه فن صامه وقامه ایماناً واحتساباً یخرج من ذنوبه کیوم ولدتهامه) بیورمشدر . مأل شریفی : تحقیق الله تعالی سبزه صیام شهر رمضان فی فرض قیلدی . وسزک ایچون قیامی - صلات تراویحدر - بن سنت قیلدم . امدی فرضیت صیام وسنت قیامی تصدیقاً نائل اجر و مثوبات اولوق اوزره رمضانده کوندوزلری صائم و کیجه لری قائم اولان

ج - ایکی سلام و یروب ، وهر ایکی ترویحه بیننده بر ترویحه مقداری
اوطورر .

س ۵ - تراویح [۱] نمازینی قیلدقدن صکره امام نه یاپار ؟

ج - بعده امام جماعته وتر نمازینی قیلدیرر .

س ۶ - رمضان شریفک غیر یسنده وتر نمازی جماعته قیلدیرمی ؟

کناهدن خروج ایله یوم ولادته کی کبی بری الذنب اولور . دیمکدر .
شو حالده (تراویح) سنت مؤکده و جماعته اداسی سنت غیر مؤکده در .
حضرت عمر راضی الله عنه افندمر ، تراویح نمازینک جماعته اداسنه مواظبت
اولمسنندن محظوظ اولوب « نعم البدعة هذه والتي تنامون عنها افضل من التي
تقومون » یعنی شو بدعت نه کوزل اولدیکی و او بودقدن صکره قالفوب نماز
قیلمق هیچ اویومقسزین یعنی اوائل لیله قیلقدن افضلدر « دیمکدر .
آنفا بیان اولندیغی وجه اوزره پیغمبر ذیشان افندمر جماعته تراویح قیلمش
اولدقلرندن بوسورت مقتضای سنتدر . آنجق ذات نبوتیمات افندمر حضرتلری
مفروضیتدن تخاشی ایله ترک جماعت بیورمش در . حضرت علی کرم الله وجهه
ورضی الله عنه « نور الله مضجع عمر کما نور مساجدنا وانما لم يواظبها لابي عليه الصلاة
والسلام خشية ان تكتب علينا » قول شریفیله اسباب آنفالیبانی تذکار
وحضرت عمر افندمرک تراویحک جماعته قیلدمنی و امام تعیین ایتمسیله
تراویح نمازینک حسن اداسنه باعث اولدیغندن محظوظ اوله رق کندیلرینه دعا
و ثنا بیورمشلردر ، تراویح رمضان کیجه لرنده یاتسونک فرضنی و سنت
اخیره سندن صکره و صلوات و تردن اول قیلنور ، کیجه یاتوب او بودقدن صکره
ونصفنده و یا دها صکره قالفوب قیلدق افضلدر . آنجق بوسورنده اویقودن
قالفوب نماز کجکمنسک قورقوسی و خصوصیه کیجه یاریسی جامع و یا مسجده
کلوب طویلانیق مشکلاتی اولدیغندن علی العموم جوامع و مساجده یاتسو نمازی
عقیبنده قیلدق معتاد اولشدر .

[۱] تراویحک وقتی ؛ یاتسو نمازندن صکره طلوع خیره قدر ارلان زماندر .

(شرنبلالی)

ج - قیلماز . ا کر قیلنیرسه مع الکرهه جائزدر . [۱]

[۱] تراویح ، یاتسویه تابع اولدیغندن وتری ، تراویحدن اول وصکره قیلماق صحیح اولوب صکره قیلماق افضلدر ، اولی قیلماق دخی صحیح اولماق جماعتده تراویحک بر مقدارینی فوت ایدن کیمسه - امام وتره قائم اولوب اینه - وتری برابرجه قیلوب بعده تراویحدن قالانی قیلار . آنک بر مقدارینی اونودوب بعدالوتر خاطر لیان منفرد دخی بویلهجه یاپار . وتر نمازینی رمضانده جماعتله قیلماسی ، کیجه نك ثلث اخیرنده بیله منفرداً قیلماقدن افضلدر . جماعتله تراویح قیلوبده وتر نمازینی علی العجله یالکرز قیلانلر اصابت ایتمزلر . وتر ؛ یالکرز رمضان آینده جماعتله قیلنور رمضانک غیریده وتر ایچون جماعت مکروهدر . اما برکشی برکشی به ویا ایکی کشی برکشی به اقتدا ایتمش اولور ایسه ده مکروه اولماز . چونکه نبی ذیشان افندمنک تهجد نمازنده حضرت ابن عباسه وصاله وترده حضرت عایشه به امامت ابتدکلری اولمشدر . اوچ کشی برکشی به اقتدا ایدرسه آنده اختلاف اولمشدر . اصح اولان عدم کراهتدر . فقط درت کشی برکشی به اقتدا ایدرسه اتفاقاً مکروه اولور . کراهت بویله احیاناً اولانده دکلدر . علی طریق المواظبه اولاننده در که خلاف متوارث اولدیغیچون بدعت ومکروهدر . (مسائل منفرعه) مقتدی قرائت قنوتدن فارغ اولما دن یاخود قنوته هنوز شروع ایتمه دن امام قنوت ایدوب رکوعه وارمش اولماق صورتنده امام ایله برابر اداء رکوعی فوت ایتمک قورقوسی اولور ایسه قنوت ایله اشغال ایتمیوب امامنه متابعت ایلر ، اکر امامه رکوعده مشارک اولماق قنوت ایتمکدن قورقویور ایسه قنوت ایلر . امام قنوتی ترک ایدرسه مقتدی امامه مشارک اوله بیلمک کندیسنه ممکن اولور ایسه بحسب الامکان ایکی واجبک بدنی جمع ایتمش اولماق ایچون قنوت ایلر ، اکر مشارکت کندیسنه ممکن اولیه جق اولور ایسه امامنه متابعت ایلر که او ؛ اولادر . وتر نمازینک اوچنجی رکعتنده امامه یتیشان کیمسه - که مسبوقدر - قنوته حکماً یتشمش اولماق ماسبقی قضا ایدر ایکن قنوتی قضا ایلمز . نتکم وترده برویا ایکی رکعت ایله مسبوق اولان کیمسه اوچنجی رکعتده امام ایله برابر قنوت ایتمش بولنماق جهتیه برکرده ها قنوت ایتمز . چونکه ایکی دفعه قنوت مشروع اولمامشدر . (در مختار) ده شو دخی مذکوردر که وترک ایلك ویا ایکنجی رکعتنده سهواً قنوت ایدن

﴿ باب صلاة الخوف [۱] ﴾

- س ۱ - دشمنان قورقو ، اشتداد ایتدیکی وقتده امام نه یاپار ؟
ج - امام ناسی میدان محاربه ده ایکی طائفه یه آیروب بر طائفه سنی دشمنک قارشوسنده وبر طائفه سنی دخی آرقه سنده آلیقور .
- س ۲ - امام بونلره نصل نماز قیلدیرر ؟
ج - امام آرقه سنده قیلدیغی طائفه یه بر رکعت نماز ایکی سجده قیلدیرر .
- س ۳ - بعده امام نه یاپار ؟
ج - بالآخره امام سجده نایه دن باشنی قالدیردیغی وقتده اول طائفه دشمنک قارشوسنه کچوب ، دشمنک قارشوسنده اولان طائفه کلیر .
- س ۴ - بعده امام نه ایدر .

اوچنجی رکعتده قنوت ایتمز . اما وترک ایکنجی ویا اوچنجی رکعتده بواندیغندن شک ایدن مع القعود قنوتی تکرار ایدر . بونلرک فرقی شودر که هر ایدن ، موضع قنوت اولق اوزره قنوت ایتمش اولغله آنی تکرار ایلمز . شک ایدن ایسه ، قنوت ایچون محل تعیین ایتمش اولغله اوله دکادر . (حاجی) بونلرک هر ایکی سنده دخی تکرار قنوت اولغله راجح کوسترمشدر . وتر ، عملاً فرض ، اعتقاداً واجب ، دلیلاً سنتدر . نتمک حدیث شریفده « الوتر واجب علی کل مسلم » بیورلمشدر که ، مأل شریفی : هر بر مسلم اوزرینه قیللمسی واجبدر . دیکدر . (شربلالی ، طحطاوی)

[۱] عصر کزین سعادتدن صکره سبب خوف اولان دشمنک بولنمسی شرطیله قیلنمسی جائز اولان نماز دیکدر . دشمنک بولنمدیغی صورتده صلاة خوف جائز اولوب حتی کوریلان قارالتی دشمن ظن اولنه رقی صلاة خوفه طورولسه ده بعده ظنک خلافی ظاهر اولسه جماعتک اعاده صلات ایتملری لازم اولدیغی کبی - مکرکه فرقه اولی صفوفی تجاوز ایتمدن ظنلرینک خلافی تبین ایتمکله نماز لینه بنا ودوام ایتمش اوله لر . چونکه استحصاناً بنا جائزدر . امامک نمازی ایسه هر حالده صحیحدر . زیرا آنک حقنده مفسد یوقدر . (طحطاوی)

ج - بعدہ امام آنلرہ دخی بررکت و ایکی سجده قیلدیرر . و امام
تشهد ایدوب سلام ویرر . اول طائفہ سلام ویرمیوب دشمنک
قارشوسنه کیدرلر . و طائفہ اولی کبی بررکت ایکی سجده
قرائتسز منفرد اولهرق قیلارلر . و تشهد ایدوب سلام ویر
دکدنصکرہ نمازلی تمام اولدیغندن ینہ دشمنک قارشوسنه کچرلر
و طائفہ آخری کلوب قرائت ایله بررکت و ایکی سجده قیلوب
تشهددن صکرہ سلام ویررلر .

س ۵ - اگر امام ، مقیم ایسه نصل نماز قیلدیرر ؟

ج - برنجی و ایکنجی طائفہیه هر بررلرینه ایکیشر رکعت قیلدیرر .

س ۶ - اقسام نمازینی نصلی قیلدیرر ؟

ج - اقسام نمازی اوج رکعت اولدیغندن امام ؛ کک مقیم و کک
مسافر اولسون برنجی طائفہیه ایکی رکعت ، ایکنجی طائفہیه
بررکت قیلدیرر .

س ۷ - اول طائفه لر نماز حالنده مقاتله ایدرلرمی ؟

ج - مقاتله ایتمزلر ، اگر ایدرلرسه نمازلی باطل اولور .

س ۸ - اگر قورقو ، اشتداد ایدرسه نصل نماز قیلارلر ؟

ج - رکوع و سجود ایله ایما ایدرک قیلوب ، اگر قبلهیه دوغمهکده

قادر اولامزلرسه ، دیله دکلی جهته طوغری حیوان اوستنده

و منفرد اولدقلری حالده نماز قیلارلر . و بویله قیلملری حق تعالی

حضر تلیرینک « فان خفتم فرجالاً او رباناً » قول کریمیه

تابتدر . [۱]

[۱] اشتداد خوف و صفت مأموره اوزره عقد جماعتدن عجز حالنده

نماز (خفتم فرجالاً اور کباناً) قول کریمنده مأموربه اولدینی کبی وقتندن

﴿ باب الجنائز [۱] ﴾

س ۱ - بر کیمسه یه اولوم حاضر اولدینی وقتده نه یاپیلور ؟
ج - اول کیمسه یی صاغ جانبی اوزرینه ، قباهدن یکا دوندریلوب
شهادتین تلقین [۲] وتعلیم اولنور . ارتحال ایتدکده چکھسی

تأخیر ایله قضا ایلمک لازم اولور . ماشیاً نماز قیلماق اولدینی جهتله پیاده
حالنده قیلنان نمازده واقف بولماق لازم اولدینی کبی رکوع حالنده ایما ایله
قیلنه جق نمازک دخی شهر خارجنده بولماق شرطیله قیلنمش اولسی لازمدر .
چونکه شهر ایچنده را کباً نافله قیلماق صحیح اولینجه فرض - لضرورة صحیح
اولسه بیله - صحیح اوله مامق اولادر . (طحطاوی)

[۱] رسائل وزنده جیمک فتحیله اولان (جنائز) ک مفردی بولنان
(جنازه) لفظنده جیمک کسروفتجی جائز و کسری افصحدر . میته جنازه اطلاق
اولدینی کبی ایچنده میت اولان تابوته دخی جنازه دیلور . جیمک فتحیله
اولان (جنازه) تابوته اولان میتدر . جیمک کسریله اولان (جنازه)
میتک تحتنده بولنان تابوتدر . ایچنده میت اولان تابوت معناسنجه جنازه یه
نعش دخی دینور . (فصل علیهم ان صلاتک سکن لهم) آیت کریمه سنده
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمن حضرتلری حقنده نماز قیلمغه مأمور
ونمازی آنلرک سکوننه سبب اوله جنی بیان بیوریلوب احادیث شریفه ایله
دخی فرضیتی تعمیم وتأیید بیورلمش وفخرکائنات افندمن جنازه نمازی قیله رق
ادای فریضه بیورمش اولدینی کبی اصحاب کزیندن وفات ایدن بر بورجلی
کیمسه نك جنازه نمازینی قیلماقندن استنکاف ایله (صلوا علی صاحبکم) حدیث
شریفیله اصحابک قیلماقینی امر بیورملرندن جنازه نمازینک فرضی کفایه اولدینی
اکلاشلمشدر . شو وقعه ، حقوق عبادک نظر شریعت احمدیه ده نه درجه
محموظیتی مستلزم اولدیغنه دلیلدر .

مم مافیله اصحاب کرامدن دیگر برذات ، متوفانک بورجنه کفالت ایتسی
اوزریته رحمة للعالمین افندمن حضرتلری امامتله نمازینی قیلوب روحنی شاد
ایلمشدر .

[۲] زیرا پیغمبریمز صل الله علیه وسلم « لقنوا موتاکم شهادة ان لا اله الا الله »

باغلوب کوزلری یومولور .

س ۲ - مینی ، بیقماق مراد ایتدکلری وقتده نه یاپیلور ؟

ج - برتخته اوزرینه وضع اولنور ، وعورت محلی اوزرینه بریز

قویلوب البسه لری چیقاریلیر .

س ۳ - اول میته آبدست آلدردقلری وقت اغز و بورننه

صویریلیرمی ؟

ج - ویرلمز ، آبدست ویرلدکنصکره اوزرینه صودو کیلوب وتنه شیر

تخته سنه بر ، ویا اوچ ، ویا بش کره میتک اطرافنه کزدیریلهرک

وتک اوله رق قوقو ، ویریلیر .

س ۴ - نه کی صوایله میت بیقانور ؟

ج - میتک صوینی « سدر » دینلان یپراق ایله ویا خود چوظان اوتیله

قاینادیلیر . اکر بونلر بولنمزسه ، صافی صیجاق صوایله

بیقانور . [۱]

س ۵ - بعده نه یاپیلیر ؟

ج - بعده میتک باشی ولجیه (حطمی) [۲] دینلان اوت ایله غسل

بیوردی یعنی موته قریب اولنلره تلقین شهادت ایدیکز دیمکدر ، و اکر حال

احتضارده بولنان خسته ، غیرمسلم ایسه کلمتین شهادتین تلقین اولنور . (طحطاوی)

سفر برحالنده بولنان عاصی ایچون بونماز صحیح اوله ماز . عندالحواف نمازده

سلاحلی بولنمق مستحبدر . امام مالک و امام شافعی حضرتلری (ولیأخذوااسلحتهم)

نظم جلیلنده کی امره مبنی صلات خوفده سلاحلی بولنمک وجوبنه قائل

اولشلردر . بزایسه محل سلاح اعمال صلاتدن اولماق حسبیه امر مذکورک

ندب ایچوب اولدیغنه حکم ایتشردر . (نورالایضاح)

[۱] طاغلمق اوزره شیشمش و طوقنلق متعذر بولنش اولان میتک

بیقائسنده همان اوزرینه صودو کلکله اکتفا اولنور .

[۲] خطمی ، عراقده بتان خوشبو براتدر صابون وظیفه سنی کورر .

اولنور. بعدہ صول جانی اوزرینہ یاتیریلوب صو ، و « سدر » ایله
میتک آلتی ولی ایدن صو ، واصل اولدیغنی کورنهرک ییقانیر ،
وعورتلرک ییقانمسی ارککلرک ییقانمسی کیدر .

س ۶ - بعدہ نه یاپیلیر ؟

ج - بعدہ صاغ جانی اوزرینہ دوندیریلوب میتک ماتحتنی ولی ایدن
صوبالغ اولسنی کورهدک ییقانیر . [۱]

س ۷ - بعدہ نه یاپیلیر ؟

ج - بعدہ میتی ییقایان کیمسه [۲] خفیججه میتی اوطوردوب وکندینه

[۱] جنازه نك ییقاندیغنی محلی اورتیلی اولوب آنی غاسلدن یاردمجیسندن
بشقه کیمسه کورمز .

[۲] ییقایان کیمسه فریضه غسلی اسقاطه نیت ایدرک بسماه ایله باشلاپوب
نهایتنه قدر : « غفرانك یارحن » دیر . ومیت حقنده مطلع اولوبده نشری
لایق اولمیان احوالی غاسل ستر وکتم ایدر . یوزینك نورلانمسی ورايحه سنك
کوزلانمسی وقولایلقله چوراسی کبی میتک ، خوشنه کیده جک احوالی اولورسه
غاسل آنی سویلمک مسلمدر . فنا قوقسی وقرارمسی وقورقنج اولمسی کبی
خوشنه کیتیمیه جک حالاتی اولور ایسه آنی سویلمک حرامدر . حدیث
شریفده « اذکر وایحاسن موتاکم وکفو اعن مسایهم » بیورلمشدر ، که مال
شریفی ایامت واصحابم سز ، موتا کزک محاسنی تذکارایله مساویلریخی سویلمکدن
قاچینک دیمکدر . صوده بوغلمش بولنان کیمسه دخی نیت مذ کوره ایله
صویک ایچنده ایرغالنه رق چیقاریلیر . عندالاجراج غسلی نیت ایدلمش اولدیغنه
کوره تحریک اولنماش بیله اولسه فرض ساقط اولوب بعدالاجراج ایکی کره
ییقانمقله سنت دخی یرینه کلش اولور . میتی ، کندینه اک یقین اولان قریبی
ویاخود ورع وامانت اهلی برکیمسه ییقار و مجانا ییقانمسی ثوابدر نتکیم حدیث
شریفده « من غسل میتاً غفر له سبعون مغفرة لو قسمت مغفرة منها علی جمیع الخلائق
لوسعهم » بیورلمشدر .

مال منینی : برکیمسه حسبه لله بر میتی ییقانمه یتمش مغفرت ایله آنی جناب

طیاندیروب ، میتک قارتی یواشچه مسح ایدر . اگر میتدن برشی
چیقارسه آنی بیقایوب غسلنی اعاده ایلمز .

س - بعده نه یاییلیر ؟

ج - بعده میتک صوینی برحولی ایله قوریدوب ، میتی کفن ایچنه
قویار وحنوطی « که اشیاء طیبه دن مرکب بر عطر در ،

حق مغفرت ایدر که آنک اگر برمغفرتی جمیع خلائقه تقسیم و توزیع ایدلسه
هیسنه بلغ مابلغ کفایت ایدر . دیمکدر . ارکی ارکک ، قادینی قادین ،
بیقار ، غاسل ویا غاسله نك حدث اکبر حالنده اولسی مکروهدر . غیرمسلمک
بیقامسی ده - زیاده مکروهدر . مکرکه مسلم حقنده آندن بشقه ارککک
ومسلمه حقنده آندن بشقه قادین بولنیه .

قادین قسمی کندی زوجنی بیقایه بیلیر . حضرت ابوبکری کندی وصیتلری
وجهله زوجهلری (اسماء) خاتون بیقامشدر . او وصیت حضرت (ابوموس الاشعری) ده
دخی واقع اولشدر . فقط ارکک کندی زوجهنی بیقایه ماز . اگر مقام
اعتراضده دینلرسه که ؛ ائمه ثلاثه حضرت علی افندمنک حضرت فاطمه بی
بیقامش اولدقلری بیانیله جوازبنه قائلدر . جواباً دینلیر که حضرت فاطمه بی
حضرت ام ایمنک بیقادینی دخی سروریدر . فقط حضرت علی افندمنک
بیقادینی ثابت اولدیغنه کوره بو ، بقای زوجیتهمولدر . شو حدیث شریفه
بناءً (کل سبب ونسب ینقطع بالموت الاسببی « یعنی هر سبب ونسب موت
ایله منقطع ، انجق بنم سبب ونسب منقطع اولماز دیمکدر . بونکله برابر حضرت
علینک حضرت فاطمه بی بیقامسنی حضرت ابن مسعود منکر کورمکله حضرت
علی آکا جواباً « اما علمت ان رسوالله صلی الله علیه وسلم قال ان فاطمة
زوجتک فی الدنیا والاخرة » بیورمشدر که مال شریفی : سن بیلمزمیدسک که
حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم بنم حقمده تحقیق فاطمه دنیا و آخرتده سنک
زوجه کدر . بیوردی . و حضرت علینک ادعای خصوصیت ایتمه سی دخی
بیدلرنده آنک عدم معروفیتنه دلیلدر . اگر بیقایه جق قادین بولنمازسه زوجی
آکا تیمم ایتدیرر والینه بز صارماز وقوللرندن منع نظر ایتمز . جاریه کبی
- ام ولد بیله اولسه - افندبسی بیقایه ماز . جاریه دخی افندبسی بیقامه یوب
الله بربرز آلهرق تیمم ایتدیرر .
(طحطاوی . شرنبلالی)

وصقال و جسدی اوزرینه قویوب و کافوری سکز سجده [۱]

اعضالری اوزرینه قویار .

س ۹ - ارکک اولان میتک ، کفتنده سنت اولان قاچ اثوابدر ؟

ج - اوچ اثوابدر ، که ازار ، قیص ، لفافه ، اولوب بو ترتیب اوزره

صاریلور .

س ۱۰ - ایکی ثوب یعنی ازار و لفافه اوزرینه اقتصار اولنسه جائز

اولورمی ؟

ج - جائز اولور ، فقط ضرورت اولمقسزین بر ثوب اوزرینه اقتصار

ایتمک جائز اولمز .

س ۱۱ - میت اوزرینه لفافه یی صارمق مراد ایلدکاری وقتده هانکی

طرفدن باشلارلر ؟

ج - اوکجه صول یانی اورتولوب ، صکره صاغ یانی اورتولور ، واکر

کفیک آچلمسندن قورقارلرسه کفنی باغلارلر .

س ۱۲ - میت ، عورت اولورسه قاچ اثواب ایله کفنلور ؟

ج - بش اثواب ایله کفنلور که ازار ، قیص ، خمار که « عورتلورک

باشنه صاریلان بز » و عورتک مملری باغله جق بز ، برده

لفافه در . و بو ترتیب اوزره صاریلیر .

س ۱۳ - اوچ بز اوزرینه قصر اولنسه جائز اولورمی ؟

[۱] سجده اعضالری سکز در . (۱) بورنی (۳ ، ۴) ایکی اللری

(۶ ، ۵) ایکی آیاقلری (۸ ، ۷) ایکی دیزلری سکز اولدیغنه پیغمبریمزک

(بعث ان اسجد علی سبعة اعظم) قول شر دلیلدر . یعنی یدی کمیک

اوزرینه سجده اولنمقله بعث اولندم دیمکدر . حدیث شریفره یدی اعضا

ذکر اولنمسنک وجهنی بورون ایله آلن بر کمیک اولدیغنه کوره در . (جوهره)

ج - ازار ، خمار ، لفافه ، اوزرینه اقتصار جائز اولوب ، ضرورتاً سز
بونلردن اقلده جائز اولمز . [۱]

س ۱۴ میتک وضعیتی نصلدر ، واول میتک صاچلری و طرناقلری
کسیلورمی ؟

ج - عورتک صاچلری ایکی اوروم اوله رق قیصک فوقنده کوکسی
اوزرینه وضع ایدیلیر . و میتک صاچلری طارانمیوب و طرناقلری

[۱] کفن اوچ نوعدر . برنجیسی (کفن سنت) در ، که ارککه کوره
قیص ، ازار ، لفافه دن عبارت اولق اوزره اوچ قاتدر اوچدن اکسیک
اولور ایسه کفن سنت عد اولنماز . طحطاوینک افاده سنه کوره اوچدن
زیاده سی دخی مکروهدر . مراهق اولیان یعنی هنوز اون ایکی باشنده
بولنمیان ارکک چوجق حقنده یالکز برقات کفن جائز ایسه ده احسن اولان
او دخی اوچ قات اولمقدر . دوشوک و اولو طوغان چوجقلر میتدن موجود
اولان برعضو کبی بر بز پارجه سنه صاریلور . آنلر ایچون حرمت کامله
اولدیغندن وجه کفنه مراعات اولنماز . زیرا شرعه ده وارد اولان : تکفین
میتدر . بونلره ایسه میت نامی ویرماز . قادینه باش اورتیسی ایله کوکس
اورتیسی دخی زیاده ایدلمکله آنلره کوره (کفن سنت) بش قاتدر . ایکنجیسی
(سنت کفایت) در ، که ارککه کوره ازار ایله لفافه دن عبارت اولق اوزره
ایکی ، وقادینه کوره برده باش اورتیسی ایله اوچ قاتدر . مالی آز ورثه سی
چوق اولان میت حقنده کفن کفایت . وعکس حالنده (کفن سنت) اولادر .
اوچنجیسی (کفن ضرورت) در ، که ارکک و قادین هر نه بولنه رق آکا
صاریلر سه اودر . نتم صحابه کرامدن برطاقم ذوات برطاقم اولان کندی
لباسلری دروننه تکفین اولندیلر ، که باشلری اورتولسه آیاقلری ، و آیاقلری
اورتولسه باشلری آچیق قالمغله علیه الصلاة والسلام افندمن آنلرک باشلری
اورتیلوب آیاقلری اوزرینه (اذخر) اونی وضع ایدلمسینی امر بیورلردی .
بونلردن بری (حمزه) بریده (مصعب بن عمیر) رضی الله عنهما حضراتی ایدی .

کسیلمز ومیت کفنه [۱] قونمازدن اول بوخورلنور . [۲]

س ۱۵ - میتک غسلندن فارغ اولدقدنصکره نه یاپیلور ؟

ج - میتک نمازی [۳] قیلنور ؟

[۱] کفنک بیاض پامبوک بوزندن اولسی افضلدر . یکیمی ویبقاندیشی مساویدر .

[۲] کفنلردخی - میت ، ایچنه قونلمازدن اول - تک عددله توتسولنیر، که هر حالده بشی تجاوز ایتدیرلمز . حدیث شریفده (جبروا کفنالمیت ثلاثاً) بیورلمشدر که مالی شریفی میتک کفنی اوچ کره توتسولیکز دیمکدر . برده میت ؛ اوچ برده توتسولنیر . (۱) روحک خروجنده (۲) بیقاندیشی وقتده (۳) تکفین وتجهیز میت ، عامه مسلمینه نظراً فرض کفایه در . هرکسک کفنی حیاتنده کی لباس کی کندیسنه عائد وبورجنه دخی مقدمدر . زوجهنک تکفین وتدفینی زوج اوزرینه در . مالی اولیان میتک دفنی نفقه سی کیسه لازم ایسه آکادر . حدیث شریفده « هرکیم بر میتی کفنلر ایسه جناب حق آنی سندس واستبراق ایله کسوله وهرکیم بر میته قبر قازوب آنی دفن ایلر ایسه ، کویا که الی قیامالحشر برمسکنه اسکان ایتمش اولور . بووعد جیللر یاپیلان خیر مقابلی بر اجرت طلب ایتیمانلره کوره در . میت مسلم - بدنک اکثری ویاخود باش ایله برابر نصفی موجود ایسه - غسل وتکفین اولوب نمازی قیلنور . بدن ؛ اکثریتله مفقود ویاخود باشسز اوله رق نصفاً موجود ایسه غسل وتکفین اولمادیکی اوزرینه نماز دخی قیلنماز ، بر بزه صاریلوب دفن اولنور . (شرنبلالی ، طحطاوی)

[۳] میت اوزرینه نماز قیلنمق ، « ولا تصل علی احد منهنم مات ابدآ » قول کریمک مفهومیله ثابتدر . اشبو آیت کریمه ده کی منافقلر اوزرینه نماز قیلنمسنده کی نهی ، مسلملر اوزرینه جنازه نمازخی قیلنمسنی مشعر در . وکذلک جنازه نمازینک قیلنمسی « صلوا علی من قال لا اله الا الله » حدیث سعادتیه ثابتدر . معناسی لا اله الا الله دین هر برمسلمک اوزرینه جنازه نمازی قیلکز دیمکدر . جنازه نمازی فرض کفایه اولوب برقاچ کشینک بولنمسیله دیگر لرندن ساقط اولور . (جوهره)

س ۱۶ - جنازه نمازی [۱] قیلدرمق خصوصنده ناسک اولی سی
کیمدر ؟

[۱] میت اوزرینه نماز قیلیمق ؛ وفات ایتدیگی محلهده بولسان مسلمانلره
فرض کفایه اولوب هیچ بری قیلمز ایسه عمومی کناهکار اولور . فرض
کفایه اولسندنه اجماع امت اولدیغندن منکری کافر اولور . بو بایده اصل
[وصال غلیهم] نظم جلیله [صلووا علی کل بروفاجر] حدیث شریفیدر ، که
وفات ایدن کیسه کرک ابرار ومتقی و کرک فجار وفاسق اولسون اوزرینه
نماز قیلنور . زیرا بیوک ، کچوک وصالح وفاجر عموم مسلمانلر دعایه شایان
وشایسته مغفرت رحماندر . وفرض کفایه اولسی ؛ بر میت مدیون حقنده علیه الصلاة
والسلام افندمک « صلووا علی صاحبکم » بیورمش اولدیغیله ثابتدر ، که اگر فرض عین
اولسه ایدی کندیلری دخی ترک ایتیوب قیلارلردی . همده صلاة جنازه نك فرض
عین اولسندنه کلفت ومحالیت اولدیغندن بعض ایله اکتفا اولمشدر . جنازه
نمازینک شرطلری — سائر نمازده اولان شروطدن بشقه — میت ؛ مسلم ،
طاهر ، میتک تمامی یاخود اکثر بدنی وهیچ اولمازسه باشیله برابر نصیفی
موجود اولمق ، میت جماعتک اوکنده حاضر اولمق ، جنازه نمازینی قیلان کیسه
بلاعذر راکب ویا قاعد اولماق ، جنازه یره وضع اولمش بولمقدر . جنازه
الله ویا اوموزده ویا حیوان اوزرنده ایکن نمازی قیلنماز — مکرکه وضع
میت ممکن اولمیه جق درجهده یر چامورلی اولمق کبی معذرته مبنی اوله —
ومیتک مستورالعوره اولسی دخی شرطدر .

جنازه نمازی — بوامت صرحومه نك خصائصندن اولوب هجرت سینه نك
طهوزنجی سنه سنده نجاشی حبش اضحمة رضی الله عنہک حبشده وقوع ارتحالی
من طرف الله رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمن حضرت لرینه معلوم اولدقده
اصحاب کزینه خطاباً « تحقیق بوکون حبشدن صالح بر رجل وفات ایتدی ایدی
کاک آنک اوزرینه نماز قیلک » ودیگر بروایتده « ققوموا فصلوا علی اخیکم
اضحمة » یعنی قالفک قرداشکیز اضحمة اوزرینه نماز قیلک ؛ بیوروب جماعتله نماز
قیلمش وبوصورتله جنازه نمازینک صورت اداسی آکلاشلمشدر .

جنازه نمازی دیگر نمازلر کبی صلات کامل اولیوب صلات ناقصدر . یعنی
الله ایچون نماز ایسه ده جنازه حقنده دعاء یعنی مغفرت الهیه بی طلب ایله شفاعت

ج - ناسك اولی سی [۱] سلطان اولمقدر . ا کر سلطان حاضر اولمدینی صورتده اول میت حیاتنده هانکی امامی اختیار ایدوب آرقه سنده نماز قیلدی ایسه اول امامی تقدیم ایتمک مستحب اولور .
س ۱۷ - ا کر سلطان و « امام الحی » بولمدینی حالده جنازه نمازینی کیم قیلدیرر ؟

ج - اول میتک ولیسی قیلدرمق مستحبدر .
س ۱۸ - ا کر ولی ، وسلطانک غیری بر کیمسه ، جنازه نمازینی قیلدیرسه ولیسی نمازی اعاده ایده بیایرمی ؟

ج - ولیسی مراد ایدرسه اول نمازی اعاده ایتمک حقیدر . واکر ولی نمازی قیلدیررسه ، ولیدنصکره هیچ بر کیمسه ایچون نماز قیلدیرر جائز اولماز . [۲]

اولوب رکوع وسجود کبی دیگر نمازلرک ارکاندن بعضیلری بونده بولمدینی کبی صورت وشرائط اداسنده دخی فرق اولغله سائر نمازلرک شرائطیله برابر آنفالبیان مذکور اولان شرائطه رعایت لازمه دندر .
[۱] سلطان ، جنازه نمازنده موجود اولنجه ، تقدیمی واجب ، امام الحیک تقدیمی ایسه مستحبدر . امام الحی دیمک : میت ؛ حیاتنده دائماً آرقه سنده نماز قیلدینی امامدر . (جوهره)

[۲] وفات ایدن برقادینک ولیسی یوق ایسه بیلرنده کی رحمت ومودته بناء زوجی احقدر . حق تقدیمی اولان دیکرینه اذن ویره بیلیر . آنک اذنی اولبهرق قیلدیروبده افتدا ایتماش اولیق تقدیرنده ایستر ایسه کندی کندینه ویاخود دیکر جماعتله او دخی برنماز قیله بیلور . ولو قبرنده دخی اولسه - چونکه فرضی ادا اولنمش ایسه ده آنک حتی ساقط اولمامشدر . لیکن اذن ویرمش اولیق ویاخود آکا افتدا ایتمش بولنمق تقدیرنده حتی ساقط اولغله قیله نماز . حق تقدیمی اولان کیمسه صلاة میته ، میتک وصیت ابتدکی کیمسه دن احقدر . (شرنبلالی)

س ۱۹ - اکر میت اوزرینه نماز قیلنمقسزین دفن اولنسه نه لازمه کلیر؟

ج - اوج کونه دک قبری اوزرینه نماز قیلنیر ، صحیح اولان قول ،

میت قبرنده طاغلمدقجه اوزرینه نماز قیلنیر . [۱]

س ۲۰ - جنازه نمازینک صورت اداسی نصلدر ؟

ج - جنازه نمازی قیلان کیمسه ابتدا برتکییر ایدوب اول تکیرک

عقیننده « سبحانک » اوقور . [۲] بعده برتکییر ده ایدوب

« اللهم صل وبارک » اوقور . بعده برتکییر ده آنده نفسی و میت

وسائر مسلمین ایچون دعا [۳] ایدر . بوندنصکره دخی بر

[۱] صلات جنازه قیلنمادن دفن اولنمش اولاق صورتنده بیقاناماش بیه

اولسه نمازی قبر اوزرنده قیلنیر . بعدالدفن قبر آچق حرام اولدیغندن میتک

شرط طهارتی ساقط اولمش دیمکدر . بعدالدفن بیقانامادن قیلنمان نماز اعاده

اولور . قبر اوزرنده جنازه نمازینک جوازی میت مدفونک چوریوب طاغلمش

اولماسی تقدیرنده در . عضو اوزرینه نماز قیلنمدینی کبی غائب متوفی اوزرینه

دخی قیلنمز . هر نقدر علیه الصلاة والسلام افندمز حضرتلری آتفاً بیان قیلنمدینی

اوزره نجاشینک نمازینی غیاباً جماعتله قیلدقلری معلوم ایسه ده بو ، کرامه

من الله تعالی مشار الیه ظاهراً غائب ایسه ده معجزه للنبی علیه السلام حاضر

بولمشدر . (شرنبلالی ، طحطاوی)

[۲] وجل ثناؤک جمله سنک صلاة جنازه نک غیریده ترکی اولادر . ثنا

قصیدله فاتحه اوقومق دخی جائزدر . صلاة جنازه محل دعا اولوب محل قرائت

اولدیغندن فاتحه بی قرائت نیتیه - قرأیت قصیدله - اوقومق جائز دکدر .

(شرنبلالی ، طحطاوی)

[۳] نفسی ایچون اولان دعایی میت ایچون اولان دعابه تقدیم ایدر . زیرا

دعاده سنت اولان اودر . اوچنجی تکبیرده ایدیله جک دعانک امور آخرته

متعلق اولسندن بشقه سی تعین ایتمز . — چونکه تعیین دعا ایله اشغال ،

رقت قلبی ازاله ایدر — شو قدرکه دعاء مأثوری اوقومق احسندر . اوده

شودر . [اللهم لحینا ومیتنا وشاهدنا وغائبنا وصغیرنا وکبیرنا و ذکرنا وانسانا]

تکبیر ایدوب سلام ویرر . جنازه نمازنده افتتاح تکبیرندن ماعدا
تکبیرلرده ال قالدیرلماز . [۱]

مأل شریفی : — اللهم ! حی ومیت ، حاضر وغائب ، صغیر وکبیر ، ارکک
وقادین کافه مؤمنینه مفرت ایله دیمکدر .
بعض علما ، شوزیاده بی دخی علاه ایتشلردر . [اللهم من احبته منا فاحبه
علی الاسلام ومن توفيته منا فتوفه علی الايمان] مأل شریفی : اللهم ! بزدن
برخی یشاتدیردیغک کیمسه بی اسلامیت اوزرینه یشات ! و بزدن برخی وفات
ایتدیردیغک کیمسه بی ایمان ایله وفات ایتدیر . دیمکدر . (حاشیه دررده)
مذکوردرکه اسلامک حیاته ، و ایمانک موته مناسبتی درکاردر . زیرا اسلام ،
اعمال مکلفه ایله درکه اوده آنجق حال حیاتده اولور . ایمانک مداری ایسه
اعتقاد اوزرینه در ، عندالموت معتبراولاننده اودر . اسلامک برمعنای شرعیسی
وبرده معنای لغویسی وارددر . معنای شرعیسی ایماندر . معنای لغویسی استسلام
وانقیاددر . نتکم حدیث شریفده : (الاسلام علانية والايمان فی القلب)
بیورلشدر . معنای : اسلام ؛ آشکاردر . و ایمان قلبده در ، که اوراسی محل
تصدیقدر . و دیگرروایتده [وخص هذا الميت بالروح والراحة والمغفرة والرضوان]
دخی علاوه ایدلشدرکه مأل شریفی — یارب ! شو میتی نسیم جنت وراحت
ورحمت ومغفرت ورضوانک ایله ممتاز ایله دیمکدر . روایت آخرده دخی
[اللهم ان كان محسناً فزد فی احسان وان كان مسیئاً فتجاوز عنه] علاوه ایدلشدرکه ؛
مأل شریفی — اللهم اکر محسن ایدیه حقه احسانخی زیاده ایله و اکر
مستی ایدیه عفو ومغفرت ایله . و بر روایتده بودخی انضمام ایدلشدر [وبلطفه
الامن والبشرى والكرامة والزلنى برحمتك يا ارحم الراحمين] مأل شریفی - اللهم!
بومیتده مخاوف قبردن امن وسلامت والطاق الكهيهك ایله بشارت ورحمتکله علو
منزلت احسان ایله یا ارحم الراحمين ، دیمکدر . اکر متوقفا ، قادین ایسه کلمات
وضمائر ، مؤنث اوله رق ذکرى ایجاب ایدر .
شو ذکر اولنان دعا لری بیلمیان ویا بیلوبده اوقومق ایستمیان بشقه دعا
اوقور . حتی [اللهم اغفر لنا ولوالدینا وللمؤمنین والمؤمنات] یعنی بزده ووالدینمزده
وبالجمله مؤمنانه مفرت ایله دیسه کفایت ایدر . هیچ دعا بیلمیان کیمسه
اوج کره [یارب] دیسه ینه کافیدر .

[۱] جنازه نمازینک صکره دن کلن کیمسه امامی ایکی تکبیر آره سنده

س ۲۱ - جماعتله نماز قیلنان مسجده ایچنده ، جنازه نمازی قیلنمق جائز اولورمی ؟

ج - جائز اولماز ، زیرا تحریماً ، برروایتده تنزیهاً مکروهدر .
س ۲۲ - میتی طابوت اوزرینه قویدقلری وقتده نصل آلوب کتوررلر ؟

ج - درت قولیله آلوب قوشمیهرق سرعتلیجه کتوررلر .
س ۲۳ - میتک قبرینه کلدکلرنده نه یاپارلر ؟

ج - میت ' یره قونلمازدن اول جماعت اوطورمزلر ، زیرا مکروهدر ؟
س ۲۴ - میت ، قبره نه کیفیتله وضع ایدیلور ؟

ج - میتک قبری قازیلوب لحد یاپیلور . ومیت قبله یی ولی ایدن طرفدن ادخال ایدیلور .

س ۲۵ - میت ؛ لحدده وضع اولندیغی وقتده ، اول میتی وضع ایدن

بولورسه نمازه همان داخل اولیوب امامک تکبیرینه منتظر اولور . امامک افتتاح تکبیرنده موجود ایکن متأخر اولان کیمسه ایکنجی تکبیرینه انتظار ایتمیه رک مقتدیسی اولور . دردنجی تکبیرندن صکره کلان کیمسه جنازه نمازینه یتشمش عد اولنماز . جنازه نمازنده مسبوق اولان کیمسه جنازه مصلادن دها قالدیرلماش ایسه دعالم ایله برابر وجنازه همان قالدیریلیر ایسه یالکرت تکبیرلرایله امام صلاة ایلر . برده متعدد جنازه لری اجتماعنده هربرینه آیری آیری نماز قیلنمق اولادر . هانکیسی سابق ایسه آنک نمازی اول قیلنور . سابق یوق ایسه افضل تقدیم اولنور . هپسنه بر نماز قیلنمق دخی صحیحدر . او حالده جنازه لره یا بر صف عریض اولوب امام آنلرک افضللی اوکنه طورر . ویاخود قبله یه طوغری براوزون صف اولوب هربرینک کو کسی امامک اوکنه مجازی بولنور . وترتیبه سراعات اولنهرق میتلرک افضلی - که علم وتقواجه اکثر ویاشجه اکبر اولنمق کبی - ارکیکی امامه یقین بولندیریلور . ارککلر دنصکره خنثی لر و صکره قالدینلر ودها صکره صراعتله لر وقیز چوجقلری قونیلیر . (شرنبلالی)

کیمسه نہ او قور ؟

ج - « بسم الله وعلى ملة رسول الله » قولنی اوقیوب میتی قبلہ جہتہ
دوندی ریرہ رک ، کفک باغلائتیننی آچوب ، و کریبیچ ایلا لحدک
اوستنی اورر .

س ۲۶ - نہ کی شیار ایله اورمک مکروه اولور ؟

ج - او یایمق ایچون قوللائیلان شیر ایله مکروه اولور ، لکن قامش
ایله اورولمکده بآس یوقدر . چونکہ قامش او یایمقده قوللائیلان
قوللائیلان مملکتده اوده مکروهدر ، زیرا دیریلرک محتاج اولدیننی
شیئی اولویہ صرف ایتمک مکروهدر . فقط کفن بویله دکدر .
(جوهره)

س ۷ - قبرک اوستنده کی طوبراق نعل یاپیلور ؟

ج - آنک اوزرینہ طوبراق دویریلوب ، قبری اورکج کی یاپیلورق
دوز یاپلماز .

س ۲۸ - برچوجق طوغدقدنکره [۱] اول چوجفک صداسی

[۱] برچوجق صاغ طوغوبده هان اسمی قونیلوب وغسل وتکفین ایله
نماز قیلنیر . وا کرطوغان چوجق حایقرمق ، اسنہمک ، آفسرمق کی حیاتنه
دلالت ایدهجک بر اثر کورلامش ایسه بر اسم ویربلرک غسل ایدیلور .
وبر بزه صاریلررق نمازی قیلنمیزین دفن اولنور . دوشوک دخی بویلهدر .
- خلقتی ظاهر ومیتاً واقع اولان دوشوک اوزرینہ نماز قیلنماز . برچوجفک
مجرد انی آچق ویومق کی حرکتنه اعتبار اولنماز . بونلر ؛ مذبوحک حرکتی
قیلندندر . مسئله : رحمنده چوجق اولان بر قادین وفات ایدر وچوجق
حرکتده بولنورسه قادین یاریلوب چوجق آلنیر . (مسئله) مال غیر یبودان
برکیمسه آکا مقابل مال بر اقامش ایسه آنی آلق ایچون اوکیمسه نک یارلسی
مختلف فیہدر . تعدیسی سببیلہ احترامی ساقط اولدیغندن یارلسنی جائز کورن
اولشدر . لکن اگر مال ترک ایتمش ایسه اوکیمسه بالاتفاق یارلماز . (طحطاوی)

ياخور حرکتيله حياتی معلوم اولسه نه ياپيلور ؟

ج - اول چوجغه اسم قنوب غسل ايدلد کد نصکره کفنلوب نمازی قیلنور .

س ۲۸ - اکر طوغدنصکره ، اول چوجق سه سلنمزسه ، نه ياپيلور ؟

ج - بر بزه صاريلوب نمازی قلمیهرق دفن اولنور . [۱]

﴿ باب الشهيد ﴾

(مسئله) - مرثداً قتل اولنان کیمسه نك نمازی قیلنمدینی کبی لاشه سی دخی نه مقابر مسلمینه نه ده انتقال ایتدیکی ملت اهلنك قبرسه تاننه دفن ایتدیرلمز . بلکه برخالی برده قازیلان چقوره کومیلیر . (شرنبلالی)

[۱] جنازه نك دفنی کبی حلی دخی فرض کفایه در . جنازه بی حامل اولوق عبادتدر . نتمک علیه الصلاة والسلام افندمن حضرتلری ، اصحاب کزیندن سه مد بن معاذ رضی الله عنک تابوتنه مبارک اوموزلرینی وضع ایله مشار الیه اکر اما کتور مشلردر . جنازه یه کیتمک ، قرابته یاخود قومش وایغه ویاخود میتده اولان صلاح معروفه بناء ایسه نافله قیلنقدن افضلدر . چونکه هم حیه وهم میته ایله کدر . بناء علیه آکا ترتب ایدن ثواب دخی اکثردر . جنازه نك کیفیت حمل و مشی : — تابوتی حامل اولان درت کشیدن هر بر لرینه لایق اولان درت قولدن اونر اونر جنازه بی فرق آدیم کتور مکدر که باش طرفدن باش لایه رق ابتدا صول طرفنه کچوب تابوتک صول قولنی کنندينک صاغ اوموزی اوزرینه آلیر . بعده آباق طرفنه کلدرک تابوتک صول قولنی کنندينک صاغ اوموزینه آلیر . صکره تابوتک صاغ طرفنه کچوب ابتدا اوک قولنی و صکره آرقه قولنی صول اوموزی اوزرینه آلور . بوجه ایله وحسن نیته مقارن اوله رق جنازه بی فرق آدیم کتورن کیمسه جنازه نك حقنی ایفا ایتمش اولوب و « من حمل جنازة اربعین خطوة کفر عنه اربعون کبيرة » حدیث شریفی ناطق اولدینی وجه اوزره کنندينک فرق عدد کناه کباثری دخی کفارت بولمش اولور . و کنندينه ایفاسی لازم کلان دین قرنداشنك حصه حقوقنی قضا ایتمش

س ۱ - شهید [۱] کیمه دیرلر ؟

اولور . نتکم حدیث شریفده « من حق المسلم علی المسلم اذا فیه ان یسلم علیه و اذا مرض ان یعوده و اذا مات ان یشیع جنازته » بیورلمشدر که مال شریفی - مؤمن مؤمنه راست کلدیکی وقتده سلام و یرمک و خسته اولدینی وقت زیارت ایتک و وفات ایلدیکنده جنازه-نی تشییع ایلمک مسلمک مسلم اوزرنده اولان حقوقی جمله سندندر دیمکدر . برده یوررکن جهراً ذکر ، بدعت اولوب بلکه کندی نفسنده ابشیده چک قدر ذکر ایتک جائزدر . زمانه زده جنازه اوکنده طاقم طاقم دده کانک رفع صوت و الحان و تفتی ایله ذکر ایتمه لری بدعت قبیحه دن اولدینی کبی میتک و ایسی اولان کیمسه یمکدر یا پوب ضیافت ایتسی ، و برنجی کون ، هفته سنده ، قرقنده ، سنه باشنده حلوا یا پیسی ، لقمه دوکمه لری مکروهدر . بدعت مستقبجه در . میتک قومشولرینه و اقرباسنه مستحب اولان اوکون و اوکیجه طعام ترتیب ایلوب آنلری دو یورمه قدر . تعزیت ، رجال و نسایه مستحبدر . و میتک جمیع اقرباسی تعزیت اولنور . تعزیت بعدالدفن اولسی افضلدر . تعزیتک قبر یاننده اولسی مکروه اولور . (مسئله) کیمده وفات ایدن مسلم قاره اوزاق اولدینی و جنازه نیک طور دجه-ه تغیر ایتمکدن قورقلدینی تقدیرده غسل اولوب نجھیز و تکفیندن و نمازی قیلندقدن صکره صاغ طرفی اوزره قباله یه قارشی اوله رق دکزه براقیلیر . بعض علمایه کوره قعر بخره ایتک ایچون آکا آغر برشی دخی ربط ایدیلمیر . (شرنبلالی ، طحطاوی ، خادمی) [۱] (شهید) - فعیل یا بمعنی فاعل و یا خود بمعنی مفعولدر . برنجی اعتباره کوره عند باریده حاضر اوله رق سرزوق بولمق . ایکنجی اعتباره کوره مشهود بالجنة بولدیغنه مینی شهید تسمیه اولنور . جمعی شهدا کلیر که مراد ؛ فی سبیل الله مقتول دوشن شهید کاملدر . قرآن کریمده (ولا تقولوا لمن یقتل فی سبیل الله اموات بل احياء و لکن لا تشعرون) و دیگر آیت کریمه ده (ولا تحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله امواتاً بل احياء عند ربهم یرزقون الآیة) بی-ورلدینی وجه اوزره شهدا ؛ نائل سعادت عظمی اولوب عالم آخرتجه ممتاز اولدقلری کبی احکام دنیاجه-ه دخی بیقاعه دن نمازلی قیلنمق و « زملوهم بد ما هم » حدیث شریفی مقتضاسنجه قانلریله دفن اولنمق امتیاز یله اموات سائره مسلمیندن ممتاز درلر . (شرنبلالی)

ج - شهيد ، اول کيمسه يه ديرلر که مشرکار ، [۱] آني قتل ايله ؛
يا خود ميدان محاربه ده کنديسنده اثر جراحت اوله رق بولنه ،
يا خود مسلملر ظلماً [۲] قتل ايدوب ديت واجب اوليان
کيمسه يه ديرلر .

س ۲ - بومثللو اولان شهيدلر نصل کفنلير !

ج - بوکي شهيدلر ، البسه سنه صاريلوب ييقانميه رق نمازي قيانير .

س ۳ - جنب اولان کيمسه ، شهيد اولديغي وقتده ييقانليرمي ؟

ج - امام اعظم عندنده ييقانير ، صبي دخي بويله جه در ، امامين
عندنده صبي و جنب اولان کيمسه ييقانمز .

س ۴ - شهيدك قاني [۳] ييقانوب ثيابي چيقاريلورمي ؟

ج - شهيدك قاني ييقانمديغي [۴] کي ثيابي دخي اکر بشقه نجاست

[۱] شرع شريفله حاکم اولان برحکومه مخالف بولمان باغبلرله ، قطاع
طريق اولنلر ، مشرک معناسنده اولديغي ، صاحب جوهره تصریح ايديبور .
وسکزيجي سؤالك منشاقي بودر .

[۲] « مسلملر ظلماً » قيديله ، رجاً و قصاصاً اولديريلنلر ايله يقنتي آلتنده
قالانلر ، وغرق اولنلر ، ويوکسک يردن آتيله رق اولديريلنلر ، و بيريجي
حيوانلر طرفندن اولديريلنلر ، شهيدك تعريفندن خارجدرلر .

[۳] امر پيغمبري به امثالاً شهيدك قاني کندي حقنده طاهر اولوب
بيقانمده دن دفن اولنور . لکن شهيدك قاني ديگر برآدمه بولاشسه آنکله
غاز قيلمق جائز اولماز . (جوهره)

[۴] شهدا ؛ : (شهيد دنيا) و (شهيد آخرت) اولمق اوزره اوچ
قسمه تقسيم اولنور . آنلردن شهيد کامل ، قسم ثالثدر . که حکم دنيا و اجر
عقباني جامعدر . قسم اول يالکيز دنيا حکمنجه . و قسم ثاني يالکيز اجر
عقباجه آنلره ملحقدر . شهيد کاملک و حکم دنياجه آکا ملحق بولنان قسم
اول افرادينک ذکر اولنان احکام وجهله ييقانمده دن نماز نري قيلمق آلتی

یوقسه چیقارماز . سلاح ، ومستلری ، وکورك ، ، وخرهسی
کی شیلری چیقاریلور .

س ۵ - « مرتت » اولان کیمسه بیقانیرمی ؟

ج - مرتشدن ؛ دنیا شهادتک حکمی منقطع اولدیغندن بیقانیر .

س ۶ - « مرتت » کیمه دیرلر ؟

شرط ایله مشروط-در . (۱) نجیسی : عقل در ، که مجنون و مجنوننه اولانلر
(۲) نجیسی : بلوغ در ، که صبی و صبییه اولانلر (۳) نجیسی : حدث اکبردن
طهارت در ، که جنب ، حائض یاخود نساء اولانلر حکم مذکوره معروض
اوله میوب غسل و تکفین اوله رق نمازلری قیلنمق لازمدر . (۴) نجیسی :
بغیرحق مقتولیت در ، که رجم ، قصاص مثلاً برحقه مبنی مقتول اولنلردخی
غسل و تکفین اولنمق و نمازلری آندن سوکره قیلنمق لازم کلیر . مقتولیت
قیدی بر یردن یوارلنهرق ، آتشدنه یانهرق ، اوزرینه برشی بیقیلاهرق ،
صویه بوغولهرق ، اولن . یعنی آخرک مقتولی اولیان میت مصابدن احترازددرکه
آندن و (بغیرحق) قیدی حکمنجه مقتول بولنوبده قاتلی معلوم اولماق ایله
بحق و یا بغیرحق می اولدیرلدیکی بیکنه میان غسل اولنماز . کندی نفسی و یا مالی
یاخود مسلمیندن و یا اهل ذمتدن برینی مدافعه مقتول اولانلر بغیرحق
اولدیریلنلر جمله سندندرکه آلت جارحه ایله عمداً اولدیرلمش بولنمق شرطیله
بیقانه دن نمازلری قیلنور . (۵) نجیسی : قتل تعمدی قسمیله واقع اولمش
اولقدرکه قتل تعمدینک غیری اولان اقسام قتل ایله - که آنلر ؛ شبه عمد ،
خطأ ، خطأ مقامنه قائم اولمق ، تسبیاً قتل ، در و موجباری قصاص دکل
عوض مالیدر - مقتول اولانلر حکم مذکوره معروض اوله میهرق غسل
اولنورلر . (۶) نجیسی : مقتول ، مرتت اولماق درکه ، (ارتثات) موتی
مؤدی بر یاره ایله مجروح اولان کیمسه همان وفات ایتمیوب حربک ختامندن
صکره یا لاجل المداوات بشقه یره نقل اولاندقدن و یاخود منافع حیاتدن برشی ایله
متنفع اولدیده و یاخود عقلی باشنده اوله رق اوزرندن بر نماز وقتی کچدکن
صکره وفات ایتمکدر . فقط کندینه باقیلمق اوزره دکلده آباق آلتنده قالوب
چکنماق ایچون بر طرفه قالدیرلمق ارتثاتدن معدود دکلدر . صاییلان منافعک
حرب ختام بولمازدن اول اولسی دخی ارتثات عد اولنماز .

ج - اول کیمسه درکه ؛ میدان محاربه ده مجروح اولدقدنصکره ؛
کندیسی یمک وایچمک یاخود معالجه ایدلمک ، یاخود برنماز
وقتی قدر حیانه بولمنق ، یاخود حی اوله رق میدان محاربه دن
نقل اولمنق کبی حالاتده بولنان کیمسه یه « مرآت » دیرلر .

س ۷ - برکیمسه یه اجرای حد اولندقده یاخود بطریق القصاص
اعدام اولنان کیمسه بیقانیرمی ؟

ج - بوکیمسه ظلماً قتل اولنمیوب بحق قتل واعدام ایدلدیکنندن
بیقانوب نمازی قیلنور .

س ۸ - باغی یاخود قطاع طریقدن برکیمسه قتل اولنسه آنک اوزرینه
نماز قیلنیرمی ؟

ج - قیلنماز . امام یوسف عندنده عقوبه غسله اولنمز . امام محمد
عندنده غسل اولنور نمازی قیلنمز . [۱]

باب الصلاة في الكعبة [۲]

س ۱ - کعبه معظمه درونند نماز قیلنق جائز اولورمی ؟

[۱] فقط حکم شرعی ایله رجماً ویا قصاصاً وباغی وقطاع طریقدن اولوبده
جزاء اعدام اولونانلر ایله انخار ایدنلرک اوزرلرینه نماز قیلنیر . آنجق باغی
ویا قطاع طریقدن اولوبده دردستلری اثناسنده مقتول اولانلر ایله قصاصدن
قورتلنمی ایچون فعل قتلی (شبه عمد) صورتنده ایقاعی اعتیاد ایتدکلرندن
طولایی سیاسة قتل اولنانلر وبقیرحق تشهیر سلاح ایتسیله بالمقابله قتل ایدیلنلر
وبعض صنوف وطوائف وقبائل آره سنده وقوع بولمقده اولدیفی مثلوعصیبت
ادعاسیله مقاتله ایدنلرک مقتول اولانلر واپوینندن برینی بقیرحق اولدیردیکنندن
طولایی اعدام قیلننلر اکبر کبائری ارتکاب ایتمش اولملرینه بناءً اوزرلرینه
نماز قیلنمیوب عدالت الهیه یه تفویض اولور .

[۲] کعبه معظمه نکرک اوستی وکرک ایچی هرطرفی کعبه در . چونکه

ج - فرض و نافله نماز قیلمق اولور .

س ۲ - اکر امام ، بیت الله ایچنده جماعته نماز قیلدیروب و اول جماعتک بعضیسی آرقه سنی امامک آرقه سینه طوغری اولدیغی حالده قیلسه جائز اولورمی ؟

ج - جائز اولور .

س ۳ - بونلردن برکیمسه یوزینی امامک یوزینه قارشى دونسه جائز اولورمی ؟

ج - آره لرنده « ستره » بولمدیغی وقتده معالکراهه جائز اولور .

س ۴ - بونلردن برکیمسه آرقه سنی امامک یوزینه طوغری قیلسه نمازی جائز اولورمی ؟

(کعبه) معلوم اولان بنیادن عبارت اولیوب ، آنک موضعنک و عنان سایه دکن هوا سنک امیدر . کعبه مکرمه اساساً جدا مجد حضرت رسالتپناهیلری اولان خلیل رب جلیل ابراهیم علیه السلام بنا کرده سی و قبله سی و قوم عربک مفخری و محل زیارتی اولق حسیبیه کعبه الله متوجهاً نماز قیلمق آرزوی نبوتپناهیلری اولدقدن بشقه طوائف عربک دخی اهتداسنی تسهیل ایده چکی مطالعه سیاه مساعده الیه نك شایان بیورلمسنی توقع و نیاز ایدرلردی . چونکه حضرت ابراهیم علیه السلام بیت خدای و انبیاء بنی اسرائیل علیهم السلام مسجد اقصایی قبله اتخاذا ایتشلردی . زمان بعثت سینه ده درون و بیرون کعبه ده جاهلار طرفندن اولجه قونلمش بر چوق پتله بولمغله حرم شریفده بونلره قارشى ادای صلاة ، غیر جائز ایدو کندن خاتم الانبیاء علیه افضل التحایا افند من حضرتلری بیت شریفه آرقه سنی دونمک سزین برجهتنده طوروب مسجد اقصایه متوجهاً نماز قیلار ایدی . که بوسورت هجرت سینه لرندن اون آتی آی کچنجیه قدر دوام ایتدی . وقتا که ابکنجی سال هجری رجینک اون بشنجی بازار ابرتسی کونی مدینه منوره دن برقاچ ساعت مسافه ده کائن (مسجد بنی سلمه) ده بعض اصحابیه اوکله نمازینی قیلار ایکن ایکی رکعتنی ادا بیوردقلری آنده (فول وجهک شطر المسجد الحرام و حیثما کنتم فولوا و جوهمک شطره) آیت کریمه سی

ج - كعبه شريفك برجهتته اولوب امامه تقدم [۱] ايتديكندن جائز اولماز .

س ۵ - امام مسجد حرامدن نماز قیلديرديغي وقتده جماعت ، نصل طوردرلر ؟

ج - جماعت ، بيت اللهك اطرافده حلقه اولوب امامك قیلديرديغي نمازی قیلارلر .

س ۶ - بر کیمسه امامك جانبده اولمديغي وقتده امامدن زیاده کعبه یه یقین طورسه ، نمازی جائز اولورمی ؟

ج - امام ایله برجهتته اولمديغي وقتده جائز اولور .

نازل اولغله امام الاتقيا افندمن حضرتلری هان كعبه اللهه دونمكله جماعت دخی دونديلر . وبووجهله تحویل قبله ایدن جماعت صفاری قاریشدیرمیوب صوکنجی صف برنجی و برنجی صف دخی صوکنجی اولدی . و امام الاصفیا افندمن حضرتلری بو صورتله برنجی اولان صف اخيرك اوکنه کچوب امام صلاه بیوردی . ومسجد شریف مذبور اوتارینخدن اعتباراً (مسجد القبلتین) نامی ایله یاد اولندی . بعض عارفینك بیاننه کوره اهل سمانك قبله سی (بیت معمور) وملائکة کروبیونك قبله سی (کرسی) وحافین علی العرشك قبله سی (عرش) دن والحاصل جناب معبود بالحق تبارك وتقدس حضرتلری کرك ارواح وکرك اشباحدن اولسون عبادینه ادای صلاه ایچون جهتلر تعیین بیوروپ امت محمدك قبله سی کعبه معظمه در . آنجق حقیقت قبله ، نظرگاه الهی اولان موضع مقدس اولدیغندن نماز قبله جق اولان کیمسه نك بیت شريفك انقاضنه توجه قصد ایتسی جائز اولمديغی کبی ، بالفرض والتقدير بیت شريف رفع اولنسه موضع ، دائم ایدوکنندن ینه او محل اقدسه قارشو و نماز قیلنیر . لکن انقاض مذ کوره دیگر بر محله کوتوریلوب عینی صورتله بر بیت انشا ایدلسه شرعاً قبله گاه اولماز . وآکا قارشو نماز قیلنمز .

[۱] امامه تقدم ، تأخر ، امام ایله مقتدی برجهتته بولنديغی وقتده در .

(جوهره)

س ۷ - برکیمسه کعبه شریفک اوزرنده نماز قیلسه جائز اولورمی ؟
ج - جائز اولور . لکن ترک تعظیم اولدیغندن [۱] مکروهدر .

کتاب الزکاة

س ۱ - زکاة [۲] لغته نیه دیرلر ؟

[۱] زیرا علیه الصلاة والسلام افندمن ، یدی برده نماز قیلمنی منع بیوردی . (۱) سلخ خانه (۲) سوپرونتیلک (۳) قبرستان (۴) خمام یعنی غسل اولنان محل (۵) یول اورتیسی (۶) دوه یتاغی (۷) بیت اللهک اوستی .
[۲] زکاة ، لفظی طهرونما معنالیینه اولان (زکی) کلمه سنک مصدریدر . مخرج عنی تطهیر وبرکتی تزیید ایلدیکی ایچون نصابدن اخراج اولنان (قدر معینه) دخی اطلاق اولنور . مثلاً برکیمسه به مالنک زکاتی ویر ، دنیا کده زکاة ایله مالنی تطهیر ایله دیمک اولغله مصدر معناسنده قوالانیامش اولور . اما « مالک زکاتی شو قدر غروشه بالغ اولور » دنیا کده « زکات » کلمه سی اسم اولمش اولور . انسانلر فطرتلری مقتضاسنجه غذا ، لباس ، مسکن مثللو اسباب حیات وصحته محتاج اولمالیینه مبنی جناب خالق ذوالفضل والکرم حضرتلری [هو الادی خلق لکم مافی الارض جیعاً] حکم منیفنجه کافه مخلوقاتنی انسان ایچون خلق ایتمش اولدیغندن هرکس ، دیکره ضرر ویرمامک شرطیله مباح اولان شیلری احراز وبشقه لرینک ایادی تصرفنه کچمش اولان مواد دن اصول وقواعد مشروعه سی دائره سنده استفاده ایله بیلر . [وان لیس للانسان الا ماسی] آیت جلیله سی لزوم مساعی انسانیه بی امر اولدینی کبی واقف سر مکونات اولان رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمن حضرتلری دخی « من بات کالاً من طلب الحلال بات مغفوراً له » بیورمشدرکه مال منینی : رزق حلال کسب ایتمک اوغرنده یورولوبده یاتانلر ، کناهلری عفوومغفرت اولنمش اولدینی حالده اویقویه واررلر . بناءً علیه انسان الندن کلان وحالنه مناسب اولان صنعتی تحصیل وانکله معیشتنی تأمین ایتملیدر . چونکه دنیا ده حرف وصنایعک ادناسی اولسون استکمال امر معاش ایتمک ، اهل همته مخصوص اولان مزیاتک اشرف واعلا سیدر . سید احمد الرفاعی قدس سره السامی حضرتلری « علوهمت انسانیه

ج - طهارت ، ياخود « نما » به ديرلر .

س ۲ - اصطلاح شرعشريفده (زكاة) نه به ديرلر ؟

ج - اهل اصولك محققلى عندنده مقدار مخصوصه مال معلومى ويرمكه ديرلر . فقهادن بعضيلرى زكات ويريان ماله ديرلر

آلنده دكل ، ويرمكه اولوب ذل سؤال ايچون آجيلان لك كسيلمه سى دها اهندر ، بيورمشدر . مع مافيه اسباب معيشتى تدارك ايتيان سر سريلك كندى حالى اوزره براغلايوب برشى ايله توغل ايتك ايچون حكومتجه اجبار اولملى لزو مى اقوال حكماى اسلاميه ايله مؤيد در . زيرا تحصيل اسباب معيشت ، مقتضاي حكم شريعت اولوب مسلمانلرك كافه سى بو يولده سعى وغيرته مأموردر . تشكلات جسمانيه من بوسه ورتى مؤيد اولمسنه نظراً انسانيه دخى مجبوردر . آنجق واصل سرحد هرم ويا مبتلاى درد والم اولق مثللو اسبابه مبنى آخرك اعانه سنه محتاج اولانلره ياردم ايتك « تعاونوا على البر والتقوى » حكم جليلنك احاطه شمولنده داخل و « انما المؤمنون اخوة » مقتضاي عاليسى بوكاده شاملدر . چونكه اسباب معيشت و ترقيات مدنيه نك حصوليله سهادات حياتيه ، صرف مساعى به منوط اولمقلا برابر مساعى منفرده غير كافى ايدو كندن بر وتقوى اوزرينه تعاون مقتضاي فطرت انسانيه دن اولمسيلا بالفرض انسانلرك كافه سى حال تساويده بولنسه ، كيسه كيسه به معاونت ايتيه چكى جهته ترقيات عموميه حاصل اوله مدقندن بشقه تاأمين حياتيه بيله مقتدر اوله ميه جققرندن قسمت ازله صور متفاوتده تقدير ارزاق بيورلمش اولمسنه مبنى اغنيا . فقرانك سعى وعملنه وفقرا ، اغنيانك معاونتنه محتاجدر . وفقرا ثروت ونعمت اغنيايه آلت اولملى حسييله كنديلريده بشقه جه بر نعمت اولديغندن اموال اغنيايه حقلرى تعلق ايدر . و بونعمتله شكر آفرايه اعطاي زكات و صدقات هم ديانة وهم انسانيه اغنيايه بورجدر . دين اسلامده كسب طيب وحلال ايچون حد غايه اولدينى كبي بعض كيسه لرك فوق العاده اغنيادن وبرطاقنك آچلقدن اولك درجه سنده فقرادن اولملى كبي افراد جمعيت اسلاميه آراسنده مالجه نسبتسزلك دخى تجويز اولميه رق آيات جليله متعددده دخى زكاتك وجوبى بيان بيوريلوب حيات عموميه تاأمين قيلنديغندن اغنياي مسلمين مياننده بولندينى حالده ولو كه دينسز اولسون آج قاله رق وفات ايدن كيسه ايشيدلمد كدن بشقه انسانلر بيننده ثروتجه حصول

س ۳ - زکات کیمه واجب ، یعنی فرضدر ؟ [۱]
ج - عاقل و مسلم و حر اولان کیمسه ؛ ملک تام ایله نصابه مالک اولوب
آنک اوزرینه سنه کچمش بولندیغی حالده کندیسنه مالنک زکاتی
ویرمک فرضدر .

مباینت کلیه ، باعث نفاق و تفرقه اوله رق نشدت نظام امه بادی اولدیغی وقوعات
تاریخیه ایله مثبت ایکن ، مسلمانلر بیننده بو یولده برکونا اختلاف دخی واقع
اولامشدر . برده انسانلر منفرداً بشایه میوب حال اجتماعده بولملری فطرتلری
ایجابندن اولدیغی کبی حکمت الهیه ، جمله سی بر مذهب و بر هیئت سیاستده مجتمع
اوله میوب متفرق بولملرینه و آزارلنده گاه حب و داد ، گاه بغض و شقاق ایله
حرب و جدال من القديم جاری اولسنه مبنی کرک حال صلح و کرک حال سفرده
هر فرقه نك تأمین حقوق و منفعت عمومیه لری ایچون بعض مواده لزوم کوریلیر .
بناءً علیه مسلمانلرک تأمین حیاتی و مصالح عمومیه لرینک مجرای استقامتده جریانی
و تعرضات اعدانک دومی اسبابنک استحصال و اجرایی پاره به محتاج اولدیغندن
مالک نصاب شرعی اولانلر (اقیموالصلوة و اتوالزکوة) حکم جلیله نجه ایتمی
زکات ایله مکلف قیلنمشدر . عبادت مالیه اساساً ایکی نوع اولوب بری
علی الاطلاق انفاق ، دیکری زکندر . اسباب محرره به مبنی صدقه و زکات
ویرمک عجزه مؤمنینک حیاتی و عموم مسلمانلرک انتظام حالی تأمین ایده جکندن
و مقصد الهی دخی عبادینک ذات ذیشاننه عرض عبودیتله برابر حصول
سعادت حال و استقباللری ای دوکنندن فرضیت و محاسن زکاة و انفاق اوتوزدن
زیاده آیت کریمه ده صلاته مقارن اوله رق ذکر و بیان قیلنمش و عبادت مالیه
اولدیغی حالده عبادت بدنیه دن اولان صیامه و عبادت بدنیه و مالیه دن ترکب ایدن
حجه تقدیم ایلمشدر . و (کل مال ادیت زکاته زادت برکاته) . (الزکاة قنطرة
الاسلام) ؛ (حب المساکین مفتاح الجنة) . کبی بیورلدیلر ، بزنی دائماً فقرای
مسلمینه اعطای زکات ایله آنلرک احتیاجات مبرمه لرینی تحت تأمیننه آلمغه مشوق
اولدیغی ارباب عقول عندنده آشکاردر .

[۱] زکاتک فرضی اولسی ؛ مسلم ، حر ، مکلف اولسی شرطدر .
حقیقتی : — مال مخصوصی شخص مخصوصه تملیکدر . صفتی : — فریضه
حکمه اولسیدر . فرضیتنی انکار ایدن کافر اولور . تصدیق ایله وقتنده

س ۴ - نصل کیمسه لره زکات لازمکلمز ؟

ج - صبی ، ومجنون ومکاتب [۱] اولان کوله اوزرینه زکات لازم کلمز .

س ۵ - بر کیمسه اوزرنده کندی مالی احاطه ایده جک مقداری بورجی

اولسه آکا زکات لازمکلمز ؟

ج - زکات لازمکلمز ، اگر مالی بورجندن زیاده اولوب اول

زیاده ایله نصابه مالک اولدقده بورجندن فضله اولان مالک زکاتی

ویرمک لازمدر .

س ۶ - نه کی شیلرده زکات لازمکلمز ؟

ج - اوطوردینی اولر حقنده وکیه جک اثواب واشیاسنده وبنیه جک

حیوانده وخدمت ایچون اولان کونلرده واستعمال اولان سلاحده

زکات لازمکلمز . [۲]

اعطای زکاة ایتیمان ، غیرک حقنی تأخیر ایتدیکندن طولایی کناهار اولور .

حکمی : — دنیاده عهدۀ تکلیفدن خروج وعقباده عقابدن نجات ایله ثوابه

وصولدر . رکنی : — تملیکدرکه منفعتی من کل الوجوه کندندن قطع ایتمک

صورتیه جزؤ مال متقومی ، محل صرفی اوله جق کیمسه به ویرمکدر . سببی :

— نصابدر . نصاب ؛ اغتده اصل معناسنه اولوب اصطلاحده مالک ، متعلق

زکات اولان مقدارینه دینوره که کموشدن ایکی یوز درهم والتونندن بکرمی

مثقال نقود ایله اوقیمتمده عروض وانعام سائمه دن دوه ده بش ومانده وصفرده

اوتوز وغنمده قرق رأسدر . بونلردن آز اولان مقدارینه زکات ترتب

ایتمز . زیرا صاحبک احتیاجنه آنجق کفایت ایده بیله جکندن کندوسنه

مشروعاً غنی دینلمیه جکی جهتله زکاتدن معفودر .

[۱] مکاتب : — شول برکوله به دیرلرکه افندیسی آتی خدمت ویامال

اوزرینه کتابته کسه ، مثلاً افندیسی ایکی بیک غروشدن بیک غروشی قزانده کتور ، سنی

آزاد ایده ایم دیه کتابته ، کسرسه ، بوکوله به مکاتب دیرلر . (جوهره)

[۲] زکاته متعلق اولان مال ، حوایج اصلیه دن اولماق شرطدر .

- س ۷ - زكاتك اداسى ، نصل جائز اولور ؟
- ج - زكاتك اداسى ؛ آنجق ادايه مقارن اولان نيت ايله يا خود واجب اولان مقدارى ، مالندن آروب ويرمكه جائز اولور . [۱]
- س ۸ - بر كيمه مالنك كافه سنى زكاته نيت ايتمه رك تصدق ايلسه فرض آندن ساقط اولورمى ؟
- ج - استحساناً ساقط اولور . زيرا فرض ، ويريلان مالك جزئى اولوب ، تمين ايتمه حاجت يوقدر .

﴿ باب زكاة الابل ﴾

س ۱ - دوهده قاج عدده زكات لازمكلمز ؟

بناءً عليه (نفقه) ، يعنى حوايج اصليه دن اولان مأكولات وسائره . ثانياً (مسكن) يعنى اقامت واجراى صنعت و تجارت ايديله جك خانه ، دوكان ، ومغازه كې يرلر . ثالثاً ولو كه مقدار كفايه دن فضله ومقدار نصابه بالغ اولسون (هر نوع البسه) . رابعاً صنفه مخصوص آلات و ادوات ، خانه اشياسى ، بنك وعربه و چفته قولا نيلان آت و دوه ، استر و حمار . خامساً ولو كه اهلنك غيريده اولسون ونصابه بالغ بولمسون ، مطالعه به مخصوص كتابلر ايله حرب ايچون تدارك ايديلان سلا حله زكات تعلق ايتمز .

[۱] زيرا زكات ، عبادت اولد ينى جهته شرايطندن بريده نيت در . نيتده اصل اولانده ادايه مقارن اولق لازمدر . يعنى فقيره و يا خود اداى زكات ايچون توكيل ايتديكى و كيلنه ويرديكى وقتده نيت ايدر . و اكر و كيلنه زكاتى توديع ايدر كن نيت ايتيوب و كيل توديع ايدر كن نيت ايلسه جائز اولد ينى كې اكر او و كيل اولان كيمسه نك زوجه و پدرى فقير بولند قلرى صورتنده آنلره ويرسه جائز اولور . و كوچك ، بيوك او غلله نيك فقير اولد قلرى حالده آنلره دخى ويره بيلير . فقط او و كيل كندى برشى آله ماز . مكر كه مال صاحبي ايسته ديكك يره زكاتى وير ، ديد يكي صورتده اولورسه اودخى آله بيلير . (جوهره)

ج - بش عددن نقصانده زکات لازمکلمز .

س ۲ - دوه لر ، سنه نك چوغنی اوتلایجی اولدیغی حالده ؛ بش عددده بالغ اولوب اوزرندن بر سنه کچمش بولدیغی وقتده ، آنلردن نه قدر زکاة ویرمک لازمدر .

س ۳ - دوه لر ، اون عدد اولدیغی وقتده ، آنده نقدر زکاة ویرمک لازمدر ؟

ج - آنده ، اون درت عدد اولانه قدر ایکی قیون و یا قیمتی ویرمک لازمدر ؟

س ۴ - اکر دوه لر ، یکر می اولورسه قاج قیون ویرمک لازمدر ؟

ج - یکر می درت اولانه قدر درت قیون و یا قیمتی ویرمک لازمدر .

س ۵ - دوه لر ؛ یکر می بش اولدیغی وقتده ، نه ویرمک لازمدر ؟

ج - یکر می بشدن اوتوز بش اولانه قدر ، بریاشنی اکال ایدوب ایکی

یاشنه کیرن بردوه و یا قیمتی ویرمک لازمدر .

س ۶ - دوه لر ، اوتوز آلتی اولدیغی وقتده ، نه ویرمک لازمدر ؟

ج - آنده قرق بش اولانه قدر ایکی یاشنی تمام ایدوب اوج یاشنه کیرن

بردوه و یا قیمتی ویرمک لازمدر .

س ۷ - دوه لر ، قرق آلتی عددینه بالغ اولنیجه ، نه ویرمک لازمدر ؟

ج - آنده آلتیش اولانه قدر ، اوج یاشنی تمام ایدوب درت یاشنه کیرن بردوه

صدقه ویرمک لازمدر .

س ۸ - دوه لر ، آلتیش بر اولدیغی وقتده نه ویرمک لازمدر ؟

ج - آنده یتیش بش اولانه قدر ، درت یاشنی تمام ایدوب بش یاشنه کیرن

بردوه صدقه ویرمک لازمدر .

س ۹ - دوه لر ، یتیش آلتی اولدیغی وقتده ، نه ویرمک لازمدر ؟

ج - آنده ، طقسان اولانه قدر ایکی « بنت لبون » یعنی اوج یاشنه کیرمش

بردوه ویرمک لازمدر .

س ۱۰ - دوهلر، طقسان بر اولديغی وقتده نه ويرمك لازمدر ؟
- آنده يوز يكرمی اولانه دك ايكي « حقه » یعنی درت باشنه كيرمش
بر دوه ويرمك لازمدر .

س ۱۱ - بعده نه ياپيلور ؟

ج - بعده يوز يكرميدن فضاها سنده ، دوهنك ابتدا نصابنده ويرلديكي
كبي ، بش دوهده ايكي حقه ايله برقيون ويرمك لازمدر .

س ۱۲ - يوز يكرميدن زاندا اولان دوهنك عددي اون اولورسه بوفضله
ايچون قاچ قيون ويريلير ؟

ج - ايكي حقه ايله ايكي قيون ويريلور . واون بش ياشده ، ايكي حقه ايله اوچ
قيون ويكرميده یعنی يوز قرقده ، ايكي حقه ايله درت قيون زكات
ويرمك لازمدر .

س ۱۳ - يوز يكرميدن زاندا اولان يكرمی بشده ، نه ويرمك لازمدر ؟

ج - اولجه يوز يكرميده ايكي حقه ایدی ، يوز يكرميدن زاندا اولان
يكرمی بشدن يوزاللي اولانه قدر ، ايكي حقه ايله بر « بنت مخاض »
یعنی ايكي ياشنه كيرمش بردوه ويرمك لازمدر . يوزاللي اولديغی
وقتده یعنی مجموع دوهلر ! ايكيوز يتمشه بالغ اولدقده اچ حقه
ويريلوب بعده فريضة يه ابته دار اولتور .

س ۱۴ - ايكيوز يتمش بش اوزرينه زاندا ، اون بش دوهده نه ويرمك
لازمدر ؟

ج - برقيون ، واون درت دوهده ، ايكي قيون ، اون بش دوهده اوچ
قيون ، يكرمی دوهده درت قيون ويكرمی بش دوهده بر « بنت مخاض »
واوتوز دوهده بر « بنت لبون » زكاة ويرمك لازمدر .

س ۱۵ - دوه لرك ، يوز يكر ميدن ، يوز طقسان آلتى به بالغ اولدقده ،
نه ويرمك لازمدر ؟

ج - يوز طقسان آلتيدن ايكيوز اولانه قدر درت « حقه » اساساً
يوز يكر ميده ايكي حقه ايدي ، كه جمماً اوچيوز يكر مى دوه ده آلتى
حقه زكات ويرمك لازمدر .

س ۱۶ - بعده نه ياپيلور ؟

ج - بعده فريضه به دائماً يوز اليدن صكره واقع اولان اليده استيناف
اولدينى مثللو استيناف اولنور . يكر مى بشدن اوتوز التى به قدر
« بر بنت مخاض » اوتوز آلتيدن قرق آلتى به قدر « بر بنت لبون »
قرق آلتيدن اللى به قدر بر « حقه » ويريلور .

س ۱۷ - عجم دوه سيلاه عرب دوه سى شو ذكر اولنان حكمده
مساويميدر ؟

ج - نصابده وزكاتك وجوبنده واضحيه نك جوازنده مساويميدر .

﴿ باب صدقه البقر ﴾

س ۱ - قاج عدد صغرده صدقه ويرمك لازمدر ؟

ج - اوتوز عدد صغردن نقصان اولورسه ، صدقه ويرمك لازم كلز .

س ۲ - برسنه نك ا كثر بسنى اوتلامق اوزره اوتوز صغرى اولوب

تام برسنه موجود بولندقده نه لازمكلير ؟

ج - آنلرده « بر تبیع یا خود تبیع » یعنی ایکی یا شنه کیرمش برارکك

یا خود دیشی دانه ويرمك لازمدر .

س ۳ - قرق عدد صغرده نه ويرمك لازمدر ؟

ج - « بر مسن یا خود مسنه » یعنی اوچ یا شنه کیرمش بر طوس-ون یا خود دوکه ویرمک لازمدر .

س ۴ - صغر ، قرق اوزرینه زیاده اولدینی وقتده نه ویرمک لازمدر؟

ج - امام اعظم عنده قرق اوزرینه زیاده مقدار نجهدر .

س ۵ - مسنه اولان بر طوسون ، سکان غروش قیمتی اولسه ،

صغر ، قرق بره بالغ اولدقده ، نه ویرمک لازمدر؟

ج - تام بر مسنه و دیگر بر مسنه نك عشرینك ربعی ویرمک لازمدر .

س ۶ - قرق ایکیده نه ویرمک لازمکلیر ؟

ج - بر مسنه ، و دیگر بر مسنه نك عشرینك نصفی ویرمک لازمدر .

س ۷ - قرق اوچده نه ویرمک لازمدر ؟

ج - تام بر مسنه و دیگر بر مسنه نك عشرینك اوچ ربعی ویرمک لازمدر .

س ۸ - قرق درتده نه ویرمک لازمدر .

ج - تام بر مسنه و دیگر بر مسنه نك تام عشرینی ویرمک لازمدر .

س ۹ - بومقامده امامین نه بیوردیلر ؟

ج - امامین بیوردیلرکه ، قرق اوزرینه اولانده ، تا آلتمشه قدر زکاة

لازم دکادر .

س ۱۰ - صغر ، آلتمشه بالغ اولدقده آنده نه ویرمک لازمدر ؟

ج - آنده ایکی ارکک ویا ایکی دیشی دانه زکات ویرمک لازمدر .

س ۱۱ - صغر ، یتمشه بالغ اولدقده نه ویرمک لازمدر ؟

ج - اوچ یا شنه کیرمش بر طوس-ون ایله ایکی یا شنه کیرمش بر دانا

ویرمک لازمدر .

س ۱۲ - صغر ، سکانه بالغ اولدقده ، نه ویرمک لازمدر؟

ج - اوچ یا شنه کیرمش ایکی دوکه ویرمک لازمدر .

س ۱۳ - صغر ، طقسانه بالغ اولدقده نه ويرمك لازمدر ؟

ج - ايكي ياشنه باصمش اوج ارکک دانا ويرمك لازمدر .

س ۱۴ - صغر ، يوز عدده بالغ اولدقده نه ويرمك لازمدر ؟

ج - ايكي ياشنه باصمش ايكي ديشي دانا ايله اوج ياشنه باصمش بردوکه ويرمك لازمدر .

س ۱۵ - ذکر اولنان وجه ارزره هربراونده فريضة نه اولور ؟

ج - تبعدن مسنه يه تحول ايدر .

س ۱۶ - باب الزكاته مانده ايله اوکوز مساويدير ؟

ج - زكاته ، واضحيه ده ، واعتبار ربا ده ، جنسيتده متحد اولدقلرندن

مساويدير . لکن برکيمسه اوکوز اتی ييم ديه يمين ايتسه ده ، مانده

اتی ييسه ، عدم عرفه بناءً يميني بوزولمز .

﴿ باب زكاة الغنم ﴾ [۱]

س ۱ - قاچ قيوندن زكات ويرمك فرضدر ؟

ج - قرق قيوندن آز اولورسه زكات فرض دکلدر .

س ۲ - قيون ، سنه نك اکثري اوتلايجي اولديغي حالده قرق عدد

اولوب و آنلر اوزرينه سنه کچدکده اول قرق قيونده نه قدر

زكات ويرمك لازمدر ؟

ج - قرقدن يوز يکرمی اولانه قدر ، برقيون زكات ويرمك لازمدر .

س ۳ - قيون ، يوز يکرمی بر اولدقده نه قدر زكات ويرمك لازمدر ؟

ج - ايکيوزه قدر ايكي قيون زكات ويرمك لازمدر .

[۱] غنم : ارکک و ديشيسنه شامل اولاق اوزره قيون و کچی به دخی دینور ،

س ۴ - ايکيوز بر اولدينى وقتده، قاچ قيون زکات ويرمك لازمدر؟
ج - درت يوزه قدر، اوچ قيون زکات ويرمك لازمدر.
س ۵ - قيون، درت يوزه بالغ اولدينى وقتده، قاچ قيون زکات ويرمك
لازمدر؟

ج - درت قيون زکات ويرمك لازمدر.

س ۶ - درتيوزدن زياده هر يوزدن قاچ قيون زکاة لازمدر؟
ج - بر قيون زکاة لازمدر، مثلا درتيوز طقسان طقوز قیونی اولسه،
ينه درت قيون زکاة لازمدر.

س ۷ - قيون، بشيوز اولدينى وقتده نه قدر قيون زکات ويرمك
لازمدر؟

ج - اول يوز ايچون بر قيون زکاة لازمدر، که جمعاً بش قيون زکاة
ويرمليدر.

س ۸ - قيون ايله کچی مساويميدر؟ [۱]

ج - زکاتک وجنوبنده، و قربانک جوازنده، واعتبار ربا ده مساويدر.

— باب زکاة الخيل —

س ۱ - آت؛ سائمه [۲] اولدينى وقتده ارکک ويا ديشی ويا قاريشق

[۱] قوزيلر ايله سـنه سنی اكمال ايتـمان طوقـليره واینک ومانده ودوه
ياوريلرينه زکات ترتب ايتمز . کرک اغنام وکرک سائر سوائمک زکاتی ايچون
اورته حالده بولنان يعنی نه پک اعلا ونه ده ادنی اوليانی آلير . وبهمه حال
عيناً اخدی شرط اوليوب اغنامک حين وجنوبنده وسائر سـوائمک وقت
اداسنده قيمتنه کوره بدلی دخی استيفا اولنه بيلير .

[۲] سائمه ۴ — ديمک سنه نك چوغنی اوتلابان حيوانه ديرلر . (جوهره)

اولسه صاحبی ، زکاة ویرمکده نصدر ؟

ج - مخیردر ، دپلرسه هرآت مقابله سینه بر آلتون ویرر . دپلرسه
آکا قیمت تقدیر ایدوب ، هر ایکوز درهمدن بش درهم ،
فقیره ویرر .

س ۲ - آتک ، یالکز ارککنده زمات لازمیدر ؟

ج - امام اعظم عندنده آنده نما بولمیدنی ایچون زکات لازم دکدر .

س ۳ - امامین بومقامده نه بیوردیلر ؟

ج - امامین ، آنده زکات یوقدر بیوردیلر .

س ۴ - قاطر دینلان حیوان و مرکبده ، زکات لازمیدر ؟

ج - تجارت ایچون اولمدقلمری صورتده زکاتدن برشی لازم دکدر .

س ۵ - دوه یاورولرنده ، وقوزولرده ، ودانالرده زکات لازمیدر ؟

ج - امام اعظم ایله امام محمد عندنده بیوکلمری برابر اولمدیغی صورتده

زکات لازم دکدر . واکر بیوکلمری برابر اولورسه زکات لازمدر .

س ۶ - بومقامده امام ابی یوسف نه بیوردیلر ؟

ج - ذکر اولنانلردن هر نقدر بیوکلمری ایله بیله اولنلر ایسهده ینه

آنلردن بر عدد زکات لازمدر بیوردیلر .

س ۷ - برکیمسه به بریاشاق حیوان زکاة ویرمک فرض اولسهده ،

بر یاشنده حیوانی بولمسه نه لازمکلور ؟

ج - زکاتی آلان کیمسه دها آعلاسنی آلوب ، فضلهسنی رد ایدر .

یاخود آندن ادناسنی آلوب باقیسنی دخی اخذ ایدر . [۱]

[۱] برده مطلوب اولان سنده مثلا مسنه ، ویرل یوبده تبیعه ویرمک

ایستلده که فرقی دخی اعطا قلمق و بالعکس تبیعه ویربله جک برده مسنه

ویرلده که فرقی صاحبنه رد ایدمک لازم کلیر .

س ۸ - زکات ، حقنہ واجب اولان حیوانی ویرمیوب قیمتی
فقرايه ویرمک جائز اولورمی ؟

ج - جائز اولور . کذا ندور ، کفارت ، عشر ، صدقه فطرده
دخی قیمت ویرمک جائز اولور .

س ۹ - قوشیله جق و یوک اوریلان وسنه نك چوغنی ایچروده علف
بیان حیوانلرده زکاة لازمیدر ؟

ج - بونلرده زکات لازم دکلدر .

س ۱۰ - زکاتک اخذینه مأمور اولان کیمسه مالک ، اعلاسنی یاخود
ادناسنی آلمق جائز اولورمی ؟

ج - جائز اولماز ، بلکه مالدن وسطنی آلور .

س ۱۱ - برکیمسه ، نصابه مالک اولوب ، سنه نك اتناسنده نصابک
جنسندن فائده لندسه ، اول کیمسه نه یاپار ؟

ج - اول فائده لنده لندیکی مالی نصابه ضم ایدوب نصاب ایله برابر زکاتی
ویرر .

س ۱۲ - سائمه نیه دیرلر ؟

ج - سنه نك چوغنی اوتلامق ایله اکتفا اولنان حیوانه دیرلر .

س ۱۳ - سنه نك نصفی یاخود اکثریسنده [۱] حیوان علف بیسه
آنده زکات لازمیدر ؟

[۱] اگر سنه نك نصفی ایچریده علف بدرسه ، نصفیده اوتلاتسه ،
بوصورته وجوب وعدم وجوب مساری اولدینی جهتله ، نه یایمق لازمدر .
دیه برسؤال وارد اولسه ، جواب اوله رق دیرزکه ، ذکاة ، عبادتدره مبنای
عبادت ایسه احتیاط اوزره اولدیغندن ، وجوب جهتنی ترجیح ایدوب ادای
زکات لازمدر . (جوهره)

ج - زیاده مؤنتدنطولایی ، آنده معناًما [۱] منعدم اولدیغندن
زکات لازم دکلدر .

[۱] نما ؛ زیاده لشمک معناسنه در . بوده یاوضی اولور ، سوريله قیون
مثلو قیرلرده رعی ایدیلهرک تناسل و تجارت ایچون بسلیلان حیوانات کبی .
یاخود لاجل التجاره و بغدادی ، چاودار ، آرپه ، کبی حبوباتی مبیاعه و ادخار
ایله بر سنه صکره صاتمق کبی ، که تفاوت نرخدن استفاده مقصدیله آلنوب
صاقلانمش اولدیغندن نمو و تزیاید ایتمش دیمکدر . بو حال تجارت قصدیله
اولقسزین انسان ، احتیاجنه صرف ایتک اوزره آلدینی حبوبات مذ کورهینی
استهلاک ایتکسزین قاچ سنه صاقلارسه صاقلاسون ، زیاده لشمیه جکندن زکات
لازم کلز . آلم صاتم یاپمق و کار ایتک ایچون آلنان کتب ، حیوانات واسلحه یه
دخی تقدیراً زکات تعلق ایدر . مزکی ، نصاب ایله غنی اولوب زکات
ویرمهکه اهل اولور ایسه ده فناتک تکاملی ، نصابده نما ایله حاصل اولور که
اصل نصابه نقصان کلییه جکندن ادای زکات نفسه کوچ کلز . لکن نما حاصل
اولوب اولیه جغنی ابتداءً تعیین ایتک قابل اولیه جفندن ادای زکاتک فرضیتنده
نما ، شرط اولیوب فقط حولان حول - یعنی صاحبک ید تملکنده بر سنه
بولنمش اولق - شرط ایدلشددر . چونکه حولان حولده فصول اربعه نك
کچمسی نماتک امکان تحقیقی اثبات ایدوب اگر نما حاصل اولمامش ایسه زکات
ویرن کیمسه نك تمیه ده قصوری واقع اولمش دیمک اوله جفندن وهیچ بر
کیمسه یه - - قصور ایتمش اولدینی بهانه سیله - - مستفید اوله میه جفندن موجود
اولان مالده ملحوظ اولان نما حاصل اولسون اولسون حولان حول مقامنه
قائم اولوب آنک اوزرندن اعطای زکات صاحبنه فرض اولور . بو حالده
سالف الذکر قیونلر طوغور مامش و ذخیره تجارتیله صاتیله مامش و نقود استرباح
ایدیله مامش اوله بیله زکات لازم کلیر . و بو شرطک مقتضاسندن اولق اوزره
زکات سنه نهایتنده ویریلور . آنجق مال صاحبی سنه ابتدا سنده یعنی حین
تملکنده و حتی بر قاچ سنه لکنی بردن ویررسه و جوب زکات اولان مالی
موجود اولدیغندن جا ندر . بالآخره هنوز حولان حول وقوع بولدی دبه رک
استرداد ایده مز . چونکه حق تأجیلنی اسقاط ایلشددر . ساقط اولان شیء
غودت ایتز .

س ۱۴ - امام اعظم ایله امام ابویوسف عندنده زکات نهیه تعلق ایدر؟
ج - نصابه تعلق ایدوب عفوه [۱] تعلق ایتمز .

س ۱۵ - امام محمد عندنده زکات نهیه تعلق ایدر ؟
ج - هم نصابه وهم عفوه تعلق ایدر .

س ۱۶ - زکات واجب اولدقدنصره مال هلاک اولسه، زکات ساقط اولورمی ؟

ج - هلاک ایله ساقط اولور . لکن استهلاک ایله ساقط اولمز . [۲]
س ۱۷ - اگر سنه تمام اولمزدن اول ، نصابه مالک اولان کیمسه زکاتی ویرسه جائز اولورمی ؟
ج - جائز اولور . [۳]

[۱] عفو : — ایکی فریضه نك آراسنده اولان مالک فضلہ سنه دیرلر . فائده خلاف ، شول برشیده در، که عفو هلاک اولدقده نصاب باقی قالسه، امام اعظم و ابی یوسف عندنده وجوبك کایسی باقی قالور . اما امام محمد عندنده هلاک مقدارنجہ ، وجوب ساقط اولور . (جوهر)

[۲] زکات ، ذمته دکل ، عینه تعلق ایتدیکندن بعدالوجوب نصابك هلاکیله ساقط اولور . نصاب ، اگر بعدالحول استهلاک ایدلمش ایسه زکات وجود تعدی به ، بنی تضمین اولور . حصول حولاندن صکره نصابك اقراض واعاره طریقيله بانسی ، هلال ، ونصاب سائمه بی یمز یا خود صوسز براقق استهلاک در . مال تجارتك مال تجارت ایله استبدالی هلاک و مال تجارتك غیرى ایله استبدالی استهلاک عد اولور . (مصافی الفلاح)

زکات ، حلال ماله ترتب ایدر . نصاب ، حرام اولورده آنک صاحبی موجود ایسه آکا ویرلمسی ؛ دکل ایسه تصدق اولنسی واجبدر .

[۳] شرعاً اموال اشخاصه تعلق ایدن حقوق الله اون نوعه بالغ اولورکه زکات ، صدقات خمس ، عشر ، خراج ، جزیه ، صدقه فطر ، کفارت ، ندور ، نفقاتدر . (خمس) اموال غنایمندن بشده بر ، (عمر) اراضی عشریه حاصلاتندن اونده بر ، (خراج) اراضی خراجیه حاصلاتندن اونده

باب زكاة الفضة [۱]

س ۱ - ايكیوز در همدن نقصان كمو شده زكا لازم كلیرمی ؟
ج - لازم كلیمز .

بردن نصفه قدر ارضك تحملنه كوره مقدار مناسب . (جزیه) دخی یعنی تبعه
غیر مسلمه دن آلنان خراج رأسدر . (صدقه فطر) هر سنه غره شوالنده
اعطاسی واجب اولان زكات رأس (كفارت) صیام مثللو امور تعبدیه دن
فوت اولانلره بدل ویریلان . (ندور) بر شینك حصول ووقوعنده اعطاسی
تعهد اولنان . (نفقات) عجزه مرضی ایله محبوسینك و لقیط اولان چو جقلرك
ادویه ، البسه و ما كولاتی ایله میت فقرانك تجهیز و تكفینی مصارفی كبی شیلردر .
بونلرك جمله سی زكات كله سنك شمولنده داخل ایسه ده محل اخذ و صرفنده
واحكام مرتبه سنده فرق اولسی حسب بیله هر بری موضوعنه دلالت ایدر .
اسملره ذكر و قواعد مخصوصه وضع اولنس و صدقه ، ثواب نیتله ویریله چکی
جهتله امور اختیاریه دن بولنس اولدیغندن صدقده بختمز هر نوع آلتون ،
كوش ایله سواثم و عروضدن اخذی مقتضای شرع شریف اولان زكانه
منحصر اولمقله یالكز بونلرك احكامنك ذكریله اكتفا ایدلشدر . زكاتك
وجوبنك شرطلری . تمیت ، نیت تجارت ، سوائتدر . برنجیسی نفود ،
ایکنجیسی عروض ، اوچنجیسی سوائتدر .

[۱] كمو شده نصاب ، ايكیوز درهم اولدیغنی كبی كمو شدن زینت ایچون
یاپیلان ، طراق ، كوپه ، بیله زبك ، كمر ، باشلق ، كبی وار ككلر ایچون
اعمال ایدیلان كوستك ، كوملك دو كمه سنی ، بازوبند ، آلتون یوزوك كبی
شیلرده زكات لازم كلدیگی كبی كموش سكه ، كواچه ، ویا آوانی ، كه
— قاب نوعندن اولان اشیا كبی : شمعدان ، بخوردانلق ، یازی طاقمی ،
طاس ، صحن ، ظرف ، دیویت ، توتون طبقه سی ، انقیه قوطوسی ، ابریق ،
آینه ، چكیمجه كبی — شیلر اولسون . جمله سنده اوزرندن بر سنه كچدیگی
وقتده زكات ، قرقده بر حسابیله ویریلیر .

س ۲ - ایکیوز درهم [۱] کوشی اولان کیمسه به نقد زکات ویرمک لازمدر ؟

ج - ایکیوز درهم کوشی اوزرندن برسنه کچدیکی وقتده آندن بش درهم زکات ویرمک لازمدر .

س ۳ - نصاب اوزرینه زائد اولانده زکات ویرمک لازمیدر ؟

ج - قرق درهمه قدر زائد اولانده زکات ویرمک لازم دکلدر . [۲]

س ۴ - اکر نصاب اوزرینه ، قرق درهم ویا دها زیاده زائد اولسه زکات ویرمک لازمیدر ؟

ج - نصاب اوزرینه قرق درهم زائد اولدقده امام اعظم عندنده آنده بردهم زکات ویرمک لازمدر .

[۱] بردهم اون درت قیراط اولدینی کی بر مثقال بکرمی قیراطدر .
وهر قیراط بش آرپه آغرافیدر . مقصد ، درهم شرعیدر که هر اون درهمی
یدی مثقال وزننده اولانیدر . حضرت عمر (رضی الله عنه) اوندنک زمان
سه مادتلرنده درهملر ، مختلف وزنلرده اوچ نوع اولوب مشارایه آنلری
بالتوحید مجموعنک ثلثنی اخذ و اعتبار ایتشدر که اوده شودر : (۱۰ + ۶ +
۵ = ۲۱ ÷ ۳ = ۷) اون درهمک مجموع قراریطی (۱۴۰) اولدینی
کی یدی مثقالک مجموع اجزاسی (۱۴۰) در . زکات ، مهر ، دیانت
نصاب سرفتنده معتبر اولان هپ بودرهمدر . هر بلدهنک کندی درهمی معتبر
اولق اوزره فتواسی ویرلشدر . بزجه درهم عرفی اون آتی قیراط اولمغله
(۲۰۰) درهم شرعی (۱۷۵) درهم عرفیدر که . بوده (۶۰۰) غروش
دیمکدر . بر آلتیلق درت درهم عرفی ، بر مجیدیه یدی بچق درهم عرفیدر .
[۲] صاحب نصاب اولان کیمسه ایچون خالص کوش ویا آلتون
هیننده وجوباً واداءً وزن معتبر اولوب (۲۰۰) درهم قیمتنده (۱۵۰)
درهم کوش ابرینی اولان کیمسه به زکات لازم کلدیکی کی (۲۰۰) درهم
وزننده و فقط (۳۰۰) درهم قیمتنده کوش ابرینی اولانه دخی لازم اولان
یدی بچق درهم قیمتنده بش درهم ویرمکدر . بش درهم قیمتنده بش درهم
ویرسه دخی اولور .

- س ۵ - بو مقامده امامین نه بیوردیلر ؟
- ج - امامین بیوردیلر که ، ایکیوز درهم اوزرینه زائد اولانک زکاتی حساب ایله در .
- س ۶ - سکه‌لی آقچه ده غشی [۱] اوزرینه کموش غالب اولدینی وقتده اول سکه‌لی آقچه ، نه حکمنده در ؟
- ج - خالص کموش حکمنده در .
- س ۷ - کموش اوزرینه غشی ، غالب اولسه ، اول کموش نه حکمنده در؟ [۲]
- ج - سائره متاع حکمنده در .
- س ۸ - بو مثللو آقچه ده نه اعتبار اولنور ؟
- ج - کموشک قیمتک نصابه بالغ اولسی اعتبار اولنور .

﴿ باب زکاة الذهب ﴾

س ۱ - نه قدر آلتون [۳] بولندقده آندن زکات ویرمک لازمکیر؟

[۱] غشی — صافی اولیوب قاریشیق اولان آقچه به درلر . (اختری)

[۲] خالص اولوبده غشینه غالب بولنان کموش ویا آلتون دخی خالص حکمنده در . کموش ، آلتون یکدیگریله قاریشیق اولاننده اعتبار غالبنه در . آلتونی غالب اولان آلتون ، کموشی غالب اولان کموشدر . مغشوشه تعبیر اولنان مسکوکات مثلی غشی غالب اولان نقود رایجده عروض کبی قیمت معتبرر .

[۳] آلتون و کموشک مسکوک اوللری شرطدر . مسکوک اولیان آلتون و کموش ایله معامله بینالناس عرف و عادت ایسه نقود ، دکل ایسه عروض حکمنده در . رایج اولان باقر سکه عرفاً نقوددن معدوددر . شیکل و سائر معدنلردن ضرب اولنان مسکوکات ایله طوغریدن طوغری به جانب دولتدن یاخود مساعده رسمیه ایله برهیئت صرافیه طرفندن طبع ایتدیریلوب موقع

ج - آلتون یکر می مثقالدن [۱] نقصانده زکات لازمکلمز .

مداوله قونیلان قائمه لر دخی وقت رواجنده نقوددن معدوددر . آلتون و کموش
ئمن اوله رق خلق اولمشدر . زیرا مقیاس قیمده مطلوب اولان خصائصی
ماهیه جامعدرلر . چونکه آلتون کموش (اول) جوهر فرددرلر . معادن
سـ اثره ایله تغشیش ایداسه لر بیله تمامیله حل ایدیله میوب ماهیت فردیه لرینی
محافظه ایدرلر . (ثانیاً) غیر متغیر دیرلر یعنی مرور زمانله تغیر ایتمز لر .
(ثالثاً) متجانسـ درلر . دنیـ انک مختلف موقعلرنده کی معدنلردن ظهور ایدن
آلتون و کموشلر هب برجنسـ دن اولوب اجناس مختلفه دکلدر . (رابعاً) انقسام
ایله قیمتلی تناقص ایتمیوب اقسامی ، مساوی قیمتلی حائز اولور . (خامساً)
فوق العاده انبساطه قابلیتلی واردر . آلتون و کموش یالـ بزی یالـ مقده در .
(سادساً) ثقل و اوصاف سائرجه دیگر معدنلردن و هر نوع اموال و اشیادن
فرقلی اولوب بونلر بیننده نسبت آرانسه برنجی درجه ده آلتونک ایتکنجی
درجه ده کموشک ممتاز اولدینی آ کلاشیلر . خلاصه : آلتون ، کموش ضربات
طبیعیه بی حائز اولغله برابر مقدارجه قتلرلی دخی تزیاید ، قیمت حقیقیه لرینه
سبب اولغله ، بهاده آغیر و یوکده خفیف اولان آلتون ، کموشک منافعی
کثیر ، نقلی قولای اولدیغنه و حوایج اصلیه و مواد تجاریه امرنده کی وسیله
مبادله اولقی قابلیتلی حائز بولنلرینه بناءً (ئمن) اوله رق خلق اولمشلردر .
خلقه مقدارجه قلیل اولان آلتون و کموشک موقع مداوله عدم وضعیله احتیاجات
بشریه تضییق ایدلامک ایچون حلیات و آوانی صورتنده استعماللری حرام
قلندینی کبی ، سکه حالنده بولنان آلتون و یا کموشک قدح ، تبسی ، ظرف ،
قاشیق کبی اشکاله افراغ ایدلمسیله قیمت اصلیه لرینه خلل کلیه چکی جهتله بودرلو
تحولات ایله مسـ تهلك اولیوب هر دم نامی و هر وقت باقی اولدقلرندن نقود
مسکوکه ایله حلیات و آوانی سیم و زر ؛ سنه لرجه (ئمن) اوله رق صرف و استعمال
اولنمیوب حفظ ایله حقیقه تمیه ایدلمسه بیله - بو صورت مالکنک یا پاماسندن
ایلری کله چکی جهتله - ینه هر سنه ایجاب ایدن زکاتک اعطاسی لازم کلیر .
مع مافیله شو و مجبوریت قطعیه . ارباب ثروتی آلتون و کموشـ لرینی حفظ
ایتمیوب مبادله یه سـ وق ایدرکه بونلرله آلات و ادوات زراعیه ، صنایعیه ،
حیوان ، عقار ، امتعه و اموال سـ اثره مبایعه ایدیلرک زراعت ، فلاحت ،
صنعت و تجارتک ترقیسنه بادی اولور .

[۱] هر مثقالک آغرانی یکر می قیراط اولوب ، بو صورتده مثقال شرعی

س ۲ - یکر می مثقال اولدقده نه قدر آلتون زکات لازمدر ؟
ج - آنک اوزرینه سنه کچد کده آنده یارم مثقال آلتون زکاة ویرمک لازمدر .
س ۳ - بعده هر دوت مثقالده نه قدر آلتون زکات ویرمک لازمدر ؟
ج - ایکی قیراط ، یعنی اون آرپه آغری آلتون زکات ویرمک لازمدر .
س ۴ - امام اعظم عندنده نصابدن صکره دوت مثقال آلتوندن
نقصانده زکات لازمیدر ؟

ج - لازم دکلدر .

س ۵ - امامین بومقامده نه بیوردیلر ؟
ج - امامین بیوردیلر که ! دوت مثقالک دروننده اولان مقداردن
زکات ، حسابیله در .

س ۶ - دهانه کی شیلرده زکات لازمدر ؟
آلتون و کموش کلچه سنده ، وزینت نسا ایچون آلتون و کموشدن
یاییلان شیلرده ، و آلتون و کموشدن یاییلان صحن ، تپسی ،
قاشیق ، وسائر قابلرده زکاة ویرمک لازمدر . اما یاقوت ،

یوز آرپه آغرافنده اولوب بوده بر درهم ایله بر درهمک اوچ سبی آغرافنده دره .
یکرمی مثقال آلتون ، اون دوت لیرا تقدیر ایدلشددر . نقودده مقدار زکات
وزناً قرقده بر در . مثلاً هربری وزناً مساوی اولان قرق عثمانلی آلتوننده
بر آلتون زکات ویرمک لازم کلدیکی کی قرق عدد سیم مجیدی یه ده بر مجیدی
زکات ویرمک لازم کلیر . کذلک ایکیوز درهم شرعی ثقلتنده بولنان بر تپسی
ویا صحنک بهاسی ایکیوز قرق درهم کموش ایدر ایسه ایکیوز درهم اوزرندن
بش درهم زکات ویرمک لازم کلیر . یوقسه قیمت راجحه سنه اعتبار اولنماز
مثلاً قرق مثقال آلتون آوانینک زکاتی بر مثقال آلتون اولوب بالفرض مذکور
آوانی صاتیله حق اولدقده قرق مثقالدن زیاده پاره ایسه بوزیاده اجرت اعمالیه
مقابلی اولدیغندن آکا زکات ترتب ایتمز .

اینجو ، جواهرده زکات یوقدر . لکن اگر بونلر ایله تجارتیه نیت ایدوب آلم و صاتم پارسه بونلرده دخی زکاة ویرمک لازمدر .

— باب زکاة العروض [۱] —

[۱] (عروض) عرضک جمی اولوب بوراده نقود و—وائمک غیری اولان اموال تجاریه معناسنده مستعملدر . کرب کیلی ، وزنی ، ذراعی اولسون عددی ، مثلی ، وبا قیمی اولسون تجارت نیتیه آلدقدن برسنه صکره قیمتندن قرقده برحسب ایله زکاتی ویرمک لازم کلیر . یعنی نقود و—وائم حدذاتنده نامی اولدقلرندن تجارت قصدیه تدارک ایدلمش اولسون اولسون کندولرینه زکات تعلق ایتدیکی حالده عروضه زکات تعلق ایتمک ایچون تجارت نیتیه تدارک ایدلمش اولسی شرطدر . زیرا عروض حد ذاتنده نامی اولیوب تجارت قصدیه آلنوب ساتلقدده نما حاصل اولور . بناءً علیه تجارت نیتیه آلمسزین بشقه بر مقصده بناءً تدارک ایدیلان عروضک زکاتی اولماز . مثلاً قیوجی اصنافک تجارت ایتمک مقصدینه مبنی آلمش اولدینی مجوهراتی برسنه ساته میوب ید تملکلرنده قالیر ایسه زکاتی ویرملری لازم کلیر . فقط عمومیت اوزره قادینلرک زینتدن اولوب طاقندقلری الماس ایکنه ، باشلق ، کردانلق ، بیله زیک ، یاقوت ، زمرد کوبه ، یوزوک ، مرصع کمر ، یلپازه ، اینجو وامثالی ایچون زکات لازم کلیوب آنلرک یالکز حد نصابده اولان آلتون وکوش حلقه لری ایچون زکات ویرمک لازم کلیر . برده نیت تجارت ، حین مبیاعه ده موجود اولیق لازمدر . نتکم قیوجی ، مجوهرات وامثالی ساتوب کار ایتمک نیتیه آله جغندن بونلره زکات لازم کلور . اما رفیقه سی طاقنلق اوزره برالماس ویا اینجو کوبه آلوب بالاخره کار ایله ساتسه بیله تجارت قصدی بولنماسی حسبیه زکات لازم کلیر .

مسئله : برکیسه اراضیسنک خراجنی ویره رک حاصلاتی انباره ادخار ایتدکنصکره بالاخره تجارتله ساتسه زکات لازم کلیر . زیرا برمال اوزرینه مکرراً زکات ویرلیر .

س ۱ - تجارت ایچون اولان متاعلرده زکات نهدر ؟

ج - هر نه درلو متاع اولورسه اولسون زکات فرضدر .

س ۲ - دگر اولنان متاعک قیمتی آلتون وکوشدن نصابه بالغ اولدوقده هانکیسیله زکات ویرمک لازم کلیر ؟

ج - آلتون وکوشدن هانکیسیله فقرایه زیاده منفعت اولورسه آنکله قیمت کسوب زکات ویرمک لازم کلیر .

س ۳ - نصاب ، سنه نیک ایکی طرفنده تمام اولدوقده سنه نیک اثناسنده نصابک نقصان زکاتی اسقاط ایلمی ؟

ج - اسقاط ایلمز [۱]

س ۴ - متاعک قیمتی آلتون وکوشه ضم اولنورمی ؟

ج - ضم اولنور ، وانک کی امام اعظم عندنده نصاب تمام اولانه قدر آلتون قیمتله کوشه ضم اولنور . [۲]

[۱] برمالک برسنه ظرفنده برحاله قالمی وقوعی نادر اولغله سنه نیک بدایت ونهایتنده تام اولاق شرطیله اثنای حوله نصابک اکسپامسی ضرر ویرمن مثلاً یوزلیرا رأر المالی اولان برتاجر متعدد معاملات تجاریده بولنه رق سرمایه سی گاه تزايد وگاه تناقص ایدوب بووجهله بر سنه کچدکده ینه یوز آلتونه بالغ اولسه بوقدرک وبالعکس فرق آلتون ضرر ایتسه باقی آلتون لیرانک زکاتی ویرمی لازم کلیر .

[۲] نصاب ، نقودده اولدینی کی عروضک قیمتی نقود موجودیه ضم وعلاوه اولنه رق نصابه ابلاغ ایدیلیر ، بالفرض بر کیسه یوز الی درهم قیمتنده متاعی والی درهم نقدی اولسه مجموعی نصابه بالغ اولغله زکات لازم کلیر . فقط زکات عروضی ایله زکات سوائم سبباً ومقداراً مختلف اولدیغندن برینک حولانی دیکرینه بنا ایدله ماز . مثلاً : بر کیسه صاتوب تجارت نیتیه آلتون اولدینی قسراغی بر قاچ آی صکره صاته مام سیله بونیتدن واز کچهرک سوائمدن اولان حیواناتی میانه ادخال ایتدیکی آندن اعتباراً حول حولانه باشلار . زکات ، تجارتک سنه سنه محسوباً کچن مدت سائمه لک نیتنه اقتران ایله باطل اولور .

س ۵ - بومقامده امامین نه بیوردیلر ؟

ج - امامین بیوردیلر که ، آلتون ، قیمتیه کوشه ضم اولنمیوب اجزا ایله ضم اولنور ، مثلاً یوز اللی درهم کوش اولوب ، وبش مثقال آلتونی اولدقده ، کوشک نصابندن برربع نقصان اولوب ، و آلتون نصابنک ربعی بش مثقال اولدیغندن اول بش مثقال آلتون ، یوزاللی درهم کوشه ضم اولنوب نصاب تمام اولور. [۱]

— ﴿ باب زکاة الزروع والثمار ﴾ —

س ۱ - یردن چیقان شیلرک زکاتی ویرمک لازمیدر ؟

ج - امام اعظم عندنده چوغنده و آزنده عشر ویرمک لازمدر. و اول یردن چیقان شیلر ، یغمور ایله و کرک نهر و قیو صوییه صولانسک مساویدر .

[۱] عروضک زکاتی عیناً و برلدیکی کی قیمتندن بدلاً دخی ایفا ایدیله- بیلیر. مثلاً : ایک یوز درهم کوش قیمتنده ایک یوز اولچک ذخیره سی اولان تاجر حولان حولدن صکره زکاتی عیناً و یا قیمة ویرمکده مخیر اولدینی کی ؛ بر جنس ونوعدن اوله رق مالک اولدینی قرق طوب قماشدن بر طوبنی زکات اوله رق مستحقه عیناً و یا خود قرق طوب قماشک قیمتده قاچ غروشه بالغ اولور ایسه آنک قرقده برینی نقداً تأدیه ایتمکده مخیردر. شو قدر که زکاتی عیناً ویردیکی تقدیرده مذکور قرق طوب قماشک مبدأ حول ایله منتهاسنده کی قیمتلی تزیاید و تناقص ایتمش اولسون حکماً مساوی ایسه ده زکاتی بدلاً ویردیکی صورتده منتهای حول اولان یوم وجوبنده کی قیمتدن حساب ایدمک لازم کلیر . مسئله : نقودک زکاتی ، عروض اوله رق ویریله بیلیر . مثلاً قرق غروش مقابلی اولان بر طوب قماش او قیمتده اوله رق ویریله بیلیر .

- س ۲ - اودون ، قامیش ، اوت [۱] کبی شیلرده عشر لازمیدر ؟
ج - بونلرده عشر لازم دکلدر .
- س ۳ - بومقامده امامین نه بیوردیلر ؟
ج - امامین بیوردیلرکه ، عشر واجب اولماز ، آنجق شول برنسنهده
واجب اولورکه اول شینک کنیدیسی ثمره باقیه [۲] اولوب بش
« وسقه » بالغ اوله .
- س ۴ - « وسق » نهیه دیرلر ؟
ج - وسق ، [۳] صاع پیغمبری ایله آلتش صاعه یعنی اولچکه دیرلر .
س ۵ - پیغمبریمزک اولچکی نه قدردر ؟
ج - بیک قرق درهم اولوب بوحساب اوزره « وسق » آلتش ایکی
بیک درتیوز درهم اولور .
- س ۶ - امامین عننده سبزواتده عشر لازمیدر ؟
ج - ثمره باقیه اولمیان باقله ، قاربوز ، پاطلیجان کبی سبزواتده عشر
لازم دکلدر .
- س ۷ - قوغه ، قریه ، ویا قاطر ، ودوه ایله صولانان شیلرده زکات
لازمیدر ؟
ج - ایکی قوله کوره بونلرده نصف عشر لازمدر .

- [۱] زیرا اشیاء مذکوره ، عادة استنبات ایدایوب بلکه یرده طورر .
(جوهر)
- [۲] ثمره باقیه ، معالجه سز ، بر سنه طوران یمش و ضروراته دیرلرکه
بونلرده ، بغدادی ، آرپه ، قوری خرما ، قوری اوزم ، پرنج ، فصولیه کبی در .
کذا جوینر ، بادم ، صوغان و صارمساق کبی شیلرده دخی بر سنه طوروب
عامه نك انتفاعی اولدیغندن بونلرده عشر لازمدر .
- [۳] بر صاع = ۱۰۴۰ درهم صغان اولچکه دیرلر . (جوهره)

س ۸ - زعفران ، و پاموق مثل موطارتیلان شیلر حقنده امام ابویوسف نه بیوردی ؟

ج - وسق تحتہ کیرن شیلرک ادناسندن بش وسق قیمتہ بالغ اولدقده آندہ عشر واجب اولور .

س ۹ - بومقامده امام محمد نه بیوردیلر ؟

ج - امام محمد بیوردیکه ، نوع خارجی تقدیر اولنانک اعلاسندن بش مثلنه بالغ اولدقده آندہ عشر واجب اولور .

س ۱۰ - پاموق ایله زعفرانده عشر ویرمک ایچون نه قدر اعتبار اولنور ؟

ج - پاموقده بش یوک ، [۱] بر یوک من عراق ایله اوچیوز بطماندر . زعفرانده « من » اعتبار اولنور . هر « من » ایکیوز التمش درهمدر . خلاسه ، پاموق محصولی طقوز یوز یتمش « من » قیه اولورسه عشر لازمدر . والا لازمداکدر . زعفران محصولی اوچ قیه یوز درهم اولورسه عشر لازمدر . والا لازمداکدر .

س ۱۱ - بالده عشر لازمیدر ؟

ج - بال [۲] ارض عشریه دن اخذ اولدینی وقتده آز اولسون چوق اولسون عشر لازمدر .

س ۱۲ - بومقامده امام ابی یوسف نه بیوردیلر ؟

[۱] بر یوک = ۳۰۰ من ، بر من = ۲۶۰ درهم ، ۲۶۰ × ۵ = ۳۹۰,۰۰۰ درهم نتیجه ، بش یوک = ۳۹۰,۰۰۰ درهم ؛ بوده ۴۰۰ عدیله بالتقسیم ۳۹۰,۰۰۰ ÷ ۴۰۰ = قیه ۹۷۵ استخراج اولنور .
[۲] ارض عشریه دن ، عشر لازم اولدینی کبی ، آندن تولد ایدن شیلردن دخی عشر لازمدر . اما ارض خراجیه اولورسه آندہ عشر واجب اولماز ؛ بالکمز آندن خراج آلنور .

ج - امام ابی یوسف بیوردیکه اون طلومه [۱] بالغ اولانه قدر ،
بالده عشر لازم دکدر .

س ۱۳ - بومقامده امام محمد نه بیوردیلر ؟

ج - امام محمد بیوردیلرکه ، بال ، بش « فرقه » بالغ اولمدجه آنده
عشر لازم دکدر .

س ۱۴ - بر « فرق » نهیه دیرلر ؟

ج - بر « فرق » [۲] رطل عراق ایله اوتوز آلتی رطلدر ، وهر
رطل یوز اوتوز درهدر .

س ۱۵ - ارض خراجیه دن آلان محصولاتدن عشر لازمیدر ؟

ج - لازم دکدر . آنجق آنلردن خراج اخذ ایدیلور .

بیت المالدن پاره آلمسی جائز اولان قاچ صنف آدمدر

س ۱ - صدقه ویرلمسی جائز اولان قاچ کیسه در ؟ [۳]

[۱] ۱۰ طلوم × ۵۰ من × ۲۶۰ درهم = ۱۳۰,۰۰۰ درهم
درهم ؛ بود . ۴۰۰ عددیه بالتقسیم ۱۳۰,۰۰۰ ÷ ۴۰۰ = قیه ۳۲۵
استخراج اولنور . (جوهره)

[۲] بر فرق = ۳۶ × ۱۳۰ = ۶۸۰ : درهم بوده ۴۰۰ عدیه
بالتقسیم ۴۶۸۰ ÷ ۴۰۰ = درهم ۳۸۰ ؛ قیه ۱۱ اولدینی استخراج اولنور .

[۳] جناب حقه « انما الصدقات للفقراء والمساكين والعامین علیها والوفاء
قلوبهم وفي الرقاب والغارمین وفي سبیل الله وابن السبیل فریضة من الله والله
عالیم حکیم » نظم جلیل سبحانیه سی ز کانک محل صرفنی مبیندر . اغنیای مسلمینه
فرض اولان زکات ، مسلمانلرک غیریه ویربله میه چکی کبی مسلمینک دخی
هر صنفنه دکل آنجق آیت جلیله مذ کورده ده تعداد و بیان بیوریلان یدی
صنفه اعطاسی لازمدر . زیرا اموال اغنیایه بونلرک ماعداسنک حتی تعلق ایتمز .

ج - جناب حق قرآن عظیم الشاننده ذکر ایتدیکنه بناءً سکیز صنف اولوب بونلردن « المؤلفه قلوبهم [۱] » ساقط اولمشدر . زیرا جناب حق اسلامی عزیز و غالب ایدوب آنلردن مستغنی قیلمشدر . [۲] کبر و قالان بدی صنف شو تعداد اولنانلردر . (۱) فقرا (۲) مساکین (۳) عاملین (۴) مکاتب (۵) غارمین (۶) عازمین (۷) غریبلردر .

س ۲ « مؤلفه » کیسه دیرلر ؟

ج - « مؤلفه » مشرکیندن بر قوم اولوب ، فخر کائنات افدمز ، صدقاتدن بر مقدار شی آنلره ویرمهکی رخصت بیوردیکه ، آنلرک اسلام اوزرینه الفت ، و مسلملردن ضرر لرینی منع ایچون ، شمدی ایسه بو محذور رفع اولدیغنه بناءً ، اول سهم ساقط اولمشدر .

س ۳ - فقیر ، کیسه دیرلر ؟

[۱] مؤلفه القلوب ؛ اوچ قسم اولوب (۱) نجیسی طرف حضرت پیغمبریدن تألیف قلبلریله کندیلری و قوملری اسلام اولمق ایچون اموال زکاتدن مقدار مناسب ویریلان مشرکیندر . (۲) نجیسی اسلام اولدقلری حالده اعتقاد لرنده ضعیف کورلمسیله تثبیتی ایچون ویریلانلردر . (۳) نجیسی دفع مضرتلری ایچون ویریلان بعضی رؤسای عربدر .

[۲] بدایت ظهور اسلامده بومقوله لره زکاتدن نصیب افراز و اعطاسی اسباب مذکورده دن ناشی اسلامی تقویه و اعزاز مقصدینه مبتنی و جهاد مقامنه قائم اولوب بعنایة الله تعالی اسلام تکثر و تقوی ایتدکده مطالعه مذبورده محل قالدقون بشقه بالعکس بومقوله لره زکاتدن نصیب ویرلامسی اعزاز دینی موجب اوله جفته و بناءً علیه انتهای علت ایله لفظ جلیل مذکور حکمنک منتهی اولدیغنه ابوبکر الصدیق (رضی الله تعالی عنه) ک زمان حالانلرنده اجماع صحابه ایله قرار ویریلهرک مخصوصاتلری قطع اولمش و فیابعد مؤلفه القلوبه زکات ویرلامشدر .

ج - فقیر [۱] ، ادنی بر شیئی اولانه دیرلر .

س ۴ - مسکین [۲] کیمه دیرلر

ج - هیچ بر شیئی اولمیان دیرلر .

س ۵ - عامل [۳] ، کیمه دیرلر ؟

ج - عامل ، کمروچی ، وعونه لرینه دیرلر . بوزمانده بتون امور

دولنده قوللانیلوب خدمته مقابل پاره آلا نره دیرلر . شیخ الاسلام

وصدراعظم حتی سن و بن دخی عاملینده داخلز .

[۱] فقیر ، نصابه مالک اولیوب ، بر مقدار مال و یا قیمتته مالک اولوب انجق کند بسنک و نفقه سی اوزرینه واجب اولنلرک احتیاجاته کفایت ایدرک فضلا سی قالمیان کیمسه به دخی فقیر دیرلر . مسکین فقیردن حالا ادنی اولانه دیرلر . (ینابیده) مذکوردرکه ، فقیر ؛ تسئل اتمیانه ، مسکین ، دیلنوب قیوقیو طولاشان کیمسه به دیرلر . طحطاوینک بیاننه کوره فوت یومبسی بالفعل موجود اولانه و یا صحیح المکتسب اولق جهتیه قوتی بالقوه موجود دیمک اولان کیمسه به قوته دائر بر شی ایسته مک حرام اولور . بو کیمسه نك حالی یله رک ویرن کیمسه دخی محرم اولان شیئه اعانه ایتدیکندن طولانی کناهارک اولور . کسوه ایچون یاخود کندبسی جهاد ایله و طلب علم ایله اشتغال ایچون ایسترسه محتاج بولندیغنه کوره جائزدر . (جوهره)

[۲] (اومسکیناً ذا مرتبة) نظم جلیلنده بیان بیوردینی وجهله مسکین ، فقیر و ضرورتندن طویراقلرده یاتوب قیلمدانه حق اقتداری اولمیان یعنی هیچ بر شیئی اولیوب فقرادن زیاده محتاج اولان کیمسه لره دیرلر .

[۳] عاملین جبات و صرف زکات ایدن کیمسه لر اولوب امور زکاتک تحصیل و محله صرف ایله اشتغال ، اجرای تجارتیه مانع اوله جنی جهتله آکا مقابل کندولرینه اموال زکاتدن مقدار مناسب اعطاسی لازم کلیر . زیرا بر شیئه منحمل اولان منفعتنه نائل و نعمت ، کافته مقابل اولور . اگر بر شی ویرلمسه دیگر لرینک منافی ایچون کند بسنک متضرر اولسی لازم کلیر . ضرر ایسه شرعاً غیر جائز و واجب الازاله در .

س ۶ - عامل اولان کیمسه یه امام المسلمین بیت المال دن نه مقدار پاره
ویرر ؛

ج - عملی مقداری ویرر .

س ۷ - رقاب بدن [۱] مراد، مکان بک رقابیدر، که بونلرک کوله لکدن
خلاص اولقلنی ایچون مالیه یه آنان صدقه پاره سی ایله اعانه ایتمکدر.

س ۸ - غارم [۲] ، کیمه دیرلر ؟

ج - دین مستغرقی اولان کیمسه یه دیرلر . یعنی بورجی ، مالندن
فضله اولان آدم دیمکدر .

س ۹ - فی سبیل الله دن [۳] مراد ، نه در ؟

ج - غازیلردن آچقه سی نقصان اولمق حسیه منقطع اولاندر . بوزمانده
حرب ایچون حاضر اولان عسکرلردر .

س ۱۰ - ابن السبیل کیمه دیرلر ؟

ج - ابن السبیل [۴] وطن اصلینده مالی اولوب ، حالبوکه کندیسی

[۱] یعنی فک رقاب ایتمک ایستیان مکاتبلره ویرمکدرکه استتحصال

حربتلرینه معاونتدر .

[۲] آیت کریمه مذکورده کی غارمیندن مقصود مدیونیتدر (ظهریه ده)
مدیونه اعطاء زکات، فقیر غیر مدیونه اعطادن اولی اولدینی مذکور اولوب
مقصود ، مدیون غیر هاشمیدر . (طحطاوی)

[۳] فی سبیل الله ؛ یعنی الله رضا ایچون غزا ، حج ، تحصیل علم ،
قرائت قرآن ایتمک اوزره عملکتندن بشقه محله عزیمتله اوراده محتاج اولانلردرکه
عملکتلرنده نصابه باغ مالاری اولسه بیله آنکله دفع احتیاجه مقتدر اوله مبه جقلرندن
کندولرینه زکات ویریلور .

[۴] مالندن جدا اولان کیمسه به اولی اولان قادر ایسه استقراض
ایتمکدر . مالنه دسترس اولدینی زمان فضله سی تصدق ایتمک دخی لازم کلر .
(طحطاوی)

مکان آخردہ بولنوب، واول مالدن النده اولیان کیمسه یه دیرلر.
خلاصه، مملکتتده مالی اولوبده الده ایتسی ممکن اوله میوب،
دیار غربتده چاره سز قالان کیمسه لردر. اشته زکاة ویریله جک
محللر بونلردر.

س ۱۱ - زکاة ویرن کیمسه ایچون شو سکیز صنف کیمسه لردن
هر برلرینه ویرمک جائز میدر؟

ج - جائز اولدیغی کبی آنلردن یالکیز بر صنفه ویرمکده جائز اولور.
س ۱۲ - نه کبی یرلره زکات ویرمک جائز اولماز؟

ج - ذمی یه [۱] زکات ویرمک، وز کاتدن مسجد بنا ایتک، ومیتی
تکفین ایتک وزکات ایله آزاد ایتک ایچون کوله اشترا ایتک
جائز اولماز.

س ۱۳ - دهانه کبی کیمسه لره زکات ویرمک جائز اولماز؟

ج - زنکین اولان کیمسه یه، ورکات ویرن کیمسه باباسنه، و دده سنه،
ودده سنک دده سنه الخ و اوغلنه، و اوغلنک اوغلنه، و اوغلنک
اوغلنک اوغلنه، و آناسنه، و آناسنک آناسنه، و آناسنک آناسنک
آناسنه، الخ زوجه سنه زکات ویرمک جائز اولماز. [۲]

[۱] غیر مسلمه ویریلان زکات صحیح دکلدر. زکات، عشر،
و خراجدن ماعدا اولان صدقاتی، نذر، کفارت و فطره کبی واجب دخی
اولسه ذمی یه ویرمک جائز اولور. فقط امام ابو یوسفه کوره جائز اولماز.
مفتی یه اولانده بودر. حربی، مستأمن دخی اولسه هیچ بر صدقه آکا ویرلر
امام زبیلی، نافله صدقه نک حربی یه جواز اعطاسنی جزم ایشدر. (طحطاوی)
[۲] بناءً علیه صاحب نصاب، زکاتی اصول و فروعنه آباء و اجدادینه،
امهات و جداتنه، اولاد و احفادینه و زوجه سنه ویرسه صحیح اولماز. زیرا
بونلرک نفقه سی، اوزرینه واجب اولدیغندن حقیقتده مال زکات کندیسندن

س ۱۴ - برقادین ، قوجاسنه زکات ویرمک جائز اولورمی ؟
ج - امام اعظم عندنده جائز اولماز، لکن امامین عندنده اکر نفقه دن
عاجز ایسه جائز اولور ، واکر عاجز دکلسه جائز اولماز .

س ۱۵ - سید ؛ مکاتب اولان کوله سنه ، و مملوکنه ، و دیگر زنکین
مملوکنه زکاة ویرمسی جائز اولورمی ؟

ج - بونلره زکات ویرمسی جائز اولمادیغی کبی ، زنکینک ، کوچک
اولان اوغلنه دخی ، زکات ویرمسی جائز اولماز . [۱]

منقطع اولیهرق آنلری انفاق ایتمش اوله جنی جهتله یالکیز نیت زکات ایله
مقصد تشریح حاصل اولماز . فقط اصول و فروغندن ویا زوجهمسی اولمیان
ایرباسندن فقیر اولانه ویرمسی جائز اولدیغی کبی متصدق علیه مال زکاتی
منکینک اصول و فروغ و زوجهمسنه اهدا ایلسه بوده جائزدر . چونکه اهدا
ایله مال مذبور ، زکات اولمقدن چیقار . زیرا بر شیده سبب تملکک تبدلی
اوشیدک تبدلی مقامنه قائم اولور .

برده زکاتی متعدد فقیرلره آزار آزار ویرمکدن ایسه بر فقیره طوپدن ووروب
آنک احتیاجنی تهوین ایلمک اولادر . مثلاً : بر نجیدیهی تصدق ایتمک ایستیان
کیمسه آنی بوزدیروب اوفاقنی طاغیدرایسه امر صدقهده قصور ایتمش اولور .
زیرا جمع ، تفریقندن اولادر همده چوغی ویرمک عمل کرامه اشبه اولدیغی جهتله
احسندر . علیه الصلاة والسلام افندضر « جناب حق معالی امورى - سور .
غیر معالیسنه بغض ایدر » بیورمشدر . نیکیم الله تعالی قرآن عظیمنده
[افرأیت الذی تولى واعطى قليلاً واکدی] نظم جلیلیه اعطاء قلبی ذم بیورمشده .
(صرافى الفلاح طحطاوى)

[۱] هنوز عاقل و بالغ اولمیان چوجق کرک پدرینک زیر اداره سنده اولسون
کرک اولسون ، چونکه پدرینک زنکینلکیله اوجوجق دخی زنکین صابیلیر ،
فقط بیوک چوجق اوله دکلدرد . ذات الزوج اولان قیزی حقنده اختلاف
وارددر . اصح اولان اعطای زکاتک ج- وازیدر . زنکین اولان برقادینک
چوجنی - پدری صرحوم ووالدهسی نزدنده بیله بولنسه غنی دکلدرد آکا زکات
ویریلیر . زنکین اولان بر کیمسه نک زوجة فقیره سنه دخی زکات ویره بیلیر .
(صرافى الفلاح)

س ۱۶ - بنی هاشم فقرا سینه زکات ویرمک جائز اولورمی ؟

ج - جائز اولماز . بلکه بونلره مال غنیمتک خمسنندن ویریلور . [۱]

س ۱۷ - بنی هاشم [۲] فقراسی کیملردر ؟

ج - بونلر « آل علی » و « آل عباس » و « آل جعفر » و « آل

عقیل » و « آل حارث بن عبدالمطابک » اهل بیتلرندن اولانلرک

فقیر اولانلریدر .

س ۱۸ - بنی هاشمک کوله لرینه [۳] زکات ویریلیرمی ؟

ج - ویریلمز .

س ۱۹ - امام اعظم ایله امام محمد ، بیوردقلرینه کوره زکات ویرن

کیمسه ، فقیر ظن ایدرک بر کیمسه یه زکاتی ویرسه بالآخره

[۱] بنی هاشم فقرا سینه زکات ویرمک عدم جوازی مال غنیمتک خمسنندن

ویرلدیکی تقدیرده کوره اولوب اکر بونلره خمس مذکوردن ویریلوب

اهال اولندینی وغیر مسـتحقنه ویرلدیکی صورته بونلره دخی زکات ویرمک

جائز اولدیغنی طحطاوی اختیار ایتس . و بونکله دخی ابن نجیم فتوا ویرمشدر .

فتوی شودر . « سادات کرامدن زید فقیره زکات ویرمک جائز وادا ایدن

کیمسه دن زکات ساقط وزید شریفه اخذ حلال اولورمی ؟ الجواب : اولور .

[۲] بنی هاشم : حصه غنائم ایله استغنائری جهتیه اموالک اوساخنی (کبری)

دیمک اولان زکاتی آلفدن صیانت اولمشلردر . نتکیم حدیث نبویده [هذه

الصدقات انما هی اوساخ الناس انما لاتحل لمحمد ولالا ل محمد] رواه مسلم .

مال منینی - صدقات اوساخ ناس اولدیغندن زکات ، صدقات ، عمد [صلی

الله تعالی علیه وسلم] و آل عمده اخذی حلال اولماز دیمکدر . دیگر حدیث

شریفده [نحن اهل البيت لانحل لنا الصدقة] بیوولمشدر . رواه البخاری .

مال شریفی - بز اهل بیته زکات ، صدقات اخذی حلال اولماز دیمکدر .

[۳] [مولى القوم من انفسهم] حدیث شریفیه بنی هاشم کوله لرینه

آزادیلیری دخی آنلره ملحق قلندیغندن زکات ویرلمز . (مصابیح الفلاح)

زنکین اولدینی ، ویا هاشمی ویا کافر اولدینی تظاهر ایتسه ،
یا خود ظلمتده فقیر ظنیله باباسی یا خود ، اوغلیله و یروب
بالا آخره ظاهر اولسه ، بو کیمسه یه نه لازمکلیر ؟

ج - بوصولتله او کیمسه اوزرینه اعاده زکاة لازمکلیر ، لکن امام
ابو یوسف عندنده اعاده زکاة لازمکلیر .

س ۲۰ - اکر زکات ویرن کیمسه بر شخصی زکاتی و یروب ، بعده
کولهسی یا خود مکاتبی اولدینی بیلسه جائز اولورمی ؟
ج - جمیع فقها عندنده جائز اولماز .

س ۲۱ - نصابه مالک اولان کیمسه یه زکات ویرمک جائز اولورمی ؟
ج - هر هانکی مالدن اولورسه اولسون نصابه مالک اولان کیمسه یه
زکات ویرمک جائز اولماز .

س ۲۲ - نصابدن اقلی ماله مالک اولان کیمسه یه زکاة ویرمک جائز
اولورمی ؟

ج - هر نقدر صحیح الوجود و مکتسب اولسه بیله ، نصابه مالک اولمیه
زکاة ویرمک جائزدر .

س ۲۳ - زکاتی بر بلده دن دیگر بلده یه نقل ایتمک جائز اولورمی ؟
ج - زکاتک بر بلده دن دیگر بلده یه نقلی مکروه اولور آنجق هر قومک
صدقه سی کندی فقراسنه ویریلیر .

س ۲۴ - بر کیمسه نیک آخر شهرده فقیر بر اقرباسی اولوب ، یا خود
زکاة ویرن کیمسه نیک بلده سنک اهل بسندن دهها زیاده احتیاجی
اولان قومه زکاتی نقل ایتمک مکروه اولورمی ؟

ج - بوابکی صورتده زکاتی نقل ایتمک مکروه اولماز .

فائده

معلوم اوله که ، زکات ، فطره ، نذورده افضل اولان اولارک
قرنداشنه ، بعده قز قرداشنه ویرلمکدر . بعده بونلرک اولادلرینه ،
بعده عموجه و حالایه ، بعده بونلرک اولادلرینه ، بعده دایی ، وتیزه یه ،
بعده بونلرک اولادلرینه ، بعده ذوی الارحام اولنلره ، بعده قومشولرینه
بعده کندی اصنافنه ، بعده کندی شهرلیسنه علی مراتبهم ویریلور .
زکات ، بربلده دن دیگر بلده یه نقل اولنماز . آنجق کندی بلده
وقریه سی اهلندن ده ا زیاده احتیاجی اولان برکیمسه بولندقدده نقل
زکات جائز اولور . والله اعلم [۱] (جوهره)

[۱] مسائل متفرقه : — مسئله (۱) منکی زکاتی ویرر ویاخود مالندن
افراز ایدرکن زکات اوله رق ویرمکلیکی نیت ایتسی لازم کلیر . مع مافیہ نیتک
اعطایه حکماً مقارنتی دخی کافیدر . یعنی بلانیه زکاتی ویردکن صکره
استهلاک اولنمقسنزین نیت ایدیوررسه جائزدر . مسئله (۲) زکاتی کندیبسی
بالذات ویرمک مشروط اولدیغی جهته بالواسطه ویرنسه وتسلیم ایدرکن نیت
ایلمسه ینه جائزدر .

مسئله (۳) کندیبسنه زکات ویریلان کیمسه نیک حاضر بالمجلس اولمسی ده
شرط دکلدر . بالواسطه کوندریله بیلیر . کرک بالذات وکرک بالواسطه ویرمک
ایستنسون قبول ایتیوب رد ایدررسه مردود اولور . زیرا هر کس زکاتی
قبول ایتیجه کندن رد ایله مردود اولسه قبوله مجبور اولمسی لازم کلوب نفی
رضا ایسه جائز دکلدو .

مسئله (۴) زکات ویریلان کیمسه یه ویریله جک اولان مالک زکات اولدیغی
سویلمک دخی شرط دکلدر . بلکه (سکا هدیه ایدیورم) دنپاره رک ویرلسه
جائزدر . چونکه هدیه اکراماً ویریلان شیئه دینور . فقیره اکرام ایدیوب
صدقه ویریله جکی جهته زکات آلان کیمسه ذل سوال ایله محجوب اولماق

باب صدقة الفطر [۱]

س ۱ - صدقة فطر ، کیمه واجبدر ؟

ج - مسکن ، وثیاب ، واشیاسی ، وآت ، وسلاح ، وخدمت ایچون اولان کوله لری کبی ، حوائج اصلیه سندن اولان شیلردن فضله

ایچون مجاناً هدیه دنیلمش اوله جفندن - وعقودده اعتباره الفاظ ومبانی به اولیوب مقاصد وممانی به اولدیغندن - جائزدر .

مسئله (۵) بر کیمسه اقربا ومتعلقانندن اولوبده کندیسنه اعطای زکات جائز اولان چوجقلره (بیرام بخشیشی) نامیله پاره ویروبده قلباً زکات اولوق اوزره نیت ایلمسه جائزدر .

مسئله (۶) دولتجه عدد اغنام رسمی ، تمتع ویرکوسی ، کمرک رسمی ، کبی ناملر ایله اخذ اولنان رسوم دخی زکات نیتیه ویریلرسه جائزدر .
مسئله (۷) بر کیمسه مالنک زکاتی زوجه سنک دیگر زوجندن اولان فقیر چوجقنه ویرمک جائز اولور .

مسئله (۸) بر کیمسه زکاتی باباسنک اناسنه ویرمک جائز اولماز .
مسئله (۹) بر کیمسه زکاتی زوجه مطاقه سی اولوب عدتی منفضیه اولیان قادینه ویرمک جائز اولماز .

مسئله (۱۰) بر کیمسه کوله سی نیت زکات ایله آزاد ایتسه زکاته محسوب اولماز .

مسئله (۱۱) زکات نصابنه مالک اولان بر کیمسه مالک اولدینی مالک اوزرینه سنه دور ایتهدن برسنه ویا برسنه دن زیاده ایچون اداء زکاتی تقدیم ایتمک جائز اولور .

مسئله (۱۲) بر کیمسه مالنک زکاتی اوغلنک فقیره اولان زوجه سنه ویرمک جائز اولور .

مسئله (۱۳) بر کیمسه فقیر اولان زوجه سنه زکات ویرمک جائزدر .
مسائل مذکورده ؛ ابن نجیم نتیجه ، فیضیه ، بهجه ، علی افندی کبی کتب فتاوا دن مستخرجدر .

[۱] صدقة فطر ؛ وظائف مالیه دن اولوق اعتباریله صدقة فطر ، کتاب الزکاتک

اوله رق نصاب مقدارینه مالک اولان هر مسلم اوزرینه واجبدر .
س ۲ - نصابه مالک اولان کیمسه نفسی ایچون صدقه ویرمی واجب
اولدینی کی ، دها کیمدرک صدقه فطره سنی ویرمک واجبدر؟

عقبنده ذکر ایدیشدر . صدقه فطر ، مزکینک نفسینه تعلق ایتدیکندن
« زکات رأس » و ثواب قصدیلله اعطایا قلنه جنی جهته مؤتی متضمن
عبادت و (فطر) لفظی فطرتدن مأخوذ ایدوکندن « صدقه فطر » تسمیه
قلنمشدر . حدیث نبویه (ادوا من کل حر و عبد و صغیر او کبیر نصف صاع
من بر او ضاعاً من عمر او ضاعاً عن شهیر) بیورلشدر که معنای شریفی :
کریک حر و یا عبد ، کریک صغیر و یا کبیر اولسون و شهر ره مضانده اوروج
طومش اولسون اولسون مالک نصاب اولان بالجمله مسلمانلره بغدادین نصف
ویا خود خرمدان و یا خود آرپه دن و بوکا قیاساً قوری اوزومدن بر صاع مقداری
صدقه فطر ویرمک واجبدر . صدقه فطر ، زکات اولیق اعتباریلله زکات
اموال حقنده مباحث سابقه ده مفصلاً بیان قلنان شرائط و احکام بوکاده شامل
ایسه ده آنک کی صرف ماله تعلق ایتیب نفسینه متعلق ایدوکندن مزکینک
بالغ اولسی شرط اولیب صغیر ابله حر اولیانلره دخی صدقه فطر واجب
اولور ، هر نه قدر نصابه مالکیت لازم ایسه ده بومالک یالکز قدر حاجتدن
فضله اولسی کفایت ایتکله نامی و حول اولسنه یعنی کندوسنه زکات تعلق
ایدن اموال دن اولوب اولماسنه باقلاماز . صدقه فطرک حقیقتنه ، صفتنه ، جنسینه ،
مقدارینه ، حکمنه ، سببنه ، رکنته ، مصرفنه ، وقت و جوب و استحبابنه
مطلع اولیق لزومی درکار بولندینی جهته آتیا بیانی مناسب کورولمشدر . صدقه
فطرک حقیقتی : — متضمن مؤنت بر عبادت اولسیدر . صدقه تسمیه اولنسی
وصائم ایچون طهره اولسی واداسنده نیتک مشروط بولنسی آنک عبادت
اولستی ارئه ایدر . صفتی : — مالک نصاب و یا مالک قیمت نصاب اولان هر
حر مسلم مکلفه واجب اولسیدر . دیندن و حوایج اصلیه دن فضله اوله رق او
ماله عیناً و یا قیمة مالک اولان کیمسه زنکین عد او اوب کندیسنه احکام
اربعه تعلق ایدر . ۱ وجوب صدقه فطر ، ۲ وجوب اضحیه ، ۳ وجوب
نفقه اقارب ، ۴ حرمت اخذ صدقه ، جنسی : — صدقه فطر ، درت جنس

ج - كندی نفسندن و كوچك اولادندن ، و خدمت ایچون اولان
كوله لرندن صدقه فطر و یرمك لازمدر .

س ۳ - کیملر ایچون صدقه فطرک اداسی لازم کلمز ؟

ج - هر نقدر بوبلر تحت حکومتند ایسه لرده ولایت منعدم

اولدیغندن زوجه و بیوک اولملرندن [۱] صدقه فطره بی ادا

لازم کلز . [۲]

س ۴ - دهانه کی کیسه لرك فطره سنی و یرمك لازم کلز ؟

ج - کتابته کسدیکی کوله ، و تجارت ایچون اولان جاریه ،

و کوله لرك فطره سنی و یرمك لازم کلدیکی کی . ایکی اورتاق

بیننده اولان کوله نك فطره سنی دخی هیچ بری اوزرینه و یرمك لازم

شیدن واجب اولور : بغدادی ، آرپه ، قوری خرما ، قوری اوزوم ،

مقداری : — بغدادین یارم ، آرپه ، قوری خرما ، قوری اوزومدن برصاعدر .

حکمی : — دنیاده عهده واجبدن خروج و آخرتده ثوابه و صلدر .

سببی : — مکلفک کندی نفسی و ولایت کامله مطلقه ایله کندی نك تحت

اداره سنده و ولایتند اولان کوله ، جاریه ، و صغیر فقیر اولان چوجقلریدر .

رکنی : — آتی محل صرفته تأدیهدن عبارتدر ، که اوده فقرای مسلمیندر .

وقت و جوبی : — یوم فطر صباحیدر که شهر شـ و الـک ایـلـک کونـک طلوع

فجرندن اعتباراً اعطاسی واجب اولور .

[۱] آنجق غنی اولان کیسه یه فقیر اولان ولد صغیری ایچون صدقه نظر

و یرمك ایجاب ایدر . زیرا ولایت ابوتی حائز و نفقه سی اوزرینه واجبدر .

اما ولد صغیر ، غنی اولدینی صورتده مالندن ، و یریلور . یعنی کندی سی نعلیکه

اهل اولدیغندن ولی و یا وصیسی آنک مالندن و یرر .

[۲] لکن بونلرك امری اولقسزین ادا ایتسه . عادة اذنک ثبوتنه بناء

استحساناً جائز اولور . (میدانی)

کلمز . [۱]

س ۵ - مسلم کیمسه ، کافر اولان کوله سندن فطره ویرمسی لازمیدر ؟

ج - لازمدر . [۲] لکن کوله مسلم اولوب افندیسی کافر اولسه بوکا صدقه فطره ویرمسی لازم کلمز . [۳]

س ۶ - فطره ، نه قدر ویرمک لازمدر ؟

ج - واجب اولان فطره ، حنطه دن یازم صاع ، یعنی بشیوز یکرمی درهم یاخود خورمه ، و قوری اوزوم ، یاخود آرپه دن بر صاع یعنی بیک قرق درهم ویرمک لازمدر .

س ۷ - صاع نیه دیرلر ؟

ج - امام اعظم ایله امام محمد عندنده صاع [۴] رطل عراقی ایله سکر رطلدر .

[۱] حر اولیوب کوله اولانلر دخی تملیکه اهل اولاد قلرندن آنلرک صدقه فطرینی خدمت ایتدکلری افندیلرده ویرمک ایجاب ایدر . لکن کوله ویاچاربه تجارتیه مأذون ایسه کندیسنگ ویرمسی لازم کلیر .

[۲] زیرا سبب ، تحقق ایتدیکنه بناء ، او سببده رأس مؤنت ، ولایت کی ، که او کوله ننگ افندیسی اهل وجوبدر .

[۳] زیرا عبد ، مسلم اولوب صاحبی کافر اولورسه وجوب تحقق ایتمز زیرا کافر اولدینی جهتله اهل وجوبدن دکادر . (جوهر)

[۴] بر صاع = ۸ رطل × ۱۳۰ درهم = ۱۰۴۰ درهم شرعی
حبوبات استیعاب ایدن وعصر اول اولامده استعمال اولنان بر اولچک دو .
بو ، فی زماننا غیر مستعمل اولدیغندن اکثر بلادده هر سنه اربابی طرفندن بر فطره پوصله سی ترتیب ومقادیر مزبورده ، استعمال اولنان مکیلاته تطبیقاً وجاری اولان نرخه کوره قیمتی تعیین قلمنقده وهرکس آکا کوره صدقه فطره سنی ویرمکده در .

س ۸ - امام ابو یوسف حضرت تری بو مقامده نه بیوردیلر ؟
ج - امام ابویوسف بیوردیلر، که صاع ، بش رطل و بررطلاک ثلثیدر .
بررطل دخی یوز اوتوز درهمدر .

س ۹ - صدقة فطرك واجب اولمسی نیه تعلق ایدر ؟
ج - بیرام کونندن ، شفقك حقیقه طوغماسنه تعلق ایدر .
س ۱۰ - طلوع فجر دن اوچکه برکیمه وفات ایلسه، فطره سی واجب اولورمی ؟

ج - واجب اولدینی کبی برکیمه دخی طلوع فجر دنصکره اسلامیتی قبول ایلسه ، یاخود چوجق دنیایه کلسه اولکیمسه لرك فطره سی واجب اولماز .

س ۱۱ - مستحب اولان فطره بی نه وقت ویرمکدر ؟
ج - یوم فطرده بیرام نمازی قیلنه جق محله کیرمزدن اول هرکس فطره سی ویرمک مستحبدر . [۱]

[۱] صدقة فطره بی بیرام نمازندن اول ویرمک افضلدر . زیرا حضرت عثمان ذی النورین (رضی الله عنه) افندمن حضرت تری بیرام نمازندن اول فطره سی ویرمکی اونوتدیغندن طولایی کفارت اوله رق برکوله آزاد ایلدکده علیه الصلاة والسلام افندمن « لو اعتقت یاعثمان مائة رقبة لم تبلغ ثواب زكاة الفطر قبل صلاة العيد » بیورمشلدر که مأل شریفی - یاعثمان! اکر یوز کوله آزاد ایلسه ک بیرام نمازندن اول ویربلان صدقة فطرك ثوابنه بالغ و نائل اوله مازسک دیمکدر . (مجلس ارشادیه)

صدقة فطره نك فضائلی : — صدقة فطره ، صائم اولان کیمسه ایچون لغو و لهو و فحشیاتدن طهره ؛ مساکین و فقرایه طعمه و سبب قبول صوم ، سكرات موتدن ، عذاب قبردن فلاح و نجاته باعثدر . نتمکم حدیث شریفده « صیام شهر رمضان معلق بین السماء والارض لا یرفع الی الله تعالی الا بزكاة الفطر » بیورمشلدر . مأل منیفی : — رمضان شریفده طوتیلان اوروج ، سماء

س ۱۲ - اگر یوم فطر دن اول فطره سنی ادا ایلسه جائز اولورمی؟
ج - جائز اولور . حتی رمضان شریف [۱] آبی کیردکده فطره سنی
ویرسه ، ینه جائز اولور .

س ۱۳ - اگر ناس ، فطره لرینی بیرام نمازندن اول دخی ویره میوب
قالسه ، فطره لری ساقط اولورمی ؟

ج - ساقط اولمیوب بلکه آنلرک اوزرینه فطره ویرمک واجب اولور . [۲]

ایله بر آره - نده معلقدر . قبول کاه سبجانییه رفعل اولمیز آنجق صدقه فطرک
ادایله رفعل قبول کاه السیه قیلنور . دیمکدر .

بش نوع عمل ، بش شی ایله رفعل قبول کاه السیه قیلنور . (۱) نماز ،
زکاة ایله (۲) دعا ، صلواة شریفه ایله . زیرا صلواة شریفه یه مقارن اولمیان دعائل
محبوبدر — (۳) ملک ، عمل ایله . (۴) ملک موت . روح ایله . (۵)
صدقه فطر ، اوروج ایله رفعل بارکاه احدیت قیلنور . (کذا فی الذهرة)

مسائل متفرقه : — هرکس فطره سنی بر فقیره ویرمک واجب اولوب
حتی بر فطره بی تفریق ایله ایکی فقیره ویرسه جائز اولماز . برچوق کیمسه لر
فطره لرینی جماعه بر فقیره ویرسه لر جائز اولور . فقط بر جماعت فطره لرینی ،
وبره جکی وقت ، ویا افراز ایده جکی زمان هر فردک حصه سنی تعیین ایتمکسزین
ویرسه جائز اولماز . مثلاً : درت کشی ایچون تفریق ایتمکسزین بر مجیدیه فقرایه
ویرمک بر فطره یرینه قائم اولدیغندن جائز اولماز لکن فطره لری افراز ایتدیکی
زمان هرکک حصه سنی تعیین ایتدکن صکره قاریشدیروب ویرسه جائز اولور .
[۱] رمضان کلدی دنیا میوب بلکه رمضان آبی کلدی دیمکدر . زیرا
(رمضان) اسماء السیه دن بر اسم اولدینی سر ویدر . جناب حق ایسه کلکدن
کیتمکدن مزهدر .

[۲] فطره ویریله جک فقیر : — اصول وفروعندن غیری اولان فقیر
دیمکدر . بناء علیه ، آنه سنه ، بابا سنه ، دده سنه ، ننه سنه و بونلرک اولاد لرینه
فقیر ییله اولسه ویرلر . زوج ، زوجه سنه ، زوج ، زوجنه فقیر دخی اولسه
ویرلر . لکن ارکک وقیر قرنداشنه ، عموجه ، دایی وخاللا ، تبره ، وسائر
اقرباشنه فقیر اولدقلری زمان ویرمک جائز اولور . حتی بونلره ویرمک غیریلره
ویرمکدن افضلدر . زیرا ینلرنده قرابت واردر . (فقهییه)

کتاب الصوم

س ۱ - (صوم) [۱] لغتده نه به دیر لر ؟

[۱] صیام، صوم ایکیسیده مصدر اولوب امساک معناسنه در. صوم، یعنی اوروجک صرف بدنه تعلقند و لاییدر که * صرف املا که تعلقی بولنان زکاة اوزرینه تقدیم قلمشدر.

مسائلق بناسنک آنا دیرکارندن بری ده اوروجدر. رضای حق ایچون کوندوزلری برشی بیوب ایچمه مک . رمضانک غیری وقتلره نسبتله فضله جه بدنی و عملی ، فکری و وجدانی طاعت و عبادت دیمکدر. انسان فطرة روح ایله جسمدن متشکل و قوای ظاهره و باطنه سی، روحی مشغول اولقله آرزوی نفسانیده تماماً مساعد بولندی حالده بهیبتی غالب اوله رق صفت ملکیت ارلان معالی روحانیدسنگ نجایسنه مانع اوله جغندن ارحم الراحمین اولان الله ذوالکرم والجلود عبادینک قوای جسمانیه سنه ضعف طاری اوله رق معاصی شهواتیه دن اجتناب ایله سبب انقاری اولمی و آجلاق نه اولدیغنی آکلا به رق قدر نه متی بیلوب حمد و شکر و مبتلای جوع اولان محتاجینه مواساة و سرحت و اطعام ضعفایه مبادرت ایتمک اوزره اهم سائقه به صیامی فرض قیلدیغنی کبی امت حمده دخی صیامک فریضتیاه مکرم قلمشدر . بناء علیه صومک فریضتنده کی حکمت ارباب عقول عنندنه خفی دکلدرد .

حضرت یوسف علیه السلام ، آج طور دینی کونلر ؛ جام خزائن ارض مصر ، ید تصرفنده ؛ آج طور معنی اختیاره سبب نه در ؛ دیدکلرند . یوسف علیه السلام جواباً « طوق اولور سه م قورقوبورم کی فقرانک حالندن غافل بولنهیم انک چون فقرانک مبتلا اولدقلری آجاغک کندمده هر زمان موجودیتنی آرزو ایدر مکه بن آندن متأذی اولدقجه خلقک اضطراباتی دفعه شتابان ایدیم ایشته اوروج ، صائمک وجودنده اجرا ایتمدیکی تأثیر ایله برابر او آجلغه دائمی مبتلا بولنان فقرانک حالی دوشونمکه مجبور ایدر .

داها بوندن بشقه ، نفس اماره نک قهر و اذلالی ، شهوت مستولینک محو و ابطالی و نفس اماره نک آزه حق بر طعام و شرابه درکار اولان احتیاجیه لذات محقه سنک کندینه اشعاری کبی حکمتلرده واردرد . اوت ؛ اوروج ،

ج - هر هانکی وقتده و هر هانکی شی اوزرینه اولورسه اولسون ، مطلق
امسا کدن عبارتدر .

س ۲ - اصطلاح شرع شریفده (صوم) نه به دیر لر ؟

احتیاج موجب مذلت ، منافی نخوت و عظمتدر . قرآن کریمده « یا ایها الذین آمنوا کتب علیکم الصیام کما کتب علی الذین من قبکم لعلکم تتقون » بیورلمشدر .
معنای شریفی : — ای اهل ایمان محضاً سزک متقی اولما کز ایچون سزدهده ، سزدن اول کلان امم سالفهیه اولدیغی کبی اوروج فرض اولدی .
دیمکدر . و حدیث شریفده « بنی الاسلام علی خمس الی آخره » حدیث شریفده اسلامک بنا اولدیغی شیلردن برینک دخی صیام ایدوکی بیان ایدلمشدر . و صوم رمضانک فریضه محکمه اولدیغنده اجماع امت واقع اولمشدر . و ایکنجی سال هجریده آیت صیامک شرف نزولیه رمضان آیتک اوروجی فرض بیورلمش و وجوب اداسی اجماع امتله دخی تواتراً ثابت اولغله عموم مسلمانلر بو کونه قدر ادای فریضه صیامه اعتنا ایتکده بولنمشلردر . رمضان آینه طوتیلان اوروجی تماماً و یاخود برآی اولیوب شوقدر کوندر کبی قسماً انکار ایدن ، کافر و بلا عذر ترک ایدن کنهکلز اولور . (صوموا تصحوا) بیورلمشدر که مأل شریفی : — اوروج طوتیکز ، صاغلاملا شیر سکز . دیمکدر .

بو کون هانکی خستهلق تصور اولنور که معده ایله علاقه سی اولسون !
و هر شیدن اول برنوع پرهیز ایله بیوب ایچمه بی برانتظام و اعتدال آلتنه آلمغله او خسته لغک نداویسنه باقیلماسین . نتکیم « المعدة بیت کل داء و الحمة رأس کل دواء » بیورلمشدر که مأل شریفی ؛ هر خسته لغک یا تاغی معده اولدیغی کبی هر دوآنک باشی ده پرهیزدر . بناء علیه اوروج اعضاء داخلیه منری ، هضم آلاغزی کرکی کبی تمیزلر . بزلی وقتلی وقتسز اوتنه بری بیک ، ایچمک کبی پیدس بوغازلقدن و بونک نتیجه سی اوله رق مصاب اوله جغمن امراضدن بزلی وقایه ایلر . اوروجک بو فوائد صحیه سی اجتماعی ، اخلاقی ، اقتصادی او قدر منافع تعقیب ایدر که تعداده کلز . شخصی و فردی برانتظامک ، عمومی و اجتماعی انتظام و انضباطه نه قدر یاردم ایده چکی قولایچه ا کلاشیلیر . ایشته بویله الکعالی و قدسی تربیه سایه سنده ایدی ، که ایلمک مسلمانلر عزیم و اداره جه صرام و تشبیه شمدی به قدر هیچ بر قوم و ملت افرادینک چیقامدینی بو

ج - [۱] صفت مخصوصه ايله وقت مخصوصه ، شخص مخصوصدن
لازمکلان امساک [۲] مخصوصه يه دیرلر .

یوکسکلکاره ایردی ، تربیه دینیله رینه اهتمام تاملاه ، مردلکله قهرمانلغک ،
حقیقی عادللاکک ، اک انساننی جهانکیراکک تاجنی الله ایده رک جهاننه شان
ویردی ؛ حالبوکه بو کون شیخدیکی بز مسلمانلر کبی عزمسز ، اراده
و تشبثسز ، متانت و صبرسز بر ملت یوق ! چونکه بز دینمیزک اعتقادنی ،
عبادت و عملی ، اراده و معاملی احکامنده کی غایه لری غائب ایتدک نماز قیلوروز .
نه خیر و منفعتنی کوربیوروز دییه هیچده دوشونمیوروز . اوروج طوتیوروز :
نه قازاندق ؟ صحه ، اخلاقاً نه کبی فائده لری الله ایتدک دییه خاطره منری
یوردیغمز یوق ! بونک ایچوندرکه بزده اسلامیتک مینا علیهی اولان عبادات
خمسه ، دینمیزک آنا دیرکلری اولان حقایق اسلامیه مخیل قالمش ! رمضان : اک
آز ینوب ایچیله جک ، اک چوق عبادت ایدیله جک بر زمان ایکن ؛ بز بالعکس
اک چوق بو آیده ییوب ایچییوروز . اک کلوب کزییوروز . حیوانیت و
نفسانیت مزنی ، بهیمیت و اتانیت مزنی بو آیده بسایوروز . بناء علیه بویله طوتیلان
اوروجدن استحصال اولونان فوائده ؛ « کم من صائم لیس له من صیامه الا الجوع
والعطش ! » حدیث شریفی منطوقنجه ؛ نیجه اوروجلو واردرکه اوروجندن
کنندیسنک قزانجی آنجق آچلقاه صومزلقدر . هان جناب حق بزنی هرشیدن
زباده دینمزه ، دین و عباداتمیزک احکام و غایاتنه قارشنی بساله دیکمز بو درین
جهالتدن قورنارمین . آمین ، بجرمة سیدالمرسلین .

[۱] صفت مخصوصه : فصد تقرب الی الله ، وقت مخصوص : طلوع
غردن غروب شرعی به قدر ، شخص مخصوص : حیض و نفاسدن ظاهر اولان ،
امساک مخصوص : شهوت بطن ايله شهوت فرجدن امساکه دیرلر . (جوهره)
[۲] اوروج طوتمغه (امساک) و آچمغه (افطار) دینلدیکی کبی افساده
دخی افطار دینیر . وقت سحرده ینیلان طعامه (سحور) و افطارلغه فانک
فتحیله (فطور) دینیر . اوروجک غیری عباداتده مثلاً نمازده ظاهراً عمل
اولوب صیامده ایسه ترک عمل بولندیغندن صائمک امساک کی الله ایچون اولوب
اولدیغنی تعیین ، امور وجدانیه دن اولمق حسبیله کیندن باشقه سی و حتی ملائکه
کرام ایچون بیله غیر قابل اولوب انجق جناب حقه معلوم و ترک لذات و شهوات

س ۳ - اوروجك قاچ دره جه سی واردر ؟

ج - اوج درجه سی واردر .

س ۴ - آنلر نه لر در ؟

ج - آنلر (۱) صوم عوام (۲) صوم خواص (۳) صوم خواص
الخواصدر .

س ۵ - صوم عوام نه یه دیرلر ؟

ج - بيمك ، اچمك ، وجماع ایلکدن کندی محافظه ایدن صائمك
صومنه دیرلر .

س ۶ - صوم خواص نه یه دیرلر ؟

ج - قولاق ، کوز ، لسان ، ال ، آياق ، وساثر اعضا سی کنه لر دن
محافظه ایدن صائمك صومنه دیرلر ؟

س ۷ - صوم خواص الخواص نه یه دیرلر ؟

ج - قلبی هموم دنیه و افکار دنیویه دن و بالکلیه ماسوادن محافظه ایدن
صائمك صومنه دیرلر .

س ۸ - اوروج قاچ نوعدر ؟

ج - ایکی نوع اولوب بری واجب دیکری نافله در .

س ۹ - واجب اولان اوروج قاچ نوعدر ؟

ج - ایکی نوع اولوب ، نوع اول ، اول بر اوروجدر ، که معین بر

زمانه تعلق ایدر . رمضانده و نذر معین اوروجلری کبی .

س ۱۰ - بو ایکی سینه کیجه دن نیت ایتک جائز اولورمی ؟

نفسانیه ایله تجرید نفس ابدن صائم ، صفات التهبیه به سراعات و تعظیم ایتمش
اوله جمعندن . حدیث قدسیده [کل عمل ابن آدن له الا الصیام هولی وانا اجزی به]
وارد اولمشدر که مال شریفی : — بنی آدمك هر عملی کنه دینکدر . آنجق
اوروجی بنمدر وانك . مکافاتنی بن اعطا ایدرم دیمکدر .

ج - جائز اولور . واگر بونلره کیجه دن نیت ایتیموب صباحه داخل اولسه ، کیجه نك بینیه زوالک بیننده اولان نیت ، اكا کفایت ایدر .

س ۱۱ - نوع ثانی هانکی اوروجدر ؟

ج - اول بر اروجدرکه ، ذمتنده ثابت اولان قضاء رمضان ، ونذر مطابق ، وصوم ظهار ، وکفارات اوروجلری کبی .

س ۱۲ - بومثللو اوروجلره نصل نیت ایتمکه جائز اولور ؟

ج - بونلره آنجق کیجه دن نیت ایتمکه جائز اولور . لکن نافله اوروجلرک کلیسی زوالدن قول ایدیلان نیت ایله جائز اولور .

س ۱۳ - ناسه لایق اولان رمضان شریفک هلالی نه وقت التماس وطلب لازمدر ؟

ج - شعبان شریفک یکر می طقوزنجی کوننده طاب ایلمکدرکه ، هلال [۱] کورولدکده صائم اولورلر .

س ۱۴ - اکر هوا ، بلوطلی اولدیغی صورتده ناس ، هلالی کورمک ممکن اولمدقده نه یاپارلر ؟

[۱] علیه الصلاة والسلام افندمن ، مشاهدۀ هلال رمضانده اعجابی تبشیر ایله « ایشته رمضان آتی کلدی . شهر مبارکدر ، الله عظیم الشان سزه صیامی فرض ایتدی . بوآیده سما قپولری آچیلیر ، جهنم قپولری قپانیر ، شیطانلر باغلانیر ، بوشهر شهیرده برکیجه یعنی قدر کیجه سی واردرکه بیک شهردن خیر لیدر . آنک خیرینی تحریم ایدن محروم اولور » بیوردقلرندن تبریک شهر رمضان او زماندنبری بین المسلمین جاری عادت مستحسنه دندر . صومک صبیده رؤیت هلال شهر رمضاندر . قرآن عظیمنده « فن شهد منکم الشهر فلیصمه » یعنی ایدمی سزدن هرکیم شهر مذکور ایدرکه ایدرسه او آیده صائم اولسون ، بیورمشدر .

ج - شعبان شریفی اوتوز کون صایوب تکمیل ایتد کدنصکره صائم
اولورلر . [۱]

س ۱۵ - یالکز بر کیمسه رمضان شریفک هلالی کورسه نه یایار ؟
ج - حاکم شرع ، هرقدر آنک شهادتی قبول ایتزسه دهه یالکز
اوله رق بو آدم صائم اولور [۲] .

[۱] رمضان آبی بعضاً اوتوز و بعضاً یکر می طقوز کون اوله جفندن ایام
رمضانک تعیینی ایچون شهر مزبورک مبدأ و منتهایک بیلنمسی اقتضا ایدوب
بوده هلال رمضان وشوالک رؤیتیه و شاید کوریله منسه تکمیل ثلاثین
اعتباریله ثابت اولور . شویله که : شهر شعبان اوتوز کونه بالغ اولمش ایسه
هلال رمضان رؤیت و اثبات اولندون اولنمسون . ایرتسی کون رمضانک
برنجی کونی اولمش اولور . اما شعبانک یکر می طقوزنجی اقصای وقت غروبده
هلال نور رؤیت اولندیقی نقدیرده شهر شعبان یکر می طقوز کونده تکمیل
اولوب ایرتسی کون رمضانک مبدئی اولور . بوضورتده هلال رمضانک رؤیت
اولندیقی ایکی ودها زیاده شاهدک شهادتیه بر نهج شرعی ثابت اوله رق حاکم
الشرع طرفندن اعلام ایدیلنجه عموم مسلمانلره اوروج فرض اولور .
بو احکام شرعیه [اذارأتم الهلال فصوموا و اذارأتموه فافطروا فان غم علیکم
فصوموا ثلاثین يوماً] حدیث شریفندن مستنبطدر . بر بلده قاضینک ثبوت
رؤیت رمضان ویا شوالی متضمن وبر و ایکی اعلام شرعی موجبنجه او قضا
اهالیسی عمل ایده جکی کی قاضینک اصولی وجهله تبلیغ ایده جکی بلده لرده دخی
رمضان ویا بیرام ایدیلیر .

[۲] مع مافیہ ثبوت هلال رمضان وشوال ، اعلام قاضی به متوقف اولیوب
(صومکم یوم تصومون و فطرکم یوم تفترون) حدیث شریفی مقتضاسنجه
رؤیت ایدنلر و بر لکده بولنانلر صیام و افطار ایده جکندن اهالی قرأ و عشایر
سیاره نك هان عمومی بوضورتله عمل ایتدکده درلر . اکن هلال رمضانی رؤیت
ایدن کیمسه نك شهادتی قاضی یا قریه ویا عشیرتی اهالیسی رد ایدر ایسه
آنلرک اوروج طومسی ایجاب ایتز ایسه ده رؤیت ایدن کیمسه نك « فمن شهد
منکم الشهر فلیصمه » حکم جلیلی موجبنجه اوروج طومسی و افطار ایتدیکی
تقدیرده قضا ایلنسی لازم کلیر .

س ۱۶ - سہادہ بلوط اولدینی وقتدہ ہلال کورلسہ حاکم شرع ، قاچ کیشینک شہادتنی قبول ایدر ؟

ج - ارکک اولسون ، قادین اوا-ون ، حر اولسون ، کولہ اولسون ، برعادل کیمسہنک شہادتنی قبول ایدر .

س ۱۷ - اکر سہادہ بلوط بولمسه حاکم شرعی ، قاچ کیشینک شہادتنی قبول ایدر .

ج - حاکم شرعی ، شہادتنی قبول ایتمز تا کہ ، برجماعت کثیرہلالی کورہ نہ قدر ، کہ آنلرک اخباریلہ علم یقین حاصل اولانہ قدر دیمکدر .

س ۱۸ - اوروجک وقتی نہ وقتدر .

ج - فجر تانینک طلوعی وقتدن کونش غروب ایدنہ قدردر .

س ۱۹ - « اوروج » نہیہ دیرلر ؟

ج - نیتہ مقارن اولدینی حالده کوندوزده ییمک ، ایچمک ، وجماع ایلمکدن امساکہ دیرلر .

س ۲۰ - اکر صائم اولان برکیمسه اونوتہرق ییمک ییسہ ویا صوا ایچسہ ویا جماع ایلسہ اوروجی بوزیلورمی ؟

ج - اوروجی بوزولمدینی کبی آنک اوزرینہ قضا وکفارت دخی

لازمکلمز . [۱]

[۱] اوروجی بوزمیان شیلر بکرمی یدی قدردر . (۱) اونوتہرق ییمک ییمک .

(۲) اونوتہرق ایچمک . (۳) اونوتہرق جماع ایتمک . (۴) ییمک ، ایچمک ،

جماع ایلمک ، کہ - اوروجنی خاطر لاز ایسہ فی الحال امساک ایدر اکر بعدالتذکر

طورسہ اوروجی فاسد اولوب قضا لازم کلیر . واکر نفسی حرکتہ کلوبدہ

نزع ایلمسہ ، ویاخود نزع ایتمکدن صکرہ تکرار ادخال ایلسہ انزال واقع

اولسون اولسون کفارت لازم کلیر . (۵) مس وملاعبه ویا تقبیل ایله

دکل ، بلکه مجرد نظر ویا تفکر ایله انزال . (۶) بلا انزال تقبیل - تقبیل ،

مس ، ملاعبہدہ نزول منی مفسد صوم ایسہدہ ہر حالده نزول منی مجرد نظر

س ۲۱ - آمدی بوضورتله اول کیمسه اوروجم بوزلدی دهرک قصداً
یمک ییسه اول کیمسه نه لازمکایر ؟

وتفکر ایله اولان نزول منی کبی مفسد صوم دکلدرد . - (۷) اویویوب احتلام
اولق . (۸) جنب اوله رق صبا حلامق و اوکون جنب قالمق . - (۹) آغزه
کلان بالغی یوتقی . (۱۰) بورنی ایچنه کلان آقنتی بی یوتقی . (۱۱) صویه
طالبوب قولاغنه صو قاقچق . (۱۲) کندی صنعی اولیه رق بوغازینه دومان
کیرمک . - کندی صنعیه کیرن دومان صومی مفسددر . هر هانکی صورتله
کیرر ایسه کیرسون . اکر عنبر ، عود دومان ایسه ایچیلان تونون کبی آکا
کفارت لزومی بیله بعید اولماز . (۱۳) بوغازینه طوز کیرمک ؛ - چونکه
بونلردن امتناعه قدرت یوقدر . آغزینی قپار ایسه بورنندن کیرر . بنا برین
بونلر بعد المضمضه آغزده قالان یا شلق حکمنده اولمشدر . کورجیلک ،
قالبور لاییحیلق کبی توز یوتقی مقتضای صنعتی اولانک حکمی بوندن معلوم
اولور که آنلرک اوروجلری فاسد دکلدرد . (۱۴) بوغازینه سیدنک قاقچق .
(۱۵) آغزینه آلدینی علاج اطرطعی بوغازه واصل اولق . (۱۶) دیشلری
آراسنده سحور بقیه سی قاله رق نخود دانه سندن کوچوک اولان شیئی ییمک .
(۱۷) احلیله علاج آقتمق . (۱۸) خارج شدن صوصام دانه سی قدر برشیئی
آلوب آغزده تدریجاً نابود اوله جق و بوغازده طادی بولنییه جق وجهله
چکنمک . فقط آنی یوتقی اوروجی بوزار و کفارت اقتضا ایدر . (۱۹)
بیق باغلامق . (۲۰) کندی کندینه جوق دخی اولسه قی ایتمک . (۲۱)
کلان قی کبرو کیتمک . (۲۲) پارماق صالوب آزاجق قی کتورمک .
(۲۳) آغزه آز مقدارده کتوریلان قی کبرو کیتمک ویا کبرو آلتق .
(۲۴) حجامت اولق . (۲۵) سورمه چکنمک . (۲۶) غیبت ایتمک . - غیبت که
انسان چکشدیرمک مستور الحال اولان کیمسه نیک غیبتدن آنی غملمدیره جق
-وز سوبلمکدر . اوروجک صحتنه دکل ، ثوابنه تأثیر ایدر . سوبلنان سوز
طوغری ایسه غیبت ، یلان ایسه بهتاندر . که آنک کنایه ده از یاده در .
جهرأ کنایه یاپان کیمسه نیک غیبتی یوقدر . (۲۷) اوروجی بوزمغه نیت ایتمک
عزم ایتدکجه کنایه دخی یوقدر . (شرنبلالی ، طحطاوی)

ج - كفارت لازم اوليوب يالکيز قضا [۱] لازم کلور .
 س ۲۲ - ا کر اوروجلی اولان کیمسه اویویوب احتلام اولسه یا خود
 عورتنه نظر ایدوب انزال بولسه یا خود یا ایلانسه ، ویاقان
 آدرسه ، ویا سورملنسه ؛ ویا اوپسه اورجی بوزیلورمی ؟
 ج - بونلرک کانه سی اوروجی بوزماز؛ اما اوپمک؛ ویا لمس ایتمک سببیه
 انزال اولسه ، آنک اوزرینه قضا لازم کلوب کفارت لازم کلور .
 س ۲۳ - اوپمک ایله اوروج بوزیلورمی ؟
 ج - صائم اولان کیمسه جماع وانزالدن نفسنه امین اولدوقده ، اوپمکده
 بأس یوقدر .

[۱] قضا ؛ رمضانده افطار ایدیلان کونلرک اوروجلری ایله رمضان
 اوروجلرندن و دیگر افساد اولنان صیامه بدل اوروج طومق دیمکدر .
 رمضانده اوروج طومقان ویا صائم اولدینی حالده افساد ایدن کیمسه تک ذمتندن
 وجوب ساقط اولیه جنی کبی حیض ونفاس سببیه ترک ایتمش اولان قادیندن
 دخی وجوب صیام ساقط اولیوب تمیزلندکدن صکره قضا ایتسی لازم کلور .
 کیجه دن اوروجه نیت ایتمش اولان قادین کوندوز حیض کوردکده
 تمیزلندکدن صکره قضا ایلمک اوزره او کون اوروجی بوزوب بیه لیدر .
 حیض کورن قادینک اوروج طومقی حرام اولسنه نظراً بو حالده امساک
 ایلمسی دخی حرامدر . لکن حائض اولان قادین کوندوزین تمیزلندکدن صکره
 آرتق افطار ایتیب امساک ایلمسی لازمدر . بلاعذر شرعی قصداً رمضان
 شریفده اوروجی بوزان کیمسه بتون عمرنده اوروج طومسه ینه او، بوزدینی
 کونی قضا ایتمش اولماز . زیرا قضا، ادا مقامنه قائم اولماز، هر نقدر آکا عوض
 اوله رق قضا ایتسه بیه او کونک کناهی باقیدر . بلکه کفارت لازمدر .
 مع مافیله ادا ایله احراز ایدیلان اجر ومثوبات مدت عمرنده هر کون اوروج
 طومسه ینه اجر مذکور استیحصال ایده من ، نتکم حدیث شریفده « من افطر
 يوماً من رمضان فی غیر رخصةٍ رخصها الله لم یقض عنه صیام الدهر کله وان صامه »
 بیورمشدر که مالی شریفی مدعای واقعی مؤیددر . (جامع الصغیر مع شروحه)

س ۲۴ - اکر نفسی اوزرینه امین اولمزه اوپمک نه اولور ؟
ج - مکروه اولور .

س ۲۵ - قی ایتمک اوروجی بوزارمی ؟

ج - اکر صائمہ قوصمقلق غالب اوله رق قوصدینی وقتده ، اوروج
بوزولمز .

س ۲۶ - اکر صائم قصداً آغز طولوسی قوصمقلنی طلب ایلسه ،
نه لازمکلیر ؟

ج - آنک اوزرینه قضا لازم اولوب کفارت لازم کلز .

س ۲۷ - برکیمسه اوفاق طاش یاخود تیمور ، یاخود برمیوه چکرده کنی
قصداً یوتسه نه لازمکلیر ؟

ج - آنک اوزرینه یالکز قضا لازم کلور . [۱]

[۱] اوروجی افساد ایله یالکز قضایی ایجاب ایدن شیر قرق ایکی قدردر .
(۱) چیک پرنج ییمک فقط چیک ات ییمک ایله کفارت لازم کلیر . (۲) ساده
اون ییمک (۳) ساده یوغرلمش خیر ییمک لکن نه اونی اولور ایسه اولسون
ساده اولیوبده یاغ ، بال ، پکمز ویا شکر ایله قاریشیق اولور ایسه کفارت
دخی لازم کلیر . (۴) دفعةً چوق طوز ییمک . فقط اکر برقاچ دفعه ده
اکل ایدرسه ایلك دفعهً قلیلا ایله اوروج بوزیلوب قضا و کفارت لازم کلیر .
(۵) کل ارمنینک غیری اولان طوپراغی اعتیاد ایتیه رک ییمک . چونکه غذا
اولدینی کبی دواء دخی دکلدر . (۶) چکر دک ییمک (۷) پامبوق و کاغذ کبی
اکلی معتاد اولیان شیئی یوتمق (۸) آیوا کبی کالندن اول یمنیان شیئی خام
وچیک اوله رق طوزلامیه رق ییمک (۹) هنوز ایچی اولیان تازہ جویری
یوتمق . فقط جفاله بادمک ایچ پیدا ایتمش اولاتی یوتمقله کفارت لازم کلیر .
چونکه قبوغی ایله ییمک معتاددر . ایچی یوق ایسه تازہ وقوریسی مساوی
اولق اوزره یالکز قضا لازم کلیر . (۱۰) قوری جویر ، فندق ، فستیق
وبادی قانی قبوغیله یوتمق (۱۱) ولو زمره اولسون طاش ، دمیر ، باقر ،

س ۲۸ - برکیمسه اوک واردک برنده قصداً جماع ایلسه یاخود غذا
اولنور شیئی ییسه یاخود دوا اولنان شیئی ایچسه اول
کیمسه یه نه لازم کلیر ؟

آلتون ، کموش ویا طوپراق بوتیق (۱۲) حقنه ایتک . که مخرجه دونک
ایصالیدره . کندی فعلیله اولانسه (احتقان) دینور (۱۳) بورنه علاج چکمک
حتی بورنه صوو برزکن ککزه واصل اولورسه اوروج بوزبلور . انقیه چکنلرک
توتون ایچمک کبی موجب کفارت اولان نقض صیام کاملدر . (۱۴) بوغازینه
خونی ایله برشی آقتمق (۱۵) قولاغی ایچنه یاغ طاملاتیق (۱۶) آغزنده کی
بویالی ابریشم کبی برشیدیک بویاسیله تغیر ایتش اولان توکرکنی بوتیق (۱۷)
بوغازینه یاغمور یاخود قار قاچوب آنی کندی صنعیه یوتامش اولیق . اکر
کندی صنعیه یوتامش اولورسه کفارت لازم کلیر . (۱۸) مضمضه ویا استنشاق
صوبی بوغازینه ویا ککزینه قاچهرق خطاء افطار ایتش اولیق (۱۹) صائم
اویورکن بریسی آنک آغزینه صو آقتمق (۲۰) مکرها افطار ایتک ، که
ولو بوا کراه زوجہ سی طرفندن وقاع اوزرینه بولمش اولسون . (۲۱)
قادین بالا کراه وطیء اولتمش اولیق . یعنی قادینک اوروی جبراً جماع
صورتیله بوزولیق . بعدالمباشره مطاوعتی اولسه ده اومطاعت ، صومک
فساددن صکره اولدیغدن موجب کفارت اوله ماز . (۲۲) قادین اویورکن
وطیء اولتمق یاخود قادین کیچده دن اوروجه نیت ایتش ایکن کندیسنه
کوندزین جنون طاری اولدقدن صکره وطیء اولتمق وبعده افاقت بولوب
وطیء اولدیغدن خبردار اولیق (۲۳) جاریه خدمتدن خسته لتمق قورقوسیه
افطار ایتک (۲۴) دیشلری آره سنده نچود دانه سی قدر قالان شیئی بیک
(۲۵) آغز طولوسی قی ایتک (۲۶) آغز طولوسی کلان ویا کتوریلان قی
معدیه اعاده ایتک (۲۷) کندی صنعیه جوفنه یاخود ککزینه دومان
ادخال ایتک (۲۸) فجر ؛ طلوع ایتش ایکن آنک طلوعنده شک ایدرک
سجور بیک یاخود جماع ایلمک (۲۹) شمس باقی اولدینی حالده غروب
ایتدی ظنیله افطار ایتک (۳۰) اویلق ویا قارنه سورمک ویا لمس ویاخود
اوپمک ایله ویا (عبث بالید) طریقیه انزال اولیق (۳۱) اونوتهرق ییبوب
ایچدکن صکره قصداً بیک ویا ایچمک (۳۲) رمضان اوروجنه نیت

ج - آ کا قضا ابله کفارت لازمکلیر .

س ۲۹ - کفارت نصل اولور ؟

ج - ظهار مثلوا یا برکوله آزاد یاخود آلتش برکون متوالیه اوروج طومق ، یاخود آلتش فقرايه يمك یدرمکدر .

س ۳۰ - برکیمسه فرجک غیریسنده [۱] جماع ایلیوب انزال بولنسه نه لازمکلیر .

ج - آنک اوزرینه کفارت لازم اوایوب یالکیز قضا لازمکلیر .

س ۳۱ - رمضان شریفک غیریسنده طوتیلان اوروجی فسادہ ویرمکده کفارت لازمکلیرمی ؟

ایتمیه رک اوروجی بیک (۳۳) اونوتهرق جماعدن صکره قصداً جماع ویا بیک ایچمک (۳۴) رمضان اوروجنه کیجه دن نیت ایتماش ایسه ده کوندزین داخل وقت نیتده انشاء نیتدن صکره اوروجی بوزمق (۳۵) رمضان اوروجنی نیتلندکن صکره کوندزین بوزوب بعدہ خسته لق یاخود حیض ونفاس کبی برعذر شرعی سماوی عارض اولق (۳۶) رمضان کوندزنده مسافر ایکن صائم اولق وصالح اقامت بربرده اقامتی نیت ایدوب بعدہ اوطلار ایتمک (۳۷) صائم اقمیم ایکن انشاء سفر ایدوب بیک ویا جماع ایتمک (۳۸) نه اوروجه ونده فطره نیت ایتمیه رک رمضان کوتی تماماً امساک ایتمک (۳۹) اداء رمضانک غیری بر اوروجی افساد ایتمک (۴۰) حقنه محلنه پارمق ویا سائر واسطه ابله صو یاخود یاغ ایصال وحتی بز ویا پامبوق ادخال ایتمک (۴۱) قادین قسمی موضع تناسلی داخلنه برشی طاملا تمق حتی باش پرمغیلنه رطوبت صالمق ویا بز طبقه ایوب تعقیب ایتمک (۴۲) جوفه و صولتی جهتیه قارن یاره سنه . وجع رأسه ، باش یاریغنه علاج صالمق . کبی صور مذکورهنک کافه سنده قضا لازم کلوب کفارت لازم کلز . (شرنبلالی طحطاوی)

[۱] اولق وسائر اعضالره جماع ابله ، اوپمک وصقمق ابله ، یاخود میتہ ، یاخود حیوانه جماع ابله انزال وقوعنده معنی جماع بولندیغندن ، که اوده ادخالدر . کفارت لازم کلز . (جوهره) (میدانی)

ج - كفارت لازم كلز ، زيرا رمضان شريفه لازم كلان حرمتي هتك

ايتديكندن ايچون آنده كفارت لازمكلير . [۱]

س ۳۲ - اكر اوروج طوتان كيمسه نك ديشلري آره سنده طعام

قالوب بعده آني يوتسه اوروج بوزيليرمي ؟

ج - نخود مقدارندن آز اولدقده اوروج بوزولماز .

[۱] كفارت ؛ رمضان اوروجنك قصداً افسادينه بناءً اوروجي بوزان
كيمسه اوزرينه ترتيب ايدن حكم شرعي اولوب زجر ايله عبادت بيننده
دوران ايدن برحقدر . شوبله : فريضة صومي قصداً بوزمق ، فك حرمت
صيام ايله امر الهي به مخالفت اولغا بوزان كيمسه كناهدين توبه ايله بوزيلان
اوروجه بدل بركون اوروج طوتوب آني قضا ايله برابر اقتداري وار ايسه
بركوله ويا جاريه آزاد ايتك ، دكله متتابعاً آلتمش كون اوروج طوتومق ،
ويا اختيار اولسي حسبياه بوكاده قادر اولمازسه آلتمش كون صباح واقشام
برفقيري بسلمك ويا هركون صدقة فطر مقدارنده برفديه ويرمك لازمدر .
« شهر متتابعين » نظم جليلنه بناءً كفارت طوتان كيمسه بالفرض اللي طقوز
كون اوروج طوتوب آلتمشنجي كوني طوتومسه ياخود رمضان كيرسه —
زيرا شهر رمضانك نخويله طوتيلان اوروج صوم مفروضي اوله جني جهتله
صوم كفارتي قطع ايده جكنندن — طوتومش اولديني اوروجلر نافله اولوب
بعده تكرررينه آلتمش كون متتابعاً كفارت نيتيله اوروج طوتومسي لازم
كلديكي كي . كذلك آلتمش فديه بي دفعة برفقيره ويرسه بركونلك كفارت
ايتمش اولوب اللي طقوز كون دهها هركون ايچون برر فديه ويرمسي ايچاب
ايدر . لك قادينلرك حيض ونفاسي امور ضروربه دن اولديني جهتله بونلردن
برينك حصولي موجب انقطاع اولايوب ختام مدتنده قاصله ويرمكسزين
اوروجه بدأ ايله اتمام ايام معدوده ايتلري لازمدر .

بركيمسه برقاج كون اوروجني افساد ايتسه جهله سي ايچون يالكز
بركفارت كفابت ايدوب هربرينه آبري آبري كفارت ايچاب ايتز . اما
كفارتي ايضا ايتدكن صكره ينه صوم رمضان افساد ايدرسه آنكچون تكرر
كفارت ايتسي لازمكلور . فائده : — ايام رمضانده اغنيانك فقرا ومساكيني

س ۳۳ - بوکیمسه احتقان ایتسه ، یاخود بورننه دوا چکسه ، یاخود قولاقلرینه بر شیتی آقتسه یاخود بوکرونده اولان یاره یه دوا آقتسه ، یاخود باشنده اولان یاره یه دوا آقیدوب اول علاج جوفنه یاخود دماغنه واصل اولسه اوروجی بوزیلورمی؟
ج - صور مذکورہ نك كافه سنه اوروج بوزیلور .

س ۳۴ - بر کیمسه ذکرینه [۱] صو ، یاخود یاغ آقتسه اوروج بوزیلورمی؟

ج - امام اعظم ایله امام محمد عندنده بوزولماز ؛ اما امام ابو یوسف عندنده اوروج بوزیلور .

س ۳۵ - بر کیمسه آغزبیله برشی طاتسه اوروج بوزیلورمی؟

ج - جوفنه برشی واصل اولدیغنده بوزولماز ؛ فقط مکروه اولور .

س ۳۶ - بر خاتون صبی ایچون طعام چکینه یوب ییدیرمک مکروه اولورمی؟

ج - اکر اول خاتون بوندن غیر بر واسطه ایله چوجنی اداره ایتک

اطعام ایتملی وسیله اجر و مثوبات اوله جنی واحبسانک دعوت اوزرینه یکدیگریله برلکده افطار ایتملی از دیاد محبتہ باعث اوله جنی جهتله محاسن اسلامیه دن ایسه ده ، محتاج ویا مدعو ویا بلا دعوت خانه سنه کیدوب افطار ایده جک قدر تکلیفسز اولیان کسانک خود بخود بعض ذواتک خانه لرینه لاجل الافطار کیدوب ازعاج ایتملی شرعاً مستحسن دکلدیر . زیرا بویله دعوتسز کیدن کیمسه لر ، سارق کیروب یغماچی چیقہ جقلری حدیث نبوی ایله میندر .

[۱] بومسئله ، ذکر ایله جوف بیننده بر منفذ اولدیغنه کوره اولوب حاله وکه اصح اولان بوراده منفذ یوقلدیر . اما امام ابو یوسف عندنده اوروجک بوزولسی صو ؛ مثابه یه داخل اولدینی وقتده در . (جوهره)

ممکن اولدیغی تقدیرده چکنه مک مکروه اولوب ؛ اکر ممکن اولمسه مکروه اولماز .

س ۳۷ - ساقز چکنه مک ایله اوروج بوزیایرمی ؟

ج - بوزولماز لکن مکروه اولوو . [۱]

[۱] اوروجللی اولان بر کیمسه به بدی شیء مکروه ، طقوز شیء غیر مکروه ، اوچ شیء مستحبدر . مکروه اوللردن (۱) نجیسی : برشیء طامق ، چونکه بونده اوروجنی - نازله دخی اولسه - فساده معروض قیلمق واردر . قادین قسمی بمکک طوزندن طولایی زوجی خوبزلق ایدرسه بمکک طوزینه باقه بیلیر . جاریه واجرتلی آشجی دخی بویله در . (۲) نجیسی : لزومسن برشی چیکنه مک ؛ قادین قسمی چوجغه چیکنه مه دن بیدیره چک اوروجسن بر کیمسه بونه مدینی صورتده ، چوججی محافظه ایچون آنی چیکنه مکده بأس بو قدر . (۳) نجیسی : ساقز چیکنه مک ؛ بونک کراهی آندن برشیء آغز رطوبتیله جوفه واصل اولماق قیدیه مقید اولوب اکر قاره ساقز کبی - که چیکنه مکله اریوب جوفه واصل اولور - یاخود ساقز بیاض ایسه ده هنوز چیکنه ماش ویاخود چیکندیسسه ده اجزاسی بربرینه صیقی بولماسه اوروج کراهنده قالیوب بلکه فاسد بیله اولور . (۴) نجی تقبیل ایتک . (۵) نجیسی : معانقه و دراغوش ایتک ، آغزینی ایتک ویا انزال وقوعه کلک کبی فاحش اولماق شرطیه بونلرک کراهی نفسندن امین اولیانه کوره در . (۶) نجیسی : توکروکنی آغزنده بر کیریوب بوتوق . (۷) نجیسی ؛ قان آلدیرمق ، حجات اولماق و مشقتلی ایسه ده بولمق کبی کندینی ضعیف دوشوره چکنه ظن حاصل اوله جق شیء یا پیمن بونلرک جمله سی تحریماً مکروه اولدیغی طحطاوی تصریح ایلمشدر . اوروجللی اولان کیمسه به یا پیسی مکروه اولیان طقوز شیدن (۱) نجیسی : مسک ویا کل کبی برشی فوقلامق ؛ فوقولی هوا آلمدر . آنده کراهی موجب برشی بو قدر و عطریات - اثره دخی بوقبیلدندر . (۲) نجیسی : فاحش اولماق و نفسندن امین بولمق شرطیه تقبیل و دراغوش ایتک . (۳) نجیسی : کوزینه - ورمه چکمک . (۴) نجیسی : بیغنه یاغ - ورمک . (۵) نجیسی : ضعیف دوشمیه چک ایسه قان آلدیرمق ویا حجات اولماق . (۶) نجیسی ؛ مسک استعمال ایتک . « خلوف فم الصائم اطیب عندالله من ریخ المسک » حدیث شرفنه مبنی رمضانده

س ۳۸ - اکرم صائم اولان بر کیمه نیک بوغازینه اینجه توز یاخود
دومان کیرسه اوروج بوزیلورمی ؟

ج - بوکی شیلردن احتراز ممکن اولدیغندن بوزولمز .

س ۳۹ - بر کیمسه رمضانده خسته اولوب اوروج طوتمق ایله مرضی

زوالدن صکره مسواک استعمال ایتک شافی مذهبنده مکروه ایسه ده بزجه
«من خیر خلال لصائم السواک» و «صلاة بسواک افضل من سبعین صلات بغير سواک»
حدیث شریفلرینه مبنی مکروه دکل مستحبدر . (۷) نجیسی : مضمعنه ایتک .
(۸) نجی : استنشاق ایتک . ولوکه بونلر آبدست وغسلک غیریده اولسون .
(۹) نجی : تبرد و دفع حرارت ایچون ایصلاق برالبسه به صارتق . زیرا
علیه الصلات والسلام افندمن رأس سه مادتلرینه صائم اولدقلری حالده دفع
عطش وحرارت ایچون صو دو کدکلری کی حضرت عمر رضی الله عنه افندمن
دخی صائم اوله رق ایصلاق ثوبه بوروندکلری دخی سرویدر . چونکه بونلرده
ضجر طبیبی بی دفع وعبادته عون و یاردم واردر . اوروجللی اولان کیمسه به
مستحب اولان اوچ شیدن (۱) نجیسی : سحور ایتک ؛ زیرا حدیث شریفده
« تسحر و افان فی السحور برکة » بیورلشدر . برکت آنکله قوت و مزاید
ثواب حاصل اولمقدر ، سه خوردن امتناع ایدلیوب حتی بریودم صو بیله ایچلمسه
استحصال برکت اولنور . حدیث شریفده (السحور برکة فلا تدعوه و لو ان
بجرع احدکم جرعة ماء فان الله تعالی یصلون علی المتسحرین » بیورلشدر .
سحور اکللی ، دعانک مستجاب اوله جنی وقت سحرده واقع اولور . انسان اووقت
قالقوب تسحر ایدزسه اولورکه بر طاقم دعاده دخی بولنه رق دعاسنه اجابت
واقع اولور . سحوره قالقمده ذکر و استغفارده بولنق فوائدی دخی اولور .
(۲) نجیسی : سحوری تأخیر ایتک . (۳) نجیسی : غروب شمسک تحققنده
افطاری تعجیل ایتک . حدیث شریفده « اوچ شی اخلاق سرلیندندر : تعجیل
افطار ، تأخیر سحور ، نمازده صاغ الی صول ال اوزربنه باغلامق » بیورلشدر
افطار ایدرکن « اللهم صمت و علی رزقک افطرت » یعنی ! اللهم سنک ایچون
اوروج طوتم و رزقک اوزربنه افطار ایتدم « دیمک مستحبدر . (طحطاوی
نور الابضاح . جوهره)

- زیادہ لشمسندن قورقسہ بو کیمسہ اوروجی بوزارمی ؟
- ج - بو کیمہ اوروجی بوزوب خستہ لقدمن خلاص اولدقدنصکرہ
قاج کون ییدی ایسه آنی قضا ایذر .
- س ۳۰ - سفری اولان بر کیمسہ یہ رمضا اندہ اوروج طومق ضرر
ویردیکی تقدیرده اوروج طونارمی ؟
- ج - طوناسی افضلدر . اکر او حالده اوروجی بوزوبده بعدہ قضا
ایسه جائز اولور .
- س ۴۱ - اکر برخستہ ، یاخود برمسافر ، مرض یاخود سفر حالده
وفات ایتمهلر ، بونلرہ قضا لازم کلیرمی ؟
- ج - بونلر ، ایام آخرہ یریشہ مدکلرندن قضا لازم کلمز .
- س ۴۲ - برخستہ افاقت بولسہ ویاخود برمسافر مقیم ولسہ بالآخرہ
مسافر ایله خستہ وفات ایلمهلر قضا لازم کلیرمی ؟
- ج - خستہ یہ صحت مقداری ، و مسافرہ اقامت مقداری قضا لازم کلیر .
- س ۴۳ - رمضان شریفی قضا ایتمکده نصل پاپیلور ؟
- ج - دیلرسہ متفرق صورتده دیلرسہ متوالیہ قضا ایذر .
- س ۴۴ - اکر رمضانک قضا سنی دیگر رمضان داخل اولانہ قدر
تأخیر ایلسہ ، بو کیمسہ یہ نہ لازم کلیر ؟
- ج - ایکنجی رمضانک اوروجنی طوتوب اولکی رمضانک اوروجنی
صکرہ قضا ایذر . و آنک اوزرینہ فدیہ ویرمک لازم کلمز .
- س ۴۵ - حاملہ قادین ایله سود آنالک ایدن قادین ، چوجغہ ضرر
اولور قورقوسیلہ اوروجی بوزوب صکرہ قضا ایذرلرمی؟ [۱]

[۱] اوروجی بوزان کیمسہ یہ ہم قضا و ہم کفارت لازم کلان شیلر
یکرمی قدردر . (۱) نجیدی : جماع ایتمک ، کہ هر ایکی طرفہ دخی کفارت

ج - قضا ایدر لر ، لکن فدیہ لازم گلز .

س ۴۶ - اوروج طومغه قدرتی اولیان بر اختیار نہ یاپار ؟

ج - کفارتده اطعام ایتدیردیکی کی ، هر کونده بر مسکینه یمک

ایجاب ایدر . بونده انزال وقوعی شرط دکلدرد . (۲) نجیسی : ما کولاتدن برشی یمک . (۳) نجیسی : مشروباتدن برشی ایچمک . (۴) نجیسی : آغزیننه کیره ن قار . یغمور . طولی بی یوتمی . چونکه بونلردن آغزینی بر آرز یوتمی ایله احتراز ممکندر . (۵) نجیسی . توتون ایچمک ، عود ، عنبر ایله توتسولنوب دومانی جوفته ویا ککزیینه چکمک . (۶) نجیسی : انفیه چکمک . (۷) نجیسی چیک ات یمک . (۸) نجیسی : ایچ یاغی یمک (۹) نجیسی : پاصدرمه یمک (۱۰) نجیسی : بغدادی دانه سی ، قاورلس یاخود بشاغندن تازه چیقارلمش آرپه دانه سی یمک ، یوتمی . ویاخود چیکینه یوب طادینی آلمی . مکرکه آغزده دیشلنوب تدریجاً مستهلاک اوله رق طادی بولنماش اوله . (۱۱) نجیسی : صوسام دانه سی ویا ما کولاتدن اولان او قدرجق بشقه بر شی " خارج فیدن آلوب یمک . (۱۲) نجی : (کل ارمی) تعبیر ایدیلان چاموری یمک . علاج اوله رق بینور اولدینی ایچون آنک اکلای ، بیان کیمسه نك کرك معتادی اولسون کرك اولسون موجب کفارتدر . (۱۳) نجیسی : کل ارمینک غیر ی اوله رق یمینی اعتیاد ایتدیکی چاموری یمک . بو مسئله ده کی اعتیاد قیدینه نظرآ پکمز مایه سی ، چوملکچی چاموری کی طوپراقلرک یمینی اعتیاد ایدنلره و آش ایروب کور کی نیمه جک شیلری بیان قادینلر بونلر ایله رمضان اوروجنی بوزانلره کفارت لازم کلیر . (۱۴) نجیسی : بر آرز طوز یمک ، زیرا طوزک چوغی ایله اشتها اولنیه . جفندن برجوق طوزی دفعة یمیش اولان کیمسه نك اوروجی بوزیلیر ایسه ده کفارت لازم کلیوب قضا لازم کلیر . (۱۵) نجیسی : زوجه سنک و سودیکی دیگر بر کیمسه نك آغزینک توکروکنی یوتمی ؛ چونکه آنکله التذاذ ایدر . وکندی آرزوسی برینی بولمش اولور . سائر کیمسه نك توکروکی نفسی نایکرندرمکله برابر آنده سلاح بدن دخی اولدینی جهتله کفارتی ایجاب ایتمز . (۱۶) نجی : غیبت ایتدکدن صکره اوروجم بوزلدی دیو عمداً اوروج یمک . (۱۷) نجیسی : حامتدن صکره اوروجم بوزلدی دیو قصداً یمک . (۱۸) نجیسی : فرط خواهش ایله فقط بلا انزال مس ویا تقییدن صکره اوروج بوزولدی

بیدیر .

س ۴۷ - اوزرنده رمضان قضاسی اولان بر کیمسه وصیت ایدوب
بالآخره وفات ایلسه نه لازمکلیر ؟

ج - اول میت ایچون ولیسی بهر کون ایچون بر مسکینه بغدادین یارم
صاع ، یاخود خرما و آریه و قوری اوزومدن بر صاع ، بیدیرسه
ویا قیمتنی ویرسه جائز اولور .

س ۴۸ - اکر اول وفات ایدن کیمسه وصیت ایتمدیرسه وارثنه بو
اطعام لازمکلیرمی ؟

ج - لازم کلز ، اما ورثه لری تبرعاً اطعام ایتمه لر جائز اولور .

س ۴۹ - بر کیمسه نافله اوروج ویا نافله نمازه شروع ایدوب بعده
آنلری افساد ایلسه نه لازمکلیر ؟

ج - وجوباً آنلری قضا لازمکلیر .

س ۵۰ - رمضان کوندوزنده صبی ، بالغ ، وکافر ، مسلم اولدقلری
وقتده آنلره نه لازمکلیر ؟

ج - اول کونک بقیه سنده بیک وایچمکدن امساک ایدوب آندنصکره
اوروج طوتارلر . وچن کونلری قضا لازم کلز .

س ۵۱ - بر کیمسه رمضان شریفده بایاسه او کونک قضاسی لازمکلیرمی ؟

ج - او بایلدیغی کونه قضا ایتمیوب آندنصکره اولان کونلری قضا
ایدر .

ظنیله اوروج بیک . (۱۹) تجیسی : بیقلرینه یاغ سوردکدن صکره اوروج
بوزلدی ظنیله اوروج بیک . چونکه آنک ظنی دلیل شرعی به مستند اولدیغی
حالده کندیبی معتمددر . (۲۰) نجیسی : رمضان کوندزنده جماع ایچون
اکراه کوره ن کشی به قادین اوروجلی اولدیغی حالده تمکین نفس ایتمک
(شرنبلالی ، صرافی الفلاح ، طحطاوی)

س ۵۲ - بخون اولان بر کیمسه رمضان شریفک بعضیسنده افاقت بولسه نه لازمکلیر ؟

ج - کچن کونلری قضا وکلاهک کونلری صائم اولوق لازمکلیر .

س ۵۳ - بر خاتون رمضان شریفده حیض ، ونفاس وقتنده نه ایدر .

ج - اوروجی بوزوب طاهر اولدقدنصکره آنلری قضا ایدر .

س ۵۴ - رمضان شریفک کوندوزلرینک بعضیسنده مسافر اولان

کیمسه ، سفردن کلوب مقیم اولسه یاخود حائس اولان

خاتون طاهر اولسه نه لازمکلیر ؟

ج - اول کونک بقیهسنده یمک وایچمکدن امساک ایتمک لازمکلیر . [۱]

[۱] (عوارض مبیحه) یعنی عدم امساک کی وبعداامساک اوروجی

بوزمنی مباح ایدن امور عارضه سکز شیدر . (۱) نجیسی : مرض ولو باش

کوز آنجیسی ویا ره خستهانی اولسون اوروجی بوزمق مباح اولدینی کی

صحیح واوروجلی ایکن خستهلنان کیمسه ایچون بالاخره قضا ایتمک اوزره یمک

جائزدر . خستهلغناک ازدیادیدن ویا ای اولامسندن قورقان کیمسه ایچون

دخی صکره قضا ایتمک اوزره اوروج طوتماق جائزدر . فقط طیبغیر

مسلم ، صریض مسلمه اوروج مضر اولدیغنی خبر ویرسه مسلم ایچون اوروجی

بوزمق مباح اولماز . (۲) نجیسی : سفر ، که مقصود سفر شرعیدر . طلوع

فجر دن اول انشاء سفر ایدن یولجی ، عبد آبق وقاطع طریق کی سفر بر

عاصی دخی اولسه اوروج طوتماق جائزدر . فقط ضعیفی موجب

اولدقجه طوتماق افضلدر . قران کریمده « وان تصوموا فهو خیر لکم »

بیورلمشدر . همده رمضان افضل الوقتین اولغله ادا افضلدر . الضلیت

مذکوره بتون آرقداشلری اوروجسز ویاخود نفقهده مشترک اولاملری

قیدله مقید اولوب اکر آرقداشلری نفقهده مشترک اولوبده اوروج طوتیمورلر

وآنک اوروج طوتمسندن مشتکی برانیورلر ایسه ویاخود نفقهده مشترک دکلر

ایسهده اکثریتله اوروج بیورلر ایسه افضل اولان اوروجی طوتیموب

قضا به برافقیدر . (۳) نجیسی : اگراه ؛ که تهدیدینی ایقاعه قادر اولان

س ۵۵ - برکمسہ شفق طوغمامش ظن ایلدیکی حالده ییسه وایچسه
یاخود کونش غروب ایتدیکنی ظن ایدوب اوری جی بوزسه
بالآخره شفقك طوغدینی وکونشك غروب ایتدیکی ظاهر
اولسه اولکمسهیه نه لازمکلیر ؟

ج - اوکمهیه اوکونی قضا ایدوب کفارت لازم کلز .

کیمسه-نک قتل ویاقطع عضو ایله بالتهدید صائمه کرها اوروج ییدیرمس-یدر
(۷۰ه)نجیسی: حل ورضاع؛ در: حدیث شریفده «ان الله وضع عن المسافر
الصوم وشطر الصلاة وعن الحبل والمرضع الصوم» بیورلمش اولدیغندن اوروجی
بوزمق مباح اولغله کندی حقنده نقصان عقلدن یاخود کندی ویا چوجنی
حقنده هلاکدن ویا خسته لکدن قورقان کبه ویا امرکلی قادینه دخی صکره
قضا ایتک اوزره اوروج بیک جائزدر . امرکلییه چوجفک اسهالی کسر
دیو طیب حاذق مسامک ویردیکی علاجی آلوب اوروجی بوزمق وارددر .
امرکلییه کوره چوجق کندینک ویا باشقه-نک اولق مساویدر (۶)نجیسی:
کندیسنه ، جوع مفرط ، عطش شدید ، حاصل اولان کیمسه-که هلاک
نفسندن ویا نقصان عقلندن ویابعض حواسنک ذهابندن خوف اوزره اولان
کیمسه-یه بالآخره قضا ایلمک اوزره اوروج بیک جائزدر . شوقید ایله که
او عطش شدید کندی کندیسنی انعاب ایتسیله حاصل اولمش اولیه زیرا
اوحالده کفارت دخی لازم کلیر . (۲۷)نجیسی: هرم ، (اختیارلق) عجز
محض دائمی اولغله مبیح نقض صیام ، وموجب فدیهدر . کرک قادین وکرک
ارکک ، وجودجه کوندن کونه دوشمک و آشاغیلامق اوزره اختیارلامش
اولور ایسه اوروج طوته میه جنی وقضا دخی ایده میه جکی ایچون بیوب فدییه
ویرمک لازمدر . (اسقاط صیام) متوفانک ذمتنده بورج قالمش اولان
صوم رمضان ونذرك هرکونی ایچون یا کندینک وصیتی موجبنه ثلث مالندن
یاخود ورثه سی ویا اشخاص سائر طرفندن تبرعاً برفدییه ویریلهرک اسقاط
ایدیلور . ورثه و اشخاص سائر فدییه ویرمیوب اوروج طوتسه لر ساقط
اولماز . صوم کفارت ، زجر شرعی اولغله وفات ایله ساقط اولور . زیرا
عقوباتده نیابت جاری اولماز . (شرنبلالی ، طحطاوی)

س ۵۶ - بر کیمسه یالکز اولدینی حالدہ عید فطرك هلالنی کورسه اوروجی بوزیلورمی ؟

ج - اوروجی بوزمق جائز اولمیوب غلط احتمالنه بناءً احتیاطاً آکا اوروج طومتق واجب اولور . مع مافیہ اگر اوروجی بوزارسه شبههیه بناءً نضا لازم کلوب کفارت لازمکلمز .
س ۵۷ - اگر سہادہ بلوط اولورسه قاج کشینک شہادتنی قبول اولنور؟
ج - ایکی ارکاک یاخود بر ارکاک ایکی عادلہ قادینک شہادتنی قبول اولنور .

س ۵۸ - اگر سہادہ بلوط اولورسه ، هلال فطر ، قاج کیشینک شہادتیلہ قبول اولنور ؟

ج - خبرلریلہ علم یقین حاصل اوله جق قدر برچوق کیمسه لرك شہادتیلہ قبول اولنور .

﴿ باب الاعتکاف ﴾

س ۱ - (اعتکاف) [۱] لغتده نہیہ دیرلر ؟

ج - عکوفدن مشتق اولوب ملازمت ؛ حبس ، ومنع ، معنالرینہدر .

س ۲ - اصطلاح شر عشریفده (اعتکاف) نہیہ دیرلر ؟

[۱] قرآن عظیمندہ (واتمعا کفون فی المساجد) نظم جلیلی ایله اوروجلی اولان کیمسه لرك مساجد وجوامع شریفده معتکف اولدقلری حالدہ اوروجلی اولری اتقالرینہ سبب اوله جنی بیان بیوریلور . اعتکاف ؛ شرعاً ارککارک بش وقت نمازی جماعتلہ ادا اولن ان مساجد وجوامع شریفده وقادینلرک اقامتکاهلرنده نماز قبلدقلری اوطهده کلام مالایغیندن توفی ایله عبادتہ مواظبت ایتملرینہ دینور .

ج - نیت اعتکاف اوزره ، مسجدده صائم اوله رق لبث وقراره
دیرلر .

س ۳ - اعتکاف ، شرعاً ندر ؟

ج - مستحبدر . [۱]

س ۴ - معتکف اوزرینه نه کبی شیر ، حرام اولور ؟

ج - اهلنه جماع ، لمس و تقییل حرامدر . زیرا معتکفک لمس (صیقح) ،

ویا اوپمسيله انزال واقع اولورسه ، اعتکافی فاسد اولوب

قضای لازمه کلیر . [۲]

س ۵ - معتکف اولان کیمسه مسجددن طیشاری جیقابیلورمی ؟

[۱] یعنی ازمان سائرده دیمکدر . اما رمضان شریفک عشر اخیرنده
اعتکاف ، سنت مؤکدهدر . زیرا پیغمبر ذیشان اقدس ، مدینه منوره به
عجرت پیوردقدنصکره آخرتی تشریف ایدنه دک رمضان شریفک عشر
اخیرنده اعتکافی ترک اتمدیلر . اصل حق اولان . اعتکاف واجب ،
سنت ، مستحب اولی اوزره اوچ قسمدر . برنجی ، نذر اولنان . ایکنجی
رمضان شریفک عشر اخیرنده . اوچنجی ایام سائرده اولان اعتکافلردر .
فائده اعتکاف . مسجدده صائم اوله رق جلوس ایتک کبی عبادتینی جمع ، قلبی
امور دنیا دن تفریح ، نفس مولا سینه تسلیم ، اللهم یتنه عبادت ایچون
ملاکت و حصن الهی به تحصن اولغله معتکفین ، شایان مغفرت الهیهدر .
(میدانی) (جوهره)

[۲] اثنای اعتکافده جماع هر نصل اولور ایسه اولسون مطلقاً اعتکافی
افساد ایدر . یعنی کرک عمداً ، ناسیباً ، لیبلاً ، نهراً ، اولسون ، کرک
انزال واقع اولسون و کرک اولسون . دیمکدر .

معتکف بولندینی برده احتلام اولاق ، مفسد اعتکاف اولدینی کبی مجرد
نظر و تفکرله وقوعه کلان انزال دخی مفسد اعتکاف دکلددر ،
(شرنبلالی ، هندیه)

ج - چيقاماز ، لکن جمعه نمازی ، وقضای حاجت ایچون چیقار . [۱]

س ۶ - اگر بولردن غیر ایچون چیقسه اعتکافی باطل اولورمی ؟

ج - امام اعظم عندنده اعتکافی باطل اولور .

س ۷ - امامین عندنده باطل اولورمی ؟

ج - امامین عندنده ، اگر برکونک نصفدن زیاده سنی طیشاروده

طورورسه باطل اولور . والا باطل اولمز .

س ۸ - شو ذکر اولزان حکملر نه وقت اولور ؟

ج - اعتکاف ، واجب اولدینی صورتددر . زیرا اعتکاف مذکور ،

نافله اولسه ، مسجددن چیقوب خسته بی عیاده ایتکده باس

یوقدر .

س ۹ - معتکف اولان کیمسه مسجد ایچنده آلوب صائمسنده بر

باس وارمیدر ؟

[۱] معتکف بولندینی مسجددن حاجت شرعیه ویا طبیعیه ویا حاجت ضروریه نك غیریده چیق-اماز . حاجت شرعیه به مبنی خروج ، معتکف بولندینی مسجدده جمعه نمازی قیلنم اغلا آنی سنتلریله برابر قیله بیلماک ایچون بشقه برجامعه ویاخود اذان او قومق ایچون مسجدک خارجنده بولنان مناره به ، چیقمقدر . حاجت طبیعیه به مبنی خروج ؛ پیوک و کوچک قضای حاجت وحدث ونجاستدن طهارت ایچون چیقمقدر . [غسل ایتک و آبدست آلمق حاجت شرعیه دن ایسه ده آنلر سبیلری اعتباریله حاجت طبیعیه دن عد اولمشدر .] حاجت ضروریه به مبنی خروج ؛ ایچنده بولندینی مسجددن کرهأ چیق-ارلمق ویاخود نفس و متاعی حقدده خوف اوزره اولمق سببیه بشقه برجامعه انتقال ایچون چیقمقدر . حاجات مذکورده دن غیریده — ولوکه عیادت صریض ، جنازه ، ویا جنازه نمازی ، تخلیص غریق ویا حریق ، اداء شهادت ایچون اولسون — . معتکف مسجددن چیقماقلا اعتکاف فاسد اولور .

(شرنبلالی ، صراقی الفلاح)

ج - صائدینی ویا آالدینی شیلری اکر مسجد ایچر و سنده بولندیر مزره
بأس یوقدر .

س ۱۰ - معتکف اولان کیمسه ، دنیا کلامی سویلرمی ؟

ج - دنیا کلامی سویلیه مدیکی کبی ؛ سکوت ایتسی دخی مکروه

اولوب ؟ آنجق خیر سویلک لازمدر . [۱]

س ۱۱ - معتکف اولان کیمسه کیجه ویا کوندوزده قصداً ویا ناسیاً

جماع ایلسه نه اولور ؟

ج - انزال واقع اولسون ، اولسون اعتکافی باطل اولور .

س ۱۲ - بر کیمسه نفسی اوزرینه برقاچ کون اعتکافی نذرایله واجب

قیلسه ، نه لازمکلیر ؟

ج - اول کیمسه یه هر نقدر تتابع ؛ شرط قیلنمزره اول کون

وکیجه لری متابعتاً اعتکاف ایتک لازمدر . [۲]

[۱] آداب اعتکاف : آنجق خیر سویلمک - کناه اولیان سوزی

سویلمکده بأس یوقدر - و مسنون اولان اعتکافی فوت ایتمک و جوامعک

افضلی ویا جماعتی چوق اولاننی اختیار ایتک ، - بوده ارکک اولانه کوره

اولوب قادی حقه فضاوت ، خانه سنه ملازمدر - و ذکره و قرآن کریم

تلاوته و حدیث شریف و سیر قرائتنه و حکایات صالحین مطالعه سنه و کتابت

دینییه مداوم اولمقدر .

[۲] اعتکافک شروطی : نیت ، مسجد جماعت ، اوروج ، حیض

و نفاسدن طهارتدر . بولردن نیت ، شرط عامدر که نیتسز هیچ براعتکاف

اولماز . نفسنه اعتکافی واجب قیلنم کیمسه نیت قلبیه ایله اکتفا ایتمیوب

بلکه لساناً دخی سویلمک کر کدر . لساناً سویلمکسزین نذر اولماز ، چونکه

نذر نیت کبی دکل ، متعلقات لساندندر محل نیت ایسه قلبدر . اعتکافک

افضلی مسجد حرامده اندن صکره مسجد شریف نبویده اندن صکره مسجد

اقتصاد اولاندر . سائر جامه لرده کی فضیلت ، جماعتک کثرته کوره متفاوتدر .

واجب اولان اعتکافده اوروج طویق شرطدر . مستحب اولانده شرط

کتاب الحج [۱]

س ۱ - (حج) لغتده نه یه دیر لر ؟

دکدر . مستحب اولان اعتکاف ، رمضان شریفک عشر اخیرنده اولماق اوزره هر نه وقت اولور و هر نه مدت طوریلور ایسه ده جائز اولدینی جهنله آنک وقت و مدتی معین دکدر ، حتی جامه کیرن کیمسه — کیچه دخی اولسه — چیقنجه به قدر اعتکافه نیت ایسه اوراده مکث ایتدیکی مدت ، ناقله متعکف اولوب جامه دن چیقسه یله اعتکافی نهایت بولور . (مسئه) ایکی طرفنده قپوسی اولان جامع شریفلرک ایچلرینی یول یایمق جائز اولدینی حالده طهارت اوزره کلوب کچمک ایچون جاره شرعیسی اعتکافی نیت ایلمکدر . (شرنیلالی)

[۱] اسلامیتک اساس ارکاندن برسییده حدر . حج ؛ اوپله بر فرض و عبادتدرکه صحت و عافیتمزک ، ثروت و برکتمزک از دیادینه باعث و اقالیم متعدد دن کلان دین قرداشلری بر برینه طانتدرهغه ، اتحاد ایتدیرمهک و بوججهتله شوکت اسلامیه و قوه عثمانیهک توافر و بقا سینه ، پایدار اولسینه بر واسطه مستقله و مهمه در . سیر و سفر ، سیاحت و تجارت بر انسان ایچون اک اعلا بر مکتبدر ، بوکا دائر قرآن کریمده « متاعاً لکم وللسیارة » و « فسیحوا فی الارض » و « قل سیروا فی الارض » و « قدرنا فیها السیر سیروا فیها » و « تسیروا فی الارض » کبی آیات بینات ایله سیر و سیاحت ، اون بش قدر برده ذکر و توصیه ایلمشدر . انسانلر سیاحت ایتمکله اقالیم و هواجه ، منظره و ضیاجه مختلف مملکتلر ؛ قدر و قیمتجه ، قوت و خدمتجه باشقه باشقه غذا و نعمتلر ؛ اخلاق و عاداتجه ، لسان و قیافتجه دراو دراو اقوام و مللی کورور ! انسانلنی بتون معناسیله آ کلامق ، اخوت حقیقیه بی اک عالی معناسیله طایمق یولنی بولور . « جوق بشایان دکل ، جوق کزن بیلیر » دیر لر . حدیث شریفده « سافر و انصحوا » بیورلمشدر که سفر و سیاحتک بزی معناً ، ماده ، اخلاقاً ، فکراً ، بدنأ ، حساً مستفید ایده جکنه اولان قناعتمز زیاده لشیر . حج ایسه بو قدر لقله قالمایان ، بر مسلمان ، حقیقی بر انسان ایچون خیر و برکتی ، جرو منفعتی موجب اولان بر سیر و سیاحتدر .

ج - « قصده » دیرلر .

س ۲ - اصطلاح شرعاً شریفده (حج) نهیه دیرلر ؟

ن اسلامدن بررکنک اداسیچون تعظیم وجه اوزره ، بیت

معظمهیه قصد ایتمهکه دیرلر .

س ۳ - حج ؛ کیملره فرضدر ؟

ج - حج ؛ عاقل ، بالغ ؛ حر و صحیح الوجود اولان کیمسهلره

فرضدر [۱]

س ۴ - بو کیمسهلره حجه کیتمک نه وقت فرض اولور ؟ [۲]

[۱] حجک و جوینده ، اداسنده و سحتنده کی شرائطی نظر اتقان و امعان ایله کوز اوکنه آله حج اولور ایسهک ، حاوی اولدینی حکم عالیتهک عالم اسلام ایچون میدانه کتیره جکی سیاسی ، اجتماعی ، اقتصادی ، اخلاقی ، خیر و منفعتلرک ، مزایای عدیده سنک تعدادی غیر قابل اولدینی وارسته ریب و کاندیر . بو کون حجی ایله کیمسهلر ادا ایدجکلر که خیر و حسناته ، اسلام و حقیقته ، انسانیت و مدنیته دائر خیر خواهلقلربنی امل و عشقلربنی ! وجودلربنک صاعلمانی عقلی و علمنک رشد و کمالده اولسی ، حریت و ثروتنک بولنده بولنسی ایله تماماً کوستره بیارلر . یوقسه شرائط و منایات مذکورده بی حائز اولیان ، قبله گاه انام اولان او مقام علیاده یوز بیکلرجه دین قرنداشلریله برلکده مشاوره عهد و پیمان ایده بیلمک اقتدارینی طاشمایان ، سرسری ، زوکورد ، احق ، کنوروم ، اعمی ، صبی ، محرمسز اولان قادینلرک بورابه کیتملری نظر شریعتده براسر مستحسن دکلدیر . بناءً علیه (حج) ؛ استطاعت مالیه و بدنیه ، و شرائط سائرده بی حائز اولان مسلمانلر - امت محمد صلی الله علیه و سلمک ترقی و تعالیسی ایچون - بیکدیگریله کسب معارفه ابدیه رک دردلشمک و عهدکشمکدر .

[۲] ذمت مکلفک مأموربه اولان فریضه حج ایله مشغول اولسی سکیز شرطک تحقیقنه وابسته در . (۱) نجیسی : اسلام اولمقدر . زیرا اسلامه مخصوص فریضه دینییه در . (۲) نجیسی : عاقل اولق (۳) نجیسی : بالغ اولق (۴) نجیسی : حر اولق (۵) نجیسی : وقت وقوف و طواف زیارتدرکه وجوب حج ایچون شرائط سائرهنک بو وقتلرده تحقیقی شرطدر (۶) نجیسی : تدارک زاده مقتدر

ج - بیه جک ، وینه جک ؛ تدارکنه قادر اولدقلری وقتده ، مسکن
و آکا لازم اولان اشیا دن و عودت ایدنه قدر عیالک نفقه سندن ؛
اول زاد ، راحله سی فضله اولدینی وقتده ، حجه کیتمک فرض
اولور .

س ۵ - حج یولنده امین اولسی لازمیدر ؟

ج - لازم . حتی برروایتده وجوبک ؛ برروایتده ادانک شرطندر که ،
صحیح اولانده بودر . [۱]

اولق . (۷) نجیسی : راحله یعنی بنوب عرفانه قدر کیده جک دوه ، آت ،
استر ، حمار کبی بر حیوانی مستقلاً و یا رفیقیه بنمک اشترای و یا استیجار ایدرک
ویا خود تیمور یولی و یا سفینه به بینه رک حجه کیتمکه مقتدر اولمقدر که بوده درجه
استطاعتندر . فقط مکة مکرمه ده بولنوبده عرفانه ماشیاً کیده بیلیمکه مقتدر
اولان حقنده بو صورت شرط دکدر (۸) نجیسی : استطاعتی اولان کیمسه به
حجک فرض اولدیغنی بیلیمکدر . حجک رکینی : — حج یتیه و قوف و طواف
زیارتدن عبارتدر .

[۱] کندیسنده و جوبک شرطلری تحقق ایدن کیمسه به ادای حج واجب
اولق ایچون دخی بعض شرائط واردر . (۱) نجیسی : سلامت جسم و بدندر .
اعمی ، صریض ، مقعد ، مفلوح ، مقطوع الرجل اولانلره ادای حج واجب
اولماز . حیوان اوزرنده طوره میه جق قدر اقتداری اولیان اختیار لر دخی
صریض حکمنده در . زیرا احوال ضروره مانع استطاعتدر . (۲) نجیسی :
محبوسیت مثلاً مانعک زوالیدر . زیرا مانع مذکور زائل اولدقجه استطاعت
تحقق ایتمز . (۳) نجیسی : امنیت طریققدر . زیرا قرآن عظیمده « من
استطاع الیه سبیلاً » بیورلمشدر . بناءً علیه طریق حج ، تحت سلامتده اولسی
غالب ایسه حجه کیتمک واجب ، تهلیکه غالب ایسه واجب دکدر . زیرا « ولاتلقوا
با یدیکم الی التهلکة » یعنی ایدی اختیار بکزله تهلیکه به آتلمیکز ؛ بیورلمشدر .
مع مافیله بلاد سندن چیقوب حجازه کیده جک اولان کیمسه بر مقدار برأ و بر
مقدار بحرأ کیده جک اولوب بونلردن بری امین دیکری تهلیکه لی اولور ایسه
آکا ادای حج واجب اولماز . لکن هوا بوزیلوب دکز طائفه لمنق و قره ده

س ۶ - برقادین حجه کیتمسندہ معتبر اولان نهدر ؛
ج - قادینک حج ایتمسندہ معتبر اولان بر محرم کیمسه سی یا خود زوجی
ایله بیله حج ایتمکدر .

س ۷ - حج ایده جک خاتون ایله مکة مکرمه نك آره سی اوچکونلک
یول اولدینی وقتده ، زوج ، ویا محرمک غیر سیله بیله حج
ایلمی جائز اولور می ؟

ج - بوتقدیرده اول خاتون زوج ویا محرمک غیر سیله حج ایتمی
جائز اولماز . [۱]

س ۸ - حج ایده جک انسانلر ایچون ، احرام سنز تجاوز ایتمی جائز
اولمیان میقات ، قاچدر ؟

ج - بشدر ، که (۱) اهل مدینه نك میقاتیدر که (ذوالحلیفه) دنیلان

بعض مشکلاته تصادف ایتک مثللو مخاطرات عادیة ملحوظه ، مانع وجوب ادا
دکدر . (۴) نجیسی : قادینلر ایچون عدم عدتدر . مطلقه ویا زوجی متوفی
اولان قادینه مدت عدتی ختام بولمسیزین ادای حج واجب اولماز . زیرا
بونلرک مدت عدتده خارجه چیقارلملری « ولانخر جوهن » نظم جلیلی ایله
نهی بیورلمشدر . منہیات شرعیه مأموراته مقدمدر . خصوصیه سنه آتیله ده
حج ایتلمی ممکنانددر .

[۱] - بر عادی ایله التي ساعت برکون اعتباریله عرفانه اوچ کونلک
یعنی طقسان کیلو مترواق ویا دها زیاده مسافده بولنان قادینه ادای حج
واجب اولماق ، بر لکده کیده جک زوجی ، باباسی ، دامادی ، سوداوغلی کبی
قرابت نسبیله ویا صهریه ویا رضاعیه سببیه کندیسنه نکاحی ، وابدأ حرام اولان
محرمی بولمنی شرطدر . زیرا نزدنده محرمی بولنمیان قادینک اوزون مسافیه
کیتمسندہ فساد محتملدر . سنده مستند اولان دلیل ایله حجت اولیه جفتدن
بیکیس قادینلره ادای حج واجب اولماز . محرمک امین اولمی دخی شرطدر .
حج بولنده محرمینک زاد ورا حله سی قادینه عائددر . زیرا بر شیتک منفعته
نائل اولان کافتنه متحمل اولماق لازم کلیر .

مکاندر. (۲) اهل عراقك میقاتیدر که (ذات عرق) دنیلان مکاندر.
(۳) اهل شامك میقاتیدر که [۱] (حجفه) نام محله (۴) اهل نجدك
میقاتیدر که (قرن) نام محله (۵) اهل یمنك میقاتیدر که (یللم) نام محله. [۲]
س ۹ - اشبو میقاتلره گلزدن مقدم ، احراملنمق جائز اولورمی ؟
ج - جائزدر . حتی ممنوع برشی ایشلمکدن امین اولدقده میقانه گلهدن
احراملنمق افضلدر .

س ۱۰ - بر کیمسه نك وطنی . میقات داخلنده ، و حرم شریف
خارجنده بولنسه احرامه کیره جك مکانی هانکی مکاندر ؟
ج - بو کیمسه احرامه کیره جك مکانی (حل) دنیلان نام محله .

[۱] میقات : احرامه کیربله جك محل دیمکدر ، که جمعی مواقیت در .
[۲] اشته جهات مختلفه دن کلان حجاج ، بلده معظمه به کیره جکاره کوره
متعدد و مختلف اولوب هر بررلری کندیلرینه مخصوص اولان مذکور محللردن
احرامه داخل اولورلر . سولشدن سرا کب بحر به ایله عزیمت ایدنلر (حجفه) قریبنده
کائن (رابغ) و جنوب جهتدن بحراً کلانلر یلملمک حذاسنده احرامه کیررلر .
مواقیت مذکور آفاقیلره کوره بیت اللهک حریمیدر . مکیلرک میقاتی بشقه در .
شویله که : مکه مکرمه دن برقاچ میل مسافه ده کائن (تنعیم) دنیلان محله
وسائر بعض برلرده برطاقم علامتله سرکوز اولوب بونلرک خارجنه (حل)
وداخلنه (حرم) دنیلیر . سالف الذکر مواقیت داخلندن مکه مکرمه به و حج
ایچون عرفاته کیده جك اولانلر بورالره کلدکده احرامه کیررلر . چونکه
بو موقعلر بر درجه حله واقع ونوعما سفردن معدود اولغله آنده احراملنوب
داخل حرم اولقده تفضیل درکارددر . بناء علیه مکه شهر معظمنک دروننده
ویا کنارنده بولنوبده (عمره) ایده جك اولانلر کرک مکی کرک آفاقی اولسون
« حله » یعنی مذکور محللردن برینه قدر کیدوب اورارن نیت وتلبیه ایدرلر .
بونلرک بولندقلری محله ردا وازاره بوروندکدن صکره ادرایه کیدوب نیت
احرام ایلملری جائزدر . مکه شهرنده ساکن اولانلر ایله « حج تمتع » نیتله
کلوب احرامنی چیقارنلر عرفاته چیقسه حق اولدقلرنده اقامتسکاهلرنده احرامه
کیروب نیت ایده بیلیرلر ایسه ده حرم شریفده نیت ایتمک افضلدر . عرفات
برنجی درجه حرمک خارجنده یعنی « حله » واقع اولدیفندن احرامه کیرمک
ایچون بشقه بر میقانه کیتمکه حاجت بوقدر . و بونلرک یوم ترویبه و آندن

س ۱۱ - برکیمسه مکة مکرمه ده بولنسه ده حج ایتک، مراد ایلد کده
آنک احرامه داخل اوله جنی محل زه سیدر؟

ج - (حرم شریف) اولوب ، و عمره ایتک قصد ایلد کده ، احرامه
داخل اوله جق مکانی (حل) نام محلدر .

س ۱۲ - احرامه داخل اولمق [۱] مراد ایلدیکی وقتده نه یا بمق افضلدر؟

اول احرامه کیرملری مستحسندر . بناءً علیه حرم بیت خدا درت مرتبه در .
« ۱ » نجیسی : مطاف « ۲ » نجیسی : مسجد الحرام ، « ۳ » نجیسی : شهر حرام ایله
حدود حله قدر اولان اطرافی ، « ۴ » نجی : دائرة حلدن موافقته قدر اولان
برلردر که بورالری منتهای حدوددر و عمومی حریم بیت اللهدر . شهر مفخمک
برقاج میل اوتنه - نه « حل » دیمک مکة مکرمه ده بولن انلرک محل احرامی
اولمق اعتباریله اولوب یوقسه « حل » دخی داخل حرمده واقعدر .

[۱] بومقامده احرامدن مقصد ، معتداد اولان البسه دن تجردله (احرام)
دنیلان ردا وازاره بورونمکدر . نتکیم حدیث شریفده (لایدخل احد مکة الا
بالاحرام) بیورلمشدر ، که معناسی ، مکة مکرمه یه بلده مبارک یه کیده جک
اولانلرک رهکذاره تصادف ایدن میقاته کلید کلرنده ویا دها اولجه احرامه
کیرملری لازم کلیر . میقاتدن کچد کدن صکره احرامه کیرمک ویا هیچ
کیرمامک ، جنایات حدن اولمغله اکا دائر مسائل مبحث مخصوصده ذکر
ایدیله حکدر . بوراده احرامدن مقصد لابس اولدقلری شیلری چیقاروب
رداء وازاره بورینه رک باش آچیق ویالین چبلاق آیاقله یورومکدن متأذی
اوله جق اولانلرک « نعلین » ویا « ججمه » ویا « ترلک » ، که برمقلرینه ک
اوستی برآز کورینه جک قدر آچیق و طپوقلرینه ایریشمیه جک مرتبه کنارلری
آچق برشی کیمه لرینه مساعده اولمشدر . اشته بوکا « احرام » . احرامک
اوزرینه کمر ، قوشاق ، قایش باغلانه بیلیر ، و پارمغه یوزوک طاقلیر .
اما دیکشلی و قوللی برشی کیلمز . وباشنه برشی اورتلمز . چونکه ، حرم
شریف بیت خدایه دخالت والتجا قصد ایدن حجاج وزوارک البسه عادیه لرلی
اولان زینت فانیه دینویه دن استغنا و تجرد ، واحوال ولادت وحشر امواتی تشکر ،
وموقف یوم حساب ومیزانی تذکر ایدرک ابواب فیوضات روحانیه یه تقرب

ج - غسل ايدر ، يا خود ابدست اور ، لكن غسل ايتك افضلدر .
س ۱۳ - بعدہ نہ ايدر ؟

ج - بعدہ ازار ، و رداء [۱] اوله رق ايکي يگي و يا ييقانمش اثواب
کينير ، اکر بوانورسه کوزل قوقولرده سورينور .
س ۱۴ بعدہ نہ اوقور ؟

ودخالت آرزوسيله ابراز تدال و خضوع و عرض مسکنت ايدوب بيت الله
حرمت ، لازمه دن اولديني کي عموم حجاجك يك رنگ و قيافت اولمري ،
جمله سنك نظر الهيبده فطرة مساوي اولدقلىنى ارئه ايله يکديگرينه قارشو
دعوای تفاخر و مباهاات ايتلرينه مانع اوله رق تزکيه حال و نفس ايتلرينه سبب
اوله جنی درکار اولديغندن ميقاتی احرامسز کچمامک واجبدر .

[۱] (رداء) ، بلان يوقاری اورتيله جک حولی وسائره . و « ازاره »
بلان آشاغی به صاريله جق پشتمال وسائره دينور . بونلرک بشقه بشقه
ودیکيشسز و بياض اولمري سنتدر . رنگلی اولور ايسه بویا قوقامسی اچون
ييقانمش اولمسي و هر حالده کرک مجدد بياض و کرک رنگلی و مستعمل اولسون
تمیز و پاک اولمري مستحبدر . احرامده لازم اولان ستر عورت ايدوکنندن
آنی يايقی کافی و رنگلی شيلری بروئک جائز ايسه ده بروجه محرر بياض
رداء و ازاره بروئک سنتدر . و مجدد اولانی مستعمل اولاندن افضلدر .
« حره » اولان قادينلردن کوره جک قدر يرلرندن ماعداسنی اورتک لازم
کلير . بونلرک اکثریسی حاصيردن يله اازه کي برشی يوز اورتولرينه علاوه
ايدرک آنکلر کوزلرينی و يوزلرينی ستر ايتمکده و نفس کي دليکارندن باقمده
درلر . آنجق بونی بروئنه تماس ايتديرمامک لازم کلير . احرامه کيررکن
تراش اولق ، طرفلرينی کسوب غسل و يا ابدست آلف ، بدننه کل صوبی
مئللو قوقولی شيلر سورونمک سنتدر . لکن احرامه سوريلور ايسه قوقوسی
برمدت زائل اولميه جنی جهته مکر و هدر . زيرا بعد الاحرام قوقولی شی سورونمک
جائز اولمديغندن او حکمده اولور .

ج - بعدہ ایکی رکعت نماز قیلوب اشبو (اللهم انی اریدالحج فیسره لی
وتقبله منی ، [۱] دعائی اوقور .

س ۱۵ - بعدہ نہ ایدر ؟

ج - بعدہ نمازك عقینده تلیه ایدر . واکر حج ایله مفرد ایسه تلیه
ایله حجه نیت ایدر .

س ۱۶ - تلیه نیه دیر ؟

ج - تلیه ، (اللهم لیك لیك لاشريك لك لیك ان الحمد والنعمة
لك والمملك لاشريك لك) [۲] الفاظ شریفه لرینی اوقومقدر .

[۱] معنای : اللهم حجه نیت ایتدم آنی بکا میسر ایله وپندن قبول ایله .

دیمکدر .

[۲] معنای : — بن سنك قپوكدہ كرارا اقامت ومرة بعد اخری
ندا كه اجابت ایلام ! حمد ونعمت ، ملك — کا مخصوصدر ذاتنده وصفاتنده
مثل وشريكك یوقدر دیمکدر . بو الفاظ شریفه لردن برینی اكسيك — ویلمك
مكروه اولوب اكسیتان اساعت ایتمش اولدینی کبی رفع صوت ایتیان دخی
اساعت ایتمش اولور . یالکیز بو الفاظ شریفه لرك نهایتنه « لیك — وسعدك
والحیركله بین یدیک والرعی الیک » الفاظنی زیاده ایتک — سنتدر . بیت ایله
برابر بوتلیه یی ایدن کیمسه محرم اولوب آندن صوکرآ آرقی زوجہ سنه مجا
معتدن ، فحش سویلمکدن ، فسق ومعاصیدن ، بولداش وخدمتجیلر ومکاریلر
ایله مجادلدن ، برآ آو اولامقدن ؛ یاخود آوجی به آنی ارانه ویاخود برینی
اخبار ایتمکدن ، دیکشلی ویا پشدرلی لباس کیمکدن ، صاریق صارمقدن
آیاغه مسح کیمکدن ، باشنی ویا یوزینی اورتیمکدن — مکر قادین اولسه ،
زیرا قادینلر مستوریتلرینی محافظه ایله هر وقت مأموردرلر — تراش اولتی
طرناق کسمک ، قوقو سورونک کبی شیلردن کندینی محافظه ایلمک لازمدر .
احرامده ایکن بیقائمق وچادیر ومحمل آلتنده وخانه — ساچاغی کبی برلرده

س ۱۷ - تلبیه ده ذکر اولنان کلمه لرده بر شی نقصان ویا زیاده ایتک
جائز اولورمی ؟

ج - ذکر اولنان کلمه لردن بر شی نقصان ایتک لایق اولمز . لکن زیاده
ایتک جائز اولور .

س ۱۸ - تلبیه ایتدیگی وقتده نه یاپار ؟

ج - احراملنوب وحق تعالینک نهی ایلدیگی شیلردن ، خصوصیه
جماع ، فسق ، وغوغادن اجتناب ایدر .

س ۱۹ - دهانه کبی شیلردن اجتناب ایتک لازمدر ؟

ج - دخی آوی قتل ایلیمه مدیگی کبی آو ، اولان محله اشارت ،
وآنک اوزرینه دلالت ایده مز .

س ۲۰ - محرم اولان کیمسه نه کبی شیلر کیمیه مز ؟

ج - کوملک ، شلوار ، صاریق ، کلاه ، جبهه ، قفتان ، مست ، کبی
شیلری کیمیه مز . لکن نعلین بوله مدیعی صورتده اول مستلرک
طپوقلرندن اشاغیدنی کسوب کیمسی جائز اولور .

س ۲۱ - محرم اولان کیمسه دهانه کبی شیلری یاپه مز ؟

ج - باشنی ویوزنی اورتهمیوب ، مسک وکول صوینی کبی شیلری
دخی استعمال ایتمز . وباش وبدنک قیللرینی طراش ، وصقالندن
کسه مز ، وورس ، زعفران ، وعصنفور ایله - که بوتلرک

کولکه لیمک جائز اولدینی کبی بلنه سلاح قوشانق ، یوزوک طاقق ، قوقولی
اولیان سورمه یی جکیمک ، ختان اولق ، قان آلق وجمامت اولق جائزدر .
هرغاز قیلدیجه ویولده ویقوش چیقدیجه واینیش ایندکجه ویولجیلره راست
کلدیجه وسحر وقتلرنده تلبیه یی چوقجه اوقوملیدر .

اوچیده کوزل قوقولی صاری بویادر - بویانمش البسه کییه من .
س ۲۲ - اول بویانمش ثوب ، ییقانوب رنگنی بوزمدقده ، اول
انوابی کیسی جاز اولورمی ؟

ج - جاز اولور .

س ۲۳ - محرم اولان کیسه نك غسل ایتمسك ، و حمامه کیرمسندہ ،
بیت و محمل ایله کولکه لئمسندہ و بلینه کمرینی باغلامقده بر بآس

وارمیدر ؟

ج - بآس یوقدر .

س ۲۴ - محرم اولان کیسه دها نه کبی شیلری یاپه من ؟

ج - باش و صقالنی « خطمی » دینلان اوت ایله ییقایه من .

س ۳۵ - تلبیه بی نه وقتلر چوق اوقومق لازمدو ؟

ج - نماز لرك عقینده ، و هر نه زمان یوکسك بر محله چیقدیغندہ ،

وادیلره ایندیکنده حیوانلره و راکبلره ملاقی اولدقده ،

خصوصیله وقت سحرده تلبیه بی، چوقچه اوقور .

س ۲۶ - مکة مکرمه یه داخل اولدیغی وقتده نه ایدر ، [۱]

[۱] مکة مکرمه یه داخل اولورکن غسل و یا آبدست آلمنی ، بلده طاهره یه
معنی جهنتدن کوندزین کیرمک ، طوغریجه حرم شریفه کیدوب ابتدا صاغ
آیاغنی آنه رق باب السلامدن داخل اولق ، بیت خدایه نظر اولی اجابت زمانی
اولغله همان دعا و پیشگاه عالی بیت اللهده تکبیر و تهلیل ایتمک سنتدر . مع مافیہ
هرکس لسان و جنابیه ذکر الله و دیلدیکی یولده دعا ایتملیدر . آنجق کتاب -
اللهده مذکور و یا ادعیة مأثوره جناب رسالته پناهیلرندن مأخوذ و ممزوج
بعض ادعیه واردرکه آنلرک ذکر می دخی بشتمه ثواب اولدیغندن صره سی
کلدکجه بیان اولور . از جمله ؛ مکة مکرمه یه کیرر ایکن بودعا اوقونور .
« اللهم هذا حرمک و مأمنک قلت و قولک الحق و من دخله کان آمناً اللهم حرم

ج - مسجد حرام ایله بدأ ایدوب وقتا که بیت شریفی کوردکده

لحمی و دمی علی النار و قتی عذابک تبعت عبادک « معناسی : اللهم ! شو حرمتک و مأمینکدر و آکا داخل اولان امیندر . بیوردک و قولک حقدر . اللهم ! بنده لحم و دمی نار جهنم اوزرینه حرام ایله ، عبادینی بعث ایتدیکک کونده عذابندن وقایه ایله . دیمکدر . و یاخود بودعایی اوقومق مستجبدر . « اللهم انت ربی وانا عبدک وابلد بلك جئتک هارباً منك الیک لآدی فرأئضک واطلب رحمتک و التمس رضوانک اسئلك مسئلة المضطربین الیک الخائفین عقوبتک اسئلك ان تستقبلنی اليوم بعفوک و تدخلنی فی رحمتک و تجا و زعنی عغفرتک و تعیننی علی اداء فرأئضک ، اللهم نجنی من عذابک و افتح لی ابواب رحمتک و ادخانی فیها و اعذنی من الشیطان الرجیم) مسجد الحرامک قبول سندن کیریلور ایکن بودعا اوقنور . « بسم الله و علی ملة رسول الله الحمد لله الذی بلغنی یته الحرام اللهم افتح لی ابواب رحمتک و مغفرتک و ادخانی فیها و اغلق عنی ابواب معاصیک و اجتنبنی العمل فیها « معناسی : اللهم اسمیله و رسول اللهک ماتی اوزره اوله رق داخل اولورم . اللهم حمد ایدهرم ذات اجل و علاسی بنی بیت الحرامه اولو شدیددی . اللهم ! بنم ایچون رحمت و مغفرت قبولرینی آج و بنی اورایه ادخال ایله و بندن معاصی قبولرینی قاپا اعمال معاصیدن اجتناب ایتدیر . دیمکدر . و یاخود بودعایی اوقومق مستجبدر . (اللهم هذا البیت بیتک و الحرم حرمتک و العبد عبدک و هذا المقام العائد المسـتـجیر بک من النار فوقنی لما نحب و ترضی) بیت شریف مشاهده ایدلکده شو دعایی اوقور . (اللهم انت السلام و منک السلام خینا ربنا بالسلام . اللهم زد بیتک هذا تعظیماً و تشریفاً و تکریماً و مهابةً و زد من عظمه و شرفه و کرمه ممن حجه او اعتمره تعظیماً و تشریفاً و تکریماً و ایماناً . اللهم صل علی محمد و علی آل محمد عبدک و رسولک و اسئلك ان ترحمنی و تقبل عثرتی و تغفر ذنوبی و لضع عنی و زری برحمتک یا ارحم الراحمین « معناسی : اللهم ! سکا عرض تسلیمیت ایدیلیر . و سلامت سندن کلیر . رهن ، بزى سلامتته مظهر ایله . اللهم ! شو بیت شریفک عظمت ، شرافت ، کرامت ، مهابتنی زیاده ایله و آکا تعظیم و تشریف و تکریم و ایمان ایدرک حج و عمره ایدنلری آنک عظمت و شرف و کرمیه زیاده ایله . اللهم ! عبدک و رسولک اولان حضرت محمد و آله صلات ایله . یا ارحم الراحمین ا رحمتکله صرحت

تکبیر [۱] و تهلیل ایدر .

س ۲۷ - بعده نه ایدر ؟

ج - بعده حجر الاسود ایله باشلیوب و آکا قارشو طوروب ، تکبیر ایدرک اللربنی قالدیرر . و حجر الاسوده استلام ، یعنی سائر حجاجه اذا ویرمکسزین ، آداب ایله اویمکه قدرتی اولدقده ، اللربنی یاپشدیوب آنی تقییل ایدر [۲] بعده حجر الاسودک قیوی ولی ایدن صاغ جانبندن طوافه شروع ایدر .
کعبه در محزن اسرار خدا . زاداها الله تعالی شرفا
کرسی مملکت ربانی . سده بارکه رحمانی
حجر اسود ایدر سنک شفا . بوسکالب محبوب خدا

ایتمکالکینی ، عشرتک قبولنی ذنوبک مغفرتی ، وزرمدن واز کچمکالکینی ایسترم ،
دیمکدر .

[۱] یعنی (لااله الااله والله اکبر اللهم انت السلام ومنک السلام و الیک
یعود السلام خینا ربنا بالسلام اللهم ایماناً بک و تصدیقاً بکتابک و وفاءً بعهدک
و اتباعاً لسنة حبیبک محمد علیه السلام) دعاسنی اوقور ، (جوهره)

[۲] شویله که حجر اسوده توجه اولنوب یاقلاشدقده « لااله الاالله وحده
لا شریک له له المملک و له الحمد وهو علی کل شیء قدير ، مأل شریفی : اللهم
بشقه اله یوقدر ، بردر . و آکا شریک یوقدر ! ملک و حمد ، ذات اجل و علاسنه
مخصوصدر ، و هر شیئه قادردر . دیمکدر . و نمازه طورر کبی اوکنده و یقیننده
و اکر غلبه لک ایسه اوزاقده و یا حجرا سود ایله (رکن یمانی) آره سننده
بیت الله قارشو طوریلوب « اللهم انی ارید طواف بیتک الحرام فیسره لی و تقبلاه
منی » مأل شریفی : اللهم ! بیت الحرامکی طوافی مراد ایدیورم . آنی بکا
میسر ایله و بندن قبول ایت . دیو نیت ایتدکن صکره نمازه طورر کبی
الربنی قولاقربینه طوغری قالدیره رق و آووجلربنی کعبه به قارشو آچهرق
حجر اسودی مسح ایدوب اویمک و بوضورتی هر شوطده حجر مسعودک اوکنه کلدکچه

س ۲۸ - بعده نه ياپار ؟

ج - بعده رداسنی اولجه صاغ قولتوغنی آلتدن صول اوموزی اوزینه آتوب یدی کره طولانمه ابله بیت شریفی طواف ایدر . طولانق بر شو ط دیمکدر . یدی شو ط ایسه بر طوپراقدر .

تکرار ایتک سنتدر . حجر اسود استقبال اولندقدده « بسم الله ، الله اکبر اللهم ایماناً بک و تصدیقاً کتابک و وفاءً تعهدک و ابتغاءً لسنة بنیک . اللهم هذا البيت بیتک و هذا الحرم حرمک و هذا الامن امنک و هذا مقام العائذ بک من النار » دنیلوب استلام ابله طوافه بدأ ایدیلیر . ماک شریفی : — اللهم اسمیله باشلارم . الله بیوکدر . اللهم . سکا ایمان و کتابخی تصدیق و عهدکه و فاونبیتک سنتته اتباع ایدهرم . اللهم شو بیت ، سنک بیتکدر و شو حرم ، سنک حرمکدر . و شو امنیت ، سنک امنکدر ، و شوراسی ، نار ججیمدن ذات کریمکه صیغنانک مقامیدر . دیمکدر . حجر اسود ابله بیت الله قپوسنک آراسنه یعنی (ملتزم) دنیلان مقام عالی به کلندکده « اللهم انک حقوقاً علی فتصدق بها علی » یعنی : یا الله ؟ ذات جلیل الشانک اوزرمده حقوقی واردر آنی بکا تصدیق ابله . دینور . باب صرحمت مأبک اوکنده « اللهم بیتک عظیم و وجهک کریم وانت ارحم الراحمین و اعذنی من النار و من الشیطان الرجیم و حرم لحمی و دمی علی النار و آمی من احوال یوم القیامة و ا کفنی مؤنة الدنيا و الاحرة » دعاسنی اوقور . « یا الله ! بیتک عظیم و وجهک کریم و ذاتک ارحم الراحمیندر . بنی ناردن و شیطان رجیمک شرندن صاقله . لحم و دمی نار اوزرینه حرام ابله و یوم قیامتک احوالندن امین ابله ، مؤنت دنیا و آخرت ابله اکتفا ابله . دیمکدر . رکن عراقی به کلدکده « اللهم انی اعوذ بک من الشرك و النفاق و سوء الاخلاق و سوء المنقلب و المنظر فی المال و الاهل و الولد » یعنی یا الله ! بنی شرک و شک و نفاق و سوء اخلاق مال و اهل و وولد حقنده سوء انقلاب و نظر دن صاقله « دیمکدر . آلتون اولوغک حذاسنه کلدکده « اللهم اظنی تحت ظل عرشک یوم لا ظل الا ظل عرشک و لاله غیرک یاراحم الراحمین . اللهم اسقنی بکأس نیک محمد علیه السلام شربة لا ظمأ بعدها ابداً یعنی یا الله ! بنی ظل عرشک ابله کولیکه اندیر . او کونده عرشک کولیکه سنندن

س ۲۹ - طواف نه جهتدن ياپار ؟

ج - « حطيم » دينلان محلك آرقه سنده ياپار .

س ۳۰ - اول يدى شوطى ياپاركن نصل يورر ؟

ج - او ايكي اوچ ش-وطلرده سرعتلى ، باقى درت ش-وطفى يواشجه يورور .

س ۳۱ - هر زمان حيجر الاسوده اوغرادقده استلام ايدر مى ؟

ج - استلام [۱] ايدر . اكر قدرتى اولورسه بالفعل ، واكر قدرتى

اولمزه اشارتله استلام ايدر .

س ۳۲ - بعده نه ياپار .

بشقه كوايكه؛ - نندن غيرى اله يوقدر . يا الله بنى پيغمبرك محمد عليه السلام كآييله اسقا اينتكه آنى ايجد كد نصكره ابدأ صوصامق يوقدر . ديوب كچيلير . ركن شامى به واصل اولدقده « اللهم اجعله حجاً مبروراً وسعيّاً مشكوراً وذنباً مغفوراً وتجارهً ان تبور يا عزيز يا غفور وارحم وتجاوز عما تعلم انك انت الاعز الاكرم » يعنى يا الله ! حجيمى مبرور سعييمى مشكور ، ذنبي مغفور ، تجارتمى هلاك ايلمه يا عزيز ! يا غفور ! و صرحت ايت بنده كي بيلديكك مساويدن واز كچ تحقيقاً سن اعز ، اكر مسك ، دنيلور . ركن يمانى به كلكده « اللهم انى اعوذ بك من الكفر واعوذ بك من الفقر ومن عذاب القبر ومن فتنة المحيا والممات واعوذ بك من الخزي فى الدنيا والاخرة » دعاسنى اوقور . ركن يمانى ايله حجر اسود آره سنده دخى « ربنا آتنا فى الدنيا حسنةً وفى الاخرة حسنةً » وقنا عذاب النار » حجر اسوده كلكده « اللهم اغفرلى برحمتك واعوذ برب هذا الحجر من الدين والفقر وضيق الصدر وعذاب القبر » دعاسنى اوقور ،

[۱] صورت استلام — اللرينك ايج طرفنى حجر اسوده وضع ايدوب آغزىنى اللرينك آرقه سنه قويوب ، حجر اسوده تقييل ايدر . « نهايه » آداو كتابده بيورلديكه طواف ايجون حجر اسوده استلام ايتك ، نمازك افتتاح تكبيرى منزلده اوليجيدر . حجر اسوده بر سياه طاشدر كه نشانه طوافدر . (الحجر الاسود من الجنة) مديحه سنه سنه مظهر اولان بختيار برطاشدر .

ج - بعده مقام ابراهیم علیہ السلامه کلوب اول مقامده ایکی رکعت
نماز قیلار . [۱]

س ۳۳ - مقام ابراهیمده یر بوله مدینغی تقدیرده نه یایار ؟

ج - بیت اللهک بر طرفنده ایکی رکعت نماز قیلار . [۲]

س ۳۴ - شو ذکر اولنان طواف نه طوافیدر ؟

[۱] طوافدن صکره ایکی رکعت نماز قیلنیر، که بوکا (صلات طواف)
دینور . قرآن عظیم و فرقان جلیلده « واذ جعلنا البیت مثابةً للناس وامنأً
واتخذوا من مقام ابراهیم مصلیاً » بیورلشدیر، که حق جل وعلی حضرتلری بیت
شریفی محل ثواب وامن قیلدیغنی وعبادینک مقام ابراهیمدن مصلی اتخاذا ایتمارینی
امرو بیان بیورمش ورسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندیمز حضرتلری
طوافدن صکره مقام ابراهیمک خلفنده — یعنی مقام خلیل الله ؛ بیت الله ایله
رسول ذیکشان افندیمزک آره سنده قاله رق — ایکی رکعت نماز قیلوب
برنجیسنده فاتحه دن صکره « قل یا ایها الکافرون » و ایکنجیسنده « قل هو الله
احد » سورهلرینی او قومش اولدیغندن طواف زیارتی متعاقباً ایکی رکعت نماز
قیلمق واجبدر . تطوعاً ای دیلان طوافی متعاقباً ایکی رکعت نماز قیلماق دخی سنتدر .

[۲] مقام ابراهیمک خلفنده یر بوله مازسه مسجد شریف ایچریسینده
هر نره ده اولورسه اولسون اداسی جائزدر . چونکه جمله سی مقام ابراهیمدر .
مقام مذکورده « اللهم انا عبدک وابن عبدک آیتک بذنوب کثیرة و اعمال
کثیرة و هذا مقام عائدک من النار فاغفر لی انک انت الغفور الرحیم . اللهم
اغفر لالمؤمنین و المؤمنات و اغفر لی ذنوبی و متعنی بما رزقتنی و بارک لی فیما اعطیتنی
و اختلف علی کل غائبة لی بخیر » دعا سی او قومق مأثوردر . معناسی :
یا الله عبدم و عبدکک او غلوم سکاچوق کناهلر و فنا ایشلر ایله کلام حال بوکه
شوراسی ده ناردن ذات رحیمنه صیغناه جق مقامدر . امدی بنی مغفرت ایله
تحقیقاً ذات جلیل الشانک غفور ، رحیمدر . یا الله ! ارکک قادین بالجمله
مؤمنلره مغفرت ایله . بنده کناهلرمی مغفرب ایله . رزقلاندیردیغک شایله
فائده لندیر . وبکا احسان ایتدیگک شیئی مبارک ایت . وبکا غائب ایتدیگک
شیئی خیر خلف قیل « دیمکدر .

ج - طواف قدومدر که ، سنت اولوب واجب دکدر . واهل مکة [۱]

اوزرينه طواف قدوم یوقدر . [۲]

س ۳۵ - بعده نه جهته طوغری کیدر ؟

ج - بعده صفایه طوغری کیدوب ، وصفا اوزرينه چيقوب بیت شریفه

طوغری تکبیر وتهلیل ایدرک دوزر ، وفخر کائنات افندمز

اوزرينه صلاة وسلام ایدوب کندي حاجتی ایچون واجب تعالی یه

دعا ایدر .

س ۳۶ - بعده نه جهته طوغری اینر ؟

ج - بعده « مروه » دنیلان مکان شریف جهته طوغری وقار اوزره

یورویهرک اینر .

[۱] حجاجک مکي و آفاتیسی اولغله ایکی قسمدر . (مکي) مکة مکرمه

وجواری سکنه سندن اولان کیمسه لره دیرلر . (افاتی) بزم کبی خارجدن

کلان کیمسه لره دیرلر .

[۲] حجه تعلق اعتبارله طواف اوچ نوعدر . (۱) نجیسی : طواف

قدومدر ، که مکة مکرمه یه وارلدقده ایدیلان طوافدر که آفاتی ایچون سنتدر .

(۲) نجیسی : طواف زیارتدر ، که -- اکا (طواف افاضه) دخی دینور .

عرفاتدن اینلکدن صکره ایدیلان طوافدر . ارکان حجدن اولان طواف اشته

بودر که هر حج ایدن کیمسه یه فرضدر . (۳) نجیسی : طواف صدردر که

آکا (طواف وداع) دخی دینور . ایام نحر ، رمی جمار ایله نه ایبت

بوله رق منادن مکة مکرمه یه اینلدیکی وقت ایدیلان طوافدر . آفاتی حقنده

بو ، و اجبدر . و مناسک حج بونکله ختام پذیر اولور .

بونه دولت نه سعادت بونه جاه * کاوله سین طائف درگاه آله

ایله میدان مطاف اوزره خرام * جبهه کایت فرش ره رکن ومقام

ولی پروانه شمع حرم ایت * طوف درگاه ولی النعم ایت

نابی :

س ۳۷ - (بطن وادی) یه بالغ اولدقده نه ایدر ؟

ج - « میان اخضرین » بیتنده « مروه » اوزرینه چیقوب « صفا »

اوزرنده یاپدینی کبی یاپار ، یعنی بیت شریفه استقبال ایدوب تکبیر

وتهلیل و صلاة و سلام ایله دعا [۱] ایدر .

س ۳۸ - شو ذ کر اولنان قاچ شو طدر ؟

ج - بر شو طدر ، یدی اشواط ایله طواف [۲] ایدوب و « صفا » ایله

بدأ ایدوب « مروه » ایله ختم ایدر .

[۱] حس البصری پیوردیکه ، دعا ، اون بش یرده مستجابدر . (۱)

طوافده (۲) ملتزم عندنده (۳) اولوق آلتنده (۴) بیت شریفده (۵) زحرم

عندنده (۶) صفا اوزرنده (۷) مروه اوزرنده (۸) سیمی ده (۹) مقام

ابراهیم آرقه سنده (۱۰) عرفاتده (۱۱) مزدلفه ده (۱۲) مناده (۱۳ ، ۱۴ ،

۱۵) شیطان طاشلندینی وقت ، جرات ثلاثه عندنده در ، پس اشبو مواضع

مذکورده حاجات دنیویه و اخروییه سی ایچون جناب قاضی الحاجاته دعا اتیمان

کیسه محرومدر . (جر سه)

[۲] طواف ؛ بیت شریفه اطرافنی طولاشمقدر ، که رکن حجر دن کعبه

قیوسی جهته طوغری صاغه کیدلک شرطیله بیت معظم صوله آلنهرق حجر

اسوددن باشلامق و اوراده ختام بولاق اوزره یدی دوره یاپیلیر . هر دوره

بر شو طدر . ویدی شوط بر طوافدر . هر طوافدن صکره وقت کراحت

خارجنده ابکی رکعت نماز قلنیر ، که بونماز و اجبات حجنددر . طواف ایدنه

(طائف) دنیلدیکی کبی کعبه مکرمه چوره سنده طوافه مخصوص اولان محله

دخی (مطاف) دنیلور ، که وراء خطیمدن طولانیر مفرز بر طریقدر . طائفینک

اوطریق طاشلقلری ده اولور . مکان طواف ؛ داخل مسجد حرامده حول

بیت معظمدر . اوزاقدن ستونلر آرقه سندن طولاشسه بیله اولور . بیت

شریفدن مرتفعاً اولسه بیله مسجد حرامک سطحی اوزرنده طواف ایله

جائزدر .

(لباب المناسک)

س ۳۹ - بعدہ نہ ایدر ؟

ج - بعدہ مکہ مکرمہ مدہ محرم اولدینی حالہ اقامت ایدوب دیلدیکی
زمانده بیت شریفی طواف ایدر . [۱]

س ۴۰ - یوم ترویهدن [۲] برکون مقدم امام نہ ایدر ؟

ج - یوم ترویهدن برکون مقدم امام، خطبه اوقیوب و اول خطبه مدہ
ناسه « منا » دن یگا خروجی و « منا » ده اقامتی و عرفاتده نمازی
ووقوفی ، و عرفاتده عودتی تعلیم ایدر .

س ۴۱ - یوم ترویهده مکہ مکرمه مدہ صباح نمازینی قیلدینی وقتده نه ایدر؟
ج - « منا » یه کیتمک اوزره مکہ مکرمه دن خروج ایدوب عرفه
کونی صباح نمازینی قیلانه قدر ، آنده اقامت ایدوب بعدہ عرفاتده
یگا توجه ایدرک آنده اقامت ایدر .

س ۴۲ - یوم عرفه دن کونش زائله اولدینی وقتده ، امام ناسه هانکی
نمازی قیلدیرر ؟

ج - او یله وایکندی نمازینی قیلدیرر .

س ۴۳ - نمازدن اول امام ، خطبه اوقورمی ؟

[۱] طوافه صاغ طرفدن باشلوب کعبه اللهک صول جهتنه آلمسی تیامنه
رعایت فضیلتنی احراز ایله برابر اشرف اعضای انسان اولان قلبک او طرفده
بولنسی حسبیله نظرگاه الهی به تقریبی ایچوتدر . چونکه جاذبه تجلیاته مستعد
اولان قلبدر . البته تقریبی افضلدر . تهکم نمازده مقتدی واحد امامک صاغ
جهتنده بولنور . ماشیاً طوافده حرمت و تعظیم درکاردر . یورومیه جک بر
حالده اولانلر تحتهدن تذکره مثللو برشیئه اوطوردیلوب ، واکر اوطورمغهده
مقدر دکل ایسه یانیریلوب ایکی ویا دهها زیاده اشخاصک برومعاونتیله طواف
ابتدیریلیر .

[۲] ذی الحججه نک سکزنجی کونی ، (جوهره)

ج - نماز دن اول باشلايوب بر خطبه او قور .

س ۴۴ - اول خطبه دن امام ، ناسه نه کي شيلر تعليم ايدر ؟

ج - آنده ناسه نمازي ، و عرفات ، و مزدلفه ده و قوفي ، و ط-اش

آتمقاني ، و نحر ، يعني قربان کسمکي ، و طراش اولمقاني ،

و طواف زيارتي تعليم ايدر .

س ۴۵ - ناسه امام هانکي نماز لري قيلدير ؟

ج - امام ، اويله ، و ايکندي نماز لريني اويله نمازينك وقتنده بر اذان

وايکي قامت ايله قيلدير .

س ۴۶ - بر کيمسه يالکيز اولديغي حالده راحله سنده نماز قيلسه ، نصل

قيلار ؟

ج - اويله و ايکندي نماز لريني ، امام اعظم عندنده هر بريني وقتلرنده

قيلار . لکن امامين عندنده منفرداً قيلان کيمسه ايکي نمازك

بينني جمع ايله اويله وقتنده قيلار .

س ۴۷ - بعده نه جهته توجه ايدر ؟

ج - بعده وقفه ايدمك محله توجه ايدوب « جبل الرحمه » نك قربنده

وقفه ايدر .

س ۴۸ - عرفاتك كليسي محل وقفه ميدر ؟

ج - « بطن عرنه » [۱] دن ماعدا جبل عرفاتك كليسي موقفدر .

س ۴۹ - امامه لايق اولان عرفاتده نه ياي مقدر ؟

ج - امامه لايق اولان عرفاتده راحله سي اوزرنده وقفه ايدوب و قبله يه

استقبال ايدرك دعا ، و مناسك حجي ناسه تعاليم ايلمكدر .

[۱] عرفاتك آشاغي سنده شيطانك توقف ايتديكي بر وادينك اسميدر .

(جوهره)

س ۵۰ - عرفاتده وقوفدن مقدم، امام اولان کیمسه یه نه کبی شیلر
یایمی مستحیدر ؟

ج - غسل ، ودعاده ، جهد وسی ایتک مستحیدر . [۱]

[۱] حجک - سنتلری قرق قدردر . «۱» نجیسی : احرام ایدرکن غسل
ویا آبدست آلمق . «۲» نجیسی : ایکی رکعت نماز قیلماق . — بونلرده احراز
فضیلت ایچون سنت احرامی نیت ایلر ، برنجی رکعتنده سورۃ کافرونی
وایکنجی رکعتنده سورۃ اخلاصی او قور . «۳» نجی : بیاض برازار ایله رداء طونمق
«۴» نجی : کوزل قوقو سورونمک . که حج احرامدن اول بدننه سورونمک
دیمکدر ، زیرا احرامدن صکره سورواز . «۵» نجی : احراملندقدن صکره
اورته درجه ده رفع صوت ایله هر نماز قیلیدنه ، هر یوقوش چیقشده هر ایندیش
اینیدنه ، هر دوه سواره راست کلدکده ، سحر وقتلرنده چوچه تاییه ایتک .
«۶» نجیسی : تاییه بی هر باشلایدنه اوچ کره ایتک . «۷» نجیسی : علیه الصلوات
والسلام افندمنه صلوات شریفه کتور . «۸» نجیسی : جناب حقه دعا
ایتک . که اول تاییه صکره صلوات شریفه صکره دعا ایدر . «۹» نجیسی :
مکه مکرمه یه دخول ایچون غسل آبدستی آلمق . «۱۰» نجیسی : مکه مکرمه یه
کوندزین معلی جهنندن کیرمک ، که قبرستان جهنندن دیمکدر . «۱۱» نجیسی :
بیت شریفی کوردکده دیلدیکی دعایی او قومق . که اودعا مستحیدر . (۱۲)
نجیسی : بیت الله قارشوسنده تکبیر وتهلیل ایتک . «۱۳» نجیسی : اشهر حج
اولسه بیله آفاق اولان کیمسه طواف قدومی ایتک . — کج قالوبده مکه یه
کیرمیه رک عرفاته چیقانلردن بوسنت ساقط اولور . «۱۴» نجیسی : طوافده
ارککار اصطباع ایلمک . که ردانک بر او جنی صاغ قولتوغی آتندن آلهرق
صول او موزینک اوزرینه قویمقدر ، که طواف ایدن کیمسه تک صاغ قول و اموزی
احرامدن آچیقده قالور . «۱۵» نجیسی کرک طواف قدومک و کرک بعده سمی
ایدیله جاک اولان طوافلرک ایلمک اوچ شوطنده ارککار (رمل) . یعنی چالیملیجه
وضعیتله سرعتله یورومک . (۱۶) نجیسی : سمی ایدرکن ایکی میل اخضر
میاننده ارککار (هروله) یعنی سرعتله یورومک «۱۷» نجیسی : سمیک هروله
موضعندن ماعداده یواش یواش یورومک . «۱۸» نجیسی : طوافی چوق ایتک
- آفاق حقتنده طواف نافله نمازدن افضلدن . «۱۹» نجیسی : ذی الحجته تک
یدنجی کونی اوکله نمازدن صکره مکده خطبه او قونمق . که بو خطبه تک اولوب

س ۵۱ - کونش ؛ غروب ایلیدیکی وقتده امام ایله ناس نه یاپارلر ؟
ج - عرفاندن سکونت ووقار اوزره اینوب تا که مزدلفه یه کلوب
آنده کیجه قالیرلر .

جلسه سزدر . آنده ناسه مناسک حج تعلم اولنور . « ۲۰ » نجیسی : ذی الحجته نك
سکرنجی کونی طلوع شمسدن صکره مکهدن منایه چیقماق « ۲۱ » نجیسی :
اوکیجه مناده قالمق « ۲۲ » نجیسی : ذی الحجته نك طقوزنجی کونی طلوع شمسدن
صکره منادن عرفانه چیقماق ، که امام او کون عرفانده جمع تقدیم یاپار ، که ایکندی
نمازینی وقتی کیرمدن اوکله ایله برابر وقت ظهرده قیلار و آندن اول بعدالزوال
خطبه او قور که آنده ناسه عرفه و مزدلفه و قوفلرینی و او وقوفلردن صکره
یوم نحرده کی جهره عقبه یی ، ذیحی ، طواف زیارتی ، حلقی تعلیم ایدر . « ۲۳ »
نجیسی کرک عرفه ده کی جمع تقدیمده و کرک مزدلفه ده کی جمع تأخیرده . که
او کونک ایشام نمازینی مزدلفه یه کلوب اوراده یاتسویین یاتسو نازیله برلمکده
براذان وبر اقامت ایله قیلماق اول ایشام نمازینک فرضی و آنی متعاقب
یاتسونک فرضی قلینبر - اضرع ، وخشوعه و کوز یاشلری دوکرک آغلامغه
چالشق ، نفس ، ابوی و دین قرنداشلری ایچون اصردارینه دائر دیلیدیکی
دعایی ایتک . « ۲۴ » نجیسی : غروب شمسدن صکره آهسته آهسته عرفاندن
ایتک . « ۲۵ » نجیسی : مزدلفه یه اینلیدیکی وقت کلان کچنلره کنیشلک اولماق
ایچون بطن وادیدن یوکسکجه مشعر حرام قرینه قوشماق « ۲۶ » نجیسی :
بیرام کیجه سی اوراده قالمق « ۲۷ » نجیسی : بیرام صباحی منایه اینوب امام ایام
نحرده بالجه لوازمات و یوکلری ایله مناده قالمق - اشیاسنی مناده براققدن امین
اولدقجه کنیدیسی اوراده ایکن یوکنی مکه یه کوندراک مکروه اولدینی کی
اشیاسنی آرقه یه براقق قلبنی مشغول ایتدیکی ایچون مکروه اولور . « ۲۸ »
نجیسی : طاش آتمق ایچون طورولدقده منابی صاغه و مکة مکرمه یی صوله
آلهرق طوررق . « ۲۹ » نجیسی : جهره عقبه یه رمیده هر وقت را کب (ومسجد
خیف) قریبنده کی جهره اولاده و کذا جهره وسطاده یایان بولنق . « ۳۰ » نجیسی :
جهره عقبه یه رمی ایدرکن بطن وادیده بولنوب طاشلری آشاغیدن یوقاری آتمق
- که بونک عکسی ، ناسی راحتسز ایده جکندن مکروهدر . « ۳۱ » نجیسی :
ایلیک کونی رمی ، شمسک طلوعیله زوالی مابیننده و باقی کونلر ، زوال ایله

س ۵۲ - نه جهته ایتک مستحیدر ؟

ج - اوزرنده اوجاق اولان و « قزح » دنیلان جبلک قربنه ایتک مستحیدر .

س ۵۳ - امام ، ناسه اقشام ویاتسو نماز لرینی نه وقت قیلدیرر ؟

ج - یاتسو وقتنده بر اذان وبر اقامت ایله قیلدیرر .

غروب آره سنده اولاق . « ۳۲ » نجیسی : یوم نحرده دخی بر خطبه ایدیلوب آنده بقیه مناسک حج بیان اولمق . که حج خطبه لرینک اوچنجیسی اشته بودر . « ۳۳ » نجیسی : منادن مکبه نزولی تعجیل ایتک ایستیان کیمسه اون ایکنجی کون غروب شمسدن اول چیقمق ، اکر غروبه دکین طورر ایسه اسأت ایتمش اولور . « ۳۴ » نجیسی : منادن مکبه کله ایکن تحصیب ، یعنی (محصب) تعبیر اولنان دوزلکه برمدتجک ایتک . « ۳۵ » نجیسی : مکة مکرمه یه وارلیوب طواف صدرك اجرا سندن وطواف نمازندن صکره ماء زمزمدن چوچه ایچمک . « ۳۶ » نجیسی : آب زمزمی ایچر ایکن بیت معظمه یه قارشو قائم وناظر اولاق . « ۳۷ » نجیسی : ماء زمزمی هم ایچمک وهم باشنه وبتون بدننه دوکنمک . « ۳۸ » نجیسی : حجر اسود ایله ایله باب کعبه آره سی اولان موضعه کوکسی ویوزینی وضع ایلمک . « ۳۹ » نجیسی : استار کعبه یه یاپشوب دیلدیکی دعایی ایتک . « ۴۰ » نجیسی : کیمسه بی اینجتمک زین بیت شریف ایچریسنه کیرمک ممکن اولور ایسه ادب وتعظیم ایله کیروب ایکی رکعت نماز قیلدیرر .

آداب حج : — بورجنی اوده مک ، بغیر حق آلدیغنی برینه ویرمک واصحاب حقوق ایله حاللاشمق قیلندن اولان شروط توبه یه رعایت ایدرک توبه ایتک . تقصیر ایتدیکی عباداتی قضا ایدرک حلال مال ایله حجه کیتمک . چونکه حرام مال ایله ایدیلان حج مقبول اولماز (شبهه لی اولان حلال ایله حج ایتک ایستیان کیمسه حج ایچون بورج آلوب ، بورجنی کندی مالندن تأدیه ایلر) هندیه : ویولده کیمسه ایله جدال وشقاق ایتماکدر . (مسئله) امر خیره استخاره یه حاجت اولیوب بویابده ایدیله جک استخاره نفس فعله دکل ، تعیین وقتنه محمول اولور . برآ باخود بحرآ کیتمک وراحله بی استرا ویا اکترا ایتک فلان ویاخود فلان کیمسه بی رفیق اتخاذا ایلیمک خصوص لر نده ده استخاره ایده بیلور . (مسراق الفلاح ، طحطاوی)

س ۵۴ - بر کیمسه اقشام نمازینی یولده قیلسه جائز اولورمی ؟
 ج - امام اعظم و امام محمد عندنده جائز اولمز ، حتی طلوع فجره
 قدر اعاده سی واجبدر . [۱] امام ابو یوسف عندنده جائز اولمسیمله
 برابر اساءت ایتمش اولور .

[۱] حجك و اجبلیری یکریمی درت قدردر . (۱) نجیسی : احرامه میقاندن
 کیرمک یعنی احرامسز میقاتی کچمامک . (۲) نجیسی : عرفاتده وقوفی غروبه
 د کین اوزاتاق . (۳) نجیسی : یوم نحرک طلوع خرنندن صکره و طلوع شمسدن
 اولضردلفهده وقوف ایتک . (۴) نجیسی : رمی چهار ، یعنی شیطانی طاشلامق .
 (۵) نجیسی : قارن بالحج و یا متمتع بالحج اولان کیمسه قربان کسمک ، که
 بو قربان حج و عمره نسکارینی جمعه موفق اولدقلرینه تشکراً آنلره واجب
 اولمشدر . مفرد بالحج بولنان آفاقی ، مسافر اولدیغیچون آکا قربان کسمک
 واجب دکل ، نافلة در . (۶) نجیسی : حلق (طراش) و یا تقصیر ایتک . (۷)
 نجیسی : حلق و یا تقصیری داخل حرم و یا ایام نحره تخصیص ایلامک . (۸)
 نجیسی : رمی جاری حلق و یا تقصیر دن اول یایمق . (۹) نجیسی : قربان
 کسمکی رمی چهار ایله ، حلق و یا تقصیر آراسنده یایمق ، که بونلر اولای رمی
 بعده ذبح ، بعده حلق و یا تقصیر اولور . (۱۰) نجیسی : طواف زیارتی ایام
 نحرده یایمق . (۱۱) نجیسی : سعی ایتک و آنی اشهر حجده اجرا ایلامک
 اشهر حج ، حج آیلری دیمکدر ، که شوال ، ذی القعدة ، عشر ذی الحجهدن
 عبارتدر . (۱۲) نجیسی : سعی ، بر طواف معتد بهدن صکره یایمق .
 معتدیه : معتبر دیمکدر ، که طوافک اعتباری لااقل درت شوطی حصوله
 کلکله در . چونکه آنک معظمی رکنسدر . دیگر اوچ شوطی واجبدر .
 طهارت اوزره اولاق دخی واجبات حجنددر . (۱۳) نجیسی : عذری اولمیان
 کیمسه به کوره سعی ، ماشیاً اولاق . (۱۴) نجیسی : سعی ، صفادن باشلامق
 زیرا سروهدن باشلار ایسه شوط اوله اعتبار اولنماز . (۱۵) نجیسی : آفاقی
 اولانلر طواف وداعی اجرا ایلامک . — مکة مکرمهده قاله جقلر ایله ، طواف
 زیارتدن صکره حیض کورن خاتونلردن ، بو طواف صاقط اولمشدر . (۱۶)
 نجیسی : بیت معظمی هر طوافه حجرا سووددن باشلامق . (۱۷) نجیسی : حجر

س ۵۵ - شفق طوغدینی وقتده امام ، ناسه نمازی نصل قیلدیرر ؟
ج - بوم نخرده قرا کلق ایله قیلدیرر . وامام ایله ناس وقفه ایدوب
امام دعا ایدر .

س ۵۶ - مزدلفه نك کلیسی محل وقفه میدر ؟
ج - « بطن محسر » [۱] دن ماعدا مزدلفه نك کلیسی محل وقفه در .
س ۵۷ - بعده امام ایله ناس نه یابارلر ؟
ج - کونش طوغمزدن اول « منا » دن تهلیل ، تکبیر ، تاییه ایدرک
[۲] اینزلر .

اسودی استقبال اعتبارله صاغه طوغری کیده رک یعنی کعبه شریفی صوله آله رق
طواف ایلمک . (۱۸) نجیسی : عذری اولیان ، طوافی یورویه رک ایتمک .
[خسته لر ، تحته اوستنده طولاشدیریلر] . (۱۹) نجیسی : طوافده طاهر
بولمق . حدیث شریفده (الطواف بالبيت صلاة) بیورلمش اولدیغندن آنده ،
نمازده اولدینی کی حبضدن طهارت معتبر اولور . شوقدرکه طهارت مذکورده نك
نمازده اعتباری فرض و طوافده واجبدر (۲۰) نجیسی : طوافده مستورالعوره
اولق . زیرا عضو عورتدن ربغ نك ودها زیاره سنك کشفی سببیه دم واجب
اولور . (۲۱) نجیسی : طوافی ، وراء حطیمدن ایتمک . (۲۲) نجیسی :
طوافک تمامندن صکره ایکی رکعت نماز قیامق ، اگر قیامیوب ترک ایدرسه
دم لازم کلیر دنیا مشدر . (۲۳) نجیسی : طواف زیارتک صوک اوچ شوطنی دخی
یاپمق . (۲۴) نجیسی : محرم ، یعنی احراملی اولان کیمسه حقننده ممنوع اولان
شیلری یاپمامقدر . (الضابط ان کل ما یجب بترکه دم فهو واجب) منطوقنجه
حجک واجبلیری ؛ ترکیله دم یعنی قربان کسمک ایجاب ایدن افعال دیمکدر .
(مراقی الفلاح : طحطاوی)

[۱] « بطن محسر » مزدلفه ، ایله منا ، بردر نك اسمیدر . ابلیسک
متحسراً توقف ایدلدیکی محلدر .
[۲] امام ایله برابر ایتمک سنت اولوب اگر یالکز اینرسه برشی لازم کلر .
و شو دعایی دخی اوقور . « اللهم اليك افضت ومن عذابك اشفتك واليك رغبت
ومنك رهبت فاقبل نسكي وعظم اجري وارحم تضرعي واقبل توبتي واستجب دعوتي »
(جوهره)

س ۵۸ - « منا » به کلندکده طاش آتمغه [۱] زه دن باشلار ؟
ج - منایه کلندکده « جمره عقبه » ایله باشلیوب « بطن وادی » دن
نخود کبی یدی طاش آتوب وهر طاش ایله تکبیر [۲] ایدر لر .
وجمره عقبه [۳] یاننده طور مزلر .

[۱] طاش آتمک صورتی : — صاغ النک باش پرمغیله شهادت پرمغی
آره سنه آلوب آتمقدر . و طاشلری بیقماق مستحبدر . و مکعبی صولنه و منای
صاغنه قیلوب آشاغدن یوقاری طوغری آتار . و طاشلری « مزدلفه » یاخود
یولدن آلمی مستحبدر . بر جنسندن اولان شیلرک کافه سیله آتمق جائز اولور .
ویدی طاشی دفعه آتمق . بر طاش مقامنه قائم اولوب التی دفعه دهها طاش آتمق
ایجاب ایدر .

[۲] — الم بن عبداله حضرتلری بیوردقلرینه کوره علیه الصلاة والسلام
افندمک او قودقلری تکبیر شو وجهله در . (الله اکبر الله اکبر اللهم اجعله حجاً
مبروراً و ذنباً مغفوراً و عملاً مشکوراً) ، تکبیر یرینه تسبیح ایتسه لر جائز
اولور . (ملخصاً من جوهره)

[۳] رمی جمار یعنی فسهکه طاشلری آتیله جق مواضع مخصوصه ، مناده
یکدیگرندن برر اوق منزلی مسافه ده واقع و برر ستون ایله مرکوز اوج محل
اولوب « ۱ » نجیسی : جمره اولی . « ۲ » نجیسی : جمره وسطی . « ۳ » نجیسی :
جمره عقبه در . ذی الحجته نک اونجی کونی یالکز جمره عقبه ده و اون بر و اون
ایکنجی کونلری و شاید اون اوچنجی کونیده طلوع شمسده مناده بولیلور
ایسه بو کون دخی هر اوچنده صره سیله طاش آتیلر . و عقبه ده برنجی رمی
جمار - طاش آتمق - ایله برمدت وقوف ایدلکده نیک ، تمام اولوب دیگر
کونلرک رمی جمارنده دعا ایچون وقوف اولنور . اسیبانی شهودرکه : جلوه
ربانی اولان وقعه ذبحده شیطان علیه اللعنه کعبه الله ایله مزدلفه آراسنده
کائن مناده بطن الوادیده ابتدا هاجر ، ثانیاً اسماعیل ، ثالثاً ابراهیم علیه السلامه
کورینوب القای و سوسه به سعی و غیرت ایتسیله مشارالیه کندیسنی طاشلیوب
طرد ایتمش اولدقلرندن علیه الصلاة والسلام افندم حضرتلری دخی مزدلفه دن
منایه وقت ضحاده موصلته عقبه نک آلت طرفنده دوه اوزرنده طوروب مکة
مکرمه صول و منا صاغ جهتنده قالدینی حالدیه شیطان و حزینه رغماً برر برر
یدی طاش آتدیغندن اولوجهله رمی جمار واجبدر .

س ۵۹ - تلبیه بی نه وقت کسر ؟

ج - تلبیه بی اولکی طاش ایله کسوب بعده دیلر سه قربان کسر، وباشنی طراش ایدوب یاخود مقراض ایله بر مقدار کسر، لکن باشنک هر طرفنی طراش ایتک افضلدر .

س ۶۰ - آنک ایچون طراش اولدقدنصکره هر شی حلال اولورمی؟
ج - قادینلره جماع، وجماع سیبلرندن ماعدا اثنای حجه یا پئسی ممنوع اولان شیلرک کافه سی حلال اولور .

س ۶۱ - بعده نه طرفه کلیر؟

ج - بعده ایام نحرک [۱] برنجی ویا ایکنجی ویا اوچنجی کوننده مکه مکرمه یه کلوب بیت شریفنی طواف زیارت ایلدکده یدی شوط اوله رق طواف ایدر . و بو طوافه « طواف الافاضه » و « طواف یوم النحر »، تسمیه اولنور .

س ۶۲ - اکر طواف قدوم عقیبنده « صفا » ایله « مروه » یدنده سعی ایلدیسه طواف زیارتدنصکره سعی ایلمی؟

ج - سعی، وارمال [۲] ایلمز . زیرا تکراری غیر مشروعدر . اما اکر طواف قدومدن صکره سعی تقدیم ایلدیسه طواف زیارتده ارمال ایلیوب آندنصکره مقدم ذکر اولنانوجه اوزره وجوباً سعی ایدر .

[۱] ایام نحر ؛ ذی الحجه نك ۱۰ ، ۱۱ ، ۱۲ نجی کونلرینه اطلاق اولنور

[۲] ارمال : مفردی « رمل » در ، که اوچ شوط اولنده ارکک قسمی مصطبوع - یعنی ردانک براوجنی صباغ فوانتی آلتندن آله رق صول اوموزینک اوزرینه قویدینی حاده - آیاقلرینی قیصالته رق و اوموزلرینی سیلکه لبه رک چالیملیجه سرعت ایتکدر . پیغمبر ذیشان افندمن ، حضرتلری ، اصحاب کرامیه له برابر

س ۶۳ - اول کیمسه طواف زیارت وسعی ادادنصکره قادینلره جماع ،
وجماع سبیلری حلال اولورمی ؟

ج - حلال اولور . کذا طوافک اکثرینی یابدقده ، ینه قادینلره
قربیت حلال اولور . زیرا اکثر ایچون حکم کلدر .

س ۶۴ - شو ذکر اولنان طواف ندر ؟

ج - حجه ، فرض اولان طواف ، بو طوافدر . زیرا حجت بررکنیدر .
س ۶۵ - شو ایام نخردن طواف زیارتی تأخیر ایتک ندر ؟
ج - تحریماً مکروهدر .

س ۶۶ - اگر طواف زیارتی شو کونلردن تأخیر ایلسه نه لازمکلیر ؟
ج - امام اعظم عندنده بر قربان لازمکلیر . لکن حائض ونفساء
اولان قادینه بر شیء لازمکلمز . صکره طواف ایدر .

عمره ایدر لر ایکن مشرکین کرک پیغمبر منک و کرک صحابه کزینک عسرت وجهله
و شدت ایچنده اولدقلرینی سویله شهرک دارالندوه اوکنده صف اولوب سیره
طورمش بواندقلرندن پیغمبر من افندمن حضرتلری رداء شریفلریله اصطباع
ایدوب صاغ بازولرینی اخراج ومشیلرنده رمل وهروله [طوافده وجه مذکور
اوزره اولان سرعتیه رمل دینلدیکی کبی سمیده میلین احضرین اولان ایکی
ستون آره سنده ایدیلان سرعتیه دخی هروله تعبیر اولنور ، [ایتشلر و « رحم
الله اسراً اراهم الیوم من نفسه قوة » یعنی بوکون کندبسنی آنلره قوتلی کوسترن
کشی به الله تعالی حضرتلری رحمت ایتسون « بیورمشلردر . سنن حجندن اولان
بورمل هرطوافده دکل ، کندبسنی سعی تعقیب ایده حجت اولان طوافده یاپیلیر .
طواف صددردن صکره سعی اولدینی جهتله آنده « رمل » دخی یوقدر .
طواف قدومده اجرا اولنور ایسه فیها . والا طواف زیارتده یاپیلیر . —
همده سننه دکلده فرضه تابع قیلدینی ایچون رملک طواف زیارتده اجرا
ایدلسی افضل عد اولنور — « رمل » اولیان طوافده اصطباعه دخی حاجت
قالاز ،

س ۶۷ - بعده نروه به عودت ایدوب اقامت ایدر؟

ج - اکر برنجی کون « منا » دن مکیه کلوب طواف زیارت ، وسعی [۱] یاپدیسه بعده منایه عودت ایدوب، آنده اوچنجی کون قوشلق

[۱] حضرت هاجر رضی‌الله عنہماک صو آرامق ایچون جبل صفا به و آندن سرویه کیدوب کلدیکی ایچون بوکا « سعی » دنیلیر . صفادن سرویه کیتمک برشوط ، و سروه دن صفا به کیتمک دخی برشوط اعتباریله صفادن سرویه دوت و سروه دن صفا به اوچ کره کیتمک یهنی جمعاً یدی شوط بر-می-در . مشارالیهادن صکره نسک سمیه مراعات اولنه کلدیر . آنجق وقت جهالنده مشرکار صفا و سرویه برریت وضع ایدوب آنلره تبعداً سعی ایتمش اولدقلرندن مسلمانلر ، قوم جاهلک عادت باطله لرینه شبیه اولماق ایچون حیا ایدوب سعیده تردد ایتمکلرندن جناب حق « ان الصفا والمروة من شعائر الله فمن حج البيت او اعتمر فلا جناح علیه ان يطوف بهما ومن تطوع خيراً فان الله شاكر عليم » آیت کریمه سیله « صفا و سروه شعائر الیهندیر . بیت‌اللهی حج ویا عمره ایدنه آنلری طواف ایتمکده کناه بوقدر . خیر ایچون تطوع ایدنلری الله عظیم - الشان بیلوب مکافات ایلر » بیوردیغندن واجبدر . « فان الله شاكر عليم » نظم جلیله نه درجه ثواب اولدیغنه دلیلدر . حج ایچون سعی اشهر حجده اجرا ایتمک واجبدر . ایستر عرفاته چیقمه قسزین ایستر بعدالوقوف ذی الحجته نک اون اوچنجی کوننک وقت عصرینه قدر سعی ایدلسون . آندن صکره ده حائز ایسه ده ترک زمان ایدلش اولقله جنایتدر . عمره ایچون اشهر حجک غیری دخی زمان سعی اولقله هر نه وقت ایدیلیر ایسه ایدلسون جائزدر . سعی ایده حجک اولان کیمسه اول امرده بیت‌اللهی طواف و صلات طوافی ادا و حجر اسودی استلام ایدوب عقبنده صفادن بدأ ایله یورورک سعی ایتمک واجبدر . شاید سروه دن باشلار ایسه سروه دن صفا به برنجی کیدیشه اعتبار اولنیوب صفادن سرویه به عودتی شوط اول اولش اولور . بیت شریفی طوافده بردور برشوط اولدینی حالده سعی صفادن سرویه به کیدوب کلنک ایکی شوط اعتبار اولنسنک سببی شودرکه : طوافده دور مبدآنه رجعت ایله نهایت بولیور . حالبوکه صفادن باشلانیلان سعی سروه ده و بالعکس سروه دن باشلانیلان صفاده نهایت بولدیغندن منهادن عودت باشقه بر فعل اولیور .

وقتہ قدر ، اقامت ایدر .

س ۶۸ - ایام نحرک ایکنجی کوننده کونشک زوالدنضکره نه یاپار ؟

ج - اوچ جمره بی آتار . ا کر زوالدن اول آتارسه جائز اولماز .

س ۶۹ - زردن طاشی آتمغه باشلار ؟

ج - « مسجد الحیف » شریفی ولی ایدن جمره ایله بدأ ایدرک آنده

یدی طاش آتوب وهر طاش ایله بیله تکبیر ایدر . و اومکانده

طوروب دعا ایدر .

س ۷۰ - جمره ثانیہ بی نصل آتار ؟

ج - جمره اولی ده آتدیغی کبی یدی طاش آتوب وهر طاش ایله تکبیر

ایدرک و اومکانده طوروب دعا ایدر .

س ۷۱ - بعدہ جمره عقبہ بی نصل آتار ؟

ج - ذکر اولنان کبی آتوب همان عودت ایدر .

س ۷۲ - ایام نحرک اوچنجی کوننده زوالدنضکره نه یاپار ؟

ج - ذکر اولنان وجه اوزره ایکنجی کوننده یابدیغی کبی اوچ موقعده

شیطانہ طاش آتار . [۱]

س ۷۳ - عجاہ کیتمک مراد ایلدیکی وقتده زره یه کیدر ؟

ج - دردنجی کونک شفقی طوغمہ دن اول مکہ مکرمہ یه کیدر .

[۱] وهر طاش آتار ایکن « بسم الله الله اکبر رغماً للشیطان وحزبه »

دنیلدیکدن صکره « اللهم اجعل حجی مقبولاً وسعی مشکوراً وذنبی مغفوراً »

یعنی یا الله ! حجی مقبول وسعی مشکور وذنبی مغفور ایله ، دیو دعا ایتمک

مأثوردر . برنجی طاش آتادقن صکره تلپیہ ایدلز . ستوندن اوزاق محله

ویا برشی اوزرینه دوشن طاشک حکمی اولیوب اکا بدل بشقه سی آتیلیر .

طاشلرک نجاستدن پاک اولسی شرطدر . آتیلان طاشی تکرار آتمق مکروهدر

و بره طوغری آتملیدر .

س ۷۴ - « منا » ده اقامت مراد ایلدیکی وقتده اوچ موقعده آتیه جق طاشی ، نه وقت آتار ؟

ج - دردنجی کونده بعدالزوال اوچ موقعده طاش آتار .

س ۷۵ - اکر اوچنجی کونده شفق طوغدقدنصره زوالدن اول طاش آتمغی تقدیم ایتسه جائز اولورمی ؟

ج - امام اعظم عندنده جائز اولور . لکن امامین عندنده جائز اولمز !

س ۷۶ - یوک و آغر لغنی مکة مکرمه یه کوندروب و کندیسی طاش آتانه قدر ، « منا » ده اقامت ایتک نهدر ؟

ج - بو ؛ شغل قلبی موجب اولدیغندن مکروهدر .

س ۷۷ - مکة مکرمه یه کیتدیکی وقتده زویه نزول ایدر ؟

ج - « محصب » دنیلان « وادی ابطح » کلوب راحله سی اوزرنده آنده دعا ایدر . و بورایه نزول سنتدر . [۱]

س ۷۸ - بعده سفر ، مراد ایلدکده نه یاپار ؟

ج - بعده بیت شریفی سرعتلی اولمقسزین یدی شو طایله طواف ایدر .

[۱] علیه الصلاة والسلام افندمن حضرتلری منادن کلیر ایکن « محصب » دنیلان محله توقفله استراحت بیوردقلرندن حج اچک دخی بوراده دینلنملری سنتدر . بومحله حصباء ، بطحا ، خیف دخی دنیلیر که شهر مکة مکة معلا دنیلان قبرستانی جوارندهدر . پیغمبر ذیشان علیه الصلاة المنان افندمن حضرتلری محصبدن بیت الله عزیمتله طواف وداعی بالایقاع محصبه کلور . اوکیجه بیتوتله ابراهیمی صباح مکة مکة جده جهتنده واقع (کدی) والیوم (شیخ محمود) دنیلان موضعندن خروج ایدوب مدینه طاهره لرینه عزیمت وعودت بیوردیلر . ابراهیم علیه السلام مکة مکرمه یه بورادن کلوب کیتدیکی مروی اولمغله ذات عالی رسالت پناهی معلا جهتندن داخل اولمش ایکن حین خروجده ، ابراهیم علیه السلام سنتنه رعایت ایلدیکندن حج اچک اکثریسی بورادن کیتمکدهدر .

س ۷۹ - شو طواف ، نه طوافیدر ؟

ج - وداع طوافیدر ، که [۱] اهل مکة و داخل میقات اولان کیمسه.

لرک غیریبی اوزرینه واجبدر .

س ۸۰ - بعده نه یاپار ؟

ج - بعده افعال حجدن فارغ اولدیغندن مملکتی جانبنه توجه ایدوب

عودت ایدر .

[۱] « من حج البيت فليكن آخر عهده بالبيت » حدیث شریفی حکمنجه .
(طواف وداع) واجبدر . بر مقتضای حکم حدیث نبوی ، زیارت ایدنلر
حج و یا عمره و یا مصلحت ایچون اشهر حجه و یا بشقه آیده کلش بولسونلر ،
عودت ایتدیگری زمان طواف وداع ایتلمی ایجاب ایدر . لکن حائض
ونفسا اولان قادینلر طوافدن ممنوع اولدقلرندن وتمیزلنجه به قدر تأخیر
عزیمتلرنده مجبوریت شرعیه اولدیغندن بونلر حقه (طواف وداع) واجب
اولدینی کی بلده مطهرده اقامت ایده جکاردهده بویولده طوافه محل یوقدر .
وداع یتیله طواف و صلوات طوافی ادا دن صکره زمزم شریفدن بیت الله
متوجهاً قانه قانه ایچمک سندندر . بعده بیت شریفه کلوب حجرا سودی
استلام ایدرک و بیت اللهک قپوسنک اشکنی اوپدکن صکره باب مذکور ایله
حجرا سود آراسنده واقع ملتزم شریفه کوکسنی سورهرک والاریله ستاره
شریفه یه یاپیشهرق و آغلایهرن دعا و نیاز ایله آیریلوب و کوکسی جانب بیت
معظمه یه طوغری اولهرق یعنی نظرگاه کبریایه متوجه اولدینی حالده آرقه آرقه
یوریبوب « اللهم هذا بيتك الذي جعلته مبارکاً وهدى للعالمين . اللهم كما هدیتنی
له فتقبله منی ولا تجعل هذا آخر العهد من زیارت بیتک الحرام الوداع یا کعبه
الله الوداع » یعنی یا الله ! شو سنک بیتکدر . آتی عالمینه مبارک وهدی
ایلدک . اللهم ! بیت شریفک ایله تشرف ایچون بکا هدایت ایلدیکک کی
زیارتی دخی قبول ایله . وشو زیارتی بیت شریفک صوک زیارتی ایلمه ینه
نصیب زیارت ایت ، دیهرک الوداع ایله حرم شریفک باب الوداعندن چیقوب
کیتمکدر . اشبو طوافه (طواف الوداع) دنیایکی کی (طواف العهد) و
(طواف الصدر) دخی دنیلیر .

س ۸۱ - محرم اولان بر کیمسه مکة مکرمة یه کیرمیوب سابقده ذکر اولنان وجه اوزره عرفاته توجه ایله آنده، توقف ایلسه نه اولور؟
ج - آندن طواف قدوم ساقط اولوب و اول کیمسه اوزرینه بر شی لازم کلز .

س ۸۲ - بر کیمسه ، یوم عرفه نك زوال وقتدن ، تا بایرام کوننك فجری طلوعله ایتدیکی، شو ایکی وقت آراسنده عرفاتك حدو-
دندن ایچرویه کیرسه وقفه یه یتشمش وحجی تمام اولورمی ؟
حجی تمام ویتشمش اولور .

س ۸۳ - بر کیمسه عرفاتی نائم اوله رق یا خود بیهوش اوله رق تجاوز
ایلسه یا خود عرفاتی بیلمیوب کچسه وقفه سی تمام اولورمی ؟
ج - اول کیمسه یه بوتجاوز، وقوفدن کفایت ایدر . زیرا حجك ارکانندن
بریسیده ، وقوفدر اوده بوراده موجوددر . عرفات اولدیغنی
بیلمامك ، یعنی جهل ، نیتی اخلال ایدر . نیت ایسه بوراده
شرط دکلدر . [۱]

[۱] محرم اولان کیمسه اوزرینه یاتسو وقتی طار ایسه . شول بر حیثیتله که
یاتسو و نمازینك دوت رکعتنی قیلماقلا اشتغال ایلسه ، عرفاتده وقوفنی انیاته
یریشه میه جك ، بناءً علیه بو کیمسه نمازی ترك ایدوب عرفاته کیدر . زیرا
فرض صلاتك اداسی هر نقدر آکد ایسه ده حجك کچمسند . برسنه بکامك ؛
سفر بعید ، دفعه ثانیه ده قضای حج ایچون مال کثیره احتیاج کی تولید
محاذیرله مشاق عظیمه نك ظهورینه باعث اولوب نمازك کچمی ایسه بویله دکلدر .
زیرا آنک قضاسی یسیردر . نتکم جناب حق قران عظمنده « یریدالله بکم
الیسر ولایرید بکم العسر » بیورمشدر ، که مأل شریفی : جناب حق ،
سزه یسیر ، قولایلق مراد ایدوب عسر ، کوجلك مراد ایلمز دیمکدر .
(جوهره)

س ۸۴ - شو ذ کر اولنان حکم لک جملہ سندہ قادین ، کیمک کیدر ؟
ج - خطابک عمومیتہ بناءً قادینلر ، ارکک کبی اولوب ، لکن قادین
باشنی آچیوب یوزینی آچار .

س ۸۵ - قادین ، تلبیہ ایتدیکی وقتده رفع صوت ایدرمی ؟
ج - قادینک صوتی نامحرم اولدیغندن ، رفع صوت ایله تلبیہ ایتیموب ،
بلکہ کندی ایشیدہ جک قدر ایدر . وائسای طوافده ارمال ،
وسرعتلی یوروپه مدیک کبی « میلین اخضرین » بیننده بطن وادیده
سعی ایدہ مز .

س ۸۶ - قادین اولان باشنی طراش ایدہ بیلورمی ؟
ج - ایدہ مز ، لکن مقراض ایله صاچلرینک ربعنی قصالتیر . وارککار
ایله برابر حجر اسوده استلام ایدہ مز . [۱]

[۱] قادینلر ، مناسک و افعال جک کافہ سندہ ارککار کبی اولوب شو قدر که
باشلرینی تراش ایتک ، ارککارک صقاللری تراش ایتلمی کیدر . قادینلر ،
ارککار ایله برابر حجر اسودی استلام دخی ایتمز لر . زیرا ، آنلرک ارککاره مماسانی
وبطن وادیده ارمال و سعی ده هروله ایتلمی ، انسای تلبیہ ده رفع صوت ایتلمی فتنه به
باعث اولدیغندن ممنوعدر . یالکیز آنلره « احرام المرأة فی وجهها » حدیث شریفنه « بناءً
یوزلرینی آچق ، دیکلی البسه کیمک ، مست کیمک ، باش اورتیبی اور تونمک تجویز
ایدلمشدر . — فقط دفعاً للفتنه فی زماننا یوزینی آچماق اولادر . — حائض
اولان قادین حال حیضده طوافدن ماعدا مناسک جک هپسنی یاپار . یالکیز
طواف زیارتی طهارت زمانته تأخیر ایدر . بر قادین ایام نحرده طاهر اوله مامش
ایسه تأخیر طواف ایتسندن طولایی کندیسنه برشی ده ترتب ایتمز . اگر
طواف زیارتی ویا آنک اکثرینی ایام نحرده ایفا ایدہ جک مدت ، طاهر اولمش
ایدیسه تأخیرندن طولایی کندیسنه دم ترتب ایدر . چونکه بلا عذر ترک واجب
ایتمش اولور . خنثای مشکالر ، احکام مذکورده احتیاطاً قادینلر کیدر .
(جوهره ! مصافی الفلاح)

﴿ باب القرآن ﴾ [۱]

- س ۱ - « قران » لغتده نیه دیرلر ؟
ج - مطلقا ایکی شیدک بیننی جمع ایتدکه دیرلر .
س ۲ - اصطلاح شرعشرفده (قران) نیه دیر ؟
ج - سفر واحده حج ایله عمره احرام بیننی جمع ایتدکه دیرلر .
س ۳ - قران ؛ حنفی مذهبنده هانکی حجلردن افضلدر ؟
ج - حج تمتع ، وحج افرادن افضلدر .
س ۴ - حج قرانک صفتی نصلدر ؟
ج - حج قرانک صفتی ، میقاتدن عمره وحجی نیت ایتدکدر .
س ۵ - نمازک عقینده هانکی دعایی اوقور ؟
ج - « اللهم انی اریدالحج والعمرة فیسر هالی وتقبلهما منی » دعاسنی اوقور . [۲]

[۱] حج عمره بی دخی حاوی اولوب اولماسی اعتباریله اوچ نوعدر . حج قران ، حج تمتع ، حج افراد . حج بلا فاصله عمره ایله اجتماعنه (قران) وبالفاصله اجتماعنه (تمتع) یاخود (تمتع) وعمره سز اولاننه (افراد) تعبیر اولوب فاعلرینه تمتع ، قارن ، مفرد دینور . مکیلر علی الاکثر مفرد و آفاقیلر تمتع بولنور ، قارن اولنلری ده اولور . جده دن طوغری عرفانه چیقان بحر یونه مفرد بالحج آفاقیلر و تمتع یاخود قارن مکیلر دخی بولنور . حجی ، عمره دن تفریق ایتدک افعال عمره بی اجرادن صکره تراش اولوب احرامدن چیقماق ایله اولورکه وقتی حلولنده حج ایچون ینه احرام ایدیلر جکندن آرده ده کی فاصله مدتک اختلافیله مختلف بولنور . قرانده حج ایله عمره نك احرامی بر اولور . تمتعه آنلر ایچون بشقه احرام ایدلمش اولور .

[۲] قارن اولان حین احرامده قیلدینی ایکی رکعت نمازدن صکره دعای مذکور اوقور . معناسی : یارب بن هم عمره وهم حج ایتدک ایستبورم آنلری بکا تسهیل و بندن آنلری قبول ایله . دیو نیت ایدوب تلبیه ایدر .

س ۶ - مکه مکرمه به داخل اولدینی وقتده نه ایله بدأ ایدر ؟
ج - افعال عمره به طواف ایله بدأ ایدوب ، بیت شریفی یدی شوط
ایله طواف ایدرک ؛ یدی شوطدن اولکی اوچ شوطلرده «رمل»
یعنی سرعتلی ؛ دیگر دردنده عادتاً یورور . وایکی رکعت طواف
نمازی قیلار .

س ۷ - طوافدن صکره نه ایدر ؟
ج - طوافدن صکره « صفا » ایله « مروه » بیننده وجوباً سعی ایدر .
س ۸ - شو ذکر اولتان . نه نك افعالیدر ؟
ج - عمره نك افعالیدر . [۱]

س ۹ - افعال عمره ، بتدکدن صکره نه یاپار ؟
ج - طواف قدوم ایله طواف ایدوب « صفا » ایله مروه بیننده حج
مفردده ذکر اولتان کبی سعی ایدر .

س ۱۰ - یوم نحرده « جمره عقبه » نی آتدینی وقتده نه ایدر ؟
ج - برقیون ، و یاخود بردوه یاخود بر صغر یاخود یدی دوه قربان
ایدر . [۲]

[۱] عمره ایله حج بیننده تراش اولماز ، زیرا اوزرنده افعال حج باقیدر .
اگر طواف عمره وسعیدن صکره و طواف قدوم بیننده تراش اولسه بوکیمسه به
ایکی دم لازم کلیر . زیرا جنایت ایکی احرام اوزرینه در . مع مافیله بوکیمسه
عمره سندن چیقیمی لازم کلیر . (جوهره)

[۲] اگر دنیلیرسه که افضل اولان هانکیسیدر . یدی دوه می ویا برقیونمی ؟
جواب اولدیرق دنیلورکه بونلردن هانکیسنک اتی چوق ایسه افضل اودر .
زیرا انک کثرتیله فقرا و مساکینه منافع کثیره حاصل اولور . مسئله : اگر
قارن ، اولا قربان کسوب صکره تراش اولماق لازم کلیرکن بونک عکس-نی
یاپسه امام اعظم عندنده بوکیمسه به دم لازم کلیر . امامین عندنده برشی

س ۱۱ - شو ذکر اولنان ، نه ، دمیدر ؟
ج - دم قراندر که ، جناب حق ، عباتین بینی جمع ایتمکه موفق
ایتدیکنندن « دم شکر » تسبیح اولنور .

س ۱۲ - اکر اول کیسه قربان ایتمک ایچون ذکر اولنان حیوانلردن
برینی بوله مزسه نه یاپار ؟

ج - ایام حجده اوچکون اوروج طوتار . واول اوچ کونک آخری
دخی یوم عرفه در . [۱]

س ۱۳ - اکر بو اوچ کون اوروجی ، یوم نحر کچنه قدر طوتیموب ،
وقتی کچیردکده نه لازم کلیر ؟

ج - جنایت قربانندن اولان دم قران لازم کلیر .

س ۱۴ - مملکتته واردینی وقت قاچ کون اوروج طوتار ؟

لازم کلز . زیرا تقدیم وتأخیر ، امامین عندنده دخی ایجاب ایتمز . امام
اعظم عندنده اکر قبل الرمی دخی کیسه ینه بو کیسه اوزرینه دم واجب
اولور . کذا فی الحجندی : (جوهره)

[۱] بو اوروجک نیتنی سائر کفارات کبی کیجه دن ایتمک لازمدر . و بو
اوروجی ایستر ، صره ایله بردن طوتار ایستر متفرقاً ، هرا یکسی جائزدر .
احرامه داخل اولدینی وقتده ذی الحجته نک برنجی کونندن اول اوروجی طوتاق
جائز اولور . فقط احرام العمره دن اول ویوم عرفه دن صکره جائز اولماز .
افضل اولان یوم ترویبه ویوم عرفه دن اول طوتاقدر . زیرا بو اوروج (هدی)
یعنی قربانلقدن بدل اولدینی جهتله — قربان کسمکه قادر اولیق مأمول اولسنه
بناءً — آخر وقتیه قدر تأخیر ایتمک مستحبدر . نتکیم — صوابله آبدست
آماغه قادر اولیق مأمول اولسنه بناءً — تیمهی وقتک آخرینه قدر تأخیر
ایتمک مستحب اولدینی کبی (جوهره)

ج - یدی کون اوروج طوتار . [۱]

س ۱۵ - اعمال حجدن فارغ اولندقدن صکره اول یدی کونی مکة مکر مهده

صائم اولسه جائز اولورمی ؟

ج - ایام تشریق کچد کدن صکره جائز اولور . [۲]

س ۱۶ - حج قارن اولان بر کیمسه ، مکة مکر مهده کیر میوب طوغهری

عرفاته توجه ایدوب کیتسه ، نه لازم کلیر ؟

ج - قبل الوقفه مکة مکر مهده کیر مدیکی ایچون عمره نی ترک ایتدیکندن آندن

دم قران ساقط اولور .

س ۱۷ - عمره نی ترک ایتدیکندن انک اوزرینه قربان لازم کلیرمی ؟

ج - بر قربان لازم کلیر . فقط بو قربان ، دم جبر اولدیغندن آندن

بیمه سی جائز اولماز .

س ۱۸ - اول عمره نی قضا ایتک لازم کلیرمی ؟

ج - ایام تشریق دن صکره قضا ایتک لازم کلیر . [۳]

[۱] یعنی ایام تشریق کچد کدن صکره دیمکدر . زیرا بو کونلرده اوروج

طوتیق منی عهدر . و بو اوروج قربانندن بدل دکلدر . زیرا قربانک وجوبیله

برابر ، ینه صوم مذکورک طوتلمسی جائز اولور . (جوهره)

[۲] امام شافعی عندنده بو اوروج مکة مکر مهده طوتیمی جائز اولیوب

بلکه حجدن رجوع ایتد کدن صکره وطننه داخل اولدقدن صکره طوتیق

جائز اولور . زیرا امام شافعی عندنده بو اوروج ، حجدن رجوعه معلقدر .

مذهب حنفیده ایسه (رجعت) لفظنک معناسی (ای فرغتم من اعمال الحج)

یعنی اعمال حجدن فارغ اولدقدن صکره اولوب بناءً علیه فراغ ، اهلنه رجوعه

سبب اولدیغندن سببک وجودندن صکره ایسه ادا جائز اولور . (جوهره)

[۳] زیرا عمره به شروع ایله آنی کندی نفسنه واجب قیلدیغندن معافیله

ادا دخی بولمادینی جهتله قضا لازم کلیر (جوهره)

﴿ باب التمتع ﴾

- س ۱ - « تمتع » لغتده نیہ دیرلر ؟
ج - انتفاعه ، دیرلر .
- س ۲ - اصطلاح شرعشریفده (تمتع) نیہ دیرلر ؟
ج - حج ایله عمره افعالی ، برسنه ایچنده واشهر حجدہ جمع ایتمکده
دیرلر . [۱]
- س ۳ - مذهب حنفیده حج افرادیلہ حج تمتعدن هانکیسی افضلدر ؟
ج - حج تمتع افضلدر .
- س ۴ - حج تمتع قاچ وجه اوزرینه در ؟
ج - ایکی وجه اوزرینه در که ، حج تمتعه نیت ایدن ذات ؛ یا قربان
برابر کتورر یا خود کتورمز .

[۱] حدیث نبویده « تابعوا بین الحج والعمرة فان المتابعة بينهما تنقی الفقر
والذنوب کما یبغی الکبیر خبث الحدید » الحدیث . « حج ایتمدیکنز وقت عمره ،
عمره ایتمدیکنز وقت ده حج ایدرک اولردن برینی دیکرینه تابع قیلکنز که حج ایله
عمره آراسنده کی بومتابعت دمیرجی اوجاغنک دمیر کیرینی کیدرہسی کی فقر
وکناهلری کیدربر . بیورلشدر . اشبو حدیث پیغمبری بزہ حجدہ کی حکمت
ومصلحتی ، خیر ومنفعتی ایکی نقطه دن خلاصه ایدیور که جداً شایان تأملدر .
حج بزنی کناهلردن ، فقیر لیکدن قورناره جغنی نبش-یر ایدیور ، که بوده
حجہ اک تمیز بر کوکل ایله حسن یتله ، بصیرتله کیتمک ، اوراده اک اوزاقده کی
دین قرنداشلریمزدن باشلا یه رق آرا لیمزده اخلاق وتجارتمزی ، تعالی اسلامیت
ومحافظه دین ایچون جد و همتمزی ، فردی واجتماعی امل وغیرتمزی آرتیرمغله
اولور . دیکر حدیث شریفده (تسعة اعشار الرزق فی التجارة والعشرة فی المواشی)
بیورلشدر که مأل شریفی : — ازراق انسانیه نک اوندہ طقوزی تجارته
مشغول اولانلرده ، بریده حیوانات یتش-دیرمک وحیوان یوزندن قازانق
کی ایشلرله اوغراشانلرده در . ینہ حدیث آخردہ « من تعذرت علیه التجارة فعليه

س ۵ - حج تمتعك صفتی نصلدر ؟

ج - برابر قربان کتور میان متمتع ؛ میقاتدن ابتدا ایدوب عمره سبیلله احراملنوب و مکه یه داخل اولوب طواف وسی ایدر . و بائنی طراش یا خود قیصالتوب تحقیق عمره دن چیقمش اولور ، و طواف ایله ابتدا ایله یکی وقتده تالییه بی کسوب ، و مکة مکر مه ده احرامدن چیقمش اولدیغی حالده اقامت ایدر .

بعمان « بیورلشدر . که مال شریفی : تجارتی کساده دوشن و کسبده کوچلاک چکن آدم ، عمانه کیتسون اورایی اختیار ایتسون دیکدر ، که (عمان) دیه بصره کور فزنده و بحرین دنیلان یرک جوارنده ع-ر کزین سعادتده ثروت و تجارتله معروف بر بلده نک اس-میدر . بناءً علیه بو حدیث نبوی بی زمانغزه توفیق ایده حک اولور ایسه ک تمامیه عکسنی التزام ایلمش اولدیغمز ظاهر اولور . بو کون آوروپا ، آسیا و هند چینک اقتصاسنی دکل ، هم جوار و هم حدود اولدیغمز مملکتلری آرایه لم . اهل اسلامدن او مملکتلرده قاچ تاجر بوله بیلیرز . حالبوکه زمان سعادتده (بحرین) و (عمان) دنیلن مملکتلر هنوز حوزه اسلامه داخل دکل ایکن ، هند و چین ایله مناسبتلری اولان او مملکتلر اها ایسنک مسلمان اولماسنی ، مانع تجارت و سیاحت عد ایتدیلمر . شو حالده بز ، غیر قابل عفو بر عطات ، بطالت و مسکنتله مألوف اولدیغمز تظاهر ایدر . حالبوکه علم و عصر و تجربه بزه پک آشکار اوله رق کوستردی که ، فی زماننا دیانتزک بقاسی ، جمعیتزک بقاسنه ، جمعیتزک بقاسی قوته ، قوت ثروته ، ثروت تجارتیه ، تجارت معارفه محتاجدر . شو حالده بو وسائل و وسائط متسلسله نک هر هانکیسنی التزامده قصور ایدر ایسه ک ، او قصور من اساسه یعنی بقای دیانتیه طوقنه جغندن ، او بابده اختیار قصور ایدنلر ، عن جهل دیانتی اخلال ایتش او ایور ، که آنلر حضرت رسول ذیشان افند من حضر تلیرینه قارشی مس-ئولدرلر . چونکه مدار قوام دین مبین ایچون غفلتمزدن معفو اوله مایز . شو ورایی دخی شایان تنبیه و تذکاردر که ، بو کون دشمنلر منک هدف هجوم و حرکاتی باشلیجه ایکی-در . بریسی دینز ، ایکنجیسی هیئت اجتماعیه مندر . چونکه آنلره مقابل اقوام وحشیه دن معدود اولدیغمز دن

س ۶ - یوم ترویہ اولدینی وقتده نه یاپار ؟
ج - مسجد شریفدن حج ایچون احرامه داخل اولوب مفرد اولان
حَاجَك ایشادیکنی ایشلر ، فقط تمتع ایچون بر قربان کسمه سی
واجبدر .

س ۷ - ا کر قربان بوله مدینی صورتده نه یاپار ؟
ج - موسم حجده اوچ کون ؛ و وطنه کلدکده بدی کون اوروج طوتار .

مالز ، نفسمز والاصل کافه حقوقز کندیلرینه مباحدر . شمع دیاتمزی
سوندرمک ، بزى ربقه اسارتلرینه صوفق ، برنجی املاریدر . بناء علیه
امین اولیهلم ، مدار قوامز اولق ایچون امر پیغمبری ایله مدارایی التزام ایدرک
کسب قوت و مکنت ایتکه کمال عزم وجدیتله سی ایدلم ، تجارت ایدلم . اسباب
تجارتدن معدود اولان علومى اوکر نهلم ده دینمزی محافظه ، کندمزی مدافعه ایلیهلم .
والا طریق عقل ایله مسلك حاضریمز بیننده بوتفاوت موجود اولدچه واره جغمز
نتیجه ، اضمحلال و پریشانیتدن بشقه اوله ماز . « لاعقل کالتدبیر » حدیث شریفنی
هرزمان رهبر حرکات انخاد ایله یوروویهلم . وخامت عاقبتدن توفی ایلیهلم .
زیرا ایلریده گرفتار اوله جغمز حال . براسارت الیمه وفلاکت دائمه در . بوبابده
دشمنلر مزك یدینه دوشمش اولان ممالک اها ایسنک حالاری بزه موجب عبرت
اولسه کر کدر . ایچنده بولندیغمز سعادت اسلامیه نك نعمت استقلالزله برقرار
اولسی امرنده قول ایله دکل . فعلاً دعادن کیری قالیهلم . دوام دولتزه
فعلاً دعا ایتک ده ، اخلاق عمومیه ملیه و دینییه نك مجرای استقامتده جریانیدر .
تهذیب اخلاق ایلمک ؛ عاقبتمزی دوشنه رک واره جغمز نتیجه مهلکینی ادراک
ایله مسلك عطالت و بطالتی ترک ایتک و کسب و تجارتیه سمی ایدرک ، ثروت
وقوت کافیه ، قزاقله اولور . « قدر تکیز یتدیکی قدر قوه حربیه دن
دشمنلر بکزه قارشى حاضر لیکنز » معناسنه اولان « واعدو الهم ما استطعتم من
قوة » نظم جلیلی نك بو کونکی تفسیری ، بیک سنه اولکی تفسیر یله متناسب اوله ماز .
او عصرک ایجابی بشقه ، بو عصرک مقتضاسی بینه باشقه در . شمعی هر هانکی
دولتک تجارتی ، ثروتی یولنده ایسه ، عالمه حاکم ، او دولت عد اولنیور .
بنابرین بزده دولت اسلامیه نك محافظه سنه متوقف بویولندیفی اسبابی تجری ایدلم .

- س ۸ - متمتع ؛ قربانی برابر کتورمک مراد ایلدکده نه یاپار ؟
ج - احرامه داخل اولوب قربانی سوق ایدر .
س ۹ - سوق اولنان قربان اکر دوه اولورسه نه یاپیلور ؟
ج - سوق اولنان دوهنک بوینه بردری یارچهسی ویا بر نهل آصار .
و یاخود امامینه تبعاً دوهینی اشعار ایدر .

دمیر یوللر یاپهلم ، هیچ اولمامش باری قوه بریه من نسبتنده قوه بحریه منک
تزییدی ایچون کندی ملکمزده واپورلر احداث ، وپونلری حصوله کتورمک
ایچون مکتبلر تأسیس ایدهلم . بوبابده ایقاع موانع ایدنلرک سوزلرینه قولاق
ویرمیهلم . اسلامیت ؛ مسکینلک دیمک دکلدیر . اسلامیت ، دائماً عـلویتی
مستلزمدر . احکام وقواعد اسلامیهنک هانکیسنه عطف نظر ایداسه جمله سنک
برحکمت متینه مستند ، و ترقیات مدنیه منری مشوق بولندیفی تظاهر ایدر .
هیئت اجتماعیه ده کوریلان ترقیات حاضرهنک مصدری ، منبئی اولان اصول
مدنیه رأساً (دیانت محمدیه) دن مأخوذ اولدینی بوکون هنوز جرح ایدلمامش
مسائل بدیهیه دندر . اوت بوکون اوروپاده ، آمریقهـاده خلاصه ، عالم تمدنده
وجود پذیر اولان ترقیات و کمالات بشریهنک هر بر خطوه سی دائره فاخره
اسلامیته تقریدن بشقه برشی دکلدیر . اسلامیت ، دائماً ترقیمزه دائر نصیح
حکمتپرستانه ده بولنمش . و هیچ بروقت مانع ترقی اوله جق شیلری بزه امر
ایتمامشدر . بناءً علی ذلك آرتق تمامیه تملک ایتمش اولدیغمن حریت ومشروطیت
مشروعه دورنده اک متمدن وجدی برقوم اوله رق آرزمانده استفاده
ایده بیلامک ایچون موجودیت معنویه یعنی اخلاق عمومیّه دینیّه ، و تربیه
ملیه منک تکملنه حصر غیرت وبوبابده لازم کلان مسـاعیمزی تمامها صرف
ایتمک تجبوریت قطعیننده یز ، آرتق خلاصه دیهلم که اکر بتون معناسـیله
آدم اولغه و بین الملل حقیقی بر تمیزله اکتساب شان وشرف ومعرفته یتمز وار
ایسه هر شـیدن مقدم تصفیّه اخلاق و تربیه ملیّه و دینیّه عمومیّه تشبیه
خطیأتدن نخلص نفس ایچون مسالک نبی ذی شانہ افتفایه مسارعت ایتملی یز . یز ، شخص
اعتباریله نه قدر تکامله ومسالک ، مشرب رسول ذیشانہ یاقلاشیر و صربوط
اولور ایسه ک شهره یوقدر که دولت وملتمز اونسبتنده تعالی شان وشرف ایدر .
ویک یقین وقتنده فورقدقلر مندن کسب امنیت ایدرز . والسلام علی من
اتبع الهدی .

س ۱۰ اشعار ؛ نیہ دیرلر ؟

ج - دوہنک اور کوچینی صاغ طرفندن پچاق ویا قالنجلاہ بر ایکنہ ایلہ یارمغہ دیرلر .

س ۱۱ - امام اعظم عندندہ اشعار ؛ جائز اولورمی ؟

ج . امام اعظم عندندہ مکروہ ؛ امامین عندندہ حسن ؛ امام شافعی عندندہ سنتدر .

س ۱۲ - قربان س-وق ایدن متمتع ، مکہ مکرمہ یہ داخل اولدیغی وقت نہ ایدر ؟

ج - طواف وسی ایدر . لکن تا کہ یوم ترویہدہ حج ایچون احرامہ کیرہ نہ قدر احرامدن چیقماز .

س ۱۳ - اکر قربان سوق ایدن متمتع ، احرامی یوم ترویہدن اول تقدیم ایلسہ جائز اولورمی ؟

ج - جائز اولوب و آنک اوزرینہدم متمعدن یعنی سوق ایدیکی قرباندن بشقہ قربان لازمکلمز .

س ۱۴ - یوم نحرده باشنی طراش ایلدیکی وقتده ، ایکی احرامدن چیقمش اولورمی ؟

ج - عمرہ ایچون اولان ایکی احرامدن دخی چیقمش اولور .

س ۱۵ - اهل مکہ [۱] ایچون حج قران وحج متمتع ، لازمیدر ؟

ج - لازم دکلدر . آنلر ایچون یالکیز حج افراد لازمدر .

[۱] اهل مواقیت ؛ ومواقیت ایلہ مکہ مکرمہ آرہ س-ندہ بولنانلر ایچون

دخی حج متمتع لازم دکلدر . اکر بولردن بری حج متمتع یاپسہ اساءت ایدوب

برقربان لازمکاورکہ بوکا « دم جبر » دینوب اتندن نیز (جوهرہ)

س ۱۶ - متمتع ، بلده سنه عمر ددن فارغ اولدقدنصکره عودت ابدوب
قربان دخی سوق ایتمسه نه اولور ؟

ج - تمتعی باطل اولور . اما اکر قربان سوق ایتمدیه امام اعظم ابله
امام ابو یوسف عندنده تمتعی باطل اولمز . امام محمد عندنده باطل
اولور .

س ۱۷ - بر کیمسه عمره ایچون حج آیلری کیرمدن اول احرامه
کیرسه و اول عمره ایچون درت شوطدن نقصان طواف ایلیوب
حج آیلری کیردکن عمره بی تماملیوب حج ایچون دخی احرامه
کیرسه ، اول کیمسه متمتع اولورمی ؟

ج - متمتع اولور . زیرا مذهب حنفیده احرام شرطدر . شرطک ،
اشهر حجه تقدیمی ایسه صحیحدر .

س ۱۸ - اکر عمره ایچون اشهر حجدن اول درت شوط و یا دها زیاده
طواف ایلیوب بعده اول سنه حج ایلسه ، اول کیمسه متمتع اولورمی ؟
ج - اشهر حج کیرمدن عمره نیک ا کثرینی ادا ایلدیکندن متمتع اولمز .

س ۱۹ - اشهر حج هانکی آیلره دیرلر ؟

ج - شوال شریف ، وذی الحججه نیک عشر اولی حج آیلریدر .

س ۲۰ - حج ایچون اولان احرامی ، اشهر حج اوزرینه تقدیم ایلسه
احرامی جائز اولورمی ؟

ج - جائز اولور . وحجده منعده اولور . لکن کراهت واساءت
ایتمش اولور .

س ۲۱ - احرام وقتنده قادین ، حیض کوردیکی وقتنده نه یاپار ؟

ج - غسل ایدوب بعده احرامه کیرر ، وحجی اولان کیمسه نیک

ایشلیدیکی افعالی ایشلر ، لکین تمیزلنمدیچه [۱] بیت شریفی طواف ایدمهز .

س - ۲۲ قادین ؛ وقوف ، وطواف زیارتدن صکره حیض کورسه نه لازمکلیبر ؟

ج - مکة مکرمه دن دونوب ممالکته کیدر . وطواف وداعی ترک ایدیکیچون آنک اوزرینه برشی [۲] لازمکلمز .

﴿ باب الجنایات فی الحج ﴾ [۳]

س ۱ - جنایت ندر ؟

ج - نفسده اولسون ، مالد اولسون ، حرام اولان برفعلک اسمیدر .

[۱] زیبرا حائض اولان قادین ، طواف ومسجدده کیرمکدن منهدر . بوراده غسل ایتمک ، نماز ایچون اولیوب احرام ایچوندر .

[۲] زیبرا علیه الصلاة والسلام افندمن حضرتلری طواف وداعک ترکنده حائض اولان قادینلره رخصت ویرمشدر . اکر مکة مکرمه دن چیقمدن پاکلنسه بوقادینه طواف وداع لازمکلیبر . اما مکةک اولرینی کچدکدن صکره پاکلنسه طواف لازمکلمز . (جوهره)

[۳] ارباب ریاضت تزکیة نفس و طاعت ایچون من انقدیم سیر و سیاحتی عادت ایدیوب دین اسلامده ایسه الله عظیم الشان امت مرحومه به فضیلت حج ایله اکرام واحسان و بیت عتیقی نام اقدسنه اضافتله شرفلندیروب رضای الهیسنی تحصیل امرنده قبله اهل ایمان بیوردیفندن باب معلاى کعبة الله کلوب التجا ایدن حجاج ذوی الالبتهاجک هر برمنسکده بر حکمت صمدانیه اولدیغنی ومیدان عرصاتدن نمونه نمای عبرت اولان وقوف عرفاتک مزیتنی وعقیبات دنیا و آخرتی ارايه ایدن رمی جرات وسائر طاعاتی حقیله بیلوب یایمق وقادین حضورنده جماعتدن بحث ایتمیوب وهرنوع معاصی وجدالدن احتراز و اتقا ایدوب « فلا رفث ولا فسوق ولا جدال فی الحج » حکم عالیسنه رعایت ایچون دلیل

س ۲ - بوبابده جنایتدن مراد نهدر ؟

ج - احرامده شرعاً ممنوع اولان برفعلک ارتکابندن عبارتدر . [۱]

صراط مستقیم رسول رب الکریم صلی الله علیه وسلم افندمن حضرتلرینک مفسر احکام فرقان عظیم اولان بیانات جلیله و اعمال سنیة نبویه لرینه خلوص قلب ایله تطبیق اقوال و اعمال ، واجب اولمغله ارکان حجی ترک ویا بولایله عدم ایفا دخی موجب کفارت اولدیغندن لسان شرع شریفده بومثللو حالاته « جنایت » و آنلردن حصوله کلان آثامک عفو و مغفرت خدایه مظهریتنه وسیله ایدیله چک تعبداته « کفارت » اطلاق اولور .

[۱] جنایت ؛ کتب فقهیه تک جنایات باینده نفس و اعضای جوارحه عائد اولان شره خاص اولدینی کبی جنایات حج باینده دخی (حرم) ده و احرامده ایکن ایشلمسی جائز اولیان افعاله خاص اولمشددر . جنایات حج ، محظورات و ممنوعات احرامه منحصر اولماق اوزره ایکی قسم اولوب برنجی قسمی احرامه . و دیگر قسمی حرمه عائددر ، که ایکنجی قسم جنایتله محرم اولانه مختص دکلدر . (محرم) اولان کیسه به مختص اولان جنایتلر دخی ، موجب دم ، موجب صدقه ، موجب تصدق ، موجب قیمت اولق اوزره درت نوع کفارتدر . (موجب دم) ؛ اطلاق اولدینی یرده آندن (شاة) مراد اولور که برقیون ویا کچی قربان ایملک دیملدر . فقط بعض جنایتک کفارتی بدنه یعنی بر دوه ویا صغر قربان ایتمکدر . وقارن اولان حاجی جنایتله ، هم عمره و همده حج احراملرینک حرمتنی فک ایتمش اوله جنی جهتله آکا ایکی دم لازم کلیر . اکر میقاتی احرامسز کچمش ایسه عمره و حج ایچون بر احرام اولمسنه مبنی (دم) کفایت ایدر .

(موجب صدقه) ؛ برفدیله مقدارینک اعطاسیدر . (موجب تصدق) ؛ صدقه تک مادونیدر ، که بر مقدار تصدق ویا خود دم ویا اوروج طوتمق بیننده بخیر اولمغده ضاملدر . (موجب قیمت) ؛ جزا و قتل صیددر . محرملرک تعددیه متعدد اولور ، که بونلر ، سبیلری اولان جنایتلرک کفارتیدر .

(صرافی الفلاح)

س ۳ - محرم اولان کیمسه کوزل قوقولی شیرلی استعمال ایلاکده آگا نه لازمکلیر ؟

ج - آنک اوزرینه کفارت لازمکلیر .

س ۴ - اکر برعضو کامل [۱] ویا عضودن زیادهسنی تطیب ، یعنی کوزل قوقولر سورونسه آگا نه لازمکلیر ؟

ج - آنک اوزرینه قربان کسمک لازمکلیر .

س ۵ - اکر عضو کاملدن اقلی تطیب [۲] ایلسه ، آنک اوزرینه نه لازمکلیر ؟

ج - آنک اوزرینه صدقه [۳] ویرمک لازمکلیر .

س ۶ - اکر تام بر کون [۴] ، دیکلمش ایسه کیسه ویاخود باشی کاملاً تام بر کون اورتسه نه لازمکلیر ؟

ج - آنک اوزرینه قربان کسمک لازم کلیر ؟

[۱] عضو کاملدن مقصد ؛ باش ، قول ، باجاق ، اویلق وامثالی اولوب

یوقسه آبدست اعضایی دکلدن . (جوهره)

[۲] تطیب ؛ کوزل قوقو سورونمک ؛ که رایحه مستلذه می اولان هر

جسمه اطلاق اولور . مسک ، عنبر ، عود کبی ولوکه اونوده رق ویا بیلمیه رک

یاخود مکره اوله رق سورونون ، طیبی بیک دخی سورونمک حکمنده در .

جمله سندن برعضو مقداری محل حاصل اولان متفرق محالردخی برعضو حکمنده

اولوب اتحاد مجلس شرطیله جمیع بدن دخی برعضو حکمنده در . مجلس متحد

دکل ایسه هرطیب ایچون برکفارت لازم کلیر . کفارت ایدوبده طیبی عضودن

کیدرمامش اولورسه بردم قربان لازم کلیر . (طحطاوی)

[۳] جزاء حجه لازمکلان صدقه دن مقصد ؛ جنایات حک جمیع مواضعنده

بغدایدن نصف صاعدن عبارتدر .

[۴] کذا تام برکیجه اورتسه ، ینه برقربان لازمکلور . کرك قصداً

و کرك ناسیاً و کرك نائماً اورتسه ینه حکم بردر . بوده اورتلمسی معناد اولان

س ۷ - دیکلمش ایلسه کیمکلیکی ویا باشنی اورتماکلیکی تام برکوندن
آز اولسه آکا نه جزا لازم کلیر ؟

ج - صدقه ویرمک لازم کلیر . [۱]

س ۸ - اکر باشنک ربغنی ویا دها زیاده سنی طراش ایلسه آنک
اوزرینه نه لازم کلیر ؟

ج - قربان کسمک [۲] لازم کلیر .

س ۹ - اکر ربغندن اقلنی طراش ایلسه نه لازم کلیر ؟

ج - صدقه ویرمک لازم کلیر .

س ۱۰ - اکر قان آلتنه جق محللاری طراش ایلسه نه لازم کلیر ؟

ج - امام اعظم عندنده بر قربان ، امامین عندنده صدقه ویرمک
لازمدر . [۳]

شیلردر . اما حمام طاسی ، ال طاسی ، وچوال کبی وبونلره ممائل اورتامسی
معتاد اولیان شیرلی اورتسه ، بوکیمسه اوزرینه برشی لازمکمز .

(جوهره)

[۱] دیکشلی لباس معتاد وجهله تام برکون کیمک ، باشنه برشی
اورتاک : فس ویا طاقیه کیمک یاخود صارغی صارماق ایله بردم لازمکلیر .
فقط معتاد اوزره کیمیوبده بلنه قوشانمق ، اوموزینه آتمق ایله برشی لازمکمز .

(سراقی الفلاح ، طحطاوی)

[۲] دم ، واجب اولان یرلرک جمله سنده قیون کسمکله ، دم واجب . ادا
ایدلمش اوور . یالکز ایکی برده اوله من ، که آنلردن بریسی عرفه وقوفندن
صکره تراش ویا تقصیر (قنصالتمق) دن اول جماع ایتک . ودیکری طواف
زیارتی حدت اکبر یعنی جنب حالنده ایلمکدر . بوایکی نوع جنایتده واجب اولان
(بدنه) درکه بردوه ویا صغر قربان ایتمکدر . (جوهره ، طحطاوی)

[۳] باشنک ویا صقالنک بر ربغنی تراش ایتمکله دم لازم کلیر . فقط بیقنی

قیرمقله صدقه ویریلیر . (سراقی الفلاح ! طحطاوی)

س ۱۱ - اگر ال وایاقلرینک طرناقلرینک جمله سنی مجاس واحده
کسه نه لازم کلیر ؟

ج - اول کیمسه یه برقربان کسمک لازم کلیر . اما مجاس تعدد ایتدکده .
قربانده تعدد ایدر .

س ۱۲ - اگر بر ال ویا آیاغنک طرناغنی کسه نه لازم کلیر ؟

ج - ینه آگا برقربان کسمک لازم کلیر ؟

س ۱۳ - اگر بش طرناقدن نقصان کسه نه لازم کلیر .

ج - اول کیمسه یه هر کسدیکی طرناق ایچون صدقه ویرمک لازمدر .

س ۱۴ - محرم اولان کیمسه ؛ بش عدد طرناق ؛ ویا بشدن اکثر

اوله رق ال وایاقلرندن متفرق اولدینی حالده کسر سه ، آگا نه لازم

کلیر ؟

ج - امام عظم ایله امام یوسف عندنده صدقه ویرمک ، امام محمد

عندنده قربان کسمک لازم کلیر .

س ۱۵ - محرم ؛ اگر بر عذر دناشی کوزل قوقو سورونسه یاخود

طراش اولسه ، ویا دیکیلی البسه کسه نه لازم کلیر ؟

ج - اول کیمسه مخیردر . دیلر سه برقیون قربان ایدر . دیلر سه طعامدن

اوج صاع تصدق ایدر ؛ دیلر سه اوچکون اوروچ طوتار .

س ۱۶ - اگر شهوت ایله منکوحه سنی لمس ویا تقییل ایلسه اول

کیمسه یه نه لازم کلیر ؟

ج - انزال اولسون اولسون بر قربان کسمک لازم کلیر . [۱]

[۱] اگر مجرد نظر وتفکر ایله انزال واقع اولسه ، یاخود ارکک ویا
قادیندن بری احتلام اولسه لر ، بوصولده آنلره برشی لازم کلیر . فقط
استمنا بالید یا پانلره امام اعظم عندنده برقربان کسمک لازم کلیر . و بهیسه یه

س ۱۷ - بر کیمسه ، عرفه ده وقوفدن اول آرقه ویا اوک طرفک برینه جماع ایلسه نه لازمکلیبر ؟

ج - انزال اولسون اولسون برقیون کسمک لازمکلیبر . حجنی فساده ویرمیان کیمسه کبی ، حجک افعالی یینه ایشلیوب و آنک اوزرینه سنه آتیته ده او حجک قضاسی لازمکلیبر .

س ۱۸ - حجنی ، فساده ویرن کیمسه اوزرینه اول حجنی زوجه سیله قضا ایلدیکی وقتده زوجه سنی کندیسندن آیرمق لازمکلیبرمی ؟
ج لازمکلمز ، یعنی حجنی برابرجه قضا ایدرلر .

س ۱۹ - بر کیمسه ، عرفه ده وقوفدن صکره جماع ایلسه حجنی فاسد اولورمی ؟

ج - حجنی فاسد اولماز ، لیکن بر دوه قربان ایتمک لازمکلیبر .

س ۲۰ - اکر طراش اولدقدنصکره ، طواف زیارتدن اول ، جماع ایلسه نه لازمکلیبر ؟

ج - اول کیمسه اوزرینه برقیون قربان ایتمک لازمکلیبر .

س ۲۱ - بر کیمسه ، عمره دن درت شوط طواف ایتمزدن اول جماع ایلسه ؛ نه لازمکلیبر ؟

ج - اول عمره نی افساد ایتمش اولوب ، فقط بو افساد ایتمدیکی عمره افعالی اکیال ایدر . سنه آتیته ده قضا ایدر . زمان تضاده عمره ایچون قربان کسدیکی کبی اولجه عمره نی افساد ایتمدیکی ایچون دخی بر قربان لازمکلیبر .

معامله نامشروع ایله انزال وقوعنده برقیون قربان کسمک لازم کلیبر . لیکن عمره سی فاسد اولماز . وانزالک عدم وقوعنده قربان کسمک دخی لازم کلز . (جوهه)

س ۲۲ - اکر درت شوط طواف ایلدکدنصکره جماع ایلسه نه لازمکلیبر ؟

ج - عمره سی فاسد اولمدینی کبی قضاسی دخی لازمکلمز . فقط بر قیون قربان کسمک ایجاب ایدر .

س ۲۳ - بر کیمسه اونوته رق یاخود بیلیمیه رک یاخود اویقو حالده یاخود مکره آ جماع ایلسه حکمه کیمک کیدر ؟

ج - حکمه قصداً جماع ایدن کیدر .

س ۲۴ - بر کیمسه طواف قدومی آبدستسز اوله رق طواف ایلسه نه لازمکلیبر ؟

ج - صدقه ویرمک لازمکلیبر .

س ۲۵ - واکر طواف قدومی جنب اولدینی حالده طواف ایلسه نه لازمکلیبر ؟

ج - برقیون قربان ایتمک لازمکلیبر . [۱]

س ۲۶ - بر کیمسه طواف زیارتی آبدستسز اولدینی حالده طواف ایلسه نه لازمکلیبر ؟

ج برقیون قربان ایتمک لازمکلیبر . واکر جنب اولدینی حالده طواف ایلسه بر دوه قربان ایتمک لازمکلیبر . افضل اولان مکده ایکن طواف زیارتی اعاده ایتمکدر . اعاده ایتنجه قربان لازمکلمز .

[۱] عرفاتده وقوفدن اول مواطئه ، حجنی فاسد ودم لازم اوله حجنی کبی وقوفدن صکره تراش اولوب احرامدن چیمسزین وطواف زیارتی ایتمکسزین جماع ایتمک وطواف زیارتی جنب اوله رق ایقاع ایتمک هر تقدیر حجنی افساد ایتمسه ده موجب بدنه جنایتدر .

س ۲۷ - بر کیمسه آبدستسز طواف وداعی طواف ایلسه ، نه لازم کلیر ؟

ج - سدقه لازمکلیر . فقط جنب اوله رق طواف ایلسه برقیون کسمک لازمکلیر . [۱]

س ۲۸ - بر کیمسه طواف زیارتدن اوچ شوط ویا اوچدن نقصان اوله رق ترک ایلسه نه لازمکلیر ؟

ج اول کیمسه به برقیون قربان ایتمک لازمکلیر .

س ۲۹ - بر کیمسه طواف زیارتدن درت شوط ترک ایلسه نه اولور ؟
ج او درت شوطی طواف ایدرک محرم اوله رق قالور . بومسئله قادینلر حقنده اولوب غیرسی دکلدیر .

س ۳۰ - بر کیمسه طواف وداعدن اوچ شوطی ترک ایلسه نه لازم کلیر ؟

[۱] كذلك واجباب حجب اولان وقوف مندالفه بی ، سیمی ، طواف وداعی ، جهره عقبه ده اکثر رمی و ذی الحجته نك اون بر و اون ایکنجی کونلرنده کی و اون اوچنجی کوننک طلوع جربینه قدر مناده قالمش اولدینی حالده بو کونده کی جهره لردن برینی تماماً ترک ایتمک ، اولاً رمی چهار ثانیاً حلق ویا تقصیر ایتمیوب بونلری وترتیبینه رعایت ایلمسی لازم کلان نسک سائره بی تقدیم و تأخیر ایتمک ، طواف زیارتی جنب اولیوب آبدستسز و طواف قدوم و وداعی جنب اوله رق ایقاع ایتمک دخی موجب دم جنایتدر .

لکن بونلری اعاده ایله تکرار و تصحیح ایدرسه دم ساقط اولور .
برده عذر سببیه البسه سنی کیر ویا قوقولی برشی مثلاً علاج سورینور یا خود تراش اولور ایسه مخیردر . دیلرسه برقیون قربان ایدر ایسترسه اوچ فدییه مقداری آچه ویا طعامی آلتی فقیره تصدق ایرر ، دیلرسه اوچی داخل حرمدیه دیکرلری عودت ایتمکی محله اولق اوزره اون کون اوروج طوتار .

- ج - هر بر شوط ایچون صدقه ویرمک لازمدر .
- س ۳۱ - اکر طواف وداغک کلیدی یاخود درت شوطنی ترک ایلسه نه لازمکلیر ؟
- ج - برقیون قربان ایتمک لازمکلیر . ومکه مکرمه ده بولندجه آکااعاده ایله امر اولنور .
- س ۳۲ - برکیمسه « صفا » ایله « مروه » بیننده سعی ترک ایلسه نه لازمکلیر ؟
- ج - برقیون قربان کسمک لازمکلیر ، [۱] وحجی تمامدر .
- س - ۳۳ - برکیمسه عرفاتدن امامدن [۲] اول اینرسه نه لازمکلیر ؟
- ج - آنک اوزرینه برقربان لازمکلدیکی کبی (مزدلفه) ده وقوفی ترک ایله ینه برقربان لازمکلیر .
- س ۳۴ - بر کیمسه ایام رمیک کلیننده طاش آتمنی ترک ایلسه نه لازمکلیر ؟
- ج - برقیون قربان ایتمک لازمکلیر ، اکر برکونک طاش آتمنی ترک ایلسه ینه برقربان لازمکلیر .

[۱] زیرا صفا ایله مروه بیننده کی سعی ، مذهب حنفیه ده واجب اولدیغندن ترکیله قربان کسمک واجب اولور . اکر برکیمسه جنب اولدیغنی حالده یاخود برقادین حیض ولوصه حالنده سعی ایلسه لر ، صحیح اولور . زیرا مسجدک غیرک بر محله ادا اولنان بر عبادت اولدیغندن جائز اولور ، وقوف کبی ، اشهر حندن صکره سعی دخی صحیحدر .

[۲] یعنی امامدن اول وغروب شمسدن اول دیمکدر . لکن غروبدن صکره اینسه برشی لازمکمز . اکر قبل الغروب، اعاده ایتمسه قربان ساقط اولور . (جوهره)

س ۳۵ - اگر اوج جمره نك برينك آتمسنى ترك ايلسه نه لازمكلىر؟
ج - اول كيمسه يه هر طاش ايچون صدقه ويرمك لازمدر .

س ۳۶ - بر كيمسه ، يوم نحرده جمره عقبه يى ترك ايلسه نه لازمكلىر؟
ج اول كيمسه يه بر قيون قربان كسمك لازمدر .

س ۳۷ - بر كيمسه ، ايام نحر كنجيه قدر طراش اولمغى وقتدن تاخير
ايلسه نه لازمكلىر؟

ج - امام اعظم عندده بر قيون قربان كسمك لازمدر .

س ۳۸ - بر كيمسه طواف زيارتى وقتدن تاخير ايلسه نه لازمكلىر؟

ج - امام اعظم عندده ينه بر قيون قربان كسمك لازمدر . فقط بوايى
مسئله ده امامين عندده برئى لازمكلمز .

س ۳۹ - محرم اولان كيمسه آوى قتل يا خود آوك قتانى مراد ايدن
كيمسه يى اول آو اوزرينه دلالت ايلد كده ، آنك اوزرينه جزا
نه در؟

ج - اول كيمسه اوزرينه جزا واجب اولد ينى كى شو جزاده عمدآ
ويا ناسياً ياپان كيمسه ، و برنجى دفعه اولمق اوزره ياپان كيمسه ايله
ايكنجى دفعه اوله رق ياپان كيمسه مساويدر .

س ۴۰ - امام اعظم ايله امام ابو يوسف عندده جزا صيدى [۱]
نصلدر؟

[۱] صيد ، يعنى بومقامده اولانان حيوانك تعريفى — جناح و آياقلىر يله
انساندن متمتع ، خلقت اصليه سنده متوحش ، مأكول غير مأكول ، بيابانى
حيوان بر يدر . بو تعريفله ، كلب ، كدى ، ييلان ، عقرب ، و جميع حشرات
ارض ، و اهلى ايكن بالاخره وحشى اولان حيوانات ايله ، طاووق ، قاز ،
اوردك ، و دكزده كى حيواناتك اولانمى خارج قالير ، بنهء عليه قارغه ،

ج قتل ایلدیکی یرده یاخود او محله قریب اولان یرده اکر حیوانات بریه دن ایسه ، ایکی عادل کیمسه نك آوه تقدیر ایتدیکی قیمتدن عبارتدر . [۱]

س ۴۱ - آوی قتل ایدن کیمسه آوک قیمتده مخیرمیدر ؟

ج - مخیردر ، دیلرسه ، او قتل ایتدیکی حیوانک قیمتی بر قربان قیمتته بالغ اولدیغی صورتده آنکله بر قربان آلیر کسر ، و دیلرسه اول قتل اولنان حیوانک قیمتی بر قربان قیمتدن آز ایسه آنکله طعام آلوب هر مسکینه بغدادین یارم ، و خرما ایله آرپه دن ، بر صاع تصدق ایدر . یاخود دیلرسه بغدادین هر یارم صاع مقابله سنه ، و خرما ایله آرپه نك هر صاع مقابله سنه بر کون اوروج طوتار .

س ۴۲ - اکر اول قتل اولنان حیوانک قیمتی صدقه فطره مقدارنجه تقسیم اولنوب بر مقدار کسر قالسه ، بو مقداری نه یاپار ؟

جابلاق ، عقرب ، فاره بیلان ، کلب عقور ، سیوری سینک ، قرنجه ، پیره ، کنه ، قیلوبغه ، سینک ، کلپک ، آری ، کرپی ، کرتنگاه ، خلاصه : او جنسندن اولیان ، و بدن انسانیدن تولد ایلمیان بالجمله هوام و حشراتی اولدرمکله برشی ترتیب ایتمز . (جوهره : صرافی الفلاح)

[۱] قتل صید جنایتنک جزاسی آنک قیمت مقدره سیدر — بر نصف صاع قیمتدن اقلده بر کون اوروج دخی کفایت ایدر . — او قیمت تصدق اولمنی لازم کلیر . اکر قیمت مقدره قربان قیمتته بالغ اولور ایسه یا بر قربان آلوب آنی حرم داخلنده ذبح ایتک و یاخود بغدادی اشترای ایدوب آنی هر نره ده اولور ایسه یارم شر صاع بدلنده ولو منفرقا اولسون بر کون اوروج طوتاق بیبنده او کیمسه مخیردر . قتل اولنان حیوان غیر ما کول (فیل کبی) کبیر دخی اولسه جزا بر دم قیمتنی تجاوز ایتمز . آنی بینان حیوانک بالغاً مابلغ قیمتتی تصدق اولنور . (صرافی الفلاح . طحطاوی . درمختار)

ج - اول کیمسه مخیردر ، دیلرسه آنی تصدق ایدر ، دیلرسه آنک
مقابله سنه کاملاً بر کون اوروج طوتاز .

س ۴۳ - امام محمدك (۴۱) نجی مسئله ده مختاری ندر ؟

ج - امام محمد بیوردیکه نظیری اولان آوی قتل ایتمه ده بر قیون ،
صرتلان دینلان حیوانی قتل ایتمه ده ، ینه بر قیون و طاوشانی قتل
ایتمه ده براوغلاق ، ودوه قوشنی قتل ایتمه ده بردوه ، و عرب
طاوشانی قتل ایتمه ده درت آباق بر دیشی اوغلاق ، قربان کسمک
واجبدر .

س ۴۴ - بر کسه آوی یارده له سه یا خود توپلرینی یولسه یا خود بر
عضوینی کسه نه لازم کلیر ؟

ج - بو ذکر اولنان شیرلر سببیله حیوانک قیمتته حاصل اولان نقصانی
تضمین ایتمک لازم کلیر .

س ۴۵ - اکر قوشک توپلرینی و یا قنادلرینی یولسه یا خود آوک آیاقلرینی
کسوب اول حیوان کندی امتناع ایتمکدن محروم قالسه نه لازم کلیر ؟
ج - آنک اوزرینه قوشک و آوک قیمت ککامله سنی تصدق ایتمک
لازم کلیر .

س ۴۶ - بر کیمسه آوک یمورطه سنی قیرسه نه لازم کلیر ؟

ج - او یمورطه نك قیمتتی تصدق ایتمک لازم کلیر .

س ۴۷ - اکر او قیردیغی یمورطه ن اولمش بر یاوری چیقسه
اول کیمسه نه لازم کلیر ؟

ج - اول یاوری دیری ایکن نه قیمتته ایسه او قدر تصدق ایتمک
لازم کلیر .

س ۴۸ - قارغه ، چایلاق ، قورت ، ییلان ، عقرب ، فاره کلب عقور

کبی حیواناتی قتل ایتمهده جزا لازمکلیرمی ؟

ج - بونلرده محرمه جزا لازمکلیر .

س ۴۹ - سینک ، پیره ، کنه کبی حیواناتی اولدرمهده محرمه برشی

لازمکلیرمی ؟

ج - بونلرده دخی محرمه برشی لازمکلمز .

س ۵۰ - برکمه کهله [۱] ویا چکرکبی اولدورسه نه لازمکلیر ؟

ج - دیلدیکی شیئی تصدق ایدر ، چونکه اثرده وارد اولدیکه ، بر

خرما برچکرکه دن خیرلیدر .

س ۵۱ - برکیمسه اتی ینیان حیواناتدن بیرتجی قوش کبی و آکابگزور

جانوارلردن قتل ایلسه جزا لازمکلیرمی ؟

ج - جزا لازمکلیر ، وجزانک قیمتی برقیون قیمتی تجاوز ایتمک

لازمدر .

[۱] اکر بردن اوچ کهلهیه قدر اولدرسه ، ویا بره آنسه ؛ بوکیمسه

طعامدن برآووج ویاخود برپارچه اتمک کبی شیء تصدق ایدر . بوده باش

ویا بدن ، ویا ، اثوابندن آلوب اولدردیکی صورتده در . اما اکر کهلهیه

بردن آلوب اولدرسه ، ویا غیری برکیمسه ننگ اوزرنده کهلهیه اولدرسه

بوکیمسه اوزرینه برشیء لازمکلمز ، واکر اوچ کهلهدن زیاده اولدرسه

بوکیمسه به بغدادین یارم صاع تصدق لازمکلیر ، دخی کهله ننگ اولسی ایچون

اثوابی کونشه آتسهده اوچدن زیاده کهله اولسه بوکیمسه به بغدادین یارم

صاع تصدق ایتمک لازمکلیر . لکن اثوابی کهله لک اولسی ایچون آتیبوب

بدیکه اثوابنک قورومسی ایچون کونشه سرسهده کهله لر اولسه ، برشی

لازمکلمز ، کهله ، هر قدر صید اولسه بیله ، اولدراسنده جزا لازمکلمسی

قیل کبی بدنن حادث اولدیغیچوندر . (جوهره)

س ۵۲ - اکر برتجی بر حیوان محرم اولان بر کیمسه اوزرینه هجوم
ایلیوب محرم دخی آنی قتل ایلسه نه لازم کلیر ؟
ج - برشیء لازم کلیر .

س ۵۳ - محرم اولان کیمسه آوڭ اتی یمکه احتیاجی اولوب آنی
قتل ایلسه جزا لازم کلیرمی ؟
ج - جزا لازم کلور . زیرا قتله اذن ، کفارت ایله مقیددر .

س ۵۴ - قیون ، اوکوز ، دوه ، طاق ، واولرده یشایان قاز کبی
حیواناتی محرم اولان کیمسه بوغازلامقده بآس وارمیدر ؟
ج - بآس یوقدر ، زیرا اشیاء مذکوره اوله جق حیواناته داخل
دکلدر .

س ۵۵ - اکر پاچه لی کوکرجینی یاخود قوش ویاخود مسه تانس
اولان کیکی قتل ایلسه جزا لازم کلیرمی ؟
ج - جزا لازم کلیر . زیرا آنلر ، خاقت اصلیه سنده متوحش
اولدقلرندن صیده داخلدرلر .

س ۵۶ - محرم اولان کیمسه آوی بوغازلدیغی وقتده ینمی جائز
اولورمی ؟

ج - محرم کسدیکی آو ، میته اولوب ینمی حلال اولماز .

س ۵۷ - محرم اولان کیمسه ، محرم اولیان کیمسه نک اولدیغی آوڭ
یمه سنده بآس وارمیدر ؟

ج - محرم اولان ، اول آو اوزرینه دلالت ایتمیوب ، و اولامسنه
امر ایتمدیکی وقتده بآس یوقدر .

س - ۵۸ حرم شریفك آوینی محرم اولیان آدم بوغازلقدن جزا لازم کلیرمی ؟

ج - بوغازلادیغی حیوانك قیمتی فقرايه تصدق ایتك لازم کلیر .

س - ۵۹ - اکر محرم وغیر محرم اولان کیمسه لر ، حرم شریفك اوتلرینی یاخود مملوک اولیان یاش اغاجی ، وعاده ناس دیکوب تربیه ایتدکاری آغاچدن کیمسه نه لازم کلیر ؟

ج - اول کیمسه اوزرینه قوپاردیغی شیتك قیمتی فقرايه تصدق ایتك لازم کلیر .

س - ۶۰ - بورایه قدر ذکر اولنان جنایاتدن « قارن » ایله « مفرد » اوزرینه نه لازم کلیر ؟

ج - مفرد بالحج اوزرینه بر قربان و قارن بالحج اوزرینه ایکی قربان لازمدر، که بر قربان ، حجی ایچون وبر قربان دخی عمره سی ایچوندر .
س - ۶۱ - اکر قارن ، احرامه داخل اولیه رق میقاتی تجاوز اید ، ب ، بعده عمره وحج ایچون احرامه داخل اولسه ، اول قارنه ، نه لازم کلیر ؟

ج - اول قارنه بر دم لازم کلیر ، اما طواف قدومی یا پمدن میقانه کلوب اوراده احرامه داخل اولوب مکة مکرمه یه کیتسه اولجه میقاتی تجاوزندن ایچون لازم کلان قربان ساقط اولور .

س - ۶۲ - ایکی محرم ، حرم شریفده بر آوی قتل ایتکده مشترک اولدقلری صورتده آنلره نه لازم کلیر ؟

ج - هر بررلری اوزرینه کاملاً برر جزا لازم کلیر .

س - ۶۳ - اکر ایکی احرامسز کیمسه حرم شریفك آوینی قتل ایتکده مشترک اولسه لر نه لازم کلیر ؟

ج - ایکیسی ایچون برجزا لازمکلیر .

س ۶۴ - محرم اولان کیمسه آوی صاتوب ویا آلدینی وقتده اول
بیع نه اولور ؟

ج - اولامق ایله ، اول آوه مالک اولمدیغندن ، اول بیع باطل اولور .

— ﴿ باب الاحصار ﴾ [۱] —

س ۱ - « احصار » لغتده نیه دیرلر ؟

ج - « منعه » دیرلر .

[۱] (احصار) وزنده برده (اجحاج) واردره که اجحاج ، کندی
یرینه بشقه سنی حج ایتدیرمک دیمک اولوب اوکسه نیه « بدل حج » تعبیر
اولور . ایدی وقات ایدن کیمسه نیک فوت اولان نمازلی واوروجلری ایله
ویرلیان زکاتی کندینک وصیتی موجبنجه ثلث مألندن یاخود ورثه سی وسائره
طرفندن فدیبه ویریلهرک وتأدیبه اولنهرق اسقاطی جائز اولدینی کبی اهل
استطاعتدن اولدینی حالده « حجة الاسلامی » ادایه موفق اولمقسزین وقات ایدن
کیمسه ایچون وصیتی موجبنجه ویا کندیلمکارندن ورثه سی طرفندن متوقایه
یدل کوندریلهرک ویا کندیلمکنندن کیده رک بشقه سنک حج ایتسی جائزدر .
کرك ارکک وکرك قادین اولسون . آنجق مسائل حجی عارف ، رجل صالح
افضلدر . اهل استطاعتدن اولوبده ، صریض ویا اختیار اولهرق متاعب
سفره تحملی اولیان کیمسه حیاتنده دخی « بدل حج » کوندره بیلیر . لیکن
عجز حالک زمان موته قدر دوامی شرطدر . بناءً علیه صریض اولان کیمسه
« بدل حج » کوندردکن صکره افاقتله عزیزمه اقتدارحاصل ایدر ایسه بالذات
کیتسی لازم کلیر . چونکه حصول اقتداره نظراً آرایه حیلولت ایتمش اولان
مرض سببیه اهلیتک زائل اولدینی تحقق ایده جکنندن خطاسنی ظاهر اولان
ظنه اعتبار یوقدر . کذلک « بدل حج » ادای فریضه ایتمکسزین وقات ایدر
ایسه حکمی قابله جفندن دیکر برینی « بدل حج » کوندرمسی لازم کلیر .
شوقدرکه « بدل حج » کندی یرینه دیکرینی اجحاجه ، اذون اولوبده اجحاج

س ۲ - اصطلاح شرعاً شریفده (احصار) نیه دیرلر ؟
 ج - عذر شرعی ایله طواف و وقوفدن ، محرم اولان کیمسه نك
 منع اولمسنه دیرلر . و یا خود حج و یا عمره نیتله احرام بند اولدوقدن
 صکره خسته اولاق مثللو اسبابك عزیمته مانع اولمسنه دیرلر .

ایدیورسه جائزدر . « بدل حج » اولان کیمسه اولجه کندیری ایچون حج
 ایتمش اولسه بیله دیکرینه بدل اوله بیلیر . شوقدر وارکه مکه مکرمه یه
 موصلتنده استطاعتی تحقق ایدرک کندیری ایچونده وجوب حج تعین ایده .
 جکندن مکه مکرمه و یا جوارنده قالهرق و یا خود بشقه برحاله کیدوب ینه
 کلدرک هر حالده سنه آتیده کندوسی ایچون حج ایدوب ادای فریضه ایتمسی
 لازم کلیر .

بدل حجك زاد و راحله سی بدلی اولدینی ذاته عائددر . حیاتده ایسه کندی
 مالندن و وفات ایتمش ایسه وصیتی موجبجه ثلث مالندل و یا ورثه سی جانبندن
 ادا ایدمک ایجاب ایدر . و ویریله جک پارهنك مقداری صورت متوسطه ده
 کیدوب کلکه کفایت ایده جک قدر اولوب شاید فضله قالیر ایسه اعاده ایتمسی
 اقتضا ایدر . حج ایچون بدل اولنی واسطه تجارت ایچون ایتک جائز دکلدر .
 جناب حق کوندزنه و بدل اولانه دخی اجر و مکافات احسان بیورر . فقط
 حجه موفقیتندن طولایی (هدی) یعنی قربانانك و ایقاع جنایت ایتدیکی حالده
 لازم کلن دم و سائرهنك کندی مالندن تدارک و تسویه سی ایجاب ایدر . چونکه
 بونلر ، افعال ذاتیه سندن ناشیدر . بدل حج اولان کیمسه ؛ « اللهم انی ارید
 الحج عن فلان فیسره لی و تقبله منی » یعنی - اللهم ! فلان طرفندن حجه نیت
 ایتدم انی بکا میسر ایت و بسندن قبول ایله - دیهرك « فلان طرفندن لیک »
 دیوب تلبیه ایدر ، تطوعاً احجاج دخی هرنه زمان و هرنه صورتله اولور ایسه
 اواسون جائزدر . زیرا تطوعده وسعت وارددر .

« بدل حج » کوندرمه نك شروط جوازی بکرمی قدردر . (۱) نجیبی :
 حج واجب اولقدر . (۲) نجیبی : عجز ؛ وقت احجاجدن وقت موته قدر
 دائم اولقدر . (۳) نجیبی : قبل الاحجاج عذر موجود اولقدر . (۴) نجیبی :
 حجتی اصراً ایتکدر . (۵) نجیبی : اجرت شرط قیلنماقده . (۶) نجیبی :

س ۳ - محرم اولان کیمسه یی ، دشمن یاخود مرضه مبتلا اولوب
حجک افعالی ادادن منع ایلسه ، اول کیمسه یه « تحلل » یعنی احرامدن
چیقماق حلال اولور می ؟

ج - حلال اولور . [۱]

س ۴ - بوکی اعذار شرعیه ایله تحلل جائز اولان کیمسه یه نه دینیلور ؟

مامور ، محجوج عنک مالیه حج ایتمکدر . (۷) نجیسی مال ، مساعد اولدینی
حاله را کباً حج ایتمکدر . (۸) نجیسی : ثلث مال ، مساعد اولدینی حالد
میتک وطنندن حج ایتمکدر . (۹) نجیسی : عند الاحرام یاخود افعال حجه
شروعدن اقدم اولماق اوزره بعد الاحرام محجوج عنی نیت ایدوب لسانیه
دخی « لیبک عن فلان » دیمکدر . (۱۰) نجیسی : آمرک میقاتندن احرام
ایتمکدر . (۱۱) نجیسی : مأمور اولان کیمسه بتقه حج ایتمکدر . (۱۲)
نجیسی : حنی افساد ایتمکدر . (۱۳) نجیسی : آمره مخالفت ایتمکدر .
(۱۴) نجیسی : برحج ایچون احرام ایتمکدر . (۱۵) نجیسی : تلبیه یی یالکنز
برکشی ایچون ایتمکدر . (۱۶) نجیسی : آمر و مأمور مسلم اولمقدرد . (۱۷)
نجیسی : هر ایکیسی دخی عاقل اولمقدرد . (۱۸) نجیسی : مأمور حجه متعلق
اعمالی ممز اولمقدرد . (۱۹) نجیسی : حنی فوت ایتمکدر . (۲۰) نجیسی :
محجوج عنک ؛ بنم طرفندن بشقه سی دکل . فلان کیمسه حج ایتمسون ،
دیو تعیین ایتمدیکی ذات حج ایتمکدر . اگر او کیمسه وفات ایدرسه دیگری
آنک طرفندن حج ایتمه من . احجاجی وصیت ایدوبده بر کیمسه بی تعیین ایتماش
اولان ذانک وفاتده ورثه طویلانوب بر کیمسه بی احجاج ایدرلرسه اولور .
(لباب المناسک)

[۲] کذا بر مجلسده محصور قالوب چیقمهغه بر درلو قادر اوله میوب آنجق
حج کچد کدنصکره چیقه بیلسه بو کیمسه یه دخی « تحلل » جائز اولور . کذا
بر قادینک محرمی اثنای راهده وفات ایتمسه واول قادین ایله مکة مکرمه
آره سی اوچکون ویا دهها زیاده اوزاق اولسه ، بو قادین دخی « محصر »
حکمنده در . زیرا قادینلر ، محرمسز اوله رقی حجه کیتمک جائز اولور . کذا
بر کیمسه نک پاره سی چالسه ، ویا حیوانی اولسه وکندی یورو مکدن عاجز
اولسه بودخی « محصر » حکمنده در . (جوهره)

ج - اول کیمسه یه دینلور که ، حرم شریفده کسلمک ایچون برقیون قربان کوندر ، واول قربانی حامل اولان کیمسه ایله برمعین کون ایچون مواعده ایله ، که قربانی اول کونده کسوب بعده سن دخی اولکونده تحلل ایده سین .

س ۵ - اکر محرم اولان کیمسه (قارن بالحج) ایسه قاج قربان کوندر مک لازمدر ؟

ج - ایکی قربان کوندر مک لازمدر .

س ۶ - دم احصار ، حرم شریفک غیریسنده کسمک جائز اولور می ؟
ج - جائز اولمز ، آنجق حرم شریفده جائز اولور .

س ۷ - دم احصاری هانکی کون کسمک جائز اولور ؟

ج - امام اعظم عندنده یوم نحر دن اول بوغازلامق جائز اولور .

س ۸ - بومقامده امامین نه بیوردیلر ؟

ج - « محصر بالحج » یعنی حجدن منع اولنان کیمسه ایچون یوم نحرک غیریسنده بوغازلامق جائز اولمز .

س ۹ - « محصر بالعمره » یعنی عمره دن منع اولنان کیمسه عمره ایچون نوقت بوغازلامق جائز اولور ؟

ج - دیلدیکی وقتده بوغازلامق جائز اولور .

س ۱۰ - « محصر بالحج » اولان کیمسه تحلل یعنی احرامدن چیقدیغی وقتده آنک اوزرینه نه لازمکلیر ؟

ج - کله جک سنه ده برحیج وبرعمره قضا اوله رق لازمکلیر .

س ۱۱ - « محصر بالعمره » اوزرینه نه لازمکلیر ؟

ج - قضا لازمکلیر . و « محصر بالقارن » اوزرینه دخی برحیج وایکی عمره لازم کلیر .

س ۱۲ - محصر اولان کیمسه قربانلی کوندروب و معین کونده
بوغازلیمسنی مواعده ایله یکی وقتده ، بعده احصار زائل اولوب
قربانلغه و حجه ایرشمکه قادر اولسه ، بو کیمسه به نه لازمکلیر ؟
ج - آنک اوزرینه « تحلل » یعنی احرامدن چیقماق جائز اولیوب
حجک افعالی ایشلامک جائز اولور .

س ۱۳ - اکر قربانلغه ایرشمکه قادر اولوب ، حجه ایرشمکه قادر
اولمسه (تحلل) ایدرمی ؟

ج - اصلدن عجزینه بناءً قربانلی ذبح ایله تحلل ایدر .

س ۱۴ - اکر حجه ایرشمکه قادر اولوبده قربانلغه اولاشمغه قادر
اولمسه تحلل جائز اولورمی ؟

ج - استحساناً تحلل جائز اولور .

س ۱۵ - بر کیمسه مکه مکرمهده وقوف ، وطواف زیارتدن ممنوع
اولدینی حالده حصر اولسه ، اولکیمسه محصر اولورمی ؟

ج - بو کیمسه اوزرینه حجه تمام ، متعذر اولدیغندن « محصر »
اولمش اولور .

س ۱۶ - اکر طواف ایله وقوفدن بری اوزرینه قادر اولسه اولکیمسه
محصر اولورمی ؟

ج - محصر اولماز ، زیرا بو کیمسه طوافه قادر اولورسه آنکه تحلل
ایدر . و اکر وقوف اوزرینه قادر اولورسه آنکه حجه تمام اولوب
محصر اولماز .

— ﴿ باب الفوات [۱] ﴾ —

س ۱ - « فوات » نيه ديرلر ؟

ج - وجودنصكره ، برشيئك عدمنه ديرلر .

س ۲ - بر كيمسه حج ايتمك سبيله احرامه داخل اولوب ، يوم نحرده شفق طوغانه قدر عرفهده اوله جق وقوف ، آني فوت ايلسه نه لازمكدير ؟

ج - تحقيق حجي فوت اولوب و آنك اوزرينه طواف وسعي ايدوب تحلل ايتمك لازمدر . و كله جك سنهده حجي قضا ايدوب ، و اوزرينه قربان كسمك لازمكلمز .

س ۳ - عمره فوت اولورمى ؟

ج - عمره [۲] بروقت ايله موقته اولمديغندن فوت اولماز .

[۱] مضاف رحمه الله « احصار » دن صكره فوات حجي ذكر و اتيان ايلدى . زيرا بونلردن هر بررلرى عوارضدندر . چونكه ، فوات حجن احصار صركيدن مفرد منزلندهدر . زيرا « احصار » بلا ادا احرامدن عبارت اولوب (فوات) ايسه احرام مع الادادر . برده بوراده فاضل صنف مفرد اوله رق (فوات) بيوروب كتاب الصلوات بختنده جمع صيفه سيله (فوائت) بيوردى . زيرا نماز كونده بش وقت قيلند يغندن جمعدر . حالبوكه « حج » عمرنده بركره واجب اولديغندن مفرد صيفه سيله اتيان ايلمشدر . (جوهره)

[۲] عمره ؛ درت شيدر . كه احرام ، طواف ، سعي ، حلق و تقصيردن عبارتدر . بونلردن احرام ايله طواف ركن اولوب سعي ايله حلق واجبدر . ركنك ، واجبدين بدل اوله رق ايشلنمسي جائز اولماز . فقط واجبك - ترك اولنديغى زمان - ركندين بدل اوله رق ايشلنمسي جائز اولور . بودرت شيدن ماعداسن و آداب حك تركيله برشي لازم كليوب يالكوز اسماء ايتمش اولور . (جوهره)

س ۴ - عمره ، سنه نك كليسنده جائز ميدر ؟
ج - آنجق سنه نك بش كونسده جائز اولمز ، اول بش كوندن برنجيسي :
يوم عرفه ايكنجيسي : يوم نحر . اوچنيدجيسي : ايام اشريقتك اوچكوني ،
اشته بوكونلرده عمره ، تحريماً مكر وهدر .

س ۵ - عمره ندر ؟

ج - سنت مؤكده اولوب احرام و طواف وسعي ايتمكدن عبارتدر . [۱]

— باب الهدى [۲] —

س ۱ - « هدى » لغتده نيه ديرلر ؟

ج - مكه مكرمه شهرنده تصدق ايتمكه ديرلر .

س ۲ - اصطلاح شرعشريفده « هدى » نيه ديرلر ؟

ج - حرم مكهده ، تقرب الى الله ايچون قربان ايتمك اوزره دوه

صغر ، قيون ، شو اوچ نوعك برندن حرم شريفه اهدا اولنان

حيوانه ديرلر .

س ۳ - هديك يعنى قربانلغك ادناسى ندر ؟

ج - برقيوندر .

[۱] صاحب جوهره نك تصريحه بناءً صحيح اولان عمره واجبه دير .

وتركي ! لكن امام شافى عندنده عمره فرضدر . (جوهره)

[۲] « فا استيسر من الهدى » و « حتى يبلغ الهدى محله » نظم جليللر نده

اولديني وجهله « هدى » افظى هانك فتحى ودالك سكونيله در . يانك تشديديله

(غنى) وزننده دخى اوقنور . جمى (اهدا) كلير . هدايا تعبيرى ايسه

مشددك مؤثى اولان هابه اعتباريله در ، كه بحسب اللفظ (ضحايا) كلمه صحنه

مشاكل و مشابهدر .

- س ۴ - قربانلق قاچ نوعدن جائز اولور ؟
- ج - اوچ نوعدن جائز اولور که ، (۱) دوه (۲) صغر (۳) قیوندر .
- س ۵ - شو ذکر اولنان اوچ نوعده کفایت ایدن هانکیلریدر ؟
- ج - « ثنی » « وثنی » دن زیاده اولان حیوانلر کفایت ایدر .
- س ۶ - فقها اصطلاحنده (ثنی) [۱] نیه دیرلر ؟
- ج - دوه دن اتی یاشنه ، صغردن اوچ یاشنه ، کچی وقیوندن ایکی یاشنه ، کیرن حیوانه دیرلر .
- س ۷ - کچی نوعنده (ثنی) دن آشاغیسی جائز اولماز می ؟
- ج - « جزع » جائز اولور .
- س ۸ - جزع نیه دیرلر ؟
- ج - قیون و کچینک اتی آیلق اولاننه دیرلر .
- س ۹ - قربانلقده جائز اولمیان حیوانلر ، نه کیلردر ؟
- ج - بر حیوانک تماماً قولانغی یاخود قولانغک اکثریسی کسپک ، وقویروغی و اوک آیانغی و کری آیانغی کسپک ، و کوزی کیتمش ، وزیاده ضعیف ، و بر کوزی کور ، و بوغازلنه جق محله یورومیان طوپال حیوان ، بومذ کوراتک هیچ بریسی قربانلقده جائز اولمز .
- س ۱۰ - حجه ، قیون قربان ایتمک نره لرده جائز اولور ؟
- ج - هر شهیده جائزدر ، لکن ایکی یرده جائز دکندر .
- س ۱۱ - اول ایکی یر ، هانکیسدر ؟
- ج - (۱) نجی : بر کیمسه طواف زیارتی جنب اولدیغی حالده طواف
-
- [۱] نیه — ایکی یوقاریده و ایکی آشاغیده درت عدد اوک دیشدر .
اوک دیشلرینی آتان حیوانه « ثنی » بو حال ، دوهده آتی یاشنده ، کچی وقیوندن نی یاشنده اولور . (خادمی حسن بصری)

ایلسه (۲) نجی: برکیمسه عرفه‌ده وقوفدن صکره جماع ایلسه، شو
ایکی یرده قیون جائز اولیوب آنجق دوه جائز اولور؟
س ۱۲ - دوه واینکدن هر بررلری، قاچ کشیدن قربان ایتک جائز
اولور؟

ج - یدی کشیدن قربان ایتک جائز اولور، که بوده قربت وعبادت
مراد ایتدکلری وقتده اولور.

س ۱۳ - اشبو یدی کشیدن بریسی، نصیبله آت مراد ایلسه،
باقیلری ایچون جائز اولورمی؟

ج - بوقربان خالصاً لوجه‌الله اولمدیغندن جائز اولماز.

س ۱۴ - حج قران، وحج متعه، وحج تطوع ایچون اولان قربانک
اتندن بیک جائز اولورمی؟

ج - جائز، بلکه منسوب اولور، لکن باقی قیلان قربانلرک [۱]
اتندن بیک جائز اولماز.

س ۱۵ - حج تطوع وحج متعه وحج قران هدیه‌لرینی ایام نحرک [۲]
غیریسند بوغازلامق جائز اولورمی؟

[۱] باقی قربانلر — کفارات، نذور، احصار، حرم شریفه بالغ اولمیان

تطوع قربانلری کبی.

[۲] مناسک حجه قربان کسمک اوچ نوعدر. نوع اول، حرم شریفده

بوغازلامق حاصل اولدقدن صکره، بوم نحر اوزرینه تقدیمی بالاتفاق جائز

اولور. بوده کفارات، نذور، هدی تطوع قربانلری کبی. نوع ثانی بوم

نحردن اول بوغازلامق بالاتفاق جائز اولماز. بوده تمتع، قران، اضحیه،

نذور، وهدی تطوع، قربانلری کبی. نوع ثالث مختلف فییه اولان دم

احصار کبی. که امام اعظم عندنده بوم نحردن اول بوغازلامی جائز اولور.

لکن امامین عندنده جائز اولماز. (جوهره)

ج - جائز اولمز . لکن باقی قلان کفارت قربانلرینی هانکی وقتسده دیلرسه بوغازلامق جائز اولور .

س ۱۶ - هدایا اولان قربانلری ، حرم شریفک غیریسنده کسمک جائز اولورمی ؟

ج - جائز اولمز ، آنجق حرم شریفده جائز اولور . [۱]

س ۱۷ - هدایا اولان قربانلرک لحمی حرم شریفک وغیریلرک مساکینی اوزرینه تصدق ایتمک جائز اولورمی ؟

ج - جائز اولور ، شوقدرکه ، حرم شریف مساکینه تصدق افضلدر .
س ۱۸ - هدایانک ، (هدی) اولدیغی بیلسون ایچون برعلامت طاقق واجب اولورمی ؟

ج - واجب اولماز . [۲]

س ۱۹ - دودلرده افضل اولان ندر ؟

ج - نحردر . یعنی دیلرسه قیاماً ، دیلرسه یان یاتیره رق ایکی برندن بوغازلامقدر .

س ۲۰ - اینک ایله قیونده افضل اولان ندر ؟

ج - عادت معروفه اوزره بوغازلامقدر . یعنی بونلر ، حال فیامده بوغازلنمز لر .

[۱] مکرکه یولده تعیب ایتمش (هدی تطوع) اوله که آنک عمان اوراده

دخی ذبحی جائز دکلدر .

[۲] قربانک شاة نوعی دکلده (بدنه) یعنی دوه نوعی اولان قربانلرغه علامت

طاقیلیر . فقط بوعلامتک تعلیقی واجب دکلدر . تطوع ، نذر ، متعه ، ویاخود

قران قربانی اولق شرطیله علامت وضعی مستحبدر . جزا و کفارت قربانلرینه

علامت طاقلاماز . زیرا شهرت طاعتنه یاقیشیر . طاعت اولمیانه ستر ، انسبدر .

(مراقی الفلاح ، طحطا . ص)

س ۲۱ - انسان ، كندی نفسی ایچون اولان قربانی بوغازلامغه
مباشرت ایتمك نهدر ؟

ج - كوزل یاپدیغی وقتده كندی الیه بوغازلامق اولادر . اكر
كوزلجه یاپه مز ایسه دیکر بر کیمسه یی وکیل ایدوب ، كسرکن
دخی كندیسی یاننده طورر .

س ۲۲ - هدیک چول ویولارینی تصدق ایده بیلورمی ؟

ج - تصدق ایدر ، وقصابك اجرتی قربانلقدن ویرمز .

س - ۲۳ بر کیمسه قربانلق اوله رق سوق ایتدیکی دوهنك بینمسه نه
احتیاجی اولسه نه یاپار ؟

ج - آکا بینر ، [۱] واکر رکوبدن مستغنی ایسه بینمز .

س - ۲۴ اكر اول سوق ایلدیکی دوهنك سودی اولسه نه یاپار ؟

ج - آنی صائمز ، وسود کسیله نه قدر مملرینه صفوق صو [۲] سرپر .

س ۲۵ - بر کیمسه هدیی سوق ایدرکن یولده هلاک اولسه نه لازمکلیر ؟

ج - اكر اول هدی ، نایله ایسه آنك اوزرینه غیریی لازمکلمز ،

واكر اول هدی ، واجب ایسه ، اول کیمسه اوزرینه غیرییسنی

آنك مقامنه اقامه ایتمك واجبدر .

[۱] ویوکنی یوکلتیر ، اما بینمك ، ویوکلمکه مضطر اولمسه بینمز ،

زیرا بودوه ، خالصاً لوجه الله قیلدیغی قربان اولدیغندن محلنه ایصال ایدیلنجه یه

قدر آنك عینندن ، كندی نفسی ایچون برشی تصدق ایتك لایق اولماز .

(جوهره)

[۲] بوده وقت ذبحه قریب اولدیغی وقتده در . اما اوزاق اولورسه ،

سودی صاغوب تصدق ایدر ، اكر سودی كندی صرف ایدرسه قیمتنی

تصدق ایدر . (جوهره)

س ۲۶ - ا کر اول هدی اولان قربانه بیوک برعیب اصابت ایلسه
نه ایدر؟

ج - آنک مقامنه غیریسنی اقامه ایدوب عیبلی اولان حیوان ایله
ایستدیکنی ایشلر .

س ۲۷ - هدی اولان دوه یولده هلاک اولمغه قریب برحالهده بولنسه
نه یاپار؟

ج - ا کر اول دوه ، تطوع و نافلة ایسه ، آنی نحر ایدوب قلاده سنی
قانی ایله بویایوب ، اول دوه نک یوزینه وضع و تعلیق ایدر . کندی
ودیکر غنیلر آنک اتندن دخی بیه منزلر .

س ۲۸ - وا کر اول هلاک اولان دوه ، واجبه ایسه نه یاپار؟
ج آنک مقامنه غیریسنی اقامه ایدوب ، و آنکه دیلدیکنی ایشلر .

— لاقه —

﴿ زیارت النبی صلی الله تعالی علیه وسلم ﴾

جناب ادیب صلی الله علیه وسلم افندمن حضر قترینک قبر سعادتقرینی زیارت
ایتمک احسن طاعات و افضل مند و باتدر . بناءً علیه زنگین اولان کیمسه به کوره
زیارت مذ کوره درجه و جویده در . نتکم حبیب خدا علیه اکمل التحایا افندمن
حضر تلمری « من وجد سعة ولم یزرنی فقد جفانی » « من حج البیت ولم یزرنی
فقد جفانی » « من زار قبری و جبت له شفاعتی » « من زارنی بعد مماتی فکأنما
زارنی فی حیاتی » بیورمشلردر ، که مال شریفلری : — « امتمدن سعة
حالی اولوبده بنی زیارت ایتمیانلر بکا جفا ایتمش اولور » « حج ایدوبده بنی
زیارت ایتمیانلر بکا جفا ایتمش اولور » « قبری زیارت ایدنه شفاعتم ثابت
و محققدر » بنی وفاتمدن صکره زیارت ایدن کیمسه ، کویا که بنی حیاتمده

زیارت ایتش کبی در دیمکدر . و دیگر حدیث شریفده « من حج فزار قبری بعد وفاتی کان کن زارنی فی حیاتی وانا حی » بیورمشدر که مال شریفی : — حج ایدوبده قبر پر نور سعادتلرینی ازیارت ایدن کیمسه نیک ذات نبوتسماتلرینی حیاتده ایکن زیارت ایتش کبی اوله جفنی مبیندر . گرچه دیده زائر ، مشاهدۀ جمال رسالتپناهیدن محجوب ایدده « وانا حی » نطق عالیسی حکمنجه خلاصۀ موجودات علیه افضل التحیات واکمل التسلیمات افندمن حضرتلری قبر پر نور عالیلرنده حییات معنویه ایله حی اولدقلرندن زیارت ایدنلری مشاهدۀ وحضور عالی رسالتپناهیلرنده عرض ایدیلان صلاة و سلامی دخی « من صلی علی عند قبری سمته » قول سماتنه لظراً استماع بیوردرلر . « من صلی علی نائباً بلغته » مقتضا . سنجه دخی نائباً ایدیلان صلوات ، نبوتپناهیلرینه ابلاغ اولنور . حج فرض اولدیغنه کوره اولا حج ایدمک حسندر فقط حج نافله اولدیغنه کوره زیارت پیغمبری بی قصد ایدن کیمسه آنی تقدیم وتأخیرده مخیردر . عازم زیارت نبی اولان کیمسه هر زماندن زیاده صلوات شریفیه مداومت ایدرک حتی یولارده بیله او قومقدن کری طور ماملیدر . جناب فیاض مطلق ورب الفلک حضرتلرینک قران عظیمنده کی « ان الله وملائکته یصلون علی النبی یا ایها الذین امنوا صلوا علیه وسلموا تسلیماً » فرمان الهیسی موجبنجه حق تعالی وملككرك صلات خوان اولدقلری نبی ذیشانه عرض صلوات و سلام ایله بالجمله مؤمنین و مؤمنات مأموردر . « مامن احد یسلم علی الارذال الله علی روحی حتی ارد علیه السلام » حدیث شریفنده ذات معالیصفات پیغمبریلرینه سلام ایدن مؤمنه سلام ایله مقابله بیورلمق ایچون من طرف الله روح سعادتلرینک اعاده بیوریله جنی بیان قلمشدر که روح نظیفلرینک سلام مؤمندن پک زیاده محظوظ اوله جفنی مبشردر . دیگر حدیث شریفلرده « من صلی علی عشر مرات صلی الله تعالی علیه مائة مرة ومن صلی علی مائة مرة کتب بین عینیه براءة من النفاق وبراءة من النار واسکنه الله تعالی يوم القيامة مع الشهداء » « من صلی علی کل يوم الف مرة لم یمت حتی یری مقعده من الجنة » « من صلی علی کل يوم ثلاث مرات وکل ليلة ثلاث مرات حباً وشوقاً الی کان حقاً علی الله انک یغفر له ذنوب تلك الليلة وذلك اليوم » « مامن عبد یسلم علی عند قبری الا وکل الله بها ملکاً یبلغنی وکفی آخرته وذنباہ وکننته

شهیداً و شفیعاً یوم القیمة « بیورلمشردر، که مال شریفلری « بن ذات احمدیهم
اوزرینه اون کره صلوات شریفه کتورن کیمسه یه جناب حق اکا یوز کره
صلوة ایدر یعنی رحمت و مغفرت الهیه سیله معامله بیورر . و بنم اوزریعه یوز
کره صلوات شریفه کتورن کیمسه نك عینی آراسنه نفاق و ناردت برر برات
یا زلدینی کبی جناب حق آنی یوم قیامتده شهداء کرام حضراتی ایله برابر
اسکان بیورر . و جنات عالیانده مقامی کورمدن ارتحال داربقا ایلمز . و بنم
اوزریعه مجرد بکا شوقاً و محبة کیجه کوندزده اوچر کره صلوات کتورن
کیمسه نك جنات واجب تعالی و تقدس حضرتلری آنک اول کیجه و کوندزده کی
ایشلدیکی کناهلرینی عفو مغفرت ایدر . و هیچ برهید مسلم قبرمک یاننده
بکا سلام و یرمن، که الله تعالی حضرتلری بر ملک تعیین ایله آنی بکا تبلیغ ایتسون .
و حق تعالی سلام و یرنک دنیا و آخرت ایشنه کفایت ایدر . بن دخی یوم
قیامتده آنکچون شهید و شفیع اولورم « دیمکرر ،

صاقین ترک ادیدن کوی محبوب خدادر بو
نظرگاه الهیدر مقام مصطفادر بو

حبیب کبریآنک خوابگاهیدر، فضیلتده
تفوق کرده عرش جناب کبر یادر بو

بو خاکک پرتوندن اولدی دیجور عدم زائل
عمادن آجدی موجودات چشمن توتیادر بو

فلکده ماه نوباب السلامک سیننه چا کیدر
بونک قندیلی جواز مطلع نور هدادر بو

صراعات ادب شرطیله کیر نابی بو درگاهه
مظاف قدس یاندر بوسه گاه اولیادر بو

حقائق و قضائنی تفکر و تذکر ایدنلر، احدریاض جنان اولان روضه مطهره
حضرت رسول رب العالمینه کمال طهارت ظاهره و باطنه ایله کیدر . مدینه منوره
دیوارلرینی کورد کده صلوات شریفه کتوره رک « اللهم هذا حرم نبیک و مهبط

وحیک فامنن علی بالدخول فيه واجعله وقایة لی من النار و اماناً من العذاب واجعلنی
من الفائزین بشفاعة المصطفی یوم المآب « دعاسنی اوقور . و ممکن اولدینی تقدیرده
مدینه طاهره یه کیرمزدن مقدم و یاخود کیردکن صکره یرلشوب — برندن

ویوکندن مطمئن اولدقدن صکره — لاجل الزیاره مسجد سعادتیه وارمازدن
 مقدم غسل ایدر . وکوزل قوقو سه-ورینور واحسن اثوابنی کیر . بونلری
 تعظیماً للقدوم یاپار . ودوه دن اینوب ماشیاً مدینه منوره یه کیرر . مقام
 جلالت حضرت فخر مرسلینی ملاحظه ایله کمال وقار وسکینیت اوزره متواضعانه
 متذللاً یورویدرک و « بسم الله وعلى مائة رسول الله رب ادخلنی مدخل صدق
 واخرجنی مخرج صدق واجعل لی من لدنک سلطاناً نصیراً ، اللهم ضلی علی
 سیدنا محمد وعلی آل سیدنا محمد کما صلیت علی سیدنا ابراهیم وعلی آل سیدنا
 ابراهیم انک حمید مجید واغفر لی ذنوبی وافتح لی ابواب رحمتک وفضلک »
 دیه رک کیرر . مسجد نبوی یه وارد یغنده باب سه-لامدن ویا باب جبریلدن
 کیروب منبر نبی قرینده . وقت کراحت دکل ایسه - ایکی رکعت تحیه المسجد
 نمازی قیلار . نمازده منبر شریفک عمودی صاغ اوموزی حذاسنه کله جک
 یره طوررکه اوراسی موقف رسولدر . وقبر منیر لر یله منبر منور لرینک مابینی
 « مابین بیتی و منبری روضه من ریاض الجنة » حدیث شریفی ناطق اولدینی
 وجه اوزره جنت باغچه لرندن بر باغچه دره . ومنبر عالیلری حوض نبویلری اوزرنده دره .
 تکمیل حدیث شریفده « منبری علی حوضی » بیورلمشدنر .
 تحیه المسجد نمازینی قیلدقدن صکره سه-کراً لله تعالی ایکی رکعت دهها نماز
 قبله رق جناب حقه ، کندیسنه اولان توفیقندن و او مقام عالی یه وصول شریفنی
 انعام واحسانندن طولایی سجده شکره وارر .
 بعده دیلدیکی دعایی ایدر . وقالقوب کمال ادب ایله حضور لامع النور
 جناب فخر المرسلینده قبله یه آرقه ویره رک ضریح اقدس رسول الله متوجه
 اولور . شبکه مطهره یه درت ذراع محله و حضور عالی حضرت رسالتپناهیده
 قیام ابدوب رأس سعادتیه محاذی بولنور . وجه کریم نبی ونظر پیغمبری بی
 کندیسنه معطوف وسمع عالی جناب رسالتپناهی کندی سوزلرینی استماعه
 مصروف بیله رک و سه-لامنی آله جقلرینی وابتدیکی دعایه آمین خوان استجاب
 اوله جقلرینی ملاحظه ایلیه رک . « السلام علیک یا سیدی یا رسول الله ، السلام
 علیک یا نبی الله ، السلام علیک یا حبیب الله ، السلام علیک یا نبی الرحمة ، السلام
 علیک یا شفیع الامه ، السلام علیک یا سید المرسلین ، السلام علیک یا خاتم النبیین
 السلام علیک یا حملم ، السلام علیک یا مدثر ، السلام علیک وعلی اصولک
 الطیبین ، واهل بیتک الطاهرین ، الذین اذهب الله عنهم الرجس وطهرهم

تطهيراً ، جزاك الله عنا افضل ماجزى نبياً عن قومه ورسولاً عن امته ،
اشهد انك رسول الله قد بلغت الرسالة واديت الامانة ونصحت الامة واوضحت
الحجة وجاهدت في سبيل الله حق جهاده واقسمت الدين حتى اتاك اليقين ، دعاسنى
اوقيوب كمال ادب وسكون ايله عرض صلاة وسلام واستشفاع ايلر . برى
طرفندن توديع اولنمش سلام وار ايسه اداء امانت واجب اولغله آنى ده تبليغ
ايتك اوزره : « السلام عليك يا رسول الله عن فلان بن فلان يتشفع بك الى ربك
فاشفعه للمسلمين » دخى دير

صورت وسر محمدن كلور فيض حيات
عقل كلدر كيم اودر اصل وجود كائنات

نعمت پاكن ايده كور ورد زبان قال وحال
ويرسلاى جان ودلدين قيل اكا هر دم صلوات

السلام اى عقل اول ، السلام اى فيض كل
زبده نور خدا وسرور فخر رسل

روضه پا ككه كلش عندلبيت عشكم
صد هزار عرض تحيات ايلرم مانند كل

بعده بر ذراع قدر صول طرفه كيدرك دنيا و آخرتده رفيق وجليس
رسول رب العالمين شيخين مكرمين ابوبكر وعمر (رضى الله تعالى عنهما) به
اهدائى سلام ودعا ايلر و آندن صكره جبل احده مدفون سيدالشهدا وعم
محترم حبيب خدا حمزه رضى الله عنه وسائر شهدايه وبقيع قبرستانده آرام
كزين سكون اولان محشر اعظم امته سلام ودعا ايدر . (رضوان الله عليهم
اجميين) (احد) و (بقيع) قبرستانلرني حين زيارتده (سلام عليكم بما
صبرتم فنعم عقبى الدار) ديوب آيت كرسى يى واون بر كره - سورة اخلاص و ممكن
ايسه برده سورة يا - ينى او قور و بونلرك ثوابى جميع شهدايه و مؤمنين مدفونينه
اهدا ايلر .

الحمد لله الذي هدانا لهذا وما كنا لنهتدي لولا ان هدانا الله . وصلى الله على
اشرف جميع الانبياء والمرسلين وعلى اله وصحبه الطيبين الطاهرين ورحمه الله
وبركاته على العلماء والمحققين اجمعين . وقدر وقع الفراغ من تحرير
هذا الكتاب عن قسم العبادات في ٢٣ ذي القعدة الشريفة
سنة ١٣٢٩ وفي ١ تشرين ثاني سنة ١٣٢٧

يوم الاربعاء قبل الزوال بساعتين بيد حسين حسني

بن حافظ حسن الرادويشته وي غمراه

تعالى ذفو بهما وسترعبو بهما

ولجميع المؤمنين آمين

يامعين

وقدبلي قسم الثاني من كتاب القدوري

باحثاً ومبيناً عن المعاملات

الدينية التي قد شاع في البلاد

الاسلامية شيوعاً وصار

بين المسلمين مقبولاً

ومرغوباً

خطا و صواب جدولی

خطا	صواب	سطر صحیفہ	خطا	صواب	سطر صحیفہ
فضہ سنہ	فضاہ سنہ	۱۴	۳	۶۳	۲۲
بییح	ایکی مییح	۲۹	۳	۶۶	۱۵
اقامہ	اقامہ	۱۲	۵	۶۶	۲۲
دباغہ	دباغہ	۲۱	۱۵	۶۸	۱۷
ظاہر	ظاہر	۲۰	۱۷	۶۸	۲۰
مکرہ دہ	مکرہ	۲۵	۱۷	۶۹	۱۷
باب التیمم	باب التیمم	۱۱	۱۹	۷۵	۱۷
بلکہ آلوب	بلکہ آلبست آلوب	۱۶	۲۳	۸۱	۱۵
غبن	غبن	۱۴	۲۵	۸۴	۱۸
عین	« مرض »	۱۸	۲۵	۸۴	۴
آیاقلری	ظاہر	۲۹	۲۵	۸۴	۲۵
صوبک	انصاح	۱۷	۳۰	۹۶	۶
حیض	زعمندن	۸	۳۱	۱۱۰	۱۲
فی زوالدن	خفتم	۱۴	۴۵	۱۱۸	۲۳
مؤذ نلک	مسلمدر	۱۳	۴۶	۱۲۱	۱۵
یاقہ دن	فرضی	۲۲	۴۸	۱۴۱	۲۶
نماز	کو نلر دہ	۲۵	۴۸	۱۴۲	۱۱
غرق	س ۴	۱۳	۵۱	۵۲	۶
قالدیروب	ابلاغ	۱۵	۵۴	۱۶۰	۲۰
متضمن	قال لا	۶	۵۷	۵۲	۲۳
صفوف	نقصان	۲۴	۵۹	۱۶۰	۸
نماز لرندہ	اقیموا الصلاة	۲۵	۵۹	۵۲	۱۰
علیہ السلام	صل اب	۲۸	۵۹	۱۱۹	۳۸
س - ۲۳	رقاب بدن	۸	۶۰	۱۶۷	۴

صفحه	سطر	صواب	خطا	صفحه	سطر	صواب	خطا
۱۰۹	۱۵	کلمه کارنده	کلمه کارنده	۱۸۴	۲۲	اولستی	اولستی
۱۰	۱۲	بلدن	بلدن	۱۸۲	۷	کندی	کندینی
۱۰	۱۶	بروجه	بروجه	۱۸۲	۲۲	آدم	آدک
۱۴	۱۳	واجتنبنی	واجتنبنی	۱۸۳	۱۷	آبی	آبی
۱۶	۴	برطو اقدر	برطو اقدر	۱۸۹	۴	دوانک	دونک
۱۶	۶	بکتابک	کتابک	۱۹۱	۸	شویله که	شویله
۱۶	۷	هذا البیت	نعد البیت	۱۹۴	۷	مضمضه	مضمغه
۱۶	۶	واتباعاً	وابتباعاً	۱۹۵	۵	ویردیکی	ویریدیکی
۱۶	۸	مآل	مآک	۱۹۵	۱۱	اولسه	ولسه
۱۶	۲۶	نیک	نیزک	۱۹۶	۱۰	قاورولش	قاورولس
۲۳	۲	مستجیدر	مستجیدر	۱۹۹	۱۸	(۷)	(۲۷)
۲۵	۱۶	انیانه	انیانه	۲۰۸	۷	میقات	میقاتات
۲۳	۲۷	بولندیفی	بولندیفی	۲۰۸	۲۳	اورادن	اورارن
۲۵	۲	قالنجه	قالنجه	۲۰۹	۹	یرلردرکه	یرلردرکه
۲۷	۲۳	متفرقاً	متفرقاً	۲۰۹	۱۴	معتاد	معتاد

﴿ عبادات خمسہ نك علویت و مزیتی ﴾

« الدنيا ساعة فاجعلها طاعة »

« ساعت واحدہ در عمر جهان » ساعتی طاعتہ ترک ایله همان »

معلوم ارباب علوم مدرکہ « بنی الاسلام علی خمس شہادۃ ان لا اله الا الله وان محمداً رسول الله واقام الصلاة وابتاء الزکاة وصوم رمضان وحج البيت من استطاع الیه سبیلاً » حدیث عالیسی مقتضاسنجه مبنای اسلامیت بشخصیت او زربنه اولوب بونلردن خصال اربعہ نك مسائل فقہیہ سنی بو کتاب احتوا ایتمکده در . یالکیز کلام شہادتک مفادی اصول و عقائد اسلامیه عائد اولدیغندن کتاب جلیل قدورینک مباحث مشتمله سندن خارجدر . مع مافیہ اسلامیتک مبنای علیہ اولان عبادات خمسہ نك علویت و قدسیتنی بیان و بالجمله اهل ایمانی خصال مذکورہ ایله اتصافہ تشویق و ترغیب صد دندہ یکانہ عصر ، نابی افندی مرحومک (خیریه نابی) نامینہ تالیف بیوردقلری کتاب لطافت و نصیحت آمیزلردن تاخیراً عبادات مذکورہ ایله علی طریق الانفراد تزئین صحیف ایدمشدر .

﴿ ایمان حقننده ﴾

قال الله تعالى (كنت كنزاً مخفياً فاردت ان اعرف فخلقت الخلق لاعرف)

وقال عليه الصلاة والسلام (من عرف نفسه فقد عرف ربه)

حق تعالی عظمت عالمک پادشاهی ﴿ لا مکاندر اوله ماز دولتک تختکاهی
 خاصدر ذات الہیسنہ ملک ازلی ﴿ محدود آندہ اولان کوکبہ لم یزلی
 اثر حکمتیدر یرله کوکک بنیادی ﴿ طولی بوش جملہ ید قدرتک ایجادی
 عزت و شانتی تقدیس قیلار جملہ ملک ﴿ اکبلور سجدہ ایدر پدش جلالندہ فلک
 امری وجہ اوزره یرایلر کیجه کوندز حرکت ﴿ دیکشور تازہ نور موسم فیض و برکت
 پرتو رحمتک لمعه سیدر ایله کونشی ﴿ تاب حشمندن آلور آلسہ جهنم آنشی
 شرر ہیبت علویہ سیدر بیایدیزلر ﴿ آنلرک شعلا سی کوک قبہ سنی بالدیزلر
 کیمی ثابت کیمی سیار بتقدیر قدیر ﴿ زکرینک وارلغنه هربری برهان منیر
 وارلغین بیلمکه نه حاجت کره عالم ایله ﴿ یترا ثباتنه خلق ایلبدیکی ذره بیله
 کوره مرذاتی مخلوقنک عادی نظری ﴿ حسن ایدر نورینی اما که بصیرت بصری

وحدت ذاته عقایمجه شهادت لازم ۳۴ جان و کواکه مناجات و عبادات لازم
نشئه شوق ایله آیاتنه طایق دیلرم ۳۴ اکلہ وار خالقمه غیرى نه یاہق دیلرم
ای حسنی ایچمی خوف آلہی طاغیر ۳۴ صورتیم کرچه کولر قلب کوزم قان آغیر
ایدر عصیانہ کولمده ندامت غلبہ ۳۴ نیلہیم یوز بولہمام یا اس ایله عفوم طلبہ
نه دیدم توبہ لراولسون بوده فعل شر در ۳۴ بنم عذریم کنہمدن ایکی قات بدتر در
نور رحمت نه به کولدر میہ روح سیہم ۳۴ تکرینک مفرتندن بیوکمی کنہم
بی نہ ایہ کر می عالمہ شاملمی دکل ۳۴ یوقسه عالمده قولی عالمہ داخلی دکل
قولنک ضعفنه نسبت چوغیسه نقصانی ۳۴ یا آنک قهرینه غالبمی دکل احسانی
سروینہ اولدی سبب عجز طبیعی قولنک ۳۴ ہم اودر عالم معنیده شفیع قولنک
بی عفو ایلمکہ فضل آلمیسی بتر ۳۴ صانعہ حاشا کرم نامتضاهیدی بتر

﴿ نماز حقنہ ﴾

قال الله تعالى « ان الصلوة تنهى عن الفحشاء والمنكر ولذكر الله اكبر » وقال
عليه الصلاة والسلام « الصلاة عماد الدين فمن اقامها فقد اقام الدين ومن تركها
فقد هدم الدين » وقال « لكل شئ علم وعلم الايمان الصلاة » وقال « اول ما يحاسب
به العبد يوم القيمة الصلاة فان صلحت صلح سائر عمله وان فسدت فسدت سائر عمله »
اعلموا اخواني ان الصلاة بعد الايمان افضل العبادات وهي عماد الدين وممرج
المؤمنين وسراج للموحدين وبرهان للمصلين وقرعة عين الرسول وهي من بناء الاسلام
وهي سلامة الانسان وهي فارقة بين المنافق والكافر وبين المؤمن وهي ذكر الله
وهي صلوة على النبي عليه السلام وهي قاضية الحاجات وهي دافعة البلاء وهي جالبة
المنافع في الدارين وهي مرضى الرحمن وصاحبها خليل الرحمن وهي مفتاح الجنان ومغلقة
ابواب النيران .

بو بنا داخلیدر باغ نعیم ۳۴ خار جی ناحیة نار جحیم
داخلی اهل هدايتدر هب ۳۴ خار جی اهل غوايتدر هب
فرضدر ایتمه صاقین فوت صلات ۳۴ اقتدارک وار ایسه حج و زکات
قیل ادا سنده درونی تک وتاز ۳۴ برینک فوتنه کوسترمه جواز
اوله کردنکش فرمان غنی ۳۴ هر نه امر ایتدی ایسه ایله آنی
مؤمنه خلعت دیندر قات قات ۳۴ واجبات وسین ومنسدوبات
سری وار هر برینک حکمتی وار ۳۴ حصره کلز نیجه خاصیتی وار

هر برین واسطه لطف عظیم	۳۴	ایلمش حضرت وهاب کریم
پنه سنسین بیه جک مالک بدن	۳۴	حق غنیدر سنک اعمال بدن
ما وادن دهن ودستی بو	۳۴	وقتی کادکده هان ایله وضو
اوله سین لایق دیوان حضور	۳۴	کیدر اندامنه پیراهن نور
دیده نی ایله بومعراج ایله باز	۳۴	مؤمنک اولدی چومعراجی نماز
جانب حقدن اولور برتشریف	۳۴	سن قیاس ایتمه نمازی تکلیف
قصر اسلامی عمارت ایله	۳۴	دین عمادینی اقامت ایله
بنده درکهی اول دولتی کور	۳۴	پیش حقده یوزینی برلره سور
ایله هر سجده ده بیک سوز و کداز	۳۴	بی توجه یاره ماز کاره نماز
مست لایعقل و حبران حق اول	۳۴	محو و مستغرق دیوان حق اول
اوله کور صاحبنه عاشق زار	۳۴	اوله حیر تزدده جنت و نار
وقت سجاده استغفار اول	۳۴	یاته هنکام سحر بیدار اول
حق حضورنده طوروب آغلابین	۳۴	نه سعادت واروب ال بغلیه سین
کور نه در سلطنت روی زمین	۳۴	ایده سین سجده ایچون وضع جبین
هر کس پیشگاه سلطانه	۳۴	هلا قورلرمی کور ای فرزانه
دولت عالمه چشم آلدرماز	۳۴	آ کلاین سجده بی باش قالدیرماز
آ کلاسه ک قدرک اکر ا لامک	۳۴	قیامده قالماز ایندی آرامک
کرچه اطفاله دکل کشفی سزا	۳۴	سکا بر سر ایده ایم چهره نما
رفته رفته اوله سین واصل فهم	۳۴	جد و جهد ایت اوله سین نائل فهم
الف اولور سین ایامه تمام	۳۴	سن نمازه ایده سین چونکه قیام
انبیا سر بدر آ کله بو مقال	۳۴	راکم اولسک کورینور صورت دال
آدم اولورسک ایا روح جسم	۳۴	ساجده اولسک کورینور حلقه ایم
آدم اولورمی ابدن ترک نماز	۳۴	اکله چونکم سکا کشف اوله بوراز

﴿ اوروج حقنده ﴾

قال الله تعالى « يا ايها الذين آمنوا كتب عليكم الصيام كما كتب على الذين من قبلكم لعلكم تتقون » وقال تعالى في حديث قدسه « كل عمل ابن آدم يضاعف الحسنة بعشر امثالها الى سبعمائة ضعف الا الصوم فانها وانا اجزي به يدع شهوته وطعامه من اجلي » اي مختص لاجلي لا يتصور كونه لغيري وانا اجزي به

وقال عليه السلام « للصائم فرحتان فرحة عند فطره وفرحة عند لقاء ربه ولخلاف
 فم الصائم اطيب عند الله من ريح المسك والصيام جنة » اي سترة وقال عليه السلام
 « نوم الم-ابد الصائم عبادة ونفسه تسييح ودعاؤه مستجاب وعماله مضاعف وان
 لكل شيء باباً وان باب العبادة الصوم » وقال عليه السلام « لكل شيء زكوة
 وزكوة الجسد الصيام » وقال عليه السلام « الصلوة برهان والزكاة طهارة والصوم
 صحة النفس وينوار القلب والعقل » وقال عليه السلام « صوموا تصحوا » وانه
 يذهب بالكبر وشهوة النساء ويزيد في الخشوع ويشقل في الميزان ويكثر الازواج
 من الحور العين ويسهل الجواز على الصراط ويصحح البدن . وهو جامع لمنافع
 الدينية والدنيوية والاخروية والبدنية فاجتهدوا الى اتمامه على ما بين في محله وذلك
 الصوم صوم مقبول وممدوح وموعوله بالاجر الجزيل لامطلق ترك الاكل والشرب
 والوطى لانه صوم البهائم التي تركت اكلهن وشربهن ويطلق على ذلك لفظ
 الصوم ايضاً لفة لاشرعاً فاعتبروا يا اولي العقول والاذعان وكونوا على
 بصيرة ولا تغتروا بهذا الادنى لان الاخرة اعز وابقى ورضاء الله اشرف واعلى
 على سائر مطلقا ايها الاخوان . وفقنا الى رضائك يا حنان يا منان استجب
 دعائنا بحزمة حبيبك والقرآن .

اي بين ميوه باغ پدرى	صدف بحر حياتك كهرى
بي مرض تا اوله جسمنده توان	ايلمه فوت صيام رمضان
صومدر قوللرينه لطف خدا	صومه بالذات ايدر الله جزا
صوم بر مائده رحمتدر	نوردن صامه بر خلتدر
صومدر قابل كتم اخنا	دخلاه فرصت بوله ماز صومه ربا
مر باك صمديتدر صوم	انصاف ملكيتدر صوم
نفس صائم ايچون ديدى رسول	مشكدن پيش خداده مقبول
رهناى نعم جنت اولور	ترك نعمت سبب رحمت اولور
تا سياهى شب اولنجه مديد	مهر اورر آغرينه فص خورشيد
كوريجك قوللرينى حقاك آج	جامه ونان وطه امه محتاج
باب احسانى صاقين سد ايمه	عرض حاجات ايديجك رد ايمه
هم نهان شكر فراوان ايله	اهل حاجاته هم احسان ايله
آكاشكرايت كه آنك برينه سن	اولمش اولسهك نه كليردى دن

دخی اسباب تشکر چہ و قدر	۳۴	شکرہ نعمت کبی غایت یوقدر
ایترہ من عقل بشر حکمتہ	۳۴	ایلمز شکر وفا نعمتہ
بر تشکر کردہ بودر ایتمہ ریا	۳۴	فقرا یہ ایدیجک لطف و عطا
ایلمہ مخفی ایدیجک احسانی	۳۴	حضرت حق بیلاہ آنجق آتی
امتنان ایلمہ صابین ایتمہ عتاب	۳۴	سن اوتان او ایلمہ رفع حجاب
ایستہ مکدن نیجہ لر شرم ایلمہ	۳۴	مستحقین آرہ بول سن کوندر
نیجہ آفتادہ دولت واردر	۳۴	نیجہ پامال فلاکت واردر
کوشہ فقرده قالمش پامال	۳۴	اواسہدہ ایلمہ من خبر و سؤال
اویلمہ دوشمشارہ اول چارہ رسان	۳۴	خوبدر یاہمدن آتونی طوان
ایلمہ تحقیق بومہ انی بی عیان	۳۴	سکادر ہر کیمہ ایلمہ احسان

حج حقیقہ

قال الله تعالى « واذن في الناس بالحج يا توك رجلاً وعلى كل ضامر بأثنين من كل فج عميق » وقال النبي عليه السلام « من حج البيت فلم يرفث ولم يفسق خرج من ذنوبه كيوم ولدته أمه » وقال عليه السلام « من خرج من بيته حاجاً أو معتمراً فمات أجرى له أجرى الحاج المعتمر » وقال عليه السلام « حجة مبرورة خير من الدنيا وما فيها وحجة مبرورة ليس لها جزاء الله إلا الجنة » وقال عليه السلام « الحجاج والقمار وفد الله عز وجل وزواره ان سئلوه اعطاهم وان استغفروا اغفر لهم وان دعوا استجب لهم وان شفَعوا شفَعوا » وقال عليه السلام « اعظم الناس ذنباً من وقف بعرفة فظن الله لم يغفره . وقال في شرعة السلام . ومن وظائف الاسلام حج البيت الحرام من استطاع اليه سبيلاً . فان حجة واحدة افضل من عشرين غزوة في سبيل الله . وفي الحديث « حجوا البيت فان الحج يغسل الاثم كما يغسل الماء الدرن » وفي حديث آخر « حجوا تستغفروا » وقال في حديث آخر « الحجر الاسود يميز الله في الارض فمن استامه وصافحه فكأنما صافح الله تعالى وقبل يمينه » وقال عكرمة الحجر الاسود يمين الله تعالى فمن لم يدرك بيعة رسول الله فمسح الركن اليماني فقد بايع الله ورسوله . وعلامة كون الحج مبروراً ان لا يخاطبه اثم وان لا يترك صاحبه شيئاً ما كان من عمله ويوجه الى ربه ويسمى في اصلاح نفسه وان يزداد بعد الحج خيراً ولا يعادي

الى المعاصي بعد الرجوع ويترك قرناء السوء . فمن كان الله ادنى فهم ودراية يسي
الى اداء الحج وزيارة البيت المكرم والبلد الحرام والمدينة المعظمة مع زاد علم
واهتمام في ذلك ومع قصد قبول الحج والزيارة فلزم لكل من قصد الحج الشريف
ان يعلم علوم الحج فرضاً وواجباً وسنناً وآداباً وكراهة وجنابة فليراجع الى
محلّه في هذا الكتاب . اللهم وفقنا حسن الاداء لجميع عباداتك آمين يا معين .

كعبه دن غیری بره ایتمه سفر	☞	سفر بیهوده در نار سفر
كعبه بیت الشرف اعظمدر	☞	نقطه دائرة عالمدر
كعبه در قبله ملك و ملكوت	☞	پابه پیرای سریر نا سوت
كعبه در ساق درخت حمت	☞	كعبه در سده دین و دوات
كعبه در شمع سرا پرده راز	☞	اولدی پروانه سی ارباب نیاز
كعبه در سر سموات علا	☞	خانه جامه سیاه لایلا
كعبه در سجده گاه انس و ملك	☞	كعبه در خزده طاق فلك
كعبه در ساحة كزار نهم	☞	نعم نور ایله پر سخن حطیم
مخزن سر سرای لاهوت	☞	خطه پیرای فضای نا سوت
اولمش آماده تطهیر عصات	☞	چاه زمردن آقان آب حیات
رویدر بر بوزینك خاك حرم	☞	عالمك یوزی صویدر زمزم
آب زمردر اودا روی صفا	☞	كه ویرر خسته عصیانہ صفا
اولیجق واصل حد میقات	☞	ایکی احرامدن آچ ایکی قنات
بخش ایدر عمره ترقی عمره	☞	حصه رحمت آلبر هرزمه
عزم ایدر كوكاره مانند پيك	☞	نفس غلغله ناك لیبك
عرفه صورت میدان نشور	☞	روز دیوان خداوند غفور
یازمده عفو معاصی به برات	☞	سطر بر سطر صفوف عرفات
محرمان دائرة بند سیمین	☞	جبل رحمت آکا فص نكین
هپ بیاضه چیقر ارقام سیاه	☞	بیق انور نامه اعمال کنه
جرم ایله رحمت ایدر بیع و شرا	☞	بایع و مشتری سوق منا
كعبه الله دل انسان كبر	☞	حجر اول قلبه سویدای ضمیر
عارف مرتبه آب و كل اول	☞	وارطولان دائرة سین دل بدل اول
تا سكا ظاهر اوله نقطه كار	☞	اوله كور دائرة سنده پر كار
تا درخشان اوله نور ذاتك	☞	ظلمت ایله قاله ظلمتلك

نه سعادت اوله سين لبسته	۳۴	اوله سين دغدغه دن وارسته
بند اوروب راه كذار دهنك	۳۴	اوله آسوده ديار بدنك
سيلاه سين زنكنى قنديل ديلاك	۳۴	آچه سين آينه سين آب و كلك
اوله ذاتكده كثافت ناياب	۳۴	بوله انوار لطافت تف و تاب
خانه دل اوله ظلمتن دور	۳۴	ماه روزه وش اوله سين مشهور

﴿ زكات حقنده ﴾

قال الله تعالى « لن تنال البر حتى تنفقوا مما تحبون » وقال تعالى « اقبموا الصلاة واتوا الزكاة » وقال تعالى « والذين يكنزون الذهب والفضة ولا ينفقونها في سبيل الله فبشرهم بعتاب اليم » وقال تعالى « والذين في اموالهم حق معلوم للسائل والمحروم » وقال النبي عليه السلام « الزكاة قنطرة الاسلام » وقال عليه السلام « حب المساكين مفتاح الجنة » وقال عليه السلام « حصنوا اموالكم بالزكاة وداووا امراضكم بالصدقة واستقبلوا امواج البلاء وفي رواية انواع البلايا بالدعاء والنصرح ، اى مال اديت زكاته درت بركاته . قال شمس الائمة السر خسى الزكاة ثلث الايمان وقال ايضا الزكاة فريضة محكمة لايسع تركها ويكفر جاحدها . و ذكر في تنبيه الغافلين ان من منع الزكاة منع الله منه حفظ المال .

ذمتنده قومه بر حبه زكات	۳۴	وبر كاولة مائة خير وبركات
حقيدر حضرت حقتك اول مال	۳۴	سن دخى ايمه اداده اهمال
چونكه ايتمش سنى حق اهل نصاب	۳۴	سن ده ايت تزكيه ماله شتاب
فقرا حقيدر امسك ايمه	۳۴	پاك ايكن مالى ناپاك ايمه
امرا حق او زره سن ايتدكجه ادا	۳۴	برينه اون وبرر آنك مولا
وبرمرا ايسن بركاتى قالماز	۳۴	نعمتلك سنده نبيانى قالماز
بى زكات اولماددر مال تلف	۳۴	ناثباته اولور البتده هدف
تخمدر ماله زكات مشروع	۳۴	كه اولور خاك قبوله مشروع
تخم پاشيدهنك اضمافى بتر	۳۴	ايكى عالمده سكا داخى بتر
ايلين فقر وغناىي تكوين	۳۴	ايتمش آنى فقرايه تعيين
سنى اغنا ايدن الله قدير	۳۴	ايلامش آنيده حكمتله فقير
ايله كتم حقه وق فقرا	۳۴	سنه يى كلديكى دم ايله ادا

صدقاتیله قیل اتمام زکات	۳۴	فرعیدر اصل زکاتک صدقات
فضله یوق صدقاتک غایت	۳۴	چوق بو معنایی مؤید آیت
آغنیایا آینه سیدر فقرا	۳۴	ضد ایله منکشف اولور اشیا
دفعه قادری اولوردک تقدیر	۳۴	سنی آنک برینه اینسه فقیر
فقر سز حسن غادر ضایع	۳۴	بویله وضع ایلمش آنی صانع
فقر در باعث شکر نعمت	۳۴	فقر در زیور حسن دولت
اولاسه کوی فساد فقرا	۳۴	سن زکاتی کیمه ایلردک ادا
امتناع ایلر ایسه محزون اول	۳۴	سن قبولدن آنک محزون اول
دولت و نعمتک آلددر	۳۴	سکا حقندن اوده بر نعمتدر
شکر قیل نعمته مولانک	۳۴	تازه یاده اوله آب و نانک
فقرا یه نظر مرحمت ایت	۳۴	عناقه ایتمه سخن مکرمت ایت
بذل قیل مالی محتاجلره	۳۴	نعمت حق بییدر آچلره
طوتهدن نافلة هر روز صیام	۳۴	خیردر جامع ایتمک اطعام
ایتمه دن کعبه یه هر سال شتاب	۳۴	خیردر ویرسک اگر آشنه یه آب
نه سعادت بو نه عزت دولت	۳۴	که یوزندن کوله اهل حاجت
باشی دولتودر اول برک نوا	۳۴	که ایده دفع ضرورت فقرا
نه سعادتودر اول صاحب مال	۳۴	که ایده بیک بره ایصال نوال
دینه لایق آکا خیری جاری	۳۴	خیری آنک اوله غیره ساری
ویر عطا یا ایله اطفاله سرور	۳۴	ایت نوازشله قلوبن معمور
دولت اول ماله که الله ویره	۳۴	خیر ایله صرف اولنه بویله بره
باخصوص اوله یتیم و بی کس	۳۴	دل مجروحنه اول مهرس
اگر اوکدکسه نظم الاحوال	۳۴	سکا ویردی ایسه خدانعمت و مال
با صمه کفران نعمت سمته پا	۳۴	قوله فعلله ایت شکرینی ادا

اخطار : قدوری کتابنک معاملاتنه عائد اولان قسم نایسی دردسه
ترتیب ایدوکنندن یقینده طبیعیه ساحه استفاده یه وضع ایدیله چکدر